

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

नागपूर जिल्हा

१९८७-८८

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

रूकत कार्यालयीन उपयोगाकरीता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा :- नागपूर

१९८७ - ८८

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
निर्घोजन विभाग
महाराष्ट्र शासन
मुंबई.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८७-८८

शुधदीपत्राक

अ. क्र.	पुष्ट क्रमांक.	वाव/तक्का क्रमांक.	परी छेद/ रकाना क्रमांक	ओळ क्रमांक	अशुधद	शुधद
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१.	३.	समालोचन	३. १	१	२५२८८११	२५८८८११
२.	८	--	४. १०	७	१८८८४	१८८४४
३.	२	१. १	१०	२०	अस्पष्ट	१५
४.	४	१. २	१५	१२	२५. ११	२१. ११
५.	२२	२. २	५	८	२१. ६	२१. ४
६.	२२	२. २	६	८	२३. ६	२१. ६
७.	३५	३. ५	३	१२	८१८	८११
८.	३६	३. ५	१८	६	१३०२२	१३०२
९.	४५	३. १०	८	१०	४५	१५
१०.	५१	४. १	१४	१०	११६४२	११७४२
११.	५३	४. १	४३	१	३३७७०१५	३७७०१५
१२.	५७	४. ३[अ]	६	१०	अस्पष्ट	४५५
१३.	९४	६. २	३	६	अस्पष्ट	५२४५८७
१४.	९८	६. ५	५	२	११७८२	११७७२
१५.	९८	६. ५	३	१०	४३	४६
१६.	९९	६. ५	१७	११	अस्पष्ट	१६७२४
१७.	९९	६. ५	१६	१४	६२०४	६५०४
१८.	११७	७. १	११		उपशिर्षा एकूण	गुळा
१९.	११८	७. २	९	१९	४५१	७५१
२०.	११८	७. २	११, १२	२४.	अस्पष्ट	२, २
२१.	१४५	१०. १	४	१	२०११. २७	२११. २७
२२.	१४९	१०. ४	९	१०	२७०	३७०
२३.	१५०	१०. ४	११	१	अस्पष्ट	५९२२०
२४.	१५०	१०. ४	१४	४	९१९	४१९
२५.	१६६	११. २	६	१४	३०६८१	३०७८१
२६.	१७७	११. १३	५	५	अस्पष्ट	१२२. ०७
२७.	१७०	११. १३	५	६	--	९२. ७७
२८.	१७८	१३. २	९	९	१४२२२	४२२२
२९.	१८९	१५. ४	२	३	-	२
३०.	२०२	१५. १०	१३		तेरा/२	७२२
३१.	२०२	१५. १०	७		तेरा/३	११

दृष्टिक्षेपांत जिल्हा [१९८७-८८]

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	वाच	परिमाण	नागपूर जिल्हा	महाराष्ट्र राज्य
१.	२.	३.	४.	५.

[एक] प्राकृतिक रचना

अ) भौगोलिक स्थान

१] उत्तर अक्षांश	अंश	२०. ३५ ते २१. ४६	१६. ४ ते २२.
२] पूर्व रेखांश	अंश	७८. १५ ते ७९. ४०	७२. ६ ते ८०.

व) हवामान

सद्यमान [१९८७]

१] किमान	सेल्सियस	८. ९ [नागपूर शहर]	उ. ना.
२] कमाल	"	४४. १ ["]	उ. ना.
३] प्रजन्य [सरासरी] [१९८७]	मि. मि.	१२४२	उ. ना.

क) प्रशासकीय विभाग

१] तालुके	संख्या	१४	३०३
२] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
३] टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	८ [१९८७-८८]	१३० [१९८५-८६]
४] एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	संख्या	१३	२९८
५] शहरे	संख्या	१६	३०७
६] गावे [स्कूणां] [१९८१ चे प्रमाणे.]	संख्या	१८७४	४१८३३
१] निर्जन	संख्या	२१६	२४७९
२] वस्ती असलेली	संख्या	१६५८	३९३५४
७] क्षेत्राकड	चौ. कि. मि.	९९३१	३०७६२०

[दोन] प्रशासकीय संस्था [३१-३-८८]

१] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
२] महानगर पालिका	संख्या	१	११
३] नगर परिषदा	संख्या	१०	२१६
४] कटक मंडळे	संख्या	१	७
५] ग्रामपंचायती	संख्या	७३३ [३१-३-८८]	२४७०७ [३१-३-८८]
६] पोलीस स्थानके [३१-१२-८७]	संख्या	३८	७८४
७] पोलीस आऊट पोस्ट [३१-१२-८७]	संख्या	६४	११९१

[तीन] लोकसंख्या [१९८१]

१] ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारांत	११२०	४०७९१
२] नागरी लोकसंख्या	"	१४६९	२१९९३
३] स्कूण लोकसंख्या	"	२५८९	६२७८४
४] अनुसूचित जातींची लोकसंख्या	"	१८२	४४८०

कुमः

१.	२.	३.	४.	५.
५]	अनुसूचित जातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	७.०५	७.१४
६]	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारांत	३५३	५७७२
७]	अनुसूचित जमातींच्या लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१३.६५	२.१२
८]	पुरूषा	आकडे हजारांत	१३४५	३२४१५
९]	स्त्रिया	"	१२४३	३०३६२
१०]	स्त्रिया पुरूषा प्रमाण	एक हजार पुरूषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९२५	९३७
११]	घानता	दर चौ. कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	२६०	२०४
१२]	साक्षरतेचे प्रमाण			
	१. एकूण	टक्केवारी	५४.५६	४७.१८
	२. पुरूषा	"	६३.७४	५८.७२
	३. स्त्रियां	"	४४.६२	३४.७२
	४. राज्यामध्ये जिल्ह्याचा क्रमांक	संख्या	२	-
[चार] कृषि				
			[१९८५-८६]	[१९८६-८७]
१]	भौगोलिक क्षेत्रा	हजार हेक्टर	९८६	३०७५८
२]	जंगल व्याप्त क्षेत्रा व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	"	१७१	५३७०
३]	शोतीला उपलब्ध नसलेली जमिन		[१७.३५]	[१७.४६]
	अ] विंगर शोती वापरणाऱ्या जमिन	हजार हेक्टर	४८	१०८२
	व] पडीत आणि लागवडी लायक नसलेली जमिन	"	३५	१७२५
	क] एकूण	"	८३	२८०७
४]	पडीत जमिनीव्यतिरीक्त लागवड न केलेली इतर जमिन			
	१] कायम गुरचरणा आणि इतर	"	५५	१५४२
	२] झाडे झाडुमाखालील जमिन	"	३१	१८३
	३] लागवडी योग्य परंतु पड जमिन	"	४०	१०३२
५]	पडीत जमिन		[१९८५-८६]	[१९८६-८७]
	१] चालू पड	"	१७	२०१
	२] इतर पड	"	४२	१०००
६]	शिकारखाली क्षेत्रा		१९८५-८६	१९८६-८७
	१] शिकारखाली निव्वळ क्षेत्रा	"	५४०	१७२२३
	२] दुसोटा क्षेत्रा	"	३४	२०१२
	३] एकूण शिकारखाली क्षेत्रा	"	५७४	१९२४२

१.	२.	३.	४.	५.
	७] ओलीत क्षेत्र		१९८५-८६	१९८६-८७
	१] निव्वळ ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	५६	१८०४
	२] एकूण ओलीत क्षेत्र	"	७५	२३४३
	८] महत्वाच्या पिकाखाली क्षेत्र	"	३७६	१४१२३
	[अन्नधान्ये]		[१९८५-८६]	[१९८७-८८]
	९] वहीत धारण जमिनी [१९८०-८१]			
	[अंतिम]			
	१] २ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या	७५३	३४६६८
		["००"]		
	२] २ ते १० हेक्टर	"	९७६	३०७७५
	३] १० हेक्टर पेक्षा जास्त	"	९०	३१८२
	१०] जमिन महसूल वसुली [१९८७-८८]	लाखा रुपये.	१४	उ. ना.
	११] जिल्हापरीषादेचा उपकर [-"-]	"	१७	उ. ना.
	१२] पंचायत समित्यांचा उपकर [-"-]	"	१३	उ. ना.
	[मांस] पशुसंवर्धन [पशुधान गणना १९८२]			
	१] पशुधान	संख्या हजारोंत	१०७०	३०९१९
	२] गाई व बैल	"	६५५	१६१६२
	३] म्हशी व रेडे	"	६१	३९७३
	४] मेंढ्या	"	२३	२६७१
	५] घोळ्या	"	२७९	७७०५
	६] कोवड्या व चढके	"	३७९	१९८४४
	[सहा] सहकार [१९८७-८८]			
	१] सहकारी संस्था	संख्या	३५५०	८७६७६
	२] प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	"	५८३	१८३४४
	३] प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था-संख्या		१५४	६८३०
	४] -ची सभासद संख्या	हजारोंत		
	४] दुग्धा संस्था	संख्या	१९९	१२९४१
	५] प्राथमिक कृषि पत संस्थानी दिलेले कर्ज	रुपये कोटीत	७	६८०
	[सात] जलसिंचन			
	१. पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्रे [३०जून-१९८८ रोजी]			
	१. मोठे प्रकल्प	संख्या	१	१६
	लाभा क्षेत्र	हजार हेक्टर	१२४	उ. ना.
	२. मध्यम प्रकल्प	संख्या	११	१४६
	लाभा क्षेत्र	हजार हेक्टर	८१	उ. ना.
	३. लघु प्रकल्प [पूडू भाग]	संख्या	१४१	१४००
	लाभा क्षेत्र	हजार हेक्टर	३०	उ. ना.
	४. सिंचन विहिरीखाली भाजणारे क्षेत्र	"	२९ [१९८५-८६]	२९२ [१९८६]

१. ३. ३. ५. ६.

[आज] उद्योग [१९८७-अखोर]

१. नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	१२५३	२४९७१
२. नोंदणीकृत चालू कारखाने [उत्पादन चालू असलेले]	"-	१०७८	२०६०९
३. साखर कारखान्यांची संख्या [चालू असलेले खाजली धारून]	"-	१	१११
४. साखर कारखान्यांतील उत्पादन "०००" मे. टन	९		२७२५
५. सर्व सुत गिरण्यांची संख्या	संख्या	२	१२१

[नऊ] वीज

१] वीज पुरवठा केलेली गाहरे व छोडी संख्या [३१-३-८८]	संख्या	१८९०	३८१७७
२] विद्युतीकरण झालेल्या गांवांची संख्या	"-	१८७४	उ. ना.
३] वीज पुरवठा केलेले पंगसंच	"-	४३५१३	१२४२१०२
४] गोवर गॅस संयंत्रे	"-	७६६३	उ. ना.

[दहा] सार्वजनिक आरोग्य [१९८७]

१] रुग्णालये	संख्या	१२३	७६८
२] दवाखाने	"-	१३०	१७९९
३] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	"-	४१	१५३९
४] प्राथमिक आरोग्य पथके	"-	-	८१
५] स्वात्मिक चालविलास योजना गट	"-	१	उ. ना.
६] अंगणवाडीत उपस्थित राहणाऱ्या मुले	"-	उ. ना.	उ. ना.

[अकरा] शिक्षण [१९८६-८७]

[३०-९-८६]

[३०-९-८८]

१] एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	२०००	५५५१३
२] एक शिक्षाकी शाळा	"-	५०३	१६७४६
३] प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी संख्या हजारान्त	संख्या	३९५	९७६१
४] प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	"-	१०	२५३
५] प्रत्येक शिक्षकांसाठी विद्यार्थी	संख्या	४१	३९

[बारा] दुय्यम शिक्षण

[३०-९-८६]

[३०-९-८८]

१] दुय्यम शाळा	"-	४७६	८७८७
२] शाळेतील एकूण विद्यार्थी संख्या हजारान्त	संख्या	२९४	५०६६
३] शाळेतील शिक्षक	"-	९	१६१
४] प्रत्येक शिक्षकांसाठी दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	"-	३१	३१

१.	२.	३.	४.	५.
[तेरा]	<u>उच्च शिक्षण</u>		[३०-२-८६]	[३०-२-८८]
१.	संस्था	संख्या	३२	१००७
२.	एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारांत	५१	२५०
[चतदा]	<u>प्रौढ शिक्षण</u>		[१९८७-८८]	[१९८६-८७]
अ]	प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	२४०	१८७३९
ब]	प्रौढांची उपस्थिती	संख्या हजारांत	उ. ना.	उ. ना.
	<u>तांत्रिक शिक्षण</u>			
१.	<u>औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था</u>			
१.	शासकीय व शासन सहाय्यित संख्या		५	१८०
२.	इतर [खाजगी]	"-	उ. ना.	उ. ना.
२]	शासकीय व शासन सहाय्यित - औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था - मध्ये मंजूर झालेल्या जागा		१९२४	४२३२८
३]	<u>तांत्रिक व व्यवसायिक शिक्षण</u>			
१.	शासकीय व शासन सहाय्यित -"		१५	उ. ना.
२.	इतर [खाजगी]	"-	उ. ना.	५७५ [१९८५-८६]
४]	शासकीय, तांत्रिक व्यवसाय -" शिक्षण संस्थांची प्रवृत्ती क्षमता. [१९८७-८८]		२७३७	६०५२९
५]	अभित्यांची संख्या	"-	उ. ना.	उ. ना.
[पंधारा]	<u>परीवहन आणि दळणावळण</u>			
	[३१-३-८८]			
१]	एकूण रेल्वे मार्गाची लांबी	कि. मि.	३८३	५४४०
२]	रस्त्यांची जोडलेली गावे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
३]	एकूण रस्त्यांची लांबी.	कि. मि.	५३६०	१६६४१६
	[मूळडकित]			
४]	राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	"-	२३०	२२५५
५]	राज्य महामार्गाची लांबी	"-	८३६	३०५४८
६]	महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी.	"-	६४५	३७२२४
७]	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"-	६७५	३६४०३
८]	गामीण रस्त्यांची लांबी	"-	२९७४	५९२८६
[सोळा]	<u>मिण्यांच्या पाण्यांचा पुरवठा / कडील गावांची संख्या</u>			
१]	खोड्यांना केलेला पुरवठा	संख्या	४७०	६०१३
अ]	नळाचा पाणी पुरवठा	"-	उ. ना.	उ. ना.
ब]	कुशनलिका	"-	उ. ना.	उ. ना.
क]	विहिर	"-	उ. ना.	उ. ना.
	टॅन्क किंवा वेलगाडीने पाणी पुरवठा केले जाणारी गावे	"-	९१	उ. ना.
	योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	"-	उ. ना.	उ. ना.

१.	२.	३.	४.	५.
[सतरा]	<u>घार बांधणी [१९८७-८८]</u>			
	भूमिहिन कामगारांसाठी बांधलेल्या इतोपड्या	संख्या	१००	उ. ना.
[अठरा]	<u>एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम</u>			
१]	दारोद्र रेडोखाली कुटुंबे [८२-८३]	लांबांत	१.१२	४१
२]	१९८६-८७ मधील लाभार्थी जुने लाभार्थी	संख्या	५१७२	१०८७४२
	नविन लाभार्थी	"	१२५७	१२२३६२
[एकोणिस]	<u>रोजगार निर्मिती [१९८७-८८]</u>			
१]	रोजगार हमी योजना	कोटी मनुष्य दिवस	१०.३२	१५.५५
२]	राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम.	"	०.१०	२.६२
३]	ग्रामीण भूमिहिन रोजगार कार्यक्रम.	"	०.०९	२.४१
[वीस]	<u>आदीवासी कल्याणकार्य योजना.</u>			
[एकविस]	<u>आदीवासीकरीता आश्रम शाळा मागास वर्गीयासाठी कल्याणकारी योजना</u>	विद्यार्थी संख्या		उ. ना.
१]	मागास वर्गीयासाठी वस्तीगृह	संख्या	८	उ. ना.
२]	वस्ति गृहांत राहणारे विद्यार्थी	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[बावीस]	<u>जिल्हा नियोजन [१९८७-८८]</u>			
१]	वाणिजिक योजनेतील मंजूर तरतूद	एअर कोटी	१२.०९	२३२०
२]	अनुशोधा शास्त्र काढण्यासाठी तरतूद	"	१५.०४	३००
[तेवीस]	<u>नागरी पुरवठा</u>			
१]	रास्त भागवाची दुकाने	संख्या	११८५	३४२८३
२]	साठा	"०००"म. टन]	उ. ना.	७२९
३]	शासकीय गोदामे. [३१-३-८८]	संख्या	उ. ना.	११२५

टिप :- १] [x] अस्थायी स्वस्थाची समजावी. २] x सुधारित माहिती समजावी.
 आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

भाग-१

संसाधन

१९८७-८८

१. स्थान व भौगोलिक वैशिष्ट्ये

१.१ भौगोलिक स्थान :-

अठराव्या शतकांत गोंड राजा बख्त खलंद यांनी नागपूर शहर वसविले. व या शहराच्या नावावरूनच नागपूर जिल्हा हे नाव या जिल्ह्यास देण्यांत आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा व जिल्ह्याचा विकास केला. सन १८१७ मध्ये सितावडीच्या युद्धात ब्रिटीशांनी भोसले राजावर विजय मिळविला. व १८५३ मध्ये भोसले घराण्याचा -हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुरुवात झाली. मध्य प्रांत व व-हाड या प्रांतांची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन १८६७ मध्ये ग्रेट इंडियन पेनीनसुला रेल्वे [मध्याची मध्य रेल्वे] मुळे या शहराचा प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यांत आला व पर्यायाने नागपूर शहराचा व जिल्ह्याचा द्रुत गतीने विकास झाला.

सन १९४७ ला स्वातंत्र्य प्राप्तीनंतर मध्य प्रदेशाची निर्मिती झाली. तेव्हापासून तर १९५६ पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषावार प्रांत रचनेनंतर नागपूर हा जिल्हा विद्भाषीक मुंबई राज्यांत समाविष्ट करण्यांत आला. व तेव्हापासून नागपूरच्या राजधानीचे स्वसं संपुष्टांत आले. दिनांक १ मे १९६० रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीनंतर नागपूर करारांनुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यांत आले. नागपूर जिल्हा उत्तम अक्षांश २०^०३५ ते २१^०४४ व पूर्व रेखांश ७८^०१५ ते ७९^०४० चे दरम्यान वहरलेला आहे. जिल्ह्याचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्ह्याचे उत्तरेस मध्य प्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा, पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर व पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

१.२ क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग :-

नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ ९९३१ चौ. कि.मी. असून महाराष्ट्राच्या क्षेत्रफळाच्या ३.२ टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पुर्ण जिल्हा पांच विभागांत विभागलेला होता व त्या पांच विभागाचे मुख्यालय नागपूर, काटोल, सावनेर, रामटेक व उमरेड येथे होते. उपविभागीय अधिका-याकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. १ मे १९८१ नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यांत येऊन एकूण १४ तालुके निर्माण करण्यांत आले. नागपूर [शहर] हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुक्याचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय आहे तेच ठेवण्यांत आले आहे. नागपूर जिल्ह्यांत नागपूर [शहर], नागपूर [ग्रामीण], हिंगणा, कामठी, काटोल, नरखेड, सावनेर, कळमेवर, रामटेक, पारशिवनी, मौदा, उमरेड, भिवापुर व कुही असे चौदा तालुके असून पंचायत समित्या आहेत.

१९८१ चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यांत एकूण १८७४ खेडी असून त्यापैकी १६५८ लोकवस्ती असलेली व २१६ शोसाड खेडी आहेत. जिल्ह्यामध्ये १० नगरपालिका, १ कटक मंडळ व १ महानगरपालिका कार्यरत आहेत. जिल्ह्यामध्ये ७२३ ग्रामपंचायती असून १० कृषि उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत आहेत.

१.३ भौगोलिक वैशिष्ट्ये :-

भौगोलिकदृष्ट्या नागपूर जिल्हा हा साधारणतः तीन विभागांमध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्यांचा प्रदेश, पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान, वेणा नदीच्या खो-यातील सखल भाग, उत्तरेकडील टेकड्यांच्या प्रदेशांत मिल्कापार, महादागड, गरमसूर, पिपरडोह, जामगड, चापेगडी ह्या प्रमुख टेकड्या असून ईशान्येस अंवागड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिध्द कालीदास स्मारक उभारण्यांत आले आहे. जिल्हयाची समुद्र सपाटीपासून कमीत कमी उंची २७४ मीटर व जास्तीत जास्त उंची ३३० मीटर आहे.

१.४ भुगर्भ - रचना :-

नागपूर जिल्हा हा गोंडवाना प्रदेशात येत असून येथील भुगर्भाची रचना अशा प्रकारच्या खडकापासून झाली आहे की, त्या खडकात कन्हान खो-यांत कोळसा, खाषा, सावनेर व रामटेक विभागांत मॅग्नीज, भिवापूर व उमरेड तालुक्यांमध्ये कच्चे लोखंड व चुनखडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यांतील कांद्री, घटगोवारी, व देवलापार विभागांत डोलामार्ईट दगड फार मोठ्या प्रमाणांत आढळून येतात. याशिवाय केलसवार, क्वारटस, टंगस्टन व इमारतीकरीता उपयुक्त असणारे दगड या जिल्हयांत सर्वत्र आढळून येतात. एकंदरीत या जिल्हयाची भुगर्भ रचना अतिशय समृद्ध आहे.

१.५ नद्या :-

जिल्हयाच्या पश्चिम सिमेवरून वर्धा नदी व पूर्व सिमेकडून वैनगंगा नदी वाहते. वैनगंगा नदीमुळे भंडारा जिल्हयाची आणि वर्धा नदीमुळे वर्धा व अमरावती जिल्हयांची सिमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा ह्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जांब नदीत काटोल तालुक्यांतून वाहत जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडस पठारातून उगम पावून नागपूर तालुक्यांतून वाहते. कन्हान नदी सातपूडा पर्वतातून उगम पावून वैनगंगेस मिळते. पेंच व कोलार व नाग नदी ह्या कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंच नदीपासून नागपूर शहरांत पिण्याच्या प्राण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खो-यांतील जमीन अतिशय सुपिक समजली जाते.

१.६ वने :-

नागपूर जिल्हयांत एकूण २,८१४ चौ. कि. मी. वन क्षेत्र असून जिल्हयाच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या २८ टक्के आहे. अधिकांश वनक्षेत्र रामटेक, पारशिवनी, उमरेड, भिवापूर ह्या तालुक्यांत असून काटोल तालुक्यामध्ये कोंढाळी नजिक वनक्षेत्र आहे. नागपूर तालुक्यांत वनक्षेत्र विखुरलेल्या स्वरूपांत आहे.

१.७ हवामान आणि पर्जन्य :-

जिल्ह्यांतील हवामान विषय स्वभाषे असून उन्हाळ्यांत उष्ण व हिवाळ्यांत थंड असते. येव जून या महिन्यांत उष्णतेचे सरासरी प्रमाण ४६ सेल्सि-
सस पर्यंत नोंदविल्या गेले आहे. डिसेंबर व जानेवारी या महिन्यांत उष्णतामान
कमीत कमी ६ सेल्सियस आढळून येते.

जिल्ह्याचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान १०११ ते १२४२ मि.मीटर
असून सर्वांत जास्त पाऊस उमरेड व रामटेक तालुक्यांत पडतो. काटोल तालुक्यांत
पाऊसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा कमी असते. साधारणतः जुलै ते ऑक्टोबर या
महिन्यांत ५५ ते ६५ दिवस पाऊस पडतो. त्यातही पाऊसाचे प्रमाण जुलै, ऑगस्ट
व सप्टेंबर या महिन्यांत अधिक असते.

१.८ जमीन व तीचे प्रकार :-

नागपूर जिल्ह्यांत ग्रामुख्याने काळी, मोरांड, खरडी व वरडी
प्रकारची जमीन आढळून येते. मध्यम काळी जमीन ग्रामुख्याने सावनेर व कळमेवर
व वर्षेच्या खो-यांत नागपूर व कामठीचे जवळपास आढळून येत असून कायसाचे
उत्पादनाकरीता ही उपयुक्त समजली जाते. ग्रामुख्याने ह्या जिल्ह्यांत "मोरांड"
प्रकारची जमीन सर्वत्र तालुक्यामध्ये आढळून येत असून ज्वारीच्या पीकाकरीता ती
उपयुक्त समजली जाते. खडी व वडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उत्तरेत काटोल
तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशांत आढळून येते.

३. लोकसंख्या

३.१ जनगणना :-

१९८१ चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या २५, २८, ८११
एवढी आहे. पैकी १३, ४५, ३७७ पुरुष व १३, ४३, ४३४ स्त्रिया आहेत. सन १९७१
ते १९८१ या १० वर्षांमध्ये नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या ३३. २६ टक्यांनी
वाढलेली आढळते. जिल्ह्याच्या प्रकृष्ट लोकसंख्येपैकी नागपूर तालुक्याची "नागपूर
शहर-धरम" लोकसंख्या ५०. २९ टक्के, हिंगणा तालुका ३. २४ टक्के, कामठी तालुका
६. ४९ टक्के, काटोल तालुका ४. ७१ टक्के, नरखेड तालुका ४. ४४ टक्के, सावनेर
तालुका ५. ४५ टक्के, कळमेवर तालुका ३. ०९ टक्के, रामटेक तालुका ४. २९ टक्के
पारशिवनी तालुका ३. ८६ टक्के, मौदा तालुका ३. १७ टक्के, उमरेड तालुका
४. ४४ टक्के, भिवानूर २. ६७ व कुडी तालुका ३. ८६ टक्के एवढी आहे.

३.२ लोकसंख्येची घनता :-

क्षेत्रम्ह व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केला असता नागपूर जिल्ह्याचे
क्षेत्रम्ह महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रम्हाच्या ३. २३ टक्के आहे व लोकसंख्या ४. १२
टक्के आहे. नागपूर जिल्ह्याकरीता लोकसंख्येची घनता २६१ असून तेच प्रमाण
महाराष्ट्र राज्याकरीता २०४ आहे व भारताचे २१६ आहे. जिल्ह्यांत नागपूर
तालुक्यामध्ये लोकसंख्येची घनता सर्वांत जास्त म्हणजे १४४४ असून मौदा तालुक्यामध्ये
इतर तालुक्याचे मानाने कमी म्हणजे ८७ आहे.

३.३ नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :-

जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये ५६.७५ टक्के व ग्रामीण भागामध्ये ४३.२५ टक्के लोकसंख्या वास्तव्य करीत आहे. जिल्ह्यांची नागरी लोकसंख्या १४, ६९, २७९ असून त्यापैकी एकट्या नागपूर शहरामध्ये १३, १९, ४६१ लोकसंख्या आहे. म्हणजेच एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी ८२.९९ टक्के नागरी लोकसंख्या नागपूर शहरामध्ये व १७.०१ टक्के नागरी लोकसंख्या कामठी, कामठी कटक मंडळ, काटोल, रामटेक, उमरेड, कळमेजर, खाशा, मोहवा, मोवाड, नरखेड, देवलापेटी, विना, विंचोली, सावनेर व कन्हान या नागरी भागामध्ये विभागल्या गेली आहे.

३.४ लोकसंख्येतील स्त्री - पुरुष प्रमाण :-

जिल्ह्यांत दर हजार पुरुषामागे स्त्रीयांचे प्रमाण १९८१ च्या जनगणने प्रमाणे ९२४ असून महाराष्ट्राच्या ९३७ च्या तुलनेत हे प्रमाण कमी आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण ९४० असून नागरी भागात ९१२ आहे.

३.५ अनुसूचित जाती व जमाती :-

जिल्ह्यांतील एकूण लोकसंख्येत अनुसूचित जातीचे प्रमाण ७.०५ टक्के असून अनुसूचित जमातीचे प्रमाण १३.६५ टक्के आहे.

३.६ कामगार :-

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यामध्ये ९, २१, ३१६ मुख्य कामगार असून ६६, ७३१ सिमांती कामगार आहेत. उरलेले १६, ००, ७६४ हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारांपैकी १, ९१, ६९९ शेतकरी, २, ४१, ८०१ शेतमजूर, ४९, ९४२ घरगुती उद्योग उत्पादन प्रक्रीया दुरुस्ती व सेवा विभागात काम करणारे असून ४, ३७, ८७४ कामगार इतर व्यवसायांत गुंतलेले आहेत.

३.७ लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना :-

१९८१ च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये ० ते १४ या वयोगटांत ९, ८८, ५१४, १५ ते १९ या वयोगटांत ३, ५९, ९३६, २० ते २४ या वयोगटांत २, ३६, ३०७, २५ ते २९ या वयोगटांत १, ९१, ६५६, ३० ते ३४ या वयोगटांत १, ६३, ४३१, ३५ ते ३९ या वयोगटांत १, ५२, ८५३, ४० ते ४९ या वयोगटांत ३, ५५, १९९, ५० ते ५९ या वयोगटांत १, ६५, ६४५ व ६० वर्षांपेक्षा अधिक या वयोगटांत १, ६८, ६७१ लोकसंख्या आहे. वय निर्देशित लोकसंख्या ६, ५९९ आहे.

३.८ साक्षरता [ग्रामीण व नागरी] :-

१९८१ च्या जनगणनेनुसार एकूण लोकसंख्येच्या ५४, ५६ टक्के लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात साक्षरतेचे प्रमाण ४१, ३८ व नागरी भागात ६४.६० टक्के आहे. साक्षरतेचे प्रमाण स्त्री व पुरुष अनुक्रमे ४४.६२ टक्के व ६३.७४ टक्के आहे.

३.१ वापरंतील निवासी घरांची व कुटूंबाची संख्या :-

१९८१ च्या जनगणनेनुसार कुटूंबाची संख्या ४, २०, ७९३ असून त्यापैकी २, २४, १६८ ग्रामीण भागांत २, ६६, ६२५ नागरी भागांत आहेत. एकूण निवासी घरांची संख्या ४, ७१, ५१० असून ग्रामीण २, १४, १३२ व नागरी निवासी घरे २, ५७, ३७८ आहेत.

३. वने

३.१ जिल्ह्यांतील एकूण वनक्षेत्र :-

जिल्ह्यांतील एकूण वनक्षेत्र २८१४ चौ. कि. मी. असून जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्रापैकी वनक्षेत्र २८ टक्के आहे. या जिल्ह्यांतील वहूतांश वनभाग रामटेक तालुक्यांतील त्रेंच नदीच्या दोन्ही किनाऱ्यावर सातपुडा टेकड्यांच्या पायथ्याशी आहे. तसेच काटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग, नरखेड तसेच उमरेड, कुही, हिंणगा आणि भिवापूर या तहसीलीमध्ये कमी अधिक सधन खंडात आहे. वनक्षेत्राची एकूण राखीव, सुरक्षित व अवर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यांत येते. त्यापैकी अवर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते. राखीव व सुरक्षित वनक्षेत्र वन विभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वनव्याप्त क्षेत्राच्या मानाने राखीव वनक्षेत्र ५३ टक्के तसेच सुरक्षित वनक्षेत्र २९ टक्के व अवर्गीकृत क्षेत्र १८ टक्के आहे.

३.२ वन उत्पादन :-

रामटेक, सावनेर, हिंणगा, नरखेड, भिवापूर व कुही या परीक्षेत्रामध्ये उत्तम दर्जाची सागवनी झाडांची वने आढळून येतात. सागवनी झाडा सोबतच या जिल्ह्यामध्ये तालई, धावडा, खैर, वांजू, मळस व तेंदू या जातीची झाडे आढळून येतात. वनोत्पादनासून सन १९८७-८८ वर्षांमध्ये ११.५४.३२ लाख रुपये एवढे उत्पन्न मिळाले.

३.३ वन विकास कार्यक्रम :-

धूम, जोराच्या पाण्याचा निचरा व पुर यापासून जमीनीचे संरक्षण करण्याकरीता व जमीनीचा कस टिकवून शेतीस सहाय्य करण्याच्या बाबतीत वने महत्त्वाची कामगिरी वजावतात. त्यादृष्टीने वन विकासाकरीता जिल्हा स्तरावर [अ] मध्यवर्ती रोग वाढीकांची स्थापना, [ब] निकृष्ट वनाचे पुनर्वनीकरण, [क] औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणाऱ्या वन झाडांच्या जातीची योजना, [ड] वैरण साधन संपत्तीचा विकास, [फ] वनसमुप योजना व कंत्राटदारांचे उच्योटन इत्यादि महत्त्वाच्या योजना राबविण्यांत येतात. नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९८७-८८ या वर्षात वन विभागातील योजनेअंतर्गत एकूण ४३.३७ लाख रुपये खर्च झालेला आहे.

४. कृषि

४.१ जमीनीचा वापर :-

जिल्ह्यामध्ये १९८५-८६ वर्षात एकूण भौगोलिक क्षेत्र ९८६ हजार हेक्टर आहे. त्यापैकी ६८.६८ टक्के क्षेत्र लागवडीलायक असून ५.६० टक्के कायम गुरचरण व इतर घराईची जमीन याखाली आहे. तसेच २६ टक्के क्षेत्र शेतीकरीता उपयुक्त नसलेले आहे. सन १९८५-८६ या वर्षामध्ये लागवडीलायक ६७७ हजार हेक्टर क्षेत्रा पैकी ५४० हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ भिकाखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या ५४.७७ टक्के एवढे आहे व लागवडीलायक क्षेत्राच्या ७९.७६ टक्के एवढे आहे. दुवार भिकाखालील क्षेत्र निव्वळ भिकाखालील क्षेत्राच्या ६.३२ टक्के आहे.

४.२ वहितीखालील जमिनीचे धारण, जमिनी व त्याचे क्षेत्र यांचे गटवार वर्गीकरण :-

वहितीखालील जमिनधारकाचे गटानुमाणे भूधारकाची व क्षेत्राची टक्केवारी खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	धारणगट - हेक्टर	भूधारक टक्केवारी		क्षेत्र टक्केवारी	
		१९७६-७७	१९८०-८१	१९७६-७७	१९८०-८१
१	२	३	४	५	६
१.	२ पर्यंत	३५	४१	१०	१४
२.	२ ते ५	३८	३७	३०	३४
३.	५ ते १०	२०	१६	३४	३२
४.	१० ते २०	६	५	२१	१६
५.	२० ते ५०	१	१	५	४
६.	५० व वरील	-	-	-	-

सन १९८०-८१ मध्ये एकूण खात्यापैकी वयोवृत्तिक खाती २४.२९ टक्के संयुक्त खाती ५.४० टक्के व संस्थांची खाती ०.३१ टक्के होती. १९७६-७७ च्या तुलनेत २ हेक्टरपर्यंतच्या गटांत ६ टक्के वाढ तर २ ते ५, ५ ते १० व १० ते २० हेक्टर पर्यंतच्या गटांत अनुक्रमे १, ४ व १ टक्क्यांनी घट झालेली आहे. २० ते ५० हेक्टर धारण गटांत कांहीच वाढ किंवा घट झालेली नाही.

४.३ पीक प्रधत्ती :-

१९८५-८६ मध्ये जिल्ह्यांत एकूण पीकाखालील ५,७३,९५८ हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्नधान्ये पीकाखाली ३,७६,०११ हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच ६५.५१ टक्के एवढे आहे. अन्नधान्ये पीकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पीकाखाली म्हणजे ४६.७६ टक्के आहे. डांबीवर्गीय पीकाखाली २२.३१ टक्के, गव्हाखाली १७.३७ टक्के, धानाखाली ११.७७ टक्के इतके आहे. तसेच एकूण पीकाखालील क्षेत्रापैकी कामूस ह्या पीकाखाली १२.४२ टक्के, संत्रा या पीकाखाली २ टक्के व गबीताचे पीकाखाली क्षेत्र १२.५६ टक्के आहे.

४.४ पीकांचे उत्पादन :-

सन १९८७-८८ या वर्षामध्ये तुष धान्याचे उत्पादन सन १९८६-८७ च्या तुलनेत ४ टक्क्याने घटलेले आढळून येते. तसेच कडधान्यामध्ये १४ टक्क्याने उत्पादना मध्ये घट झालेली आढळते. तेल वियाचे उत्पादनामध्ये १७.४६ टक्के वाढ झालेली आढळते. तेव्हाविषयामध्ये ग्रामुख्याने भूईमूगाचे उत्पादन सर्वात जास्त आहे.

४.५ मुख्य पीकांचे दर हेक्टरी उत्पादन :-

जिल्हयामध्ये ज्वारी, गहू, धान, कापूस, हरभरा, तूर, शेंगदाना, जवस, तीळ, मिरची व संत्री ही महत्वाची पीके आहेत. सन १९८७-८८ मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन ८४१ किलोग्रॅम, गहू ७०९ किलोग्रॅम, धान ८७३ किलोग्रॅम, तूर ४६४ किलोग्रॅम, हरभरा २५२ किलोग्रॅम, भूईमूग ७२१ किलोग्रॅम, जवस २६९ किलोग्रॅम, तीळ २४१ किलोग्रॅम, मिरची ११४ किलोग्रॅम व हळद १११८ किलोग्रॅम होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन [लिंटमध्ये] १०४ किलोग्रॅम एवढे होते.

४.६ अधिक उत्पन्न देणा-या पीकांचे क्षेत्र :-

तुष धान्याखाली संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पीकामध्ये ग्रामुख्याने ज्वारी, गहू व भात [धान] या पीकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पीका-खालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र २८ टक्के, गव्हाचे एकूण क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या गव्हाचे क्षेत्र ४६ टक्के व एकूण धान हया पीकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र ४९ टक्के एवढे आहे. तसेच संकरीत कापसाखालील क्षेत्र एकूण कापसाखालील क्षेत्राच्या ५५ टक्के एवढे आहे.

४.७ फळे व भाजीपाला :-

नागपूरची शहरी वाजारपेठ जिल्हयाचे मध्यभागी आहे. तसेच सिंचनाचे सोयीमुळे भाजीपाल्याचे उत्पादन जिल्हयामध्ये विस्तृत प्रमाणांत करण्यांत येते. जिल्हयाचे एकूण पीकाखालील क्षेत्रापैकी फळे व भाजीपाला याखालील क्षेत्र ५ टक्के सन १९८५-८६ मध्ये होते. तसेच एकूण फळाखालील क्षेत्रापैकी एकटया संत्रा हया फळाखालील क्षेत्र २० टक्के एवढे आहे. व जिल्हयाचे लागवडीखालील एकूण क्षेत्रापैकी २.१४ टक्के एवढे आहे.

४.८ रासायनिक खतांचे वाटप :-

जिल्हयामध्ये सन १९८७-८८ मध्ये २७, ६३९ मे. टन रासायनिक खतांचे वाटप करण्यांत आले.

४.९ पीक संरक्षण :-

पीक संरक्षण मोहीमे अंतर्गत जिल्हयांतील शेतक-यांना अन्नधान्ये व गळीत धान्ये पीकाकरीता ५० टक्के सुटीवर किटक नाशके औषधीचा पुरवठा केला जातो.

तसेच धुरळणीकरीता दर हेक्टरी १५ रुपये अनुदान, औषध म्हणून देतेवेळी दिल्या जाते. उंदीर निर्मूलन मोहीम निवडक गावांत १०० टक्के सुटीवर रावविण्यांत येते. गव्हाच्या पीकाचे उंदरापासून होणारे सुकसान टाळण्याकरीता ही मोहीम घेण्यांत येते. तसेच संत्रा या पीकावरील कोळशी रोगाचे नियंत्रणाकरीता वागायतदारांना ५० टक्के सुटीवर किटक नाशके व वुरशी नाशके औषधे दिल्या जाते. सन १९८७-८८ साली रोगसंरक्षण मोहीमे अंतर्गत ९.८७ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले आहेत. शिवाय सिमांतिक अल्पभूधारक शेतकऱ्यांसाठी अनुदानाचा भरीव कार्यक्रम म्हणून या योजने-अंतर्गत १.८४ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

४.१० शेतमाल साठवणूकीच्या व नियंत्रीत वाजारपेठेच्या सोयी :-

जिल्ह्यामध्ये एकूण १० कृषि उत्पन्न वाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतकऱ्यांनी आपलेल्या विक्री योग्य मालाच्या साठवणूकीची सोय उपलब्ध आहे. तसेच इतरही सोयी उपलब्ध आहेत. सन १९८७-८८ मध्ये जिल्ह्यातील कृषि उत्पन्न वाजार समितीचे आवारांत धान ९ मे.टन, तांदूळ ३१०१६ मे.टन, गहू ९८५० मे.टन, ज्वारी २१८४५ मे.टन, कापूस १५१३६ मे.टन, तूर १६८१० मे.टन, मूग ७ मे.टन, उळीद ५८ मे.टन, हरभरा ३०६० मे.टन, भूईमूग ४३८४ मे.टन, जवस ३५८७ मे.टन, तीळ १००३ मे.टन, सोयाबीन १८८८४ मे.टन. सुकलेली ^{पिंपली} २५१४२ मे.टन व संत्री १८०५८ मे.टन कृषि उत्पादनाची विक्री करण्यांत आली.

४.११ जमीन सुधारणा :-

विभागीय मुदसंधारण अधिकारी, नागपूर यांचे मार्फत जमीन विकासाची कामे घेतली जातात. उदा० जमीनीला बांध घालणे व उतारावर समतल घालणे इत्यादि उपायांद्वारे जमीनीचा विकास करण्यांत येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी योजनेतून केल्या जातो. हयाशिवाय जमीन सुधारणा ह्या कार्यक्रमा अंतर्गत महसूल विभागामार्फत अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्तांकीतांना अर्थ सहाय्य देण्यांत येते. या योजनेवर सन १९८७-८८ या वर्षामध्ये ३.७८ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले. तसेच विशेष घटक योजने अंतर्गत जिल्हा कृषि अधिका-यामार्फत निवडक अनुसूचित जातीच्या व नववौधद शेतकऱ्यांना जमीन सुधारनेकरीता अर्थ सहाय्य देण्यांत येते. ओलिताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरीता शेतकऱ्यांना विहीरी बांधण्याकरीता जिल्ह्यांतील भूविकास अधिकार्यामार्फत कजचि वाटप करण्यांत येते.

४.१२ इतर विकास कार्यक्रम :-

शेती विकासाचे दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम रावविल्या जातात. उदा० क्लोधान विकास कार्यक्रमा अंतर्गत घरकूल योजना [भांडवली अनुदान], क्लरोप वाटीकांची स्थापना व विकास, भाजीपाला विकास मिनीकीट, जुन्या क्लझाडांचे पुनरुज्जीवन करणे, [२] कोरडवाहू शेती विकासाचे दृष्टीने शासनाने प्रत्येक जिल्ह्यामध्ये कृषि पंढरी योजना सुरु केलेली आहे. [३] एकात्मिक ग्रामीण योजना अंतर्गत अत्यल्प व अल्प भूधारक शेतकऱ्यांना नवीन विहीरी बांधणीसाठी व जुन्या विहीरींची दुरुस्ती करण्याकरीता विद्युत पंप विकत घेण्याकरीता, चैलजोडी व चैलगाडी विकत घेण्याकरीता, राष्ट्रीय व इतर

वेकाकडून कर्ज स्थाने मदत मिळवून देऊन व अशा प्रकारे मिळणा-या कर्जावर २५ ते ३३ टक्के सुट जिल्हा ग्रामीण क्षेत्रामार्फत देण्यांत येते. [४] अल्प-भूधारकांना रासायनिक खताचे किमतीवर सुट देण्यांत येते. तसेच मिनीकीट व प्रुकीया केलेल्या विद्याप्येचे वाटप करण्यांत येते. [५] रोग संरक्षण सोडिमेअंतर्गत मीजमाशी, उंदीर निर्मूलन व लडकरी अळी यापासून संरक्षण करण्याकरीता किटक नाशके व मृषक नाशके यासाठी अर्थ सहाय्य देण्यांत येते. [६] सुधारित शेतकी अवजारे व साधने विकत घेण्यासाठी अर्थ सहाय्य. [७] कडधान्ये उत्पादन कार्यक्रम. [८] तेल विद्या उत्पादन कार्यक्रम. [९] तुषार व ठीवक सिंचन इत्यादि विकासाची कामे घेण्यांत आलेली आहे.

५. जलसिंचन

५.१ जलसिंचनाची कामे :-

जिल्ह्याचा कृषि विषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी जिल्ह्यामध्ये सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्त्वाची बाब होय. जिल्ह्यामध्ये विहीरी, लहान पाटवंधारे, मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उपसा सिंचन योजना याद्वारे जसेच नदी नाल्यावर ग्रंथ वसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्ह्यामध्ये सन १९८५-८६ मध्ये एकूण निव्वळ पीकाखालील क्षेत्रापैकी फक्त १०.३८ टक्के हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखाली होते. सन १९८५-८६ मध्ये जिल्ह्यात एकूण विहीरींची संख्या ४६, ६६८ एवढी होती, पैकी ३५, १६१ विहीरी फक्त वागायती साठी उपयोगांत आणल्या गेल्या. संदर्भिय वजात वापरांत असलेल्या एकूण विहीरी पैकी ४९ टक्के विहीरींवर विजेचे ग्रंथ वसवून व ५ टक्के विहीरींवर तेंगावर चालणारे ग्रंथ वसवून ओलित करण्यांत आले.

५.२ निरनिराळ्या पीकाखालील ओलिताचे क्षेत्र :-

सन १९८५-८६ मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी तुणधान्ये ५९.२६ टक्के, कडधान्ये ९.३६ टक्के, ऊस ०.४३ टक्के, मिरची व मसाल्याचे पदार्थ ३.४१ टक्के, फळे व भाजीपाला २३ टक्के, कापूस ०.९२ टक्के, गळीताची पीके ३.३१ टक्के व इतर पीके ०.३१ टक्के एवढे ओलित करण्यांत आले.

५.३ सिंचन क्षमता :-

जिल्ह्यामध्ये सन १९८५-८६ मध्ये निव्वळ भिजणारे क्षेत्र ५६, ०५६/एवढे होते, पैकी विहीरीद्वारे २९, ४५० हेक्टर आणि तळी व कालवे याद्वारे २६, ६०६ हेक्टर सिंचन करण्यांत आले.

५.४ सिंचन प्रकल्प :-

जिल्ह्यामध्ये मोठ्या पाटवंधारे प्रकल्पापैकी पंच प्रकल्पाचे काम पूर्ण झालेले आहे. मध्यम पाटवंधारे प्रकल्पापैकी रामटेक तलाव, वेणा प्रकल्प, कान्होली वारा, मकरधोकडा, पांढरावोडी, केसरीनाला, चंद्रभागा, उमरीनाला, मोरधाम,

कोलार नदी, खेरानाला, या ११ प्रकल्पाची कामे पूर्ण झालेली आहेत. जाम नदी व सामकी-मकरधोकडा प्रकल्पाची कामे प्रगती पथावर आहेत, शिवाय ३ प्रकल्प मंजूर झालेले आहेत. परंतु आर्थिक तरतुदीमुळे कामाला सुरुवात झालेली नाही. पूर्ण झालेल्या प्रकल्पाखालील एकूण लाभक्षेत्र २०५२८३ हेक्टर असून १९८७-८८ मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र फक्त २७४३४ हेक्टर म्हणजे १३.२६ टक्के एवढे आहे.

६. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

६.१ पशुधन :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १९८२ च्या पशु गणनेप्रमाणे पशुधनाची संख्या १०७००३७ एवढी आहे. हीच पशुधनाची संख्या १९७८ मध्ये ९,९८,००० एवढी होती. १९८२ च्या पशुगणनेप्रमाणे गाई व बैल ६१ टक्के, म्हशी व रेडे ६ टक्के, मेंढ्या, वकरे २८ टक्के व इतर पशुधन ५ टक्के आढळून येते. १९८२ च्या पशु गणने प्रमाणे दर चौ. कि. मी. मागे पशुधनाची घनता १०८ आढळून येते. १९७८ ते १९८२ या ४ वर्षांचे काळांत पशुधनाची संख्या ही ७ टक्यांनी वाढल्याचे आढळून येते. कुक्कुटाच्या संख्येमध्ये १९७८ च्या तुलनेत १९८२ मध्ये १२ टक्यांनी वाढ झालेली आढळते, कारण शेतीला जोडधंदा म्हणून विस्तृत प्रमाणांत ग्रामीण भागात कुक्कुट पालपाचा व्यवसाय करण्यांत येतो.

६.२ पशु उत्पादन व दुग्ध उत्पादन :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये शेतीला जोड धंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. जिल्ह्यामध्ये गाईचे किंवा म्हशीचे बाबतीत मिश्र जातीची जनावरे आढळून येत असली तरी प्रामुख्याने गौळाऊ जातीच्या गाई ह्या विस्तृत प्रमाणांत आढळतात. तरी षण नागपूरचे ३० कि. मी. परिसरांत शाहीवाल जातीची जनावरे आढळतात. आणि इतर भागांत गौळाऊ जातीची आढळतात. म्हशीचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळणा-या म्हशी ह्या नागपूरी म्हशी म्हणूनच ओळखल्या जातात. तसेच मु-हा जातीच्या म्हशी ह्या व-याच प्रमाणांत आढळतात. सन १९८७-८८ मध्ये नागपूर दुध योजनेखाली ३४५ लाख लिटर दुध १२८८ लाख रुपये मुल्याचे खरेदी करण्यांत आले.

६.३ पशु वैद्यकीय सेवा :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १ पशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालय, ३८ दवाखाने व ३७ पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे आहेत, शिवाय १ फिरते पशुरोग नियंत्रण पथक आहे. कृत्रिम गर्भधारणेकरीता जिल्ह्यामध्ये १६० कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. रुग्णालये, दवाखाने व मदत केंद्रामध्ये उपचार केलेल्या पशुंची संख्या सन १९८७-८८ मध्ये ४,४१,५३० एवढी आहे. तसेच १६० कृत्रिम गर्भधारणा केंद्रामध्ये ३२,५१३ पशुवर गर्भधारणा करण्यांत आली.

६.४ मृगधन विकासाचे कार्यक्रम :-

मृगधन विकासाकरीता जिल्हा योजने अंतर्गत खालील कार्यक्रम राबविले जातात. [१] तोंड व मायखुरी रोगांचे निवंत्रण, [२] मृग भेदास क्षेत्रांमध्ये जमीन विकास करणे व मृगसाठी गोठे बांधणे, [३] गुरांची प्रकृषित भेदास करण्याचा प्रकल्प स्थापने व त्याची सुनरचना, [४] आधारभूत ग्राव केंद्राची स्थापना, [५] जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्राची वाढ करणे, [६] सैकरीत कालघडी जोपासण्यासाठी अर्थ सहाय्य देणे, [७] नर कोंवड्याचे वाटप, [८] लाभधारकांना रका दिवसाच्या विल्लाचे वाटप करणे, [९] वैरण प्रात्यक्षिके आयोजित करणे, [१०] गांव दत्तक घेणे, [११] दुर्बल घटकाकडे असलेल्या दुधाळ जनावरांना वैरणासाठी आर्थिक सहाय्य इत्यादि

७. मत्स्य व्यवसाय

७.१ मत्स्योत्पादन :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण ८,४८६ हेक्टर क्षेत्र हे मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय एकूण ६२० कि.मी. लांबीचे नदीचे मात्र देखील मत्स्य व्यवसायासाठी उपयुक्त आहे. जिल्ह्यामध्ये साधारणतः सरदर, कतला, मंगर, कटवा, मोडटी, कोलूस, झिंगा इत्यादि प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन १९८७-८८ मध्ये ४,१७५ से. टन शुजल मत्स्योत्पादन करण्यांत आले. त्याचे एकूण मूल्य ४१७,८८,००० रुपये एवढे होते, तसेच १०२.७४ लाख रुपयांचे मत्स्य बीज केंद्रांना पुरविण्यांत आले.

७.२ मत्स्य विकास उत्पादनाचे कार्यक्रम :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये मत्स्य व्यवसायाचा विकास करण्याकरीता जिल्हा योजने अंतर्गत खालीलप्रमाणे कार्यक्रम राबविण्यांत येतात.

- [१] मत्स्यबीज उत्पादन क्षेत्राची स्थापना.
- [२] मछीमार युवकांना प्रशिक्षण.
- [३] अवस्थित गाण्यांतील मत्स्य संवर्धन.
- [४] मछीमार साधनांच्या खरेदीवर अर्थसहाय्य तसेच मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्थांना अर्थ सहाय्य देणे.

तसेच अतरही महत्वाच्या योजना राबविण्यांत येतात. सन १९८७-८८ मध्ये मत्स्योत्पादन कार्यक्रमा अंतर्गत ५.७७ लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

८. विद्युत

८.१ विद्युतीकरण :-

१९८१ च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये १,६५८ वस्ती असलेली गावे व २१६ ओसाड गावे अशी एकूण १,८७४ गावे आणि १६ नागरी केंद्रे आहेत.

३१ मार्च १९८८ पर्यंत सर्व गावांचे व सर्व नागरी केंद्रांचे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यांत आलेले आहे, म्हणजेच नागपूर जिल्ह्यामध्ये विद्युतीकरण पूर्ण झालेले आहे.

८.२ वीज वापर केलेले शेतीचे प्रमाण :-

जिल्ह्यामध्ये ३१ मार्च १९८८ पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत ४६, ५८९ शेतीचे प्रमाणा वीज पुरवठा करण्यांत आला.

८.३ विद्युत वापर :-

सन १९८७-८८ मध्ये ५, ७१, ८६१ हजार कि.वॅटस जास्त विद्युत वापर करण्यांत आला. घात्रेकी घरगुती विद्युती वापरासाठी ३० टक्के, व्यापारी कामासाठी व लघु शक्तीसाठी ८ टक्के, औद्योगिक वापरासाठी ४९ टक्के, सार्वजनिक दिवावत्तीसाठी २ टक्के, कृषि कामाकरीता ३ टक्के व इतर कामाकरीता ८ टक्के वापर करण्यांत आला, जिल्ह्यामध्ये ३, ७५, ७०१ विद्युत कनेक्शन दिल्या गेलेले आहे.

८.४ विद्युत उत्पादन केंद्रे :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये खापरखेडा व कोराडी या ठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्माण केली जाते, तसेच येथे प्रकल्पांसाठी जलविद्युती निर्माण केली जाते.

९. खाणकाम व उद्योग

९.१ खनीज उत्पादने :-

नागपूर जिल्हा खनीजांचे बाबतीत समृद्ध आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्त्वाची खनीजे म्हणजे कोळसा, मॅंगनीज, डोलोमाईट व चुन्याचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. जिल्ह्यामध्ये सावनेर ते कन्हान [कामठी] या उत्तर पश्चिम भागांमध्ये कोळशाचे भरपूर साठे आढळून आले आहेत. शिवाय उमरेड येथे उच्च प्रतीचा कोळसा आहे. नागपूर जवळील वोरवारा येथे देखील कोळशाचा साठा आढळल्याचा अंदाज देण्यांत आला आहे. मॅंगनीज ह्या खनीजाचे साठे मुख्यत्वे करून नागपूर व भंडारा जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे मॅंगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्हाला भारतामध्ये महत्त्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. मॅंगनीज सावनेर व रामटेक या परिसरांमध्ये मुख्यत्वे करून आढळून येते. कच्चे लोखंड भिवापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजिक ३ कि. मी. परिसरांमध्ये आढळून येते. तेथील दगडांमध्ये ५५ ते ५८ टक्के लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यांत आलेले आहे. चुन्याचे दगड सावनेर, पारशिवनी व रामटेक तालुक्यांमध्ये आढळून येतात. चांगल्या प्रतीचे चुन्याचे दगड कांठ्री जवळ पोटगवारी व देवलापार येथे आढळून येतात. तसेच पांढ-या मातीचे साठे शेमडा, चोरखैरी, खैरीखापरी व बाजारगांव येथे आढळून येतात. अन्नक आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येते. महत्त्वाचे म्हणजे इमारतीकरीता कन्हान नदीमधील रेंती उत्कृष्ट

समजल्या जाते. त्या रेलीचा साठा नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणांत आढळून येतो. इतर खनीजात गीगॅट, फ्लेस्पायर, क्वार्ट्ज, टंगस्टन, मॅदीमोनी व इमारतीस उपयुक्त दगड नागपूर जिल्ह्यामध्ये थोड्याकार प्रमाणांत आढळून येतो.

९.२ उद्योग व कामगार :-

नागपूर शहर हे महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरांपैकी एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसावाजून सरकी काढणे व गासड्या बांधणे, सुत गिरणी, लाकूड कटाई, कापड गिरण्या, पेंसर व स्ट्रॉबोर्ड्स तयार करणे, रसायने व रसायनिक पदार्थ, फेरोमॅग्नेज, प्रकाशनासंबंधी उद्योग, औद्योगिक कारखाने, यंत्र सामुग्री, यांत्रिक अक्यारे व सुटे भाग, मूलभूत धातू व मिश्र धातू, स्वर प्लॉस्टीक वगैरे. जिल्ह्यामध्ये नोंदपीकृत कारखान्यांची संख्या सन १९८७ मध्ये १२५३ होती. व १९७८ चालू कारखान्यामध्ये ४९, १०९ कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यांत आला.

९.३ औद्योगिक वसाहत :-

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाचे विकासाकरीता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास मंडळामार्फत नागपूरवातून ८ कि.मी. अंतरावर हिंगणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यांत आलेली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र ७४६.६५ हेक्टर असून ८९४ भूखंडांपैकी ७२५ भूखंडांचे निरनिराळे उद्योग सुरु करण्याकरीता वाटम करण्यांत आलेले आहे. शिवाय कामाजी रोडवर उपलब्धवाडी येथे देखील औद्योगिक वसाहत कार्यरत आहे. शिवाय काटोल येथे सहकारी औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यांत आलेली आहे. कळमेश्वर येथे ११६.७६ हेक्टर जमीनीवर/औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यांत आलेली आहे. ह्यांत एकूण ७९ भूखंड आहेत. या औद्योगिक वसाहतीमध्ये महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत भूधारकांना उद्योग उभारणीकरीता गाणी, वीज व रस्ते इत्यादि सेवा उपलब्ध करून देण्यांत येतात.

१०. वाहतूक व दळणवळण

१०.१ लोहमार्ग :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये दुहेरी रंद लोहमार्ग १०४.७० कि.मी. लांबीचे व स्केरी रंद लोहमार्ग १४६.८८ कि.मी. लांबीचे आहे. तसेच अरंद लोहमार्गाची [नॅरोगेज] लांबी १३१.२३ कि.मी. आहे. नागपूर हे भारताचे मध्यभागी असून ते दिल्ली, मद्रास, मुंबई, कलकत्ता इत्यादि प्रमुख शहरांना लोहमार्गांनी जोडलेले आहे.

१०.२ रस्त्यांची लांबी :-

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९८८ पर्यंत ५, ३६० कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम ग्रामीण भागात व १,४०९ कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम नगरपरिषदेच्या

हददीत पूर्ण करण्यांत आले. ग्रामीण भागात १८९ कि. मी. व नागरी भागात १०३२ कि. मी. डांबरीकरणाचे काम पूर्ण करण्यांत आलेले आहे. तसेच त्रिमैटच्या रस्त्याची लांबी नागरी भागात ६ कि. मी. आहे.

१०.३ नोंदणी करण्यांत आलेली वाहने :-

जिल्ह्यामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च १९८८ अखेर १, ५८, ८४२ एवढी आहे. त्यांत ८१ टक्के मोटार सायकली व स्कुटर्स, ८ टक्के मोटारी व जीपस व ६ टक्के मालमोटारी आहेत. आणि ५ टक्के इतर वाहने आहेत.

१०.४ टपाल व तार कार्यालये :-

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९८८ अखेर ३२३ टपाल कार्यालये व ६९ तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दर लाख लोकसंख्येमागे १२.५७ टपाल कार्यालये व २.६६ तार कार्यालये कार्य करीत आहेत. जिल्ह्यामध्ये मूळ दूरध्वनीची संख्या २०, ५८६ एवढी आहे. सन १९८६-८७ च्या तुलनेत १९८७-८८ मध्ये ४ टक्क्यांनी वाढ झालेली आहेत तसेच जिल्ह्यामध्ये पोस्टांची दुमिधा असलेल्या गांवांची संख्या २६९ आहे.

११. कामगार व रोजगार

११.१ जिल्ह्यामध्ये निरनिराळ्या उद्योगांमध्ये रोजगार मार्च १९८८ अखेर २, २२, ०९९ असून त्यांत १, ०१, ९९१ शासकीय, ७९, ७४१ निम्नशासकीय व ४०, ३६७ खाजगी क्षेत्रांमध्ये आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रांमध्ये ८२ टक्के व खाजगी क्षेत्रांमध्ये १८ टक्के रोजगार आहेत.

११.२ रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते की, सन १९८७ मध्ये ३१, १८८ कामगारांनी काम मिळविण्याकरीता नावे नोंदविली होती त्यापैकी फक्त १७३८ लोकांना काम मिळाल्याचे दिसून येते.

११.३ मजुरीचे दर :-

सन १९८७-८८ या वर्षांमध्ये कुशल कारागिर उदा० सुतार, लोहार, चांभार यांचे सरासरी मजुरीचे दर अनुक्रमे ३३.३० रुपये, २८.३० रुपये, १७.३० रुपये याप्रमाणे तर अकुशल कामगार उदा० शेतमजूर, इतर मजूर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यांत येणारे सरासरी मजुरीचे दर १२.३५ रुपये, १०.०० रुपये व ७.०० रुपये असे आढळते.

१३. सहकार

१३. १ सहकारी संस्था :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या जून १९८८ अखेर ३, ५५० असून एकूण सभासदांची संख्या ७१६ हजार आहे. त्यापैकी सहकारी पत संस्था २९ टक्के असून सहकारी पतसंस्थामध्ये कृषि पतसंस्था ५७ टक्के व इतर सहकारी पतसंस्था ४३ टक्के आहे. तसेच सहकारी विंगर पतसंस्था ह्या ७१ टक्के आहेत. विंगर पतसंस्थेमध्ये नसूद करण्यालायक म्हणजे सहकारी घरवांधणी संस्था ३८ टक्के, हातमाग कामगार संस्था १४ टक्के, ग्राहक भांडारे १३ टक्के, दुग्ध व्यवसाय संस्था ८ टक्के, इतर औद्योगिक संस्था ६ टक्के व कामगार कंत्राट संस्था ५ टक्के आहेत.

१३. २ सभासदांची संख्या व कर्जवाटप :-

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या ३० जून १९८८ अखेर ७१६ हजार एवढी आहे. त्यापैकी सर्वाजि जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थांची आहे. प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थांच्या सभासदांची संख्या १, ५४, ३२५ म्हणजेच २२ टक्के आहे. प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थेपासून ३० जून १९८८ रोजी संपणा-या वर्षामध्ये ४३, ९७४ शेतकरी सभासदांना ७३३ लाख रुपये अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच जून १९८८ अखेर कर्जाची एकूण थकवाकी ८१७ लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी वेंक्यासून ३० जून १९८८ रोजी संपणा-या वर्षामध्ये २८९४.०४ लाख रुपये अल्प मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच ३० जून १९८८ अखेर अल्प मुदतीच्या कर्जाची थकवाकी ७९८.४८ लाख रुपये व मध्यम मुदतीच्या कर्जाची थकवाकी २०३.४० लाख रुपये इतकी आहे.

१३. अधिकोष

१३. १ नागपूर जिल्ह्यामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखांची एकूण संख्या सन १९८७ अखेर २२९ होती त्यापैकी ५६ टक्के शाखा ह्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये आहेत व ४४ शाखा ह्या जिल्ह्यातील इतर भागांमध्ये आहेत. जिल्ह्यामध्ये सहकारी वेंक्याच्या शाखांची संख्या १०१ आहे. निवाम १४ भूविकास वेंक्याच्या शाखा आहेत. दर लाख लोकसंख्येमागे वर्गीकृत वेंक्याच्या शाखांची संख्या ८.८४ एवढी आहे.

१४. वाजारभाव

१४. १ घाऊक वाजारभाव :-

धान्यामध्ये सध्याचे सरासरी घाऊक वाजारभाव सन १९८७ मध्ये दर क्विंटलमागे २६८ रुपये असल्याचे आढळले. सन १९८६ चे तुलनेमध्ये सन १९८७ मध्ये

गव्हाचे भावात वाढ झालेली आढळली नाही.

ज्वारीचे सरासरी घाऊक वाजारभाव सन १९८७ मध्ये दर क्विंटलमागे १५८ रुपये होते. सन १९८७ मध्ये ज्वारीचे उत्पादन समाधानकारक न झाल्यामुळे सन १९८६ च्या तुलनेत सन १९८७ मध्ये ज्वारीचे घाऊक वाजारभावामध्ये वाढ झालेली आढळली. तसेच तांदूळाचे सरासरी घाऊक वाजारभाव १९८७ मध्ये दर क्विंटलमागे ३३७ रुपये होते. सन १९८६ च्या तुलनेत वाढ झालेली आढळली.

द्विदल धान्यामध्ये १९८७ मध्ये तुरीचे व हरभरा यांचे दर क्विंटलमागे भाव अनुक्रमे ६११ रुपये व ३८१ रुपये होते. तेल विषामध्ये जवळ, तीळ, भेंगदाना यांचे सन १९८७ मध्ये दर क्विंटलमागे भाव अनुक्रमे ९२६ रुपये, ११२३ रुपये व ६६९ रुपये होते. सन १९८६ चे तुलनेत तेल विषाचे भावामध्ये वाढ झाल्याचे निर्दर्शनात येते. रोखीचे प्रीकामध्ये नागपूर जिल्ह्यामध्ये कापूत व तंत्री ही महत्त्वाची प्रीके होय. कामताची खरेदी महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह प्रेड्युसर्स असल्यामुळे कामताचे जातदार भाव शासनानी निर्धारित केलेले आहे. संत्र्याचे सन १९८७ मध्ये प्रती गाडी सरासरी भाव ४२२ होते. सन १९८६ च्या तुलनेत संत्र्याचे भावामध्ये वाढ झालेली आढळते.

सार्केटिंग

१४.२ किरकोळ वाजारभाव :-

सन १९८७ मध्ये काही जिवनावश्यक वस्तूंचे किरकोळ सरासरी वाजारभाव दर किलोमागे खालीलप्रमाणे होते.

तांदूळ [मध्यम] ३.६९ रुपये, गहू [मध्यम] २.०७ रुपये, ज्वारी [गावरानी] २.३३ रुपये, वाजरी २.८९ रुपये, हरभरा दाळ ५.४३ रुपये, तुरदाळ १०.३२ रुपये, मसूरदाळ ६.७० रुपये, साखर [खुवा] ६.६८ रुपये, गुळ ६.७१ रुपये, भुईमूगाचे तेल २४.८९ रुपये, वनस्पती तेल २५.८५ रुपये, स्थळीचे दुध प्रती लिटर ५.४० रुपये, बोकडाचे मांस ३०.०० रुपये, हळद २६.९५ रुपये, मिरची १२.६५ रुपये, वटाटे २.९४ रुपये, कांदी २.९८ रुपये, केळी प्रती डझन २.४१ रुपये, चहामत्ती ४२.६२ रुपये, जळाऊ लाकूड प्रती मन [४० किलो] ३०.०० रुपये, साडी [मुती] प्रती नग ७०.०० रुपये, सद-घाचे कापड प्रती गिटर १५.०० रुपये, कपडे धुण्याचा सावण १ वार ८.३३ रुपये, आंघोळीचा सावण ३.३१ रुपये, विड्याची माने प्रती शेकडा ३.४० रुपये, सुमारी प्रती किलो ४८.०० रुपये होते.

१४.३ ग्राहक किमतीचा निर्देशांक :-

मायाभूत वर्ष १९६० वरोपर १०० धरून १९८७-८८ मध्ये सरासरी सर्व-साधारण निर्देशांक ७२६ होता. अन्नगट ७६३, पानसुमारी, तंबाखू इत्यादि ९३७ इंधन व दिवावत्ती ९९६, घरे ४६२, कापड विछाना व पादताने ६५६ व इतर ५६० हयाप्रमाणे सरासरी निर्देशांक होता. सन १९८६-८७ तुलनेत हया सर्वच निर्देशांकांमध्ये वाढ झालेली आढळते.

१५. शैक्षणिक सुविधा

१५.१ नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९८६-८७ मध्ये प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या २००० आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या ३७५, उच्च माध्यमिक शाळा १०१ व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालय ३२ आहेत.

१५.२ . सन १९८६-८७ मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या ७, ७६, ९३२ आहे. त्यापैकी प्राथमिक शाळेमध्ये ३, ९५१०७ [५२.९० %], माध्यमिक शाळेमध्ये १, ७२, ९४७ [२४ %], उच्च माध्यमिक शाळेमध्ये १, १४, २७१ [१५.३० %], महाविद्यालयीन ५१, २६६ [६.८६ %] व पुर्व प्राथमिक शाळेमध्ये ६, ३४१ विद्यार्थी आहेत.

१५.३ शिवाय नागपूर जिल्ह्यामध्ये शिक्षण विषयक मदती महाविद्यालये २, विधी महाविद्यालये १, वैद्यकीय महाविद्यालये २, आधुनिक महाविद्यालये २, व अभियांत्रिकी महाविद्यालये ६ आहेत. नागपूर जिल्ह्याकरीता दर लाख लोकसंख्येमागे प्राथमिक व माध्यमिक शाळांची संख्या ९४ येते.

१५.४ ग्रौढ शिक्षण :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये संपूर्णपणे साक्षरतेचा प्रसार व्हावा या दृष्टीकोनातून ग्रौढ शिक्षणाचा कार्यक्रम जिल्हा ग्रौढ शिक्षण अधिका-यामार्फत राबविला जातो. सन १९८७-८८ मध्ये जिल्ह्यांत एकूण ९४० ग्रौढ शिक्षण केंद्रे अस्तित्वांत होती.

१६. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

१६.१ सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्ह्यामध्ये वैद्यकीय सेवा ही शांतनातर्फे जिल्हा परिषदेतर्फे, नगरपालिकेतर्फे, तसेच धर्मदाय संस्थेतर्फे उपलब्ध करून दिल्या जाते. नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९८७ मध्ये एकूण २३ रुग्णालये, १३० दवाखाने, ४१ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व २३ सुलिकागृहे कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या १ येते. हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत सारखे आहे. शिवाय दर लाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक वैद्यकीय संस्थांतील खाटांची संख्या १७७ आहे. हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता १८२ असे आहे.

१६.२ जन्म मृत्यु प्रमाण :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९८७ मध्ये एकूण ५५, ००५ जन्म, १६, ९०५ मृत्यु व १८७६ बाल मृत्यु नोंदविल्या गेले आहे. ग्रामीण भागामध्ये जन्म मृत्युची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाटते. परंतु नमूना घाहणीतील सरासरी आकडेवारीवरून नागपूर जिल्ह्याकरीता दर हजारी जन्माचे प्रमाण २९.८० व मृत्युचे प्रमाण १०.५२ इतके दिसून येते.

१६.३ कुटुंब कल्याण कार्यक्रम :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये ३१.३.१९८८ रोजी एकूण ६४ कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत होती. सन १९८७-८८ मध्ये निर्विजीकरण केलेल्यांची एकूण संख्या २२, ८४८ होती. त्यापैकी ४, ०५५ पुरुष नसवंदी व १८, ७९२ स्त्रियांची नसवंदी करण्यांत आली. शिवाय २२, ५५८ स्त्रिया लूम पध्दतीचा वापर करीत असल्याचे आढळले. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरीता शांतनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यांत येतो.

१७. कमजोर घटकाचे कल्याण

१७. १ महाराष्ट्र शासनाने निरनिराळ्या उपक्रमांद्वारे कमजोर घटकाचे कल्याणकारीता निरनिराळ्या योजना जिल्हा स्तरावर राबविण्यांत येतात. उदा० ग्रामीण क्षेत्रांतील भूमीद्विन मजुरांना घरे वांधण्यासाठी जागा देणे व झोपड्या वांधणे. शेतीच्या विकासाकरीता दिहीरी वांधण्याकरीता व पंपसंच वसविण्याकरीता कर्ज स्थाने पैसा उपलब्ध करून देणे व अनुदान देणे तसेच मागासवर्गीयांचे कल्याणकारीता मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क देणे. औद्योगिक संस्थेतील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना विद्या वेतन देणे, माध्यमिक शालांत परीक्षेतर शिष्यवृत्त्या देणे, आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती, आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना माध्यमिक परीक्षेतर स्तरावर गुणवत्ता शिष्यवृत्त्या देणे, मागासवर्गीय व आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या मुला मुलींसाठी शासकीय वसतीगृहे उघडणे. याशिवाय समाज कल्याण विभागामार्फत वरेचो इतर कार्यक्रम राबविले जातात. याकरीता नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९८७-८८ मध्ये ५२.३७ लाख रुपये खर्च करण्यांत आलेले आहेत.

५ प्राक्षेण

१७. २ विशेष घटक योजना :-

मा० मंत्रधानांच्या २० सुत्री कार्यक्रमांतर्गत वाव-७ मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यांत आली असून महाराष्ट्र शासनाने दिनांक १८.६.१९८२ च्या निर्णयान्वये ही योजना सुरु करण्यांत आली आहे. या योजने अंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधून ७० घरप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यातून एकूण ४९० अनुसूचित जाती व नववौधद शेतकऱ्यांची निवड करण्यांत आली आहे. ज्या अनुसूचित जाती व नववौधद कुटुंबाजवळ ६ हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबाचे शेती व्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न ३,६०० रुपये आंत असते अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरीता ९,६५० रुपयांचे अनुदान ३ ते ४ वर्षांमध्ये जमीन सुधारणा; सुधारित अवजारे, पैलगाडी व पैलजोडी निवीष्टा संच व लघूसिंचन ह्या वावीवर खर्च करण्याकरीता देण्यांत येतात.

१७. ३ एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना :-

जिल्ह्यांतील दारिद्र्य रेखेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबांना आर्थिक सहाय्य देऊन त्यांचे राहणीमान उंचा विण्याकरीता एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना राबविण्याचे केंद्र शासनाने धोरणानुसार २० कलमी कार्यक्रमांतील तिस-या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्ह्यांतील दारिद्र्य रेखेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबांची गणना मार्च १९८२ ते जून १९८२ या कालावधीमध्ये घेण्यांत आली. ह्या योजने अंतर्गत दारिद्र्य रेखेखालील कुटुंबांना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्ज स्थाने मदत मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मूळ उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत सन १९८७-८८ मध्ये १४२.३१ लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

१७.७ संजय गांधी स्वावलंबन योजना :-

जिल्ह्यांतील वेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरीता संजय गांधी स्वावलंबन योजने अंतर्गत महसूल विभागामार्फत प्रत्येकी २,५०० रुपये पर्यंत कजाचे वाटप करण्यांत येते. त्याकरीता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यांत आलेली आहे.

१८. इतर

१८.१ जिल्हा परिषद, नगरपरिषद व ग्रामसंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च :-

सन १९८७-८८ मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे उत्पन्न ४५०९.१८ लाख रुपये असून खर्च ४५०८.५९ लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १ महानगरपालिका, १७ नगरपालिका व १ कटक मंडळ आहे. नगरपालिकांची स्वनिर्मित उत्पन्नाची साधने म्हणजे जकात कर, घरे व जमिनीवरील कर, नगरपालिकेच्या मालमत्तेतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन १९८७-८८ मध्ये सर्व नगरपालिका, महानगरपालिका व कटक मंडळ यांचे उत्पन्न ५०१५.७७ लाख रुपये व खर्च ५०३९.९४ लाख रुपये होता.

तसेच नागपूर जिल्ह्यामध्ये १९८७-८८ मध्ये एकूण ७२३ ग्रामसंचायती होत्या. सन १९८७-८८ मध्ये सर्व ग्रामसंचायतीचे एकूण उत्पन्न २११.२७ लाख रुपये व खर्च २०९.२४ लाख रुपये होता.

१८.२ जिल्ह्यांत प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल :-

जिल्ह्यामध्ये महसूल विभागामार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. सन १९८७-८८ या वर्षात नागपूर जिल्ह्याकरीता गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल १४.१५ लाख रुपये आहे. जिल्ह्यामध्ये जमीन महसूल देणा-या खंतेदारांची संख्या २,४७,१९४ आहे.

कसूर

नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण कायम चित्रपट गृहांची संख्या सन १९८७-८८ मध्ये ३२ होती व एकूण झालेला करमणूक कर ३२५.४३ लाख रुपये आहे. ह्याशिवाय जिल्ह्यांत विक्री कर, वाहन कर, नोंदणी फी, आयकराचा जिल्ह्याला मिळालेला वाटा तसेच विगत व सिंचन याबाबून मिळालेले उत्पन्न होय.

१८.३ गृह निर्माण योजना :-

जिल्ह्यांतील "आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी गृहनिर्माण योजना" नागपूर गृह निर्माण व क्षेत्र विकास मंडळामार्फत राबविण्यांत येते. सन १९८७-८८ मध्ये या योजनेवर ६.२० लक्ष रुपये खर्च करण्यांत आला आहे. याशिवाय जिल्ह्यात गृह निर्माण योजने अंतर्गत खालील योजना राबविण्यांत येतात.

[१] भुसंगादन व भूविकास [२] गांजळण्याचा विस्तार व घर बांधणीसाठी जागांची तरतूद, [३] गांजीण क्षेत्रांतील भूमीहिन गजुरांना घर बांधणीसाठी जागा देणे वगैरे ह्या तिनही योजनांवर सन १९८७-८८ मध्ये ४२.५५ लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

१८. ४ वृत्तपत्रे व नियतकालिके :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये ८ मराठी दैनिके, ७ हिंदी दैनिके, ३ इंग्रजी दैनिके तसेच ४० साप्ताहिके, १० वार्षिके व १८ मासिके हिंदी, इंग्रजी व उर्दू भाषेतून प्रकाशित करण्यांत येतात. जिल्ह्यामध्ये एकूण ६७१ मुद्रणालये आहेत.

१८. ५ वाचनालये :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये जिल्ह्याचे मुख्यालयाची शासकीय, प्रादेशिक तसेच जिल्हा ग्रंथालयाची सोय उपलब्ध आहे. शिवाय वेगवेगळ्या तंत्रिकडून जिल्ह्यातील ग्रामीण व नागरी भागांमध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयांचा विकास करण्याकरीता शासनाचा वित्त व्यवस्थापनेकरीता अनुदान देण्यांत येते.

१८. ६ मोलित व गुन्हे :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये अंतर्गत सुरक्षिततेच्या दृष्टीने ३८ मोलीत ठाणी, ६४ आउट पोस्ट व ३६ लॉकप आहेत. सन १९८७ मध्ये ५२, ४८५ गुन्हे नोंदविण्यांत आले. त्यापैकी सर्वांत जास्त गुन्हे विशेष किंवा स्थानिक कायदाखालील दखलमात्र ठरविलेले गुन्हे, ३०,५३१ आहेत.

१८. ७ करमणूक व प्रेक्षणीय स्थळे :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये कायम स्वरूपाची ३२ चित्रपट गृहे व ६ फिरती चित्रपट गृहे आहेत. दर लाख लोकसंख्येमागे साधारणतः १ चित्रपट गृह येते. याशिवाय जिल्हा मुख्यालयाचे ठिकाणी ३ नाट्य गृहे उदा० धनवटे रंगमंदीर, मोरभवन, वसंतराव देशपांडे नाट्य गृह व डॉ० पंजावराव देशमुख नाट्य गृह ही आहेत. जिल्ह्यामध्ये लहान मोठी यात्रेची ठिकाणे एकूण ४९ आहेत. यांत प्रामुख्याने रामटेक या गावाचा समावेश करावा लागेल.

१८. ८ रोजगार हमी योजना :-

राज्य शासनाद्वारे रोजगार हमी योजना ही अत्यंत महत्त्वाची अशी योजना राबविण्यांत येते. या योजनेनुसार दि. ३० डिसेंबर १९७९ रोजी विधी मंडळाच्या दोन्ही सभागृहांनी मंजूर केलेल्या प्रस्तावांतील तरतूदींना अनुरूप असलेल्या अशा विविष्ट अटीवर ग्रामीण अक्षर कामगारांना रोजगार हमीची तरतूद आहे. अशा कामगार हमी योजनेला राज्य शासन सर्वांत महत्त्व देत असल्यामुळे शासनाचे २० सुत्री कार्यक्रमांमध्ये याचा समावेश करण्यांत आला आहे. १९८७-८८ या वर्षी जिल्ह्यामध्ये रोजगार हमी योजनेवर ९४५. ६४ लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

भाग - ३

तफे

१९८७ - ८८

भाग - ३

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९८७-८८ वर्षाकरीता

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक.	विषय	पृष्ठ क्रमांक.
१.	२.	३.	४.
१. क्षेत्र व लोकसंख्या			
१.	१.१	१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्राळ, घारे व लोक संख्या	१
२.	१.२	१९५१ पासूनचा लोकसंख्येमधील देशवाडिकीकरण	४
३.	१.३	१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावाचे तालुकावार वर्गीकरण	६
४.	१.४	१९८१च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहराचे तालुकावार वर्गीकरण	७
५.	१.५	१९८१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या	८
६.	१.६	लोकसंख्येचे [अ] वयोगटानुसार व [व] धामानुसार वर्गीकरण	१०
७.	१.७ [अ]	१९७१च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती	११
८.	१.७ [ब]	१९८१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीकरीता सुधारित आकडेवारी.	१३
९.	१.८	भिंती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधनसामग्रीनुसार घराचे वर्गीकरण	१५
१०.	१.९	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण १९७१ जनगणनेनुसार	१७
११.	१.१०	अपंगेनुसार जिल्हयातील अपंगांची संख्या [१९८१ ची जनगणना]	१९
१२.	६.११	जनगणना घेरे आणि त्यांचा वापर, [१९८१ ची जनगणना]	२०
२. हवामान			
१३.	२.१	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य [मिलीमिटर] १९८७ या वर्षाकरीता]	२१
१४.	२.२	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान [१९८६ व १९८७]	२२
३. कृषि			
१५.	३.१	जमिनीचा वापर	२३
१६.	३.२	तालुकावार निरनिराळ्या पिकाखाली क्षेत्र	२५
१७.	३.३	मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन	२१
१८.	३.४	विविध साधनांनी ओलीताखालील असलेले तालुकावार क्षेत्र	३२
१९.	३.५	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र	३४
२०.	३.६ [अ]	तालुकावार सिंचन विहिरी व इतर विहिरी	३८

क्रमशः

१.	२.	३.	४.
११	३. ६ [व]	कृषनलिका हातपत्र आणि विद्युत ग्रंथ	३९
२२.	३. ७	पिहीरी खोरीज लष्क्याटवंधा-यांची कामे	४०
२३.	३. ८	मध्यम व मोठे पाटवंधारे प्रकल्प यामुळे भिजणारे क्षेत्र व भिजणारे फायदे.	४१
२४	३. ९	वहित धारण जमिनींची संख्या व त्याचे क्षेत्राकळ, ओलीता-खाली असलेली वहित धारण जमिनी आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितांच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्राकळ श्रेणी - नुसार वहित धारण जमिनींची संख्या	४३
२५.	३. १०	तालुकावार कृषि विषयक अवजारे	४५
२६.	३. ११	दुष्काळ, टंचाई, टंचाई, संध्या प्ररीस्थितीची माहिती	४६
२७.	३. १२	टंचाईच्या पुर्वतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग उरविण्याबाबत माहिती.	४८
४. पशुसंवर्धन			
२८.	४. १	तालुकावार पशुधन [१९८२ च्या मणनेनुसार]	५०
२९.	४. २	जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या	५४
३०.	४. ३	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या	५६
३१.	४. ३ [अ]	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य	५७
३२.	४. ४	मान्यता प्राप्त पशुवधा गृहे आणि प्रत्येक पशुवधागृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या	५८
३३.	४. ५	जिल्ह्यातील वन क्षेत्र	५९
३४.	४. ६	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने	६०
३५.	४. ७	जिल्ह्यातील झुजल मत्स्यव्यवसाय	६१
३६.	५. रोजगार, उद्योग खानीकर्म व वीज		
३६.	५. १	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	६२
३७.	५. २	चालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्यानुसार उद्योग निहाय वर्गीकरण	६९
३८.	५. ३	कारखान्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण	७१
३९.	५. ४	उद्योगांच्या महत्वाच्या वावींची आंकडेवारी	७३
४०.	५. ५	रोजगार विनिमय केंद्रातील आंकडेवारी	७५
४१.	५. ६	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९८७-८८ या वर्षीकरीता	७७
४२.	५. ७	कर्मचारी गणना १९८५ व १९८६ जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या	७८
४३.	५. ८	निरनिराळ्या उद्योगांतील रोजगार	७९
४४.	५. ९	विद्युतीकरण झालेला शहरांची व गांवांची संख्या व त्यांची लोक संख्या	८०
४५.	५. १०	विजेचा वापर	८१
४६.	५. ११	विगर कृषि आस्थापना व स्वकार्यरत उद्योगासह	८२
४७.	५. १२	प्रमुखा उद्योग मंडळानुसार विगर कृषि आस्थापनांची संख्या व सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या	८३
४८.	५. १३	महत्वाच्या उद्योगमंडळानुसार विगर कृषि आस्थापनांची संख्या	८४
४९.	५. १४	महत्वाच्या उद्योगमंडळानुसार विगर कृषि आस्थापनांतील कामगारांची संख्या	८५

१.	२.	३.	४.
५०	५. १५	विगर कृषि सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योगगट एकरा]	८६
५१	५. १६	प्रमुखा उद्योगगटानुसार सहकारी आयोगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या	८७
५२	५. १७	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटातील संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या	८८
५३	५. १८	धाऊक व किरकोळ व्यापारसंस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-यांचे आकारमान गटानुसार संख्या	८९
५४	५. १९	सांख्यिक सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचाऱ्यांची आकारमान गटानुसार संख्या	९०
५५	५. २०	सर्व उद्योगगट मिळून एकरा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचाऱ्यांची आकारमान गटानुसार संख्या	९१
६. सहकार			
५६	६. १	त्रिविधा प्रकारच्या सहकारी संस्था	९२
५७	६. २	जिल्ह्यांतील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती	९४
५८	६. ३	जिल्ह्यांतील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखापरीक्षा वर्गाप्रमाणे वर्गवारी	९५
५९	६. ४	जिल्ह्यांतील राज्या आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी विकाय कार्ये	९६
६०	६. ५	जिल्ह्यांतील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	९८
६१	६. ६	जिल्ह्यांतील शेतकरी सेवा संस्थेचे कार्य	१००
६२	६. ७	जिल्ह्यांतील लॅम्प [LAMP S.] संस्थेचे कार्य	१०२
६३	६. ८	जिल्ह्यांतील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली वीक कर्जे	१०४
६४	६. ९	जिल्ह्यांतील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली वीक कर्जे	१०५
६५	६. १०	जिल्ह्यांतील आदिवासी शेतकरी संस्थांनी दिलेली वीक कर्जे	१०६
६६	६. ११	जिल्ह्यांतील विगर कृषि पत संस्थांचे कार्य	१०७
६७	६. १२	जिल्ह्यांतील जिल्हा आणि प्राथमिक प्रदान संस्थेचे कार्य	१०८
६८	६. १३	जिल्ह्यांतील उत्पादक संस्था आणि सेवा संस्थांचे कार्य	११०
६९	६. १४	जिल्ह्यांतील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे महत्वाचे कार्य	१११
७०	६. १५	जिल्ह्यांतील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती	११३
७१	६. १६	जिल्ह्यांतील साकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	११६
७. वैयकीय व आरोग्य सेवा			
७२	७. १	सार्वजनिक संस्थांमार्फत उमलब्ध असलेल्या वैयकीय सुविधांची तालुका-११७ वार माहिती.	
७३	७. २	नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्यूंची संख्या	११८
७४	७. ३	त्रिविधा करणानुसार मृत्यूंची संख्या	१२०
७५	७. ४	शाता बाल संगोपन कार्यकर्तांमार्फत लस टोचणी	१२१
७६	७. ५	जिल्ह्यांतील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या	१२३

१.	२.	३.	४.
----	----	----	----

८. शिक्षण

७७.	८. १	१९८१च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	१२५
७८.	८. २	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या व विद्यार्थ्यांची संख्या	१२७
७९.	८. ३	पुर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयांतील विद्यार्थ्यांची स्थूल निहाय संख्या आणि मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गीवारी	१२८
८०.	८. ४	उत्तर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्थां	१२९
८१.	८. ५	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणाऱ्या शैक्षणिक सवलती	१३०
८२.	८. ६	प्राथमिक शिक्षणावरिल खर्च सन. १९८६-८७ करिता	१३१
८३.	८. ७	जिल्ह्यांतील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ विद्यालये] व तांत्रिक शाळा [७ वी ते १२ वी]	१३२
८४.	८. ८	जिल्ह्यांतील प्रौढ शिक्षण केंद्रे	१३३
८५.	८. ९	शिक्षकाकरिता प्रशिक्षण संस्था	१३४

९. दळणावळण व वाहतूक

८६.	९. १	रेल्वे मार्गाची लांबी	१३५
८७.	९. २	प्रकार व मूळ भागानुसार रस्त्यांची लांबी	१३६
८८.	९. ३	वापरांत असलेली मोटार वाहनांची संख्या	१३७
८९.	९. ४	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परीचहन मंडळांची [प्रवासी] वाहतूक आकडेवारी	१३८
९०.	९. ५	महत्त्वाच्या रस्त्यांवरिल वाहतूक गाठना १९८७ या वर्षाकरिता	१३९
९१.	९. ६	पोस्ट, तारघारे व दूरध्वनी सेवा व दूरदर्शनसंच यांची आकडेवारी	१४४

१०. स्थानिक संस्था

९२.	१०. १	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	१४५
९३.	१०. २	ग्रामपांचा तीचे खर्च व उत्पन्न	१४६
९४.	१०. ३	जिल्हा परिषदांचे वापवार उत्पन्न व खर्च	१४७
९५.	१०. ४	महानगरपालिका / नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च	१४९
९६.	१०. ५	महानगरपालिका / नगरपरिषदा क्षेत्रातील इमारतींची वापरानुसार संख्या व त्यापैकी निवासितर उपयोगांत असणाऱ्या इमारती अगस्त्यांच्या भागांमध्ये चालणाऱ्या उद्योग / व्यवसाय संवधी माहिती [वर्ष १९८३-८४]	१५१

११. नियोजन

९७.	११. १	विविध विकास खाज्याली झालेला योजनांतर्गत खर्च	१५३
९८.	११. २	योजना खालील महत्त्वांची शैक्षणिक साधने	१५४
९९.	११. ३	रोजगार हमी योजना	१५६
१००.	११. ४	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च	१५७
१०१.	११. ५	मिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंयार्ड संवधी केलेले उपाय योजना	१५८

१.	२.	३.	४.
१०२	११. ६	संस्कृत व अधिक उत्पादन देणा-या मिकांच्या जाती व त्याखालील होत्र	१६०
१०३.	११. ७	जिल्हांतील राशायनिक खात्याचे काढव	१६४
१०४.	११. ८	जिल्हांतील साखर कारखाने	१६५
१०५	११. ९	दुग्धा संस्थांची तालुकावार माहिती	१६६
१०६.	११. १०	अभ्यास, प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती व्हाविणारा तक्ता	१६७
१०७.	११. ११	एकात्मिक आदीवासी विकास कार्यक्रमांची प्रगती, त्यावरचे तरतूद व खर्च	१६८
१०८.	११. १२	वीस कलमी का. क्रम	१६९
१०९	११. १३	विशेष घटक योजना	१७०
१२. किंमती व निर्देशांक			
११०.	१२. १	निवडक शोती मालाचा सरासरी धाऊक किंमती	१७१
१११.	१२. २	जिल्हा मुख्यालयांच्या ठिकाणचा वस्तुच्या सरासरी क्रिकोड किंमती.	१७२
११२.	१२. ३	केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक	१७६
१३. नास व प्रशासन			
११३.	१३. १	जिल्हांतील मोलीस दलांची संख्या	१७७
११४.	१३. २	गुन्हेया संवंधी आकडेवारी	१७८
११५.	१३. ३	तुल्गांत दाखल केलेले गुन्हेगार	१७९
११६.	१३. ४	तुल्गांत दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व प्रात्रातेनुसार वर्गीकरण	१८०
११७.	१३. ५	दिवाणी व मौजदारी न्यायालयांत निजालांत काढलेली कासे	१८१
१४. वकील व विमा			
११८.	१४. १	वैक कार्यालये, वर्गीकृत विकासांची संख्या, त्यांचा उंची व कर्ष.	१८२
११९.	१४. २	संयुक्त भांडवती संस्था	१८३
१२०.	१४. ३	उत्तरविलेला विमा प्रवाशांची संख्या व विम्याची रक्कम	१८४
१५. संकिर्ण			
१२१.	१५. १	चित्रापट गृह्ये घिडाधी आकडेवारी	१८५
१२२.	१५. २	जिल्हांतील गोळा केलेली अल्प वचतीची रक्कम	१८६
१२३	१५. ३	तालुकावार गोळा केलेला जमिन महसूल	१८८
१२४	१५. ४	छात्रांने आग्नि छात्रलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे आग्नि निधतकालीके	१८९
१२५.	१५. ५	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू, व साखर	१९०
१२६.	१५. ६	मागणी व वसूल केलेले धान्य	१९१
१२७.	१५. ७	१९८४ मधिल लोकसभा निवडणूक व १९८५ मधिल विधान सभा निवडणूक या संवंधी आकडेवारी	१९२
१२८.	१५. ८	अधिकारी व प्रवासी यांचे तांगी असलेल्या प्रवासी वंगुळांची तालुकावार माहिती	१९४
१२९.	१५. ९	रेल्वे स्थानकांचो तालुकावार माहिती	१९६
१३०.	१५. १०	निवडक निर्देशांकांचे कल	१९७

तक्ता क्रमांक १.१

१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ घरे व लोकसंख्या

-१-

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	क्षेत्रफळ [चौ. कि. मी.]	दर चौ. कि. मी. मध्ये लोकसंख्या	गावांची संख्या		शहरांची संख्या	आकडे हजारांत		लोकसंख्या		
					वस्ती अस- लेली	ओसाड		वापरातील निवास गृहाची संख्या	कुटुंबाची संख्या	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा	एकूण	९९३१.०	२६१	१६५८	२१६	१६	४७२	४९१	२५८९	१३४५	१२४३
		ग्रामीण	९५९९.८	११७	१६५८	२१६	-	२१४	२२४	११२०	५७७	५४२
		नागरी	३३१.२	४४३५	-	-	१६	२५७	२६७	१४६९	७६८	७०१
	तालुका											
१.	नागपूर	एकूण	९०१.०	१४४४	१४५	१६	२	२३१	२३८	१३०२	६८०	६२२
		ग्रामीण	६७९.१५	११९	१४५	१६	-	१६	१६	८१	४२	३९
		नागरी	२२१.८५	५५०४	-	-	२	२१५	२२२	१२२१	६३८	५८३
२.	हिंगणा	एकूण	६९८.०	१२०	१२३	२९	-	१७	१५	८४	४४	४०
		ग्रामीण	६९८.०	१२०	१२३	२९	-	१७	१५	८४	४४	४०
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	एकूण	४५५.०	३६८	७४	२	३	३०	३०	१६८	८९	७९
		ग्रामीण	४३५.६३	१८८	७४	२	-	१७	१७	८२	४३	३९
		नागरी	१९.३७	४४४०	-	-	३	१३	१३	८६	४६	४०
४.	काटोल	एकूण	८०७.०	१५१	१६९	१९	१	२३	२५	१२२	६३	५९
		ग्रामीण	७९६.६४	१२३	१६९	१९	-	१९	२०	९८	५०	४८
		नागरी	१०.३६	३३१७	-	-	१	४	५	२४	१३	११

कमशा:.....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
५]	नरखेड	एकूण	८०३.०	१४३	१३३	२३	२	२३	२३	११५	५९	५६
		गांभीण	७८७.८९	११७	१३३	२३	-	१८	१८	९२	४७	४५
		नागरी	१५.११	१५३३	-	-	२	४	४	२३	१२	११
६]	सावनेर	एकूण	६१२.०	२३०	१२५	८	३	२७	३०	१४१	७३	६८
		गांभीण	५८८.३९	१७७	१२५	८	-	२१	२२	१०४	५४	५०
		नागरी	२३.६१	१५३७	-	-	३	६	८	३७	१९	१८
७]	कळमेववर	एकूण	५४१.०	१४८	९१	१३	२	१६	१६	८०	४१	३९
		गांभीण	५२७.६७	१३१	९१	१३	-	१३	१३	६४	३३	३१
		नागरी	१३.३३	१३००	-	-	२	३	३	१६	८	७
८]	रामटेक	एकूण	७३४.०	१५१	१४९	८	१	२१	२२	१११	५७	५३
		गांभीण	७३०.४७	१२९	१४९	८	-	१८	१९	९४	४९	४५
		नागरी	३.५३	४८१६	-	-	१	३	३	१७	९	८
९]	पारशिवकी	एकूण	९१९.०	१०९	१०९	३	१	१९	२०	१००	५३	४७
		गांभीण	९१३.९९	९६	१०९	३	-	१७	१७	८८	४६	४२
		नागरी	५.०१	२३९५	-	-	१	२	३	१२	६	६
१०]	मौदा	एकूण	९५२.०	८७	१२१	३	-	१४	१६	८२	४२	४०
		गांभीण	९५२.०	८७	१२१	३	-	१४	१६	८२	४२	४०
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११]	उमरेड	एकूण	९८८.००	११६	१५३	३७	१	२१	२१	११५	५९	५६
		गांभीण	९७५.०५	८३	१५३	३७	-	१५	१५	८१	४१	४०
		नागरी	१२.९५	३६२५	-	-	१	६	६	३४	१७	१७

तक्ता क्रमांक १.१. [पूढे घालू...]

-३-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१२]	भिवानूर	एकूण	६९२.०	१००	११२	२५	-	१३	१४	६९	३५	३४
		ग्रामीण	६९२.०	१००	११२	२५	-	१३	१४	६९	३५	३४
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३]	कुही	एकूण	८२९.०	१२०	१५५	३१	-	१७	१९	१००	५०	५०
		ग्रामीण	८२९.०	१२०	१५५	३१	-	१७	१९	१००	५०	५०
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टिप :- १] आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

२] जिल्ह्याच्या क्षेत्रफळाची माहिती सर्व्हेअर जनरल ऑफ इंडिया यांचेकडून व तालुकावार क्षेत्रफळाची माहिती राज्याच्या भूमी व अभिलेख कार्यालयाकडून घेतली असल्यामुळे तालुकावार बेरीज जिल्ह्याच्या क्षेत्रफळाशी जुळेलच असे नाही.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

१९५१ पातूनचा लोकसंख्येमधील दशावार्षिक फरक [लोकसंख्येचे आकडे हजारात]

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			दर चौ. कि. मी. मधील लोकसंख्या	दशावार्षिक फरकाची टक्केवारी		
		एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी		एकूण	ग्रामीण	नागरी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा	१९५१	१२३३	६५६	५७७	६३०	३३३	२९७	६०३	३२३	२८०	१२४	+ १६.४७	+ २.३५	+ ३८.१३
	१९६१	१५१२	७२५	७८७	७८४	३६८	४१६	७२८	३५६	३७२	१५२	+ २२.५४	+ १०.३८	+ ३६.३६
	१९७१	१९४२	८८७	१०५५	१०११	४५५	५५६	९३१	४३१	५००	१९६	+ २८.७९	+ २२.३७	+ ३३.९८
	१९८१	२५८९	११२०	१४६९	१३४५	५७७	७६८	१२४३	५४२	७०१	२६१	+ ३३.२६	+ २६.१७	+ ३९.२२
तालुका														
१]नागपूर	१९५१	६४६	१६१	४८५	३३१	८१	२५०	३१५	८०	२३५	३०८	-	-	-
	१९६१	८२८	१३८	६९०	४३६	७०	३६६	३९२	६८	३२४	३९४	+ २८.२३	+ १६.४१	+ ४२.२४
	१९७१	११०७	१७७	९३०	५८३	९२	४९१	५२४	८७	४४०	५४०	+ ३३.७०	+ २८.२४	+ ३४.७९
	१९८१	१५५१	२४७	१३०४	८११	१२९	६८३	७३९	११८	६२१	७५६	+ ४०.००	+ ३९.३३	+ ४०.१३
२]काटोल	१९५१	१४८	१२०	२८	७७	६३	१४	७१	५७	१४	९३	-	-	-
	१९६१	१६८	१३८	३०	८६	७०	१६	८२	६७	१५	१०५	+ १३.१७	+ १३.७६	+ १०.६२
	१९७१	२०४	१६५	३९	१०५	८५	२०	९९	८०	१९	१२६	+ २१.१३	+ २१.१६	+ २५.४२
	१९८१	२३७	१९०	४७	१२२	९७	२४	११५	९२	२३	१४७	+ १६.३७	+ १४.२५	+ २५.११
३]सावनेर	१९५१	१३४	९९	३५	६८	५०	१८	६६	४९	१७	९६	-	-	-
	१९६१	१४९	११७	३२	७६	६०	१६	७३	५७	१६	११०	+ १०.५६	+ १७.६९	+ १०.४२
	१९७१	१८१	१४२	३९	९३	७३	२०	८८	६९	१९	१५७	+ २१.५८	+ २१.५५	+ २१.६९
	१९८१	२२५	१६९	५६	११६	८७	२९	१०८	८१	२७	१९५	+ २३.८४	+ १८.५६	+ ४३.०१

...तक्ता क्रमांक १.२ [पूढे चालू...]

-५-

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४] रामटेक	१९५१	१४७	१३७	१०	७४	६९	५	७३	६८	५	६३	-	-	-	
	१९६१	१७५	१६३	१२	८९	८३	६	८६	८०	६	७५	+१९.१९	+१९.१८	+१९.२४	
	१९७१	२१४	१९४	२०	११०	९९	११	१०४	९५	९	८४	+२२.४०	+१८.९४	+७०.४४	
	१९८१	२९३	२६४	२९	१५२	१३७	१५	१४१	१२७	१४	११६	+२६.७८	+२६.०७	+४३.६८	
५] उमरेड	१९५१	१५८	१३९	१९	८०	७०	१०	७८	६९	९	६३	-	-	-	
	१९६१	१९२	१६९	२३	९७	८५	१२	९५	८४	११	७७	+२१.४२	+२१.८६	+१८.२३	
	१९७१	२३६	२०९	२७	१२०	१०६	१४	११६	१०३	१३	९४	+२२.८०	+२३.२५	+१९.४४	
	१९८१	२८४	२५०	३४	१४४	१२६	१७	१४०	१२३	१६	११३	+२०.२०	+१९.५६	+२५.१७	

टिप :- १] आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

२] तक्त्यांत दर्शविलेले तालुके तालुक्याच्या पुनर्रचनेपुर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या - गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर

[लोकसंख्या श्रेकड्यांत]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वस्ती असलेली गावे														ओसाड गांवाची संख्या		
		२०० पेक्षा कमी संख्या	२०० ते ४९९ लोक संख्या	५०० ते ९९९ संख्या	१००० ते १९९९ लोक संख्या	२००० ते ४९९९ संख्या	५००० ते ९९९९ लोक संख्या	१०००० आणि त्याहून जास्त संख्या	एकूण लोक संख्या	एकूण लोक संख्या	एकूण लोक संख्या	एकूण लोक संख्या	एकूण लोक संख्या	एकूण लोक संख्या	एकूण लोक संख्या			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
	जिल्हा एकूण तालुका	३८४	३५८	५५४	१८८६	४५८	३१६३	१८९	२५७०	५१	१५६९	१८	११६७	४	४८३	१६५८	१११९६	२१६
१.	नागपूर	४०	३८	४९	१६४	४१	३१०	१२	१६५	२	७१	१	६३	-	-	१४५	८११	१६
२.	हिंगोळा	३९	३९	३८	१३०	३०	२१०	१०	१३२	२	७४	४	२५४	-	-	१२३	८३९	२९
३.	कामठी	७	१०	२४	९०	२१	१४१	१५	१८४	५	१७४	१	६७	१	१३३	७४	८१९	२
४.	कांटोल	५१	४०	५४	१९०	४०	२८०	१२	२४३	४	१३१	१	९३	-	-	१६९	९७७	१९
५.	नरखेड	३३	३०	३७	१२१	३७	२७०	१८	२५३	६	१९३	१	५३	-	-	१३२	९२०	२२
६.	सावनेर	२६	२४	३४	११५	३८	२५५	१८	२५६	५	१४९	४	२४४	-	-	१२५	१०४३	८
७.	कळभैरव	२२	२२	२१	७७	२९	२०४	१४	१८९	५	१५३	-	-	-	-	९१	६४५	१३
८.	रामटेक	३८	३६	४८	१५५	४३	२८७	१६	२२८	३	१२१	-	-	१	११२	१४९	९३९	८
९.	पारशिवनी	१९	१७	३९	१३६	२७	१८४	१९	२६१	३	७९	१	६७	१	१३६	१०९	८८०	३
१०.	मौदा	१२	१३	५३	१७९	३८	२४१	१०	१४५	७	१९१	१	५६	-	-	१२१	८२५	३
११.	उमरेड	४९	४४	५९	१८९	२८	१९९	९	१२२	६	१३५	२	११८	-	-	१५३	८०७	३६
१२.	उभवापूर	२४	२०	३९	१३७	३५	२३६	१२	१६१	१	३८	-	-	१	१०२	११२	६९४	३५
१३.	कुही	२४	२५	५९	२०३	५१	३४६	१७	२३१	२	६०	२	१३२	-	-	१५५	९९७	३२

टिप :- आकडे सुर्पांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाही.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक १.४

-७-

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर

[लोकसंख्या "०००"]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या													
		५००० पेक्षा कमी	५००० ते १९९९	१०००० ते १९९९९	२०००० ते ४९९९९	५०००० ते ९९९९९	१००००० व त्याहून अधिक	एकूण शहरे							
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
जिल्हा एकूण		२	५	४	३१	६	८८	२	५८	१	६७	१	१२१९	१६	१४६९
तालुका															
१. नागपूर		१	३	—	—	—	—	—	—	—	—	१	१२१९	२	१२२१
२. हिंगणा		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
३. कामठी		१	३	—	—	१	१५	—	—	१	६७	—	—	३	८५
४. काटोल		—	—	—	—	—	—	१	२४	—	—	—	—	१	२४
५. नरखेड		—	—	१	७	१	१६	—	—	—	—	—	—	२	२३
६. सावनेर		—	—	१	९	२	२८	—	—	—	—	—	—	३	३७
७. कळमेश्वर		—	—	२	१५	—	—	—	—	—	—	—	—	२	१५
८. रामटेक		—	—	—	—	१	१७	—	—	—	—	—	—	१	१७
९. पारशिवनी		—	—	—	—	१	१२	—	—	—	—	—	—	१	१२
१०. मोदा		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
११. उमरेंड		—	—	—	—	—	—	१	३४	—	—	—	—	१	३४
१२. भिवापूर		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
१३. कुही		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

टिप :- आकडे पूर्णवित्त केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक १. ५

-८-

१९८१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा :- नागपूर

[आकडे शेकड्यात]

अ. क्र.	काम करणा-यांचा वर्ग	ग्रामीण नागरी एकूण	जिल्ह्यांची ता लु के													
			नागपूर	हिंगणा	कामठी	काटोल	नरखेड	सावनेर	कळमेरुवर	रामटेक	पारशिवनी	मौदा	उमरेड	भिवारपूर	कुही	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१. शेतकरी	ग्रामीण	१७२५	१०७	११६	२९	१७७	१६२	१७४	१२२	१३३	१०६	१४६	१३०	१२०	१२३	
	नागरी	१२२	३८	-	४	१२	२३	१६	१२	६	१	-	१०	-	-	
	एकूण	१२१७	१४५	११६	१०३	१८९	१९२	१९०	१३४	१३९	११०	१४६	१४०	१२०	१२३	
२. शेत मजूर	ग्रामीण	२२१९	१७७	१६७	१३०	२३४	२१६	१८१	१२०	१४०	१२१	१५९	१७७	१७९	२१८	
	नागरी	१९९	४४	-	६	२८	३९	३०	१६	८	४	-	२४	-	-	
	एकूण	२४१८	२२१	१६७	१३६	२६२	२५५	२११	१३६	१४८	१२५	१५९	२०१	१७९	२१८	
३. घरगुती उद्योग वस्तु निर्माण प्रक्रीया सेवा व दुरुस्ती इत्यादि	ग्रामीण	१४५	१३	१४	६	७	८	१२	१२	७	७	१६	१५	१४	१४	
	नागरी	३५४	२६७	-	३४	२	६	२०	२	२	१	-	२०	-	-	
	एकूण	४९९	२८०	१४	४०	९	१४	३२	१४	९	८	१६	३५	१४	१४	
४. इतर काम करणारे x	ग्रामीण	१०२८	८८	७२	१४३	५०	३९	१००	५३	१४५	१५३	४३	६४	३१	४७	
	नागरी	३३५१	२८८०	-	२२८	३६	२०	५९	१९	३५	२६	-	४८	-	-	
	एकूण	४३७९	२९६८	७२	३७१	८६	५९	१५९	७२	१८०	१७९	४३	११२	३१	४७	
५. एकूण काम करणारे	ग्रामीण	५१८८	३८५	३६९	३७८	४६८	४३२	४६७	३०७	४२५	३९०	३६४	३८६	३४४	४७२	
	नागरी	४०२६	३२२९	-	२७२	७८	८८	१२५	४९	५१	३२	-	१०२	-	-	
	एकूण	९२१४	७०७४	३६९	६५०	५४६	५२०	५९२	३५६	४७६	४२२	३६४	४८८	३४४	४७२	

तक्ता क्रमांक १.५ [पुढे चालू....]

-२-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
६.	सिमांतक काम करणारे	ग्रामीण नागरी एकूण	४२५ १७२ ६६७	१५ २७ ११२	१६ - १६	१७ २० ३७	४५ १ ४६	३२ ६ ३८	५५ ७ ६२	४४ १५ ५९	५२ ५ ५७	४५ ३ ४८	५१ - ५१	३२ १२ ५२	२९ - २९	६२ - ६२	
७.	एकूण काम न करणारे	ग्रामीण नागरी एकूण	५५१३ १०४२५ १६००८	४०२ ८८८७ २२२६	४५४ - ४५४	४३४ ५६६ ९९०	४६४ १६२ ६२६	४५६ १३५ ५९१	५२१ २३६ ७५७	२९४ ९२ ३८६	४६२ १११ ५७३	४४५ ८६ ५३१	४१० - ४१०	३८२ २१९ ६०८	३२२ ५ ३२७	४६३ - ४६३	
८.	एकूण लोकसंख्या	ग्रामीण नागरी एकूण	१११२६ १४६९३ २५८८८	८११ १२२१३ १३०२४	८३९ - ८३९	८१२ ८५७ १६७६	९७७ २४० १२१७	९२० २२९ ११४९	१०४३ ३६७ १४१०	६४५ १५८ ८०३	९३९ १६७ ११०६	८८० १२१ १००१	८२५ - ८२५	८०७ ३३९ ११४६	६९४ - ६९४	९९७ - ९९७	

टिप :- १] x यांत पशुसंवर्धन, जंगल काम, मत्स्यमार, शिकारी, मळे, फळबागा आणि तत्संबंधी क्षेत्र तसेच खानकाम व दगडकाम करणाऱ्यांचा समावेश आहे त्याप्रमाणे बांधकाम, व्यापार व वाणिज्य परिवहन, साठवण व दळणवळण, घरगुती उद्योगांसाठी वस्तू निर्माण प्रक्रीया, सेवा व दुरुस्ती व इतर यांचा समावेश आहे.

२] आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर

[आकडे शेकड्यांत]

अ] वयोगटानुसार लोकसंख्या

बा	ब	सर्व वयोगट	० - १४	१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३९	४०-४९	५० - ५९	६० व त्यावरील वय अनिर्देशित	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
एकूण		२५८८८	९८८५	२५९२	२३६३	१९१७	३१६३	२५५२	१६५६	१६८७	६६
ग्रामीण		१११९५	४३२७	१००८	८९१	७६३	१३५८	११५८	७७६	८२१	२४
नागरी		१४६९३	५५८८	१५९२	१४७२	११५४	१८०५	१३९४	८८०	८६६	४२

ब] धर्मानुसार लोकसंख्या

बा	ब	सर्व धर्म	बौद्ध	ख्रिश्चन	हिन्दू	जैन	मुस्लिम	शिख	इतर	धर्म न सांगणारे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
एकूण		२५८८८	३४३२	२८३	२०१३४	१६९	१७६४	९१	१३	३
ग्रामीण		१११९५	१३७२	३०	९५०५	२४	२५०	१०	२	१
नागरी		१४६९३	२०६०	२५३	१०६२९	१४४	१५१४	८१	११	२

टिपउ- आकडे पुर्णार्कित केल्याने बेरजा जुळणार नाही.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

तक्ता क्रमांक १.७ [अ]

-११-

१९७१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती
जिल्हा : नागपूर.

[आण्डे व्हा रॉड]

जिल्हा	एकूण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			नव बौध्द			एकूण		
		व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
जिल्हा	एकूण	२०	४२	३८	-	-	-	२८३	१४५	१३८	३६३	१८७	१७६
	ग्रामीण	३६	१९	१७	-	-	-	१३२	६७	६५	१६८	८६	८२
	नागरी	४४	२३	२१	-	-	-	१५१	७८	७३	१९५	१०१	९४
पंचायत समिती/ तालुका													
१. नागपूर	एकूण	३५	१८	१७	-	-	-	-	-	-	३५	१८	१७
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	नागरी	३३	१७	१६	-	-	-	-	-	-	३३	१७	१६
२. हिंगणा	एकूण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३. कामठी	एकूण	६	३	३	-	-	-	-	-	-	६	३	३
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	नागरी	४	२	२	-	-	-	-	-	-	४	२	२
४. काटोल	एकूण	४	२	२	-	-	-	-	-	-	४	२	२
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
	नागरी	२	१	१	-	-	-	-	-	-	२	१	१
५. नरखेड	एकूण	५	३	२	-	-	-	-	-	-	५	३	२
	ग्रामीण	५	३	२	-	-	-	-	-	-	५	३	२
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
६. सावनेर	एकूण	७	४	३	-	-	-	-	-	-	-	८७	४
	ग्रामीण	६	३	३	-	-	-	-	-	-	-	८७	३
	नागरी	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	०	१
७. कळमेश्वर	एकूण	४	२	२	-	-	-	-	-	-	-	४०	२
	ग्रामीण	३	२	१	-	-	-	-	-	-	-	३	१
	नागरी	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-	३७	१
८. रामटेक	एकूण	३	२	१	-	-	-	-	-	-	-	३	१
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	-	२	१
	नागरी	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	१	-
९. पारशिवनी	एकूण	६	३	३	-	-	-	-	-	-	-	६	३
	ग्रामीण	५	३	२	-	-	-	-	-	-	-	५	२
	नागरी	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-	१	१
१०. मौदा	एकूण	३	१	१	-	-	-	-	-	-	-	३	१
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	-	२	१
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	-
११. उमरेड	एकूण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	-	२	१
	ग्रामीण	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-	१	-
	नागरी	१	१	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१
१२. भिवापूर	एकूण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	-	२	१
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	-	२	१
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३. कुही	एकूण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	-	२	१
	ग्रामीण	२	१	१	-	-	-	-	-	-	-	२	१
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टिप :- आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाही.
आधार : १९७१ जनगणना प्रकाशन.

१९८१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती/जमाती करिता
सुधारित आकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

[आकडे हजारोंत]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९
जिल्हा	एकूण		१८२	९४	८८	३५३	१८२	१७१
	ग्रामीण		८४	४४	४१	१८५	९५	९०
	नागरी		९८	५१	४७	१६८	८७	८२
तालुका								
१. नागपूर	एकूण		८३	४४	३९	१५०	७८	७२
	ग्रामीण		५	३	२	११	६	५
	नागरी		७८	४१	३७	१३९	७२	६७
२. हिंगणा	एकूण		३	२	२	२०	१०	१०
	ग्रामीण		३	२	२	२०	१०	१०
	नागरी		-	-	-	-	-	-
३. कामठी	एकूण		१३	७	६	८	४	३
	ग्रामीण		७	४	३	६	३	३
	नागरी		६	३	३	२	१	१
४. काटोल	एकूण		१०	५	५	२६	१३	१३
	ग्रामीण		८	४	४	२३	१२	११
	नागरी		२	१	१	३	१	२
५. नरखेड	एकूण		१०	५	५	१७	९	८
	ग्रामीण		८	४	४	१५	८	७
	नागरी		२	१	१	२	१	१
६. सावनेर	एकूण		१४	७	६	१८	९	९
	ग्रामीण		१२	६	५	१२	६	६
	नागरी		२	१	१	६	३	३
७. कळमेण्वर	एकूण		८	४	४	९	५	४
	ग्रामीण		६	३	३	७	४	३
	नागरी		२	१	१	२	१	१
८. रामटेक	एकूण		९	४	४	३६	१९	१८
	ग्रामीण		७	३	३	३४	१९	१५
	नागरी		२	१	१	२	१	३

१	२	३	४	५	६	७	८	९
९.	पारशिवनी	एकूण	११	६	५	१४	७	७
		ग्रामीण	९	५	४	१२	६	६
		नागरी	२	१	१	२	१	१
१०.	मौदा	एकूण	७	४	३	८	४	४
		ग्रामीण	७	४	३	८	४	४
		नागरी	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	एकूण	६	३	३	२८	१४	१४
		ग्रामीण	४	२	२	१८	९	९
		नागरी	२	१	१	१०	५	५
१२.	भिवापूर	एकूण	४	२	२	१३	६	७
		ग्रामीण	४	२	२	१३	६	७
		नागरी	-	-	-	-	-	-
१३.	कुही	एकूण	५	२	३	७	४	३
		ग्रामीण	५	२	३	७	४	३
		नागरी	-	-	-	-	-	-

टिप :- आकडे पुर्णार्कित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

भिंती/छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घराचे वर्गीकरण

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	बा	ब	संख्या
१	२		३
	एकूण	जनगणना घरे	४, ८१, ४९०
		ग्रामीण	२, ३८, ९५०
		नागरी	२, ४२, ५४०
१]	भिंतीची सामुग्री		
१]	गवत, पाने, वेळू, व बांबू	एकूण	६७, ०६५
		ग्रामीण	३९, ६०५
		नागरी	२७, ४६०
२]	माती	एकूण	२, २१, ३७०
		ग्रामीण	१, ६६, ३४०
		नागरी	५५, ०३०
३]	कच्च्या विटा	एकूण	१४, १९५
		ग्रामीण	१६३५
		नागरी	१२, ५६०
४]	लाकूड	एकूण	९, ४६५
		ग्रामीण	४, १७५
		नागरी	५, २९०
५]	पक्क्या विटा	एकूण	१, ४३, ५७५
		ग्रामीण	३१, २३०
		नागरी	१, २२, ३४५
६]	गेलव्हनाइज्ड, लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे	एकूण	२, ४७०
		ग्रामीण	५७०
		नागरी	१, ९००
७]	दगड	एकूण	१९, ३८५
		ग्रामीण	१४, ५७५
		नागरी	४, ८१०
८]	सिमेंट कॉंक्रीट	एकूण	३, ३१०
		ग्रामीण	३७५
		नागरी	२, ९३५

१	२	३
१] वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सामुग्री	एकूण ग्रामीण नागरी	६५५ ४४५ २१०
२] उपरासाठी वापरलेली सामुग्री		
१] गवत, पाभे, वेळू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू	एकूण ग्रामीण नागरी	३०, ८९५ २४, ९१० ५, २८५
२] कवले, तक्तीदगड, केकर	एकूण ग्रामीण नागरी	३, ५९, २३५ २, ००, ९७० १, ५८, २६५
३] पन्ढळीचे लोखंडी पत्रे जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे	एकूण ग्रामीण नागरी	३४, ५८५ ६, ९६० २७, ६२५
४] अँस्वेस्टॉस सिमेंटचे पत्रे	एकूण ग्रामीण नागरी	६, २१५ १, ७३५ ४, ४९०
५] विटा व चुना	एकूण ग्रामीण नागरी	१, ३४० ८१५ ५२५
६] दगड	एकूण ग्रामीण नागरी	७१५ २३५ ४८०
७] मृबलित सिमेंट कॉंक्रीट	एकूण ग्रामीण नागरी	४७, ९१० ३, ०९५ ४४, ८१५
८] इतर वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री.	एकूण ग्रामीण नागरी	५९५ २४० ३५५

आधार :- १९७१ जनगणना प्रकाशन [भाग-चार] घरबांधणी अहवाल.

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटूंबाचे वर्गीकरण १९७१ जनगणनेनुसार.

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	बा. क्र.	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१.	१] एकूण कुटूंबे	१७३११०	१८५१८५	३५८२९५
	२] घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	१५१७९०	१०४००	२४२१९०
	ब] भाड्याच्या घरांत राहणारी	२१३२०	१४७८५	११६१०५
२.	एक व्यक्ती कुटूंब			
	१] एकूण कुटूंबे	१११३०	१०९९५	२२१२५
	२] घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	७५२५	३३५५	१०८८०
	ब] भाड्याच्या घरांत राहणारी	३६०५	७६४०	११२४५
३.	दोन व्यक्तीची कुटूंबे			
	१] एकूण कुटूंबे	१७४६०	१७१७५	३४६३५
	२] घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	१४१२०	६४६५	२०५८५
	ब] भाड्याच्या घरांत राहणारे	३३४०	१०७१०	१४०५०
४.	तीन व्यक्तीचे कुटूंबे			
	१] एकूण कुटूंबे	२१५३५	२०३१५	४१८५०
	२] घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	१८०८०	७९०५	२५९८५
	ब] भाड्याच्या राहणारे	३४५५	१२४१०	१५८६५
५.	चार व्यक्तीचे कुटूंबे			
	१] एकूण कुटूंबे	२६९०५	२४७७०	५१६७५
	२] घराच्या मालकी बाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	२३३२५	१०५१५	३३८४०
	ब] भाड्याच्या घरांत राहणारे	३५८०	१४२५५	१७८३५

	१	२	३	४	५
६. पाच व्यक्तींची कुटूंबे					
१] एकूण कुटूंबे	२८६७०	२७१२५	५५७९५		
२] घराच्या मालकीबाबतची स्थिती					
अ] स्वतःची घरे असलेली	२५७२५	१२७४५	३८४७०		
ब] भाड्याच्या घरांत राहणारी	२९४५	१४३८०	१७३२५		
७. सहा किंवा अधिक व्यक्तींची कुटूंबे					
१] एकूण कुटूंबे	६७३७०	८४७०५	१५२०७५		
२] घराच्या मालकी बाबतची स्थिती					
अ] स्वतःची घरे असलेली	६२९७५	४९४०५	११२३८०		
ब] भाड्याच्या घरांत राहणारी	४३९५	३५३००	३९६९५		
८. निर्देशित न केलेल्या व्यक्तींची कुटूंबे					
१] एकूण कुटूंबे	४०	१००	१४०		
२] घराच्या मालकीबाबतची स्थिती					
अ] स्वतःची घरे असलेली	४०	१०	५०		
ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	-	९०	९०		

आधार :- १९७१ जनगणना प्रकाशन. [भाग दोन] घर बांधणी अहवाल.

अपंगतेनुसार जिल्ह्यांतील अपंगांची संख्या
[१९८१ जनगणना]

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	तालुका	पूर्णतः अंध	पूर्णतः पांगळे	पूर्णतः मुक	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	नागपूर	५२४	५५७	२७३	१३५४
२.	काटोल	१४०	११३	७५	३२८
३.	सावनेर	१०८	८३	७०	२६०
४.	रामटेक	१६१	१४५	८६	३९२
५.	उमरेड	१८४	११८	७९	३८१
जिल्हा एकूण		१११७	१०१५	५८३	२७१५

टिप :- तक्त्यांत दर्शविलेले तालुके तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

अध्यास :- १९८१ जनगणना प्रकाशन, मालिका १२, भाग-७

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर [१९८१ जनगणना]

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	एकूण ग्रामीण नागरी	एकूण जनगणना घरे	जनगणनेच्या सुरुवातीला रिकामी असलेली घरे	जनगणना घराचा वापर राहणे	दुकान आणि राहणे	यंत्रशाळा [कुटीरो घागमसह] आणि राहणे	हॉटेल धर्मशाळा पर्यटन घरे इ. दुकाने	उपहार घरे सोडून दुकाने	व्यवसा याची घरे आणि कार्यालये	कारखाने यंत्रशाळा कार्यशाळा छपरेगड.	रेस्टॉरंट मीठाइधी दुकाने आणि उपहार गृहे	करमणूक पंचा शालक घरे सांस्कृतिक पुजा स्थाने सोडून	पुजा स्थाने देवळे, चर्च मशिदी गुरुद्वार इत्यादि	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	एकूण	६०१३५५	३४९८०	४३१५३५	५८२५	२२७७०	३८०	१८५९०	४२१०	११८३५	२१०५	४८०	५७१५	६२९३०
२.	ग्रामीण	२८५०१०	१५४७५	१९७९८५	२३१५	९१७०	१३०	२८२५	१३३०	३२१५	५३५	११५	३४५५	४८४६०
३.	नागरी	३१६३४५	१९५०५	२३३५५०	३५१०	१३६००	२५०	१५७६५	२८८०	८६२०	१५७०	३६५	२२६०	१४४७०

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन मालिका १२, भाग - ७

तक्ता क्रमांक - २०१

-२१-

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य.

[१९८७ या वर्षाकरिता]

जिल्हा :- नागपूर

[मिली मिटर मध्ये]

अ. क्र. महिना केंद्र क्रमांक-१ नागपूर केंद्र क्रमांक-२ काटोल केंद्र क्रमांक-३ सावनेर केंद्र क्रमांक-४ रामटेक केंद्र क्रमांक-५ उमरेड.

१.	२.	केंद्र क्रमांक-१ नागपूर		केंद्र क्रमांक-२ काटोल		केंद्र क्रमांक-३ सावनेर		केंद्र क्रमांक-४ रामटेक		केंद्र क्रमांक-५ उमरेड.					
		सरासरी पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य				
३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	
१. जानेवारी	११	६	३८	१५	५	४७	१६	७	६२	१५	५	६३	१३	२	२६
२. फेब्रुवारी	२३	३	१०	२३	३	१३	२३	३	११	२७	१	४	२२	३	१७
३. मार्च	१७	३	२४	१५	२	४३	१६	२	३	१७	१	२	२३	५	१२
४. एप्रिल	१६	-	-	१२	-	-	१३	-	-	१६	-	-	१४	-	-
५. मे	२१	५	२२	१५	४	२०	१२	६	१७	१४	२	११	१५	६	४१
६. जून	२२२	१२	१३०	१७५	१०	७३	१२६	८	२४	१८४	८	७५	२००	७	२६
७. जुलै	३७६	१७	२४४	२९३	१२	१५८	३१२	१६	१३२	३७८	१८	२३१	३४८	१६	२५४
८. ऑगस्ट	२८६	२०	३१७	२१६	२०	१६७	२२२	२०	२१५	३००	१६	२२७	३१४	१६	२६४
९. सप्टेंबर	१८५	५	२३	१७६	४	१४	१६८	४	३२	१८२	२	७	२१०	३	२६
१०. ऑक्टोबर	५५	१०	७०	४४	७	५६	५२	७	३२	४२	२	१२	५४	६	१५२
११. नोव्हेंबर	२०	५	७४	१२	४	५७	२१	५	६२	१७	३	४३	२०	७	१५८
१२. डिसेंबर	१०	१	१२	८	१	४	१०	१	१	७	-	-	७	-	-
एकूण	१२४२	८७	२६४	१०११	७२	६५२	१०७५	७२	६०४	१२१३	५८	६८२	१२४०	७१	२८३

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

निवडक केंद्रातील कालावधी व किमान तापमान वर्षा १९८४ व १९८७

जिल्हा :- नागपूर

[आकडे सैलिसयसमध्ये]

अ.क्र. महिना

१. केंद्र :- नागपूर विमानतळ

२. केंद्र :- नागपूर शहर

१.	२.	कमाल		किमान		कमाल		किमान	
		३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
१.	जानेवारी	३१.५	३१.१	८.२	८.२	३०.१	२८.५	१०.५	१०.५
२.	फरवरी	३३.४	३४.५	९.७	११.०	३१.६	३१.१	११.५	१२.६
३.	मार्च	४०.९	३९.९	१२.९	१३.७	४०.१	३८.७	१४.७	१५.०
४.	एप्रिल	४३.०	४३.९	१९.६	२०.५	४२.५	४३.१	२२.०	२३.०
५.	मे	४६.०	४४.०	२१.७	२१.४	४५.३	४४.१	२४.४	२४.८
६.	जून	४३.३	४४.५	२२.५	२२.०	४४.०	४३.७	२३.४	२०.३
७.	जुलै	३४.३	३९.३	२२.४	२२.४	३४.५	४०.३	२०.५	२१.४
८.	ऑगस्ट	३२.१	३६.०	२१.६	२३.६	२३.५	३६.१	२०.४	२१.३
९.	सप्टेंबर	३४.६	३८.२	१९.४	२२.०	२५.९	३७.१	२१.२	२०.३
१०.	ऑक्टोबर	३५.१	३५.४	१४.९	१५.५	२६.५	३६.७	१७.०	१८.०
११.	नोव्हेंबर	३१.६	३३.५	१०.०७	१३.८	२६.३	३३.६	१२.०	१४.८
१२.	डिसेंबर	३३.७	३२.२	८.८	८.५	२६.५	३०.१	११.०	८.९

x वार्षिक :-

४६.०	४४.५	८.२	८.२	४५.३	४४.१	१०.५	८.९
------	------	-----	-----	------	------	------	-----

x टिप :- १९८४ ची आकडेवारी वेळोवेळी उपलब्ध न झाल्यामुळे या पुर्वीच्या प्रकाशनात ती प्रसिध्द करण्यात आली नव्हती.

आधार :- विभागीय हवामानशास्त्र कार्यालय, नागपूर.

जमिनीचा वापर [१९८२-८३ व १९८५-८६ या वर्षांकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[क्षेत्राळ संभार हेक्टरामध्ये]

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	एकूण भौगो- जिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेततीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र		पडीत जमिनी व्यतिकरित लागवड न केलेली इतर जमीन				पडीत जमीन		निव्वळ कसलेले क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवड केलेले क्षेत्र	लागव डी खाली एकूण क्षेत्र	लाग वडी लायक क्षेत्र [स्तंभ ८+१०+ १५+ १५]			
				विंगर शेती वापरा साठी जमीन	पडीत व लाग वडीलायक नसलेली जमीन	एकूण [५+६]	लागवडी लायक व वापरात नसलेली	कायम गरे चरण व इतर चरण्याची जमीन	कसलेल्या जमिनी मध्ये समाविष्ट न झालेली झाडे व व फळवागा याखालील जमीन	एकूण [८+९+ १०]	चालू पड					इतर पड	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	
जिल्हा	एकूण	१९८२-८३	२८६४	१८३०	७२५	१३७	८६२	१७१	१०३५	५३	१२५८	२५७	६६०	२१७	४२२८	६३०	५६२८	६१३२
		१९८५-८६	२८६४	१७११	४७२	३४७	८२६	४०३	५५२	३१२	१२६७	१७४	४८७	६६१	५३२२	३४१	५७४०	६७७५
तालुका																		
१. नागपूर [शहर]		१९८२-८३	२०२	२	३३	१२	४५	२	४४	-	५३	१६	४३	५२	५	५५	११८	
		१९८५-८६	२०२	१	७४	१४	८८	३२	१५	-	५४	६	१२	२५	४१	५	४६	१०५
२. नागपूर [ग्रामीण]		१९८२-८३	६५७	८७	१०२	६	१०८	२५	६०	२	८७	१०	२०	३०	३४६	५४	४००	४०३
		१९८५-८६	६२०	१०	३७	१६	५३	२४	२०	३८	८२	४०	१२	५२	४१६	२३	४३२	५३७
३. हिंगणा		१९८२-८३	७३४	७०	६६	३	६२	४४	६२	१०	११४	१६	६६	८२	३२७	२५	४२२	५२४
		१९८५-८६	७८६	१३८	३२	११	५०	३४	११	१०२	१४७	१७	६०	७७	३७४	२२	३२६	५८७
४. कायडी		१९८२-८३	४५१	२१	३०	४	३४	८	४६	-	५४	५	७०	७५	२६४	५२	३२५	३५०
		१९८५-८६	४२४	२	५०	-	५०	-	१०	५३	६३	२	८	१०	२२२	२८	३२०	३५५
५. काटोल		१९८२-८३	७५७	६८	२२	१२	४१	२५	६१	१	८७	१६	८८	१०४	४५७	४३	५००	५८७
		१९८५-८६	८४२	१२८	४२	५	५४	७८	७३	-	१५१	२०	३५	४५	४६४	४८	५१२	५८७

तक्ता क्रमांक ३.१ [बूटे घालू...]

-२४-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
६. नरखेड	१९८२-८३	८५३	१२१	६५	१६	८१	-	१३७	२	१३९	-	११	११	५११	५८	५६८	५२४
	१९८५-८६	७६८	४७	१९	२७	४६	१८	८०	२१	११९	१०	३०	४०	५१६	६१	५७७	५९५
७. सावनेर	१९८२-८३	६२०	-	४९	१०	५२	-	१३८	-	१३८	१७	४५	६२	३६२	१८	३८०	४२४
	१९८५-८६	६१९	१	३३	-	३३	४७	८०	-	१२७	२०	५०	७०	३८८	३०	४१८	५०५
८. कळमेघवर	१९८२-८३	५३४	५८	६०	१०	७०	१०	-	२८	३८	१२	१२	२४	३४४	५०	३९४	४०६
	१९८५-८६	५४३	४०	८	१९	२७	३२	६५	-	९७	१७	३१	४८	३३१	३०	३६१	४११
९. रामटेक	१९८२-८३	६८२	४१९	३७	३१	६८	८	१३२	१	१४१	१	४	५	४९	२०४	२५३	६३
	१९८५-८६	११४३	६२९	३२	३७	६९	४५	७४	१३	१३२	१८	२६	४४	२६९	२	२७१	३७१
१०. पारभिवनी	१९८२-८३	९१२	३१३	४६	८	५४	२०	२२	-	४२	९०	६२	१५२	३५२	९	३६०	५२४
	१९८५-८६	७८७	२२४	१३	१२२	१३५	१३	-	-	१३	-	६७	६७	३४८	११	३५९	४२८
११. मौदा	१९८२-८३	९४४	३०७	६७	-	६७	१०	२०	४	३४	५	८०	८५	४५१	१०	४६१	५५०
	१९८५-८६	६१३	१	-	-	-	२५	७१	-	९६	६	३८	४४	४७२	११	४८३	५४१
१२. उमरेड	१९८२-८३	९७६	२०९	४३	४	४५	२	१२३	१०	१३५	५५	८१	१३६	४५६	४६	५०२	६०४
	१९८५-८६	९७९	२२०	२९	७५	१०४	१३	३७	२५	७५	७	८६	९३	४८७	२४	५११	६१८
१३. भिवापूर	१९८२-८३	७२०	८४	३६	१०	४६	५	१०६	४	११५	८	३८	४६	४२९	२९	४५८	४८४
	१९८५-८६	७०२	१२६	५२	१३	६५	१५	१६	९	४०	३	१४	१७	४५४	१६	४७०	४९५
१४. कुंही	१९८२-८३	८१५	७८	६५	१०	७५	५	८६	-	९१	४	३८	४२	५२९	२३	५५२	५७६
	१९८५-८६	८२९	१३७	४४	८	५२	२०	-	५१	७१	८	१४	२२	५४७	३०	५७७	६४०

टीका : [१] १९८२-८३ चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. व १९८५-८६ चे आकडे अस्थायी स्वरुपाचे असून ते जिल्हा ऋतू व यिके अहवालावरून घेण्यांत आले आहेत. [२] १९८६-८७ या वर्षासाठी जिल्हा ऋतू व यिके अहवाल जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर कडून प्राप्त न झाल्यामुळे १९८५-८६ चे आकडे पुनर्कायित करण्यांत येत आहेत.

[३] आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे वेरजा जुळपार नाहीत.

आधार : [१] कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

[२] जिल्हा ऋतू व यिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तालुकावार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र
जिल्हा : नागपूर

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	वाजरी	मका	वरी	इतर तुण धान्य	एकूण तुण धान्य	हरभरा	तूर	मूग	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
जिल्हा	१९८२-८३	३६०५१	६३६६२	१५१६५५	४८२८५	१९९८६१	१४५	४९८	-	५५	३००२९२	१२१९३	३२२८९	४५६८	१९९०१	६८९५१
एकूण	१९८५-८६	४३१५७	६५३३१	१४०३२५	३५४९७	१७५८२१	१६३	६१४	-	७०३२	२९२११८	१४९०८	३३८२६	४१२४	३१०३५	८३८९३
तालुका																
१. नागपूर [शहर]	१९८२-८३	३२०	८५२	२३७१	१	२३७२	-	५५	-	-	३५८९	१००	४००	१७	३०	५४५
	१९८५-८६	२६८	७२८	१८१०	२	१८१२	-	६८	-	२	२८५८	८९	२९९	७	१७७	५७२
२. नागपूर [ग्रामीण]	१९८२-८३	६५८	३५२६	१५७१५	३३	१५७४८	-	३	-	४	१९९३९	५७४	१६४८	३६९	५२९	३१२०
	१९८५-८६	५३१	४०९५	१३३५८	२६	१३३८४	-	२	-	-	१८०१२	७९९	१९५४	३१४	२९२५	५९९३
३. हिंगगा	१९८२-८३	७५०	१७८०	१७११९	-	१७११९	-	२	-	-	१९६५१	४८४	२३७९	४५८	४३८	३७५९
	१९८५-८६	७८४	१६६६	१५१७४	-	१५१७४	-	१	-	-	१७६२५	४९६	२४५४	४११	४९२	३८५३
४. कामठी	१९८२-८३	१८६७	८४५३	७४५४	११४	७५६८	-	५	-	-	१७८२३	६३९	१२६४	६७	७९१	२७६१
	१९८५-८६	१७१७	७७८२	६४२०	११५	६५३५	१	२२	-	५	१६०६२	६८१	१२७४	१८	५४६	२५१९
५. काटोल	१९८२-८३	१०८६	२१४७	२०७४०	-	२०७४०	४२	१३	-	२	२४०३०	११३३	२३८७	१०१८	२१९६	६७३४
	१९८५-८६	८९८	२७१६	१९९४१	-	१९९४१	५१	१७	-	६	२३६२९	१७७८	२५६४	१२१६	२२६२	७८२०
६. नरखेड	१९८२-८३	१०८९	३१२२	२०९४७	-	२०९४७	९९	७	-	८	२५२७२	१५७१	२६९८	१०८४	२११०	७४६३
	१९८५-८६	६५५	३६२८	२०६५५	-	२०६५५	१११	९	-	६	२५०६४	२३९७	२७६६	८१२	४०२१	९९९६
७. सावनेर	१९८२-८३	३४१	२२०८	१७२११	-	१७२११	४	४	-	१	१९४६९	७२७	४७२३	४५१	९८७	६९५८
	१९८५-८६	२२५	२५१२	१८६६७	१	१८६६८	-	२	-	१	२१४७८	९३१	५४६४	२७७	६९७	७३६९
८. कळमेजवर	१९८२-८३	४०१	२०८७	१७६१८	-	१७६१८	-	-	-	-	२०१०६	५६२	२२४०	५७८	७३७	४१०७
	१९८५-८६	३००	२६६७	१५१८६	-	१५१८६	-	-	-	१	१८१५४	७३२	२४०५	५११	६८३	४३३१

तक्ता क्रमांक २२ (मुदे चालू...)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
९. रामटेक	१९८२-८३	६१९०	२६४७	४३४०	५५८७	९९२७	-	४०९	-	६०	१९२३३	६५४	१७९८	९०	४०५	२९४७
	१९८५-८६	७७९५	२३४२	४०११	५१९२	९२०३	-	४६६	-	१	१९८०७	८५७	२०३०	१०८	२९८	३२९३
१०. नारसिावनी	१९८२-८३	११७२	४६४०	१२५७६	३४४	१२९२०	-	-	-	-	१८७३२	१०७२	४९६२	६०	६४३	६७४४
	१९८५-८६	२१३१	५६०१	११०३८	१५५	१११८३	-	२६	-	८	१८९४९	१०५५	५०५८	१३८	१५९७	७८४८
११. मौदा	१९८२-८३	१००४१	९४३०	२०३५	१०१००	१२१३५	-	-	-	-	३१६०६	१५२२	२६२२	४०	७२६	४९१०
	१९८५-८६	१२३७३	१००२९	२१२४	२३५	२३५९	-	-	-	७०००	३१७६१	१६६६	२२६३	२०	४८५	४४३४
१२. उमरेड	१९८२-८३	२२७८	७३८८	९७९८	४४३८	१४२३६	-	-	-	-	२३९०२	९६४	१६०२	२३४	४०८५	६८८५
	१९८५-८६	२४०६	६९५८	८६५८	४४६१	१३११९	-	-	-	-	२३४८३	११६१	१७७७	२०२	८४०६	११५४६
१३. भिवांगूर	१९८२-८३	१९७९	७४७६	२९७	१४४६१	१४७५८	-	-	-	-	२४३१३	१०२२	१०२६	३३	३५७६	५६५७
	१९८५-८६	४४१२	६६५६	४३१	१२५६९	१३०००	-	-	-	-	२४०६८	९८१	११९२	३८	६३३५	३४६
१४. कुडी	१९८२-८३	७८७९	७९१६	३४३३	१३१२९	१६५६२	-	-	-	-	३२३५७	११६९	२४६३	६९	२६५८	६३५९
	१९८५-८६	८५९२	७९५१	२८६१	१२७४१	१५६०२	-	१	-	२	३२१४८	१२८५	२३२६	५२	२१११	५७७४

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	एकूण अन्न धान्ये	ऊस	मसाल्याचे पदार्थ	फळे	भाजीपाला	संकीर्ण धान्ये	एकूण खाद्य पीके	कापूस	इतर लेव पीके	एकूण तंतुपीके	भूईमूग	जवंस	करडई
१	२	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
जिल्हा एकूण	१९८२-८३ १९८५-८६	३६९२४३ ३७६०११	२८६ ३२२	२९१४२ २६१४८	१२४०६ १३७२४	११२७२ १३०८१	४२ ४५	४२२३२१ ४२९३३१	७८२३४ ७१२७६	८७९ ९८४	७९८१३ ७२२६०	११४६३ १४४३५	३३३२३ ३२१४८	५३ १०
तालुका														
१. नागपूर [शहर]	१९८२-८३ १९८५-८६	४१३६ ३४५०	१ ७	७५ ५७	१४२ १५७	४२६ ३०८	- -	४७८० ३२४९	१५२ १०२	- ६	१५२ १०६	८ १	३९८ ३१४	२ १
२. नागपूर [ग्रामीण]	१९८२-८३ १९८५-८६	२३०५९ २४००४	- -	६३२ ६४९	७१९ ८५४	१२१३ १२२५	- -	२५६२३ २६८०२	१०००८ १०६५०	४ ३	१००१२ १०६५३	६० ९६	३३८३ ३००६	१ १
३. डिंगणा	१९८२-८३ १९८५-८६	२३४१० २१४७८	- -	१५६ १२८	७७० ९१०	४७४ ५६६	- -	२४८१० २३०८२	१६६२९ १५६०१	१०६ ५४	१६७३५ १५६५५	९९ ९४	११४ ९८	- -
४. कामठी	१९८२-८३ १९८५-८६	२०६५४ १८५८१	१९ ६९	२१२२ २२३२	४१७ ३२०	११२३ १७४५	- १२	२४३३५ २३०२९	८२६ ७४६	- २०	८२६ ७६६	१४ १३	५०८४ ५००१	११ २
५. काटोल	१९८२-८३ १९८५-८६	३०७६४ ३१४४९	२९ ३२	३२४ ३५०	२९८२ २८७३	८८६ १०६४	- -	३४९८५ ३५७५८	९९५५ ९१७९	९६ १८३	१००५१ ९३६२	४११२ ४७७०	८३ ८१	- -
६. नरखेड	१९८२-८३ १९८५-८६	३२७३५ ३५०६०	११७ ८६	२२० ३४०	२९१० ३३७२	४६३ ५४९	- -	३६५१५ ३९४०७	१४५९९ ११३९२	२३५ २०४	१४८३४ ११५९६	४६०६ ५९६२	३२९ २५८	३१ २
७. सावनेर	१९८२-८३ १९८५-८६	२६७२७ २८८४७	२१ १७	१५१ २४०	९७८ १२९७	१३८३ १५९३	- १	२१२६० ३१९९५	६७२९ ६५०८	२९ १०	६७५८ ६५१८	१०२५ १९२६	३८६ ३६२	- -
८. कळमेण्वर	१९८२-८३ १९८५-८६	२४२१३ २२४८५	१७ ६	४८० ३६५	२३७० २५०९	१८६४ १७६४	- -	२८९४४ २७१२९	८२१३ ६३२५	९ ५	८२२२ ६३३०	११७९ १३३६	५१३ ४१४	- -

तक्ता क्रमांक ३. २ [पूटे चालू...]

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
९. रामटेक	१९८२-८३	२२१८०	५६	५९३	२६०	४८१	-	२३५७०	-	-	-	१७	६३०५	-
	१९८५-८६	२३१००	४४	६९०	३५५	४२९	-	२४६१८	१२१	९४	२१५	१३	१५१३	१
१०. पारिशादनी	१९८२-८३	२५४७६	-	९४८	४२८	५९५	-	२७४४७	२९९६	९४	३०९०	२९२	२६४५	१
	१९८५-८६	२६७९७	३१	९०१	५४८	११८५	-	२९४६२	२३२३	५४	३४४६	२०३	२०३१	-
११. मौदा	१९८२-८३	३६५१६	२६	१९९३	१०४	१११०	-	३९७४९	२	१	३	२१	४७१५	७
	१९८५-८६	३६१९५	१७	२२५४	९२	११९९	-	३९७५७	२	३२	३४	१२	४४६५	२
१२. उमरेड	१९८२-८३	३०७८७	-	४६८०	१३६	३०५	-	३५९०८	७४४४	१५	७७५९	१९	४६९७	-
	१९८५-८६	३४०२९	१	३८१०	१३६	२५१	-	३८३२७	७११९	७	७१२६	७	४२६८	-
१३. भिवाडूर	१९८२-८३	२९८७०	-	८११२	९४	३१८	२९	३८४३०	१०६२	-	१०६२	५	४३८७	-
	१९८५-८६	३२६१४	-	६०६८	९६	३६३	-	३९१४१	११३०	३३	११६३	-	४७१६	१
१४. कुही	१९८२-८३	३८७१६	-	८५७९	९६	६३१	१३	४८०३५	१९	२९०	३०९	६	५३८४	-
	१९८५-८६	३७९३३	२२	८०६४	१३५	७७०	३२	४६९४५	९	२८१	२९०	२	५६३१	-

तक्ता क्रमांक ३.२ [पुढे चालू...]

-२१-

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	इतर गळीताची धान्ये	एकूण गळीताची धान्ये	तंत्रासु	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-या ची पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	लागवडी खालील एकूण क्षेत्रे	एकापेक्षा अधिक लागवडी खालील क्षेत्रे	लागवडी खालील क्षेत्र [निष्क]
१	२	३१	३३	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१
जिल्हा	१९८२-८३	१५५१५	६०३५४	४४	१	४५	१४०	६४	१४०४१६	५६२८०५	६३०२५	४९९७८२
एकूण	१९८५-८६	२५४७४	७२०६७	१०	-	१०	१३१	१५९	१४४६२७	५७३९५८	३४०८१	५३९८७७
तालुका												
१. नागपूर	१९८२-८३	९७	५०५	-	-	-	३२	२९	७१८	५४२८	५०३	४९९५
शहर	१९८५-८६	१०८	४३४	-	-	-	३१	३३	५९३	४५७२	४८७	४०८५
२. नागपूर [ग्रामीण]	१९८२-८३	८५७	४३०१	१२	-	१२	२	-	१४३२७	३९९५०	५३९४	३४५५२
	१९८५-८६	३३५८	६४६१	-	-	-	१६	१०	१७१४०	४३९४२	२२९५	४१६४७
३. हिंगणा	१९८२-८३	४६४	६७५	-	-	-	-	-	१७४१२	४२२२२	२४८३	३९७३९
	१९८५-८६	६८३	८७५	-	-	-	६	२१	१६५५७	३९६३९	२२०४	३७४३५
४. कामठी	१९८२-८३	२२३७	७३४६	-	-	-	-	-	८१७२	३२५०७	५८५१	२६६५६
	१९८५-८६	३१७३	८१८९	-	-	-	-	-	८९६५	३१९८४	२०००	२९९८४
५. काटोल	१९८२-८३	६८३	४८७८	-	-	-	५९	१७	१५००५	४९९९०	४२७२	४५७१८
	१९८५-८६	१२२५	६०७६	-	-	-	३०	२६	१५४९४	५१२५२	४८३७	४६४१५
६. नरखेड	१९८२-८३	५५८	५४२४	-	-	-	३५	७	२०३००	५६८१५	५७५१	५१०६४
	१९८५-८६	५००	६७२२	-	-	-	२१	३	१८३४२	५७७४२	६१३४	५१६१५
७. सावनेर	१९८२-८३	५२९	१९४०	३०	-	३०	६	-	८७३४	३७९२४	१८३३	३६१६१
	१९८५-८६	१००९	३२९७	१०	-	१०	६	१	९८३३	४१८२७	३०००	३८८२७
८. कळोश्वर	१९८२-८३	४९३	२१८४	-	-	-	-	१	१०४०७	३९३५१	४९५०	३४४०१
	१९८५-८६	८४६	२५९६	-	-	-	१	१४	८९४१	३६०७०	२९६०	३३११०

कमशा...

तक्ता क्रमांक ३.२ [पुढे चालू...]

-३०-

क्र.	व.	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१
९. रामटेक	१९८३-८३	३५४	१६७६	-	-	-	-	९	१६८५	२५२५५	२०३८८	४८६७
	१९८५-८६	७६८	२२९५	-	-	-	-	-	३५१०	२७१२८	२३०	२६८९८
१०. पारशिवनी	१९८३-८३	२५५०	५४८८	-	-	-	३	-	८५८१	३६०२८	८६३	३५१६५
	१९८५-८६	१७७२	३९९६	-	-	-	१	१	६४४४	३५९०६	१०२७	३४८०९
११. मौदा	१९८३-८३	१५५०	६२९३	-	-	-	-	-	६२९६	४६०४५	९५७	४५०८८
	१९८५-८६	३७४६	८२२५	-	-	-	९	-	८२६८	४८०२५	१८४८	४६१७४
१२. उमरेड	१९८३-८३	१८४५	६५६१	२	१	३	२	-	१४३२५	५०२३३	४६२८	४५६०५
	१९८५-८६	१४५८	५७३३	-	-	-	३	१९	१२८८१	५११०८	२४३१	४८६७७
१३. भिवरपूर	१९८३-८३	१८७६	६२६८	-	-	-	१	-	७३३१	४५७६१	२८५४	४२९०७
	१९८५-८६	१९७६	६६९३	-	-	-	७	३२	७८९५	४७०३६	१५८७	४५४४९
१४. कुही	१९८३-८३	१४२३	६८१३	-	-	-	-	१	७१२३	५५१५८	२२९४	५२८६४
	१९८५-८६	४८५२	१०४८५	-	-	-	-	-	१०७७५	५७७२०	२९७१	५४७४९

टीप : [१] १९८३-८३ चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत व १९८५-८६ चे आकडे अत्याधी स्वरूपाची असून ते जिल्हा ऋतू व पिके अहवालावरून देण्यांत आलेली आहे.

[२] १९८६-८७ या वर्षाची जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर कडून तयार न झाल्यामुळे १९८५-८६ चे आकडे पुनर्काश्चित करण्यांत येत आहे.

आधार : [१] कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबे

[२] जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

मुख्य मिकाधि दर हेक्टरी उत्पन्न व स्कूप उत्पादन सन १९८७-८८ करीता
अंतीम अंदाज

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्रं.	मिका	दर हेक्टरी उत्पन्न [किलो मध्ये]	उत्पादन [१०० टनांत]
१	२	३	४
१.	तांदूळ	८७३	३१७
२.	गहू	७०९	४०५
३.	ज्वारी	८४१	१५४४
४.	वाजरी	३३३	३
५.	वारली	-	-
६.	मका	-	-
७.	नाचनी	-	-
८.	इतर धान्ये	-	-
९.	स्कूप धान्ये	८१७	२२६८
१०.	हरभरा	२५२	५४
११.	तूर	४६४	२३२
१२.	उळीद	७२२	१३
१३.	मूंग	३४४	११
१४.	मसूर	३३३	६
१५.	इतर कडधान्ये	२४०	४६
१६.	स्कूप कडधान्ये	३७१	३६१
१७.	जवत	२६९	८५५
१८.	तीळ	२४१	५१
१९.	भुईमूग [शिंग]	७२१	१५८
२०.	मोहरी	-	-
२१.	धेरंडी	-	-
२२.	नारळ	-	-
२३.	ऊस	-	-
२४.	कापूस	१०४	५५
२५.	ताग	२००	१
२६.	मेस्टा [अंबाडी]	-	-
२७.	तवाखू	६६७	१
२८.	स्कूप औषधी व असली वदार्थ	६६७	३
२९.	आले	-	-
३०.	मिरची	११४	१९
३१.	हळद	१११८	११४
३२.	वटाटा	३०००	३

आधार : कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुणे.

विविध साधना ओलिताखाली अश्लेली तालुकावार क्षेत्र

[१९८२-८३ १९८५-८६ या वर्षाकरिता]

जिल्हा = नागपूर

[क्षेत्रफल हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता	ओलिता
			मूळभागीय	विहीरी	खालील	खालील
१	२	३	४	५	६	७
	जिल्हा वेरीज	१९८२-८३	१७४१२	२६२७७	७३६८६	५५२३४
		१९८५-८६	२६६०६	२९४५०	५६०५६	७५२१०
	तालुका					
१.	नागपूर [शहर]	१९८२-८३	४८०	२५९	७३९	११२९
		१९८५-८६	६००	२८९	८८९	११३९
२.	नागपूर [ग्रामीण]	१९८२-८३	१३९	१३८३	१५२२	२४७१
		१९८५-८६	३७५	३१२७	३५७२	३५७२
३.	हिंगणा	१९८२-८३	३९३	१७२८	२१२१	२९२७
		१९८५-८६	७९	११९०	१२६९	३०८७
४.	कामठी	१९८२-८३	४८९	३०२४	३५१३	४१९६
		१९८५-८६	६०१	१६२६	२२९७	३७९७
५.	काटोल	१९८२-८३	५०	३८९४	३९४४	६१८८
		१९८५-८६	-	३८८८	३८८८	७३०१
६.	नरखेड	१९८२-८३	-	५४७७	५४७७	६६८६
		१९८५-८६	२५०	४५६७	४८१७	८५५३
७.	सावनेर	१९८२-८३	४३५	१४९१	१९२६	३३६५
		१९८५-८६	१२६	२१०१	२२२७	४५८८
८.	कळमेघवर	१९८२-८३	५२	३४०३	३४५५	५२८१
		१९८५-८६	१८२	३७६१	३९४३	५५८२
९.	रामटेक	१९८२-८३	१०२०	१७६९	२४८९	२५८८
		१९८५-८६	७०३७	३८१२	१०८४९	१०९३६
१०.	भारभिवनी	१९८२-८३	७८७	१०७१	१८५८	२०८५
		१९८५-८६	१५७१	४२४	१९९५	३०९२
११.	मौदा	१९८२-८३	८२८०	२२४६	१०५२६	१०९२९
		१९८५-८६	९६०२	३४१०	१३०१२	१३४८७

१	२	३	४	५	६	७
१२. उमरेड		१९८२-८३	९२४	१२५	१११९	२०२३
		१९८५-८६	१२६२	५३४	१७९६	२८४४
१३. भिवापुर		१९८२-८३	४७७	३९२	७६९	९०५
		१९८५-८६	९४४	४०८	१३५२	१७५८
१४. कुडी		१९८२-८३	३८१६	४१२	४२२८	४३९१
		१९८५-८६	३९७७	१७३	४१५०	५१७४

टीप : [१] १९८२-८३ चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत व १९८५-८६ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे असून ते जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल वरून देण्यात आलेले आहेत.

[२] १९८६-८७ हे या वर्षासाठी जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूरकडून तयार न झाल्यामुळे १९८५-८६ चे आकडे पुनर्प्रकाशित करण्यात येत आहे.

आधार [१] कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबे

[२] जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे तालुकाधार धन
[१९८२-८३ व १९८५-८६ या वर्षांकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[क्षेत्रांमधे वृत्तमध्ये]

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	बाजरी	हतर धान्ये	एकण तुप धान्ये	हरभरा	हतर कडधान्ये	एकण कडधान्ये	ऊस	मिरची	हळद	एकण मसाले व मसाल्याचे पदार्थ
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
जिल्हा	१९८२-८३	१५०३१	१७७३८	५५	२४३	-	३७	३३२०४	२०६६	१५२	२२१८	२८६	-	-	१९६१
एकूण	१९८५-८६	१२२१३	२४०५५	१	४७	-	५५६	४४५७२	४१३०	२९१३	७०४३	३२१	२२६८	२३	२५६३
तालुका															
१. नागपूर [हरी]	१९८२-८३	१९१	४६०	-	-	-	३१	६८२	१०	-	१०	१	-	-	७
	१९८५-८६	१८२	४७८	-	-	-	४२	७०२	२२	१०	३२	७	२	१	११
२. नागपूर [ग्रामीण]	१९८२-८३	२१	१२२०	-	-	-	-	१३११	७०	२	७२	-	-	-	५८
	१९८५-८६	६१	१८७३	-	-	-	१	१२३५	१२२	३	२०२	-	७२	-	७७
३. हिंगणा	१९८२-८३	७	१६७५	-	-	-	-	१६८२	१३७	-	१३७	-	-	-	२९
	१९८५-८६	४	१५८०	१	-	-	-	१५८५	१८३	१८	२०१	-	४४	-	५३
४. कामठी	१९८२-८३	७८२	१४२०	-	-	-	५	२२८४	५५	७	६२	१२	-	-	२५०
	१९८५-८६	६८६	१६८४	-	-	-	८	२३७८	७२	४३	११५	६२	२६१	-	२२६
५. काटोल	१९८२-८३	-	१६२२	-	-	-	१	१६३०	५५७	१२	५७६	२२	-	-	३०४
	१९८५-८६	-	२४१३	-	-	-	-	२४१३	८७१	३४	२०५	२२	२२१	-	३१२
६. नरखेड	१९८२-८३	५	२१२७	-	-	-	-	२१३२	५४८	४५	५२३	११७	-	-	२७६
	१९८५-८६	-	२२२४	-	-	-	१	२२२५	१०३५	४३	१०७८	८६	२६७	८	३१०
७. सावनेर	१९८२-८३	१३	१५१३	-	-	-	-	१५२६	२१२	६७	२७२	२१	-	-	११२
	१९८५-८६	५	२१०६	-	-	-	-	२१११	३२०	६६	४५६	१७	१२२	-	१३६

तक्ता क्रमांक ३. ५ [बूटे चालू...]

-३५-

१	३	३	४	५	६	६	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
८. कळमेणवर	१९८२-८३	-	१५५४	२	-	-	-	१५५६	४२१	७	४२८	१७	-	-	१७०
	१९८५-८६	-	२१५९	-	-	-	-	२१५९	५३२	२४	५५६	६	२०९	१	२३४
९. रामटेक	१९८२-८३	१८८६	२२१	-	-	-	-	२१७७	-	-	-	५६	-	-	४३
	१९८५-८६	३४०६	६८५	-	-	-	४९७	४५८८	७१७	२६४१	३३५८	४४	४०	-	५४
१०. पारभिवनी	१९८२-८३	५६१	९८०	-	-	-	-	१४४१	-	-	-	-	-	-	११५
	१९८५-८६	७७०	१२६५	-	-	-	-	२०३५	२१	१८	३९	३१	९४	-	११३
११. मौदा	१९८२-८३	७१०८	२७४२	३	३१९	-	-	१०१७२	१	४	५	२६	-	-	४०३
	१९८५-८६	९२५१	३६६९	-	३३	-	-	१२९५३	१२	११	२३	१७	५९४	-	६१२
१२. उमरेड	१९८२-८३	६५५	१०८४	-	९	-	-	१७४८	५२	१	५३	-	-	-	२५
	१९८५-८६	८३८	१६७४	-	४	-	-	२५१६	५०	-	५०	-	३२	२१	५६
१३. भिवापुर	१९८२-८३	२७९	३२७	४७	१५	-	-	६६८	१	-	१	-	-	-	१२१
	१९८५-८६	८१८	६१६	-	९	-	-	१४३६	२१	२	२३	-	८९	६१	१५२
१४. कुही	१९८२-८३	३६१६	५७६	३	-	-	-	४१९५	३	-	२	-	-	-	४१
	१९८५-८६	३८९९	८५९	-	१	-	-	४७५९	५	-	५	२२	१३७	१	१४१

क्रमशः...

तक्ता क्रमांक ३.५ [वृद्धे चालू...]

-३६-

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	घटाटे	एकूण फळे व भाजी पाला	संकीर्ण खाद्य पीके	एकूण खाद्य पीके	कापूस	एकूण तुले पीके	भुईमूग	करडई	एकूण गळीताची धान्ये	एकूण अवसाय पीके	एकूण आलिताचे क्षेत्र
१	२	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७
जिल्हा	१९८२-८३	-	१५५१७	१७५	५३३६१	१६३४	१६७३	१३४	-	१३४	१८७३	५५२३४
एकूण	१९८५-८६	१७	१७३११	-	७१८१०	६९४	७२६	१७२	१	२४९०	३४००	७५२१०
तालुका												
१. नागपूर [शहर]	१९८२-८३	-	३८४	-	१०८४	१०	१०	-	-	-	४५	११२९
	१९८५-८६	-	३२७	-	१०८६	१४	१४	-	-	१	५३	११३९
२. नागपूर [ग्रामीण]	१९८२-८३	-	९८३	२२	२४४६	१९	१९	३	-	३	२५	२४७१
	१९८५-८६	-	१३०९९	-	३५२३	३८	३८	७	-	८	४९	३५७२
३. हिंगणा	१९८२-८३	-	७९३	४६	२६८७	२२४	२२४	१६	-	१६	२४०	२९२७
	१९८५-८६	-	११२०	-	२९५८	१०९	११०	६	-	१४	१२९	३०८७
४. कामठी	१९८२-८३	-	७५३	२	३३७०	८२६	८२६	-	-	-	८२६	४१९६
	१९८५-८६	-	९३१	-	३७८९	-	-	५	-	७	८	३७९७
५. काटोल	१९८२-८३	-	३४७३	-	६०१२	१५१	१५१	५	-	५	१७६	६१८८
	१९८५-८६	-	३५०४	-	७१६३	९८	९८	३	-	४	१३८	७३०१
६. नरखेड	१९८२-८३	-	३१५९	१७	६२९४	३२८	३६७	२२	-	२२	३९२	६६८६
	१९८५-८६	८	३७९०	-	८२५९	२५५	२६८	११	-	१३	२९३	८५५३
७. सावनेर	१९८२-८३	-	१३७१	७	३३२३	१	१	३८	-	३८	४२	३३६५
	१९८५-८६	-	१८२६	-	४५४६	१	१	३३	-	३८	४२	४५८८
८. कळोसवर	१९८२-८३	-	३०९१	-	५२६२	१	१	१६	-	१६	१९	५२८१
	१९८५-८६	-	२५८८	-	५५४३	२४	२१	१०	-	१५	३९	५५८२
९. रामटेक	१९८२-८३	-	२४०	७०	२५८६	-	-	२	-	२	२	२५८८
	१९८५-८६	९	३८७	-	८४३१	१२०	२११	१३	१	२२९४	२५०६	१०९३६

कृपया...

तक्ता क्रमांक ३.५ [बुद्धे घालू...]

-३७-

१	२	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७
१०. पाडशिवनी	१९८२-८३	-	५११	-	३०६७	-	-	१८	-	१८	१८	२०८५
	१९८५-८६	-	८००	-	३०१८	४	४	६९	-	६९	७४	३०९२
११. मौदा	१९८२-८३	-	३०८	६	१०९२०	-	-	९	-	९	९	१०९३९
	१९८५-८६	-	१६२	-	१३७६७	२	२	११	-	१८	२०	१३७८७
१२. उमरेड	१९८२-८३	-	१८३	५	२०१४	७४	७४	५	-	५	७९	२०९३
	१९८५-८६	-	१८७	-	२८०९	२९	२९	३	-	५	३५	२८४४
१३. भिवापूर	१९८२-८३	-	११५	-	९०५	-	-	-	-	-	-	९०५
	१९८५-८६	-	१३४	-	१७४५	-	-	-	-	१	१३	१७५८
१४. कुही	१९८२-८३	-	१५३	-	४३९१	-	-	-	-	-	-	४३९१
	१९८५-८६	-	२४६	-	५१७३	-	-	१	-	-	१	५१७४

टीप : [१] १९८२-८३ चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत व १९८५-८६ चे आकडे अस्थायी स्वभावे असून ते जिल्हा ऋतू व पिके अहवालावरून ठेण्यांत आलेले आहेत.

[२] १९८६-८७ या वर्षासाठी जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूरकडून तयार न झाल्यामुळे १९८५-८६ चे आकडे पुनर्प्रकाशित करण्यांत येत आहे.

आधार : [१] कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

[२] जिल्हा ऋतू व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तालुकावार सिंचन विहीरी व इतर विहीरी [१९८७-८८ वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	सिंचन विहीरीची एकूण संख्या		वापरात असलेल्या विहीरीवर वसविलेले		वापरात नसलेल्या सिंचन विहीरीची संख्या		जिल्हा क्षेत्रीय			
		१९८२-८३	१९८५-८६	विद्युत पंप	डिझेल पंप	१९८२-८३	१९८५-८६	१९८२-८३	१९८५-८६		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा क्षेत्रीय	३०६६१	४६६६८	१७४७६	१७३२२	१७२१	१८१४	१२५२४	११५०७	१०५५३	१५२५५
	तालुका										
१.	नागपूर[शहर]	८४०	१३४२	३६७	-	-	-	४५५	३४१	२६४	१००१
२.	नागपूर[ग्रामीण]	१५६२	३१७७	६८७	१७२४	१४४	१५५	३७३	४२१	४६२	८०७
३.	हिंगणा	३०००	२६२६	१०६०	१६१३	७५	१४७	८७०	२१२	२८०	७२४
४.	कामठी	१०८२	१३२३	७५०	४१२	६३	-	३२५	३५५	२६४	५५६
५.	काटोल	६०४८	८०१६	३१०५	३५२२	१०३	६५	२२४१	१७५१	१४६७	२६०८
६.	नरखेड	७०७७	१०२४२	४६७७	१४६२	७०	३	२७७३	२०८१	३२४४	६३२६
७.	सावसेर	२२९६	६१०२	२१५१	३०१३	८४	८४	१८०४	२३३२	१३८०	६८३
८.	कळमेघवर	४०१७	६८०६	३१३०	३३००	२०	३१	१८८७	१८३४	६२२	१६४५
९.	रामटेक	४६६	९१०	२३५	५३७	१६७	१५६	-	१३४	-	८३
१०.	गारशिवनी	८२६	९८६	५७	-	७१	-	२९३	९०	४२६	८२६
११.	मौदा	८७०	१०६५	२७६	३०५	२६८	२७०	२३१	३६	४०४	४५४
१२.	उमरेड	८३४	१६७०	४०२	४१५	२३५	३३५	२२३	८७१	७०१	४२
१३.	भिवानूर	४१४	१०२२	२२०	२२७	२४०	२२८	३८१	४२७	४५५	-
१४.	कुही	६३२	१३०४	३२२	४१५	१८१	२७०	६६८	५६६	५११	५३

टीप : १९८२-८३ ची आकडेवारी पूर्ण सुधारित आहे व १९८५-८६ ची आकडेवारी अस्थावी स्वभावी आहे. [२] १९८६-८७ चा वर्षासाठी जिल्हा ऋतू व पीके अहवाल जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर कडून तयार न झाल्यामुळे १९८५-८६ चे आकडे पूर्णकायित करण्यांत येत आहेत.

आधार : १] १९८२-८३ च्या पूर्ण सुधारित माहितीकरीता कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

२] १९८५-८६ च्या अस्थावी माहितीकरीता जिल्हा ऋतू व पीके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - ३.६ [व]

कृषनलिका, हातपंप आणि विद्युतपंप जिल्हा:- नागपूर.

अ. जिल्हा/	यशास्वी कृषनलिकांची	वसविलेल्या हातपंपांची	वसविलेल्या विद्युतपंपांची	वंद पडलेल्या हातपंपांची	वंद पडलेल्या विद्युतपंपांची
क. तालुका	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या

१. जिल्हा वरीज	५५६	२५६	५४०	२५६	१९६	५३	१२८	-	२०
----------------	-----	-----	-----	-----	-----	----	-----	---	----

ता.ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
१. नागपूर[शहर]	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२. नागपूर[ग्रामीण]	४७	१०	४१	१०	६	५	१४	-	१
३. हिंगणा	२४	-	२३	-	१	५	१५	-	१
४. कामठी	३५	-	३५	-	-	-	२	-	१
५. काटोल	५४	-	५२	-	२	७	१६	-	३
६. नरखोड	४६	-	४५	-	१	६	१७	-	५
७. सावनेर	७	-	६	-	१	४	८	-	-
८. कळभिवर	४३	-	४०	-	३	४	८	-	२
९. रामटेक	४१	-	४०	-	१	३	८	-	४
१०. गारगावनी	४६	८६	४६	८६	-	१	४	-	-
११. मौदा	७५	-	७५	-	-	३	७	-	१
१२. उमरेड	४३	-	४३	-	-	९	१६	-	-
१३. भावापूर	३५	-	३४	-	१	३	७	-	-
१४. कुही	६०	१६०	६०	१६०	-	३	६	-	२

टिप :- १. कार्यकारी अभियंता, पाणीपुरवठा, महानगरपालिका, नागपूर यांचे कडून नागपूर शहराची माहिती उपलब्ध न झाल्यामुळे उ. ना. म्हणून दाखविली आहे. २] १९८५-८६ वर्षात विद्युतपंप वसविण्यात आलेलीही.

आधार :- १. वरील उ. ना. माजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, नागपूर. २. उमअभियंता माजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, नागपूर. ३. कार्यकारी अभियंता, पाणीपुरवठा, महानगरपालिका, नागपूर.

विहीरीखेरीज लघुगाटवंधा-यांची कामे [१९८७-८८ या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	उपयोगांत नसलेली कामे				उपयोगांत असलेली कामे				ओलिताखालील निष्पत्तीचे] वापरतील कामांचे लाभक्षेत्र [हे.]							
		जिल्हा परिषद	राज्य व खाजगी सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य व खाजगी सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य व खाजगी सहकारी	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य व खाजगी सहकारी	एकूण				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
	जिल्हा एकूण तालुका	४१	-	११	५२	२७	४३	१	१४१	३८५	१६१४	७०	२०६९	२७२२	१६६८१	३१३९	२२५४२
१.	नागपूर	२	-	१	३	५	-	-	५	२	-	-	२	३२१	-	६५०	१२४१
२.	हिंगगा	२	-	-	२	२	१	१	८	२	१८	७०	९०	३६४	१८६७	७०	२३०१
३.	कामठी	-	-	-	-	५	-	-	५	-	-	-	-	८८४	-	-	८८४
४.	काटोल	१७	-	-	१७	७	५	-	२	-	११	-	११	१५९५	१८१५	-	३४१०
५.	नरखेड	७	-	-	७	६	१	-	५	३	-	-	३	८७२	२७०	-	११४२
६.	सावसेर	१	-	३	४	३	४	-	७	-	१३७	-	१३७	३१३	१४९९	२०५	२०१७
७.	कळमेघ वर	५	-	-	५	३	१	-	४	१५	२७	-	४२	६४७	५१८	-	११६५
८.	रामटेक	-	-	१	१	३७	७	-	४४	४५	१२०	-	१६५	२२३१	१९१३	४२५	४५६९
९.	पार गिवनी	२	-	३	५	-	३	-	३	-	४३	-	४३	१३६	१००८	२६७	१४१३
१०.	मौदा	-	-	२	२	२	१	-	३	४२	६०	-	१०२	१३४	१९४	१०७२	१४००
११.	उमरेड	३	-	१	४	३	६	-	१९	४३	१४२	-	१८५	८५९	२९४३	२५०	४०५२
१२.	भिवानूर	२	-	-	२	१५	८	-	२३	१६५	७२१	-	८८६	१०४३	३७१८	-	४७६१
१३.	कुहवी	-	-	-	-	४	२	-	६	६८	३३५	-	४०३	२५१	९३६	-	११८७

आधार : १] कार्यकारी अभियंता, लघुगाटवंधारे विभाग, नागपूर विभाग, नागपूर [२] कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग क्र. १, जिल्हा परिषद, नागपूर [३] कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग क्र. २ जिल्हा परिषद, नागपूर [४] उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर. [५] कार्यकारी अभियंता, नागपूर गाटवंधारे विभाग, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ३.८

मध्यम व मोठे पाटवंधारे प्रकल्प यामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे आयदे [३० जून १९८८ चे]

-४१-

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	वा व	मोठे प्रकल्प					मध्यम प्रकल्प				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१.	प्रकल्पाचे नांव	पंच प्रकल्प	रामटेक तलाव	वेणा प्रकल्प	कोल्होली वारा प्रकल्प	मकरधोकडा प्रकल्प	पाटारावोडी प्रकल्प	केसरीनाला प्रकल्प	चंद्रभागा प्रकल्प	उमरीनाला प्रकल्प	
२.	प्रकल्पाचे स्थान	नवेगांवखैरी ता०पारशिवची	रामटेक तालुका रामटेक	व्याहाड पेठ ता० नागपूर	कोल्होली वारा ता०हिंणपा	मकरधोकडा तालुका उमरेंड	कळमुना ता०उमरेंड	तेलकामठी ता०सावनेर	डोरली तालुका काटील	उमरी ता० सावनेर	
३.	[अ] काम पूर्ण होण्याचे वर्ष-धरण कालवे	१९८१	१९१४	१९६६	१९७६	१९७८	१९६७	१९७४	१९७३	१९७२	
	[व]अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष -	१९८५	-	-	-	-	-	-	-	-	
	[क]प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च [लाख रु.त]	१७६९७	२९.१२	९७.६६	२८८.६८	१६९.४५	४२.४१	६६.०८	८७.२६	४१.६६	
४.	धरण										
	[अ]मजूर झालेली उंची [मीटरमध्ये]	३४.५	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
	[व]पूर्ण झालेली उंची [----"-]]	३४.५	२२	१८	२२	१९	१५	१९	२०	२२	
५.	कालवा										
	[अ] एकूण लांबी [कि.मी.]	३२.८५	४८.४०	४४	१०	२०	१९	२२	१७	३१	
	[व] पूर्ण झालेली लांबी [कि.मी.]	३२.८५	४८.४०	४४	१०	२०	१३	२२	१५	३१	
६.	कमाल क्षमता [चश लक्ष घनमीटर]	३२२.०५	१०५.१३	२३.५०	२३.३१	२१.३५	१३.८६	४.३०	८.८९	५.७७	
७.	३१.३.८८ रोजीचा वृत्त्य साठव [द.लं.घ.मी.]	९२.४०	१७.३२०	९.८०६	७.४५६	६.१५५	५.३२३	२.८०	६.४६३	१.७१	
८.	एकूण लाभक्षेत्र [हेक्टर]	१२३७२६	३८८७८	२५००	८४२४	५१८२	१३६१	१०५२	३२७४	२४६९	
९.	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र [हे.]	१०४४७६	३७९२७	२०००	६०२५	३२३६	१०३०	९३७	३१८१	१९०२	
१०.	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र [हेक्टर]	१०४४७६	१०९२६	१३१४	३३६२	२६९५	८६२	६०७	२२२६	९३४	
११.	सध्या [८७-८८] ओलिताखालील असलेले क्षेत्र [हेक्टर] [अ] वारमाही	१३९	-	-	-	-	-	-	-	-	
	[व] हंगामी	२४९९४	१९६४३	-	२३८	३९४	-	-	१२९	३०४	

हयात पंच प्रकल्पामधून झालेले ओलित सीमा विष्ट आढे

कमशा...

अ. क्र.	वा व	मध्यम प्रकल्प							
		१३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
१.	प्रकल्पाचे नांव	मोरधाम प्रकल्प	कोलारनदी प्रकल्प	खेरानाला प्रकल्प	पेढरीनाला प्रकल्प	जामनदी प्रकल्प	हिवरानाला प्रकल्प	सायकी मकरधोकडा प्रकल्प [संयुक्त]	सागरानाला प्रकल्प
२.	प्रकल्पाचे स्थान	लिंगा ता०सावनेर	जनेवानी ता०सावनेर	राजेगांव ता०सावनेर	पेढरी ता०सावनेर	रिधोरा ता०काटोल	इंदापूर ता०उमरेड	सायकी ता०उमरेड	उर्तीपार ता०रामटेक
३.	[अ] काम पूर्ण होण्याचे वर्ष	१९७९	धरण १९८३	धरण १९८५	अजून काम झाले नाही कारण वन विभागाकडून जमीन मिळाली नाही	काम चालू आहे	अजून आर्थिक अनुदान मिळाले नाही	यावर्षी कामास अनुदान सुखात झाली आहे.	अजून आर्थिक अनुदान नाही
	[व] अपूर्ण असल्यास, पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	-	कालवे १९८९	कालवे १९८९	-	१९९६	-	१९९४	-
	[क] प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च [रु. लाखात]	७४.०५	३७३.९१	२३१.९७	८७.११	२४१६.२५	२४७.३०	२३२.८८	१५३.७३
			१४८१.३८	१०३४.६१९				११३८.९८	
			सुधारित मंजूर न झालेली	सुधारित मंजूर न झालेली					
४.	धरण : [अ] मंजूर झालेली उंची [मीटरमध्ये]	उ. ना.	३०.१५	२३.००	२०.८९	२३.९५	१८.०५	१४.६५	१७.४७
	[व] पूर्ण झालेली उंची [---"---]	१७	३०.१५	२३.०४	-	कामास सुखात झालेली आहे	-	-	-
५.	कालवा [अ] एकूण लांबी [कि.मी.]	६	४.५९	२३.७०	२.३२	३५.००	९.७०	१०.७८	३.७५
	[व] पूर्ण झालेली लांबी [कि.मी.]	६	४.५९	२०.००	-	-	-	-	-
६.	कमाल क्षमता [दशलक्ष घ.मी.]	५.४४	३५.३८	२६.६७	६.००	२८.०५	११.६४	८.९८	६.३९
७.	३१.३.८८ राजीव प्रत्यक्ष साठा [द.ल.घ.मी.]	४.६२७	२३.२५	८.१५	-	-	-	-	-
८.	एकूण लाभक्षेत्र [हेक्टर]	१७१३	११०९४	४८३७	२७३३	१३२९०	३५७७	३५१९	१७२०
९.	लाभक्षेत्राखाली लागवडीलायक क्षेत्र [हेक्टर]	१४३३	९२८८	३१४४	२०३४	९९६५	२६११	२५४३	१३७६
१०.	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली घेणारे क्षेत्र [हेक्टर]	९६०	७५४०	३८१०	१८३६	७५७५	२३२३	२७१४	१३७५
११.	सध्या [८७-८८] ओलिताखालील असलेले क्षेत्र [हेक्टर]	-	-	-	-	-	-	-	-
	[अ] वारमाही	-	-	-	-	-	-	-	-
	[व] हंगामी	११२	१११९	५	-	-	-	-	-

आधार [१] कार्यकारी अभियंता, डावा व उजवा कालवा विभाग, पेच प्रकल्प, नागपूर.

[२] कार्यकारी अभियंता, नागपूर माटबंधारे विभाग, नागपूर.

[३] कार्यकारी अभियंता, नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग, नागपूर.

[४] प्रशासक, लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण, नागपूर.

वहित धारण जमीनींची संख्या व त्याचे क्षेत्रम्ब, ओलीताखाली असलेली वहित धारण जमीनी आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितांच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रम्ब श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या.

जिल्हा : नागपूर

[क्षेत्रम्ब हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	क्षेत्रम्ब श्रेणी	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्थांचे धारण		एकूण धारण		मुणविक ओलीताखाली		मुणविक जिरायत	
		संख्या	क्षेत्रम्ब	संख्या	क्षेत्रम्ब	संख्या	क्षेत्रम्ब	संख्या	क्षेत्रम्ब	संख्या	क्षेत्रम्ब	संख्या	क्षेत्रम्ब
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१.	०.५ हेक्टरपेक्षा कमी	७७३४	२३६७	५८२	१७०	४२	१२	८३६५	२५४२	८०८	३३२	५२५३	१४८०
२.	०.०५ ते १.० हेक्टर	१८४४२	१४०३४	१०९१	८२८	६८	४२	१९६०८	१४२११	१६११	१२१५	१५६२५	१०६१७
३.	१.० ते २.०	४४८४६	६७३१७	२४२८	३५१२	२०	१३६	४७३६४	७०२७२	१७६३	२४२४	३२०४१	५१५८५
४.	२.० ते ३.०	३०७५२	७७०८८	१७१८	४१८५	७३	१७२	३२५४३	८१४५२	६४८	१५१२	२६८७५	५२३५८
५.	३.० ते ४.०	१८७२२	६५६६१	११२१	३२०६	४६	१५७	१२२५२	६२७२४	३२५	२७१	१४७६२	४४४५४
६.	४.० ते ५.०	१४५८२	६५७२७	८३३	३७२२	३६	१६२	१५४५८	६२६११	१६४	७३०	११०५७	४१२२०
७.	५.० ते ६.०	२७४५	५३३१७	५६७	३०८१	३८	२०७	१०३५०	५६६०५	२९	५२०	६२२२	३२०५४
८.	६.० ते ७.५	२८२०	६५८७४	५३५	३५२६	३६	२४१	१०४६१	६२७११	७८	५०२	६५४३	३५५०१
९.	७.५ ते १०.०	८३०३	७१२७५	४६४	३२८४	३२	१८५	८७८२	७५४४४	४६	३२८	५३०२	३७४५६
१०.	१०.० ते २०.०	७६०६	२८३२२	४३६	५६७७	४४	६०५	८०८६	१०४६७४	३४	३६१	४४५०	४६७०४
११.	२०.० ते ३०.०	६६१	१५१४५	४४	२२७	२०	४४५	७२५	१६५८५	-	-	३२३	६८५५
१२.	३०.० ते ४०.०	१०२	३७५२	१२	४००	६	१२२	१२७	४३५१	-	-	४२	१०६०
१३.	४०.० ते ५०.०	२६	११६७	५	२११	७	३१४	३८	१६२२	-	-	१५	४२२
१४.	५०.० हेक्टर पेक्षा जास्त	२४	२१२१	४	३१४	५	४२३	३३	२२२८	-	-	८	३०६
एकूण देरीज [सर्व श्रेणी मीळून]		१७१५३६	६०३३०७	२८४०	३४५२०	५४०	३३१४	१८१२०६	६४१२११	५५३६	८८७२	१३६०७२	३७००७२

अ. क्र.	क्षेत्रफल श्रेणी	अंशतः ओलिताखाली			संपूर्ण मालकीचे		पूर्णपणे भाडेपट्टी		अंशतः मालकीचे व अंशतः भाडे पट्टीचे			
१	२	संख्या	एकूण क्षेत्र	ओलिता खालील क्षेत्र	संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	क्षेत्रफल	संख्या	मालकीचे क्षेत्र	भाडे पट्टीचे क्षेत्र	एकूण क्षेत्र
१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
१.	०.५ हेक्टरपेक्षा कमी	१६०४	५७१	४५६	८३३७	२५३२	११	४	१७	३	३	६
२.	०.५ ते १.०	२३७२	१८७८	९११	१२५२२	१४८५०	३१	२२	५५	२४	१५	३९
३.	१.० ते २.०	६५६०	१०३२०	४२४८	४७१७१	७०६२५	११४	१५६	७२	५३	६८	१२१
४.	२.० ते ३.०	६०२०	१३५७१	५०३६	३२३७६	८१०४८	३९	९५	१२८	१६१	१४८	३०९
५.	३.० ते ४.०	४९०२	१६२७१	४२३२	१९८५०	६२३४८	३३	११३	७६	११९	१४४	२६३
६.	४.० ते ५.०	४२३७	१८०५६	४६२०	१५२२९	६८९०४	४८	२२१	१११	३२६	१६०	४८६
७.	५.० ते ६.०	३२५२	१६४४६	४१२८	१०२४३	५६०२५	२०	११०	८७	२७७	१२३	४००
८.	६.० ते ७.५	३८४०	२३९२६	५४८९	१०३१६	६८७४३	२१	१४१	१२४	६२६	२०१	८२७
९.	७.५ ते १०.०	३४४१	२६५१६	५८५७	८६५७	७४३१८	१५	१२६	११७	५२१	४०२	१०००
१०.	१०.० ते २०.०	३६१२	३९२५०	७८८४	७९१४	१०२४५३	६	८१	१६६	१५७३	५६७	२१४०
११.	२०.० ते ३०.०	३३२	६२१५	१०२७	७१३	१६२७९	-	-	१२	२०२	९२	३०८
१२.	३०.० ते ४०.०	७८	२०६१	३११	१२०	४१०७	-	-	७	१९९	४५	२४४
१३.	४०.० ते ५०.०	३३	७२१	१२५	२६	१६०८	-	-	२	५१	३३	८४
१४.	५०.० हेक्टर पेक्षा जास्त	२५	९८०	२०५	३३	२९२८	-	-	-	-	-	-
एकूण वेरीज [सर्व श्रेणी मिळून]		४०२९८	१७७४८२	४५२८९	१८०५८७	६३३८४५	३३८	१०६२	९८१	४२१२	२०८५	६२९७

टिप : कृषि गणना १९८०-८१ या संधीचे सांख्यिकी तक्ते [अस्थायी स्वरूपाचे]

आधार : कृषि आणि सहकार विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

तक्ता क्रमांक ३. १०

तालुकावार कृषि विषयक अक्जारे

-४५-

जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	नागरांची संख्या		गाडांची संख्या	उसाचे चरक		ओलितासाठी		ट्रॅक्टर	तेलघाणी	
		लाकडी	लोखंडी		शक्तीवर चालणारे	वैलाच्या मदतीने चालणारे	तेलावर चालणारे	ओलिता साठी विद्युत वा		५ किलो व त्यापेक्षा अधिक	५ किलो पेक्षा कमी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा एकूण	७१८३१	४६६३	६९८१२	१	१३	२५३६	१८०५४	८१	७५	५६
	तालुका										
१.	नागपूर	३८८०	५९४	४७५७	-	१	२६१	१५६७	१२	२	-
२.	हिंगणा	३०३७	६५१	३६९६	-	-	२१५	१६६६	५	-	-
३.	कामठी	३६८५	९७	३४६५	१	-	८६	१०४०	४	१	३
४.	काटोल	४९४५	१०१६	५०२७	२	२	१९९	१८८३	३	३	-
५.	नरखेड	४१४०	७७३	६६१७	१	६	१६०	४४४०	३	२	-
६.	सावनेर	४९०८	२३४	४९९९	-	-	६७	२०४६	८	-	-
७.	कळमेण्वर	२३९६	२३४	४६०१	-	-	८८	३०३३	५	१	-
८.	रामटेक	६४४८	१२१	४३१८	३	३	१७२	२५६	१०	३	-
९.	भारशिवनी	४५८९	१६१	३८७२	२	१	७५	३१५	२	७	-
१०.	मौदा	८०२२	४३	५९६४	१	-	२१६	७१२	१६	२	५१
११.	उमरेड	७५८४	४६८	७४१४	-	-	५०७	५५३	८	३	-
१२.	भिवानूर	९९८१	१५१	८९७४	-	-	१९१	१७९	१	४	३
१३.	कुही	८२१६	१२०	६११५	-	-	३५२	३७४	४	१०	२

आधार : गणना - १९८२

तक्ता क्रमांक ३. ११.

-४६-

दुःकाळ, टंचाई, टंचाईसंदर्भात परीक्ष्यतीची गावहिली
[१९८७-८८ या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

अ. क्रं.	वा. प.	जिल्हांची एकूण	ता. लु. के.														
			नागपूर [शहर]	नागपूर [ग्रामीण]	हिंगणा	कामठी	काटोल	नरखेड	सावनूर	कळमेखर	रामटेक	पूर- शिवनी	मौदा	उभरेंड	भिवा- पूर	कुही	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
अ] दुःकाळ व तीव्र टंचाई																	
१]	तालकातील एकूण गावांची संख्या	१९५१	५४	१६१	१५६	७८	१८२	१५४	१३७	१०७	१५७	१२०	१२४	१२१	१३७	१८६	
२]	ग्रस्त गावांची संख्या	५४१	-	-	४	-	१५७	३८	-	-	१४१	१	-	१०८	१८	५४	
३]	ग्रस्त लोकसंख्या	३४६२७०	-	-	९४५	-	१०९२१३	२११६१	-	-	८५४०२	५६७	-	८२१०६	७११०	३२७६६	
४]	जमीन महसुलांमध्ये वर्ण निलंबन दिलेल्या गावांची संख्या	५४१	-	-	४	-	१५७	३८	-	-	१४१	१	-	१०८	१८	७४	
x५]	अंदाजीत हानी [रु. मध्ये]	१४१८०१	-	-	उ. ना.	-	उ. ना.	उ. ना.	-	-	उ. ना.	उ. ना.	-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
x६]	[अ] गीक न घेणे	१५७००	-	-	उ. ना.	-	उ. ना.	उ. ना.	-	-	उ. ना.	उ. ना.	-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
	[ब] प्रशोधन मालमत्ता हत्त्यादिंची हानी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
x७]	मदतीची हाती घेतलेली कामे	४३६	-	-	उ. ना.	-	उ. ना.	उ. ना.	-	-	उ. ना.	उ. ना.	-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
x८]	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	१९२६७	-	-	उ. ना.	-	उ. ना.	उ. ना.	-	-	उ. ना.	उ. ना.	-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
x९]	केलेला खर्च [रु. मध्ये]	१४०८१७९	-	-	उ. ना.	-	उ. ना.	उ. ना.	-	-	उ. ना.	उ. ना.	-	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	

कमजा.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१०] शेत जमीन अधिनिपमाखाली:- दिलेल्या तगांची रक्कम [रुपयांत]																
व] अवर्षण तदुबा परिस्थिती																
१ ते १० _____ नि: रं क _____																
क] पूर																
१ ते १० _____ नि: रं क _____																

टिप : x या चिन्हांनी दर्शविलेल्या बाबींची माहिती तालुकावार उपलब्ध असल्यामुळे जिल्ह्याची आकडेवारी दिली आहे.

आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [शाखा महतल, टंचाईगस्त].

टंचाईच्या पुर्वेतिहासानुसार कठीण इतर टंचाईग्रस्त भाग
ठरवि-बादावत माहिती.

[१९८७-८८ वर्षाकरिता]

जिल्हा: नागपूर

जिल्हा / तालुका	मंडळ	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
१	२	३	४
जिल्हा एकूण तालुका	४४	१९५१	-
१] नागपूर [शहर]	१] नागपूर [शहर]	२९	-
	२] पारडी	२५	-
२] नागपूर [ग्रामीण]	१] नागपूर [ग्रामीण]	४८	-
	२] वोरी	६१	-
	३] वाडी	५२	-
३] हिंगणा	१] हिंगणा	४२	-
	२] कान्होलीवारा	५९	-
	३] गुमगांव	५५	-
४] कामठी	१] कामठी	३९	-
	२] वडोदा	३९	-
५] काटोल	१] काटोल	४८	-
	२] घेनवा	४२	-
	३] कोंदाळी	५४	-
	४] भेट पांजरा	४५	-
६] नरखेड	१] नरखेड	३१	-
	२] सावरगांव	३०	-
	३] जलालखेडा	५१	-
	४] पारडसिंगा	४२	-
७] सावनेर	१] सावनेर	४५	-
	२] खाप्रा	४७	-
	३] केळवद	४५	-
८] कळमेश्वर	१] कळमेश्वर	३८	-
	२] धावेवाडा	३३	-
	३] मोहवा	३६	-
९] रामटेक	१] रामटेक	५९	-
	२] नगरधन	३३	-
	३] देवलापार	६५	-
१०] पारशिवनी	१] पारशिवनी	२७	-
	२] नवेगांव	६२	-
	३] कन्हान	३१	-

१	२	३	४
११] मौदा	१] मौदा	४१	-
	२] निमखेडा	३३	-
	३] खात	५०	-
१२] उमरेड	१] उमरेड	४५	-
	२] तिरणी	४०	-
	३] वेला	५५	-
	४] काचगांव	५१	-
१३] भिवापुर	१] भिवापुर	५४	-
	२] नांद	३८	-
	३] कारगांव	४५	-
१४] कुडी	१] कुडी	५०	-
	२] तितूर	३८	-
	३] मांटळ	४३	-
	४] वेलतूर	५५	-

आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [शाखा महसूल, टंचाईग्रस्त].

तालुकावार पशुधान [१९८२ च्या गणनेप्रमाणे]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	विदेशी / संकरीत गाई व बैल		अडीच वर्गावरील गाई			विदेशी संकरीत अडीच वर्गापर्यंतची वासरे		एकूण विदेशी संकरीत गाई व बैल.	
		अडीच वर्गावरील बैल	अडीच वर्गावरील गाई	एकूण बैल दुभाल्या	एकदाही न व्यायलिल्या व आढलेल्या	इतर एकूण गाई.	अडीच वर्गापर्यंतची वासरे			
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
	जिल्हा एकूण	६८६	३००	९८६	१७९५	१३६२	१४८	३३०५	४८९५	९१८६
	तालुका									
१.	नागपूर	७१	४६	११७	४३२	२७७	३९	७४८	९११	१७७६
२.	हिंणगा	६५	२८	९३	१३०	१२०	५	२५५	४८९	८३७
३.	कामठी	२५	९	३४	८४	६०	१८	१६२	२४३	४३९
४.	काटोल	१३७	३६	१७३	२६६	२३९	१३	५१८	४९६	११८७
५.	नरखोड	४१	१७	५८	११०	६८	५	१८३	२७१	५१२
६.	सावनेर	१११	६०	१७१	२३१	१९६	२४	४५१	७३१	१३५३
७.	कळमेघवर	६८	३०	९८	१६०	१५०	५	३१५	४९९	९१२
८.	रामटेक	१९	२७	४६	७०	५२	१	१२३	२४०	४०९
९.	पारसिवनी	२८	८	३६	४८	४६	६	१००	२४५	३८१
१०.	मौदा	५३	१२	६५	९७	५८	२४	१७९	२४१	४८५
११.	उमरेड	१६	६	२२	६८	४५	२	११५	१७५	३१२
१२.	भिवापूर	२४	१	२३	६४	२८	-	९२	१६२	२८७
१३.	कुही	२८	१२	४०	३५	२३	६	६४	१९२	२९६

कृमशा:

अ. जिल्हा/ तालुका		देशी गायी व बैल										तीन वर्षावरील गाई.		तीन वर्षावरील गाई.		एकूण		विदेशी व सुकरीत व देशी एकूण	
क्र.		केवढे	पैदासी	केवळे	इतर	एकूण	तीन	दुःशाल्या	आटलेल्या	फक्त	इतर	एकूण	तीन	एकूण	विदेशी व	सुकरीत व	देशी एकूण	व बैल	
१.	२.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.	२३.	२४.	२५.	२६.	२७.	२८.	
जिल्हा	एकूण	१२०७	२०१३	२१००३५	२२४९	२१६२०४	७१३७५	१६०४६२	६४८	९४६	२३३४३१	१९६१३५	६४५७७०	६५४२५६					
	तालुका																		
१.	नागपूर	१३८	२९१	१५३२३	२२९	१५९८१	९७७७	१३५८०	११	२५	२३३९३	२००१७	५९३९१	६११६७					
२.	हिंगण	९४	७	१२११८	१२६	१२३४८	४३१३	११३८७	-	११०	१५७१०	१२९६४	४१०३२	४१८५९					
३.	कामठी	७२	११४	११३३४	१३२	११६५२	४५७८	६७४०	२६	४२	११३८६	१०१४१	३३१७९	३३६१८					
४.	काटोल	९५	२०१	२११८०	२२८	२१७०४	६७५२	१३४५५	१७	८	२०२३२	१४७७२	५६७०८	५७८९५					
५.	नरखोड	८९	३१	१७६७९	१६३	१७९६२	४७४६	१७०४८	९२	८७	२१९७३	१६७१४	५६६४९	५७१६१					
६.	सावनेर	५६	२७५	१५७४६	२२५	१६३०३	५४८८	१५४७४	-	१८४	२११४६	१६५६२	५४०१०	५५३६३					
७.	कळमेण्वर	४६	५६	१२९४१	२२४	१३२६७	३९४९	१२४९१	३६९	१०१	१६९१०	१३८८७	४४०६४	४४९७६					
८.	रामटेक	६७	४४	१५१४४	१४४	१५३९९	४८०३	१०६४०	३६	१९	१५४९८	१४०६९	४४९६६	४५३७५					
९.	पारशिवनी	१३४	९	११६४२	६४	११९४९	४५८३	१०२००	-	-	१४७८३	१३१०७	३९८३९	४०२२०					
१०.	मौदा	६५	४३८	१६९३२	४७८	१७९१३	५९४०	९३३९	२	१३६	१५४१७	१४०३१	४७३६१	४७८४६					
११.	उमशेड	२२६	३७८	१९०४५	२४०	१९८८९	६२६४	१४८०३	७७	९९	२१३४३	१८५८०	५९७१२	६००२४					
१२.	भावापूर	८०	११३	१८३२०	२१५	१८७३८	३८९२	१२५५१	-	३३	१६४७६	१३६३६	४८८४०	४९१२७					
१३.	कुही	४२	५६	२२५३१	४८१	२३११०	६३९०	१२७५४	१६	१०३	१९३६४	१७६५५	६००२९	६०३२५					

क्रमशः

अ. जिल्हा/तालुका		म्हशी व रेडे					म्हशी				
क्र.	जिल्हा/तालुका	तीन वर्षांवरील रेडे					तीन वर्षांवरील म्हशी				
		केवळ जैदाशी साठी ठेवलेले	जैदाशी साठी व कामासाठी ठेवलेले	फक्त कामासाठी	इतर	एकूण रेडे	जैदाशी साठी	फक्त कामासाठी	इतर	एकूण म्हशी	
१.	२.	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४
जिल्हा	एकूण तालुका	१०३०	१५८	६८५	११२	१९८५	१८६०४	१९९६१	२६२	१५६	३८९८३
१.	नागपूर	२०५	१६	४८	७	२७६	६७००	३४२२	८	८	१०१३८
२.	हिंगण	८२	७	३०	७	१२६	१०७८	१४१६	४	२१	२५१९
३.	कामठी	५१	४	१९	२	७६	१००५	७७१	१५	४	१७९५
४.	काटोल	१०५	७	५६	८	१७६	१३५२	२३१८	२८	३०	३७२८
५.	नरखोड	७५	९	४८	४	१३६	१५४९	२३८३	१३	४	३९४९
६.	सावनेर	६८	-	-	२१	८९	८००	१३६७	-	३७	२२०४
७.	कळमेघवर	४८	५	२५	४	८२	६४९	१०४२	२८	५	१७२४
८.	रामटेक	८४	४७	२४६	१७	३९४	८६७	१२६६	२३	६	२१६२
९.	पारशिवनी	६०	७	१४	१४	९५	६६६	८४२	-	-	१५०८
१०.	मौदा	३५	२८	८०	१०	१५३	१४२२	१५१८	१२४	२१	३०८५
११.	उमरेड	११६	१८	७१	१०	२१५	११२४	१७१५	१४	७	२८६०
१२.	भिवापुर	६४	३	२८	३	९८	६५६	९६५	-	१२	१६३३
१३.	कुही	३७	७	२०	५	६९	७३६	९३६	५	१	१६७८

क्रमांक:

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	म्हशी व रेडे रेडे व [अर्वा व त्याखालील म्हशी व रेडे.	एकूण गोजातीय	मेंढ्या	बक-या	घांभे व शिगरे	इतर पशुधान	एकूण पशुधान	एकूण कोबड्या पक्षी,	एकूण कुक्कुटादि	
१.	२.	३५.	३६.	३७.	३८.	३९.	४०.	४१.	४२.	४३.	४४.
एकूण जिल्हा		२००९१	६१०५९	७१६०१५	२१८०२	२७८५५८	१०७९	५२५८३	१०७००३७	३३७७०१५	३७९४१८
ता. नागपूर		३७१६	१४१३०	७५२९७	४७	४५०८५	८८	१०४२७	१३०९४४	७७२५२	७७८२२
२. ता. हिंगणजा		११३१	३७७६	४५६३५	३७३५	२०२६५	५४	४६१८	७४३०५	२३२९८	२३४०९
३. ता. कामठी		८९४	२७६५	३६३८३	११३	१६५१७	१९	४०३०	५७०६२	१५८५४	१६२०९
४. ता. काटोल		१८२८	५७३२	६३६२७	६४७	१८९०९	१४३	२४३५	८५७६१	१५१७७	१५६९३
५. ता. नरखोड		२३७९	६४६४	६३६२५	४३१६	२१२९१	१४३	४९५३	९४३२८	१६६९२	१६७७९
६. ता. सावनेरे		१२२४	३५१७	५८८८०	१०६४	२४४३४	७३	४७६५	८९२०६	१८३०१	१८३०२
७. ता. कम्बोवर		८५७	२६६३	४७६३९	४३७९	२१०७७	३६	४२३४	७७३६५	१४५०६	१४६६०
८. ता. रामटेक		१७०६	४२६२	४९६३७	-	१६६८१	१३०	१७१०	६८१४८	३४५७५	३४७८८
९. ता. प्रारशावनी		९१९	२५२२	४२७४२	३४९	१७८३४	५	१४१७	६२३४७	१५२६०	१५२६०
१०. ता. मौदा		१५५१	४७८९	५२६३५	४	१७२२७	५८	३१०२	७३०२६	२४१२८	२४१५०
११. ता. उमरेड		१७३२	४८०७	६४८३१	३४८८	१९३८०	११०	४२६५	९२०७४	३६८८१	३७०५१
१२. ता. भिवापूर		११३१	२८६२	५१९८९	२४६६	१४७८८	९०	३०७६	७२४०९	३०२१९	३०२२०
१३. ता. कुही		१०२३	२७७०	६३०९५	११९४	२५०८०	१४०	३५५१	९३०६०	५४८७२	५५०७५

आधार :- पशुगणना - १९८२

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या वर्षा १९८७-८८

जिल्हा: - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार.										
		पशुवैद्यकीय चिकित्सालय	पशुवै. कीय दवाखाने राज्य स्तर	पशुवै. कीय दवाखाने स्थानिक स्तर	पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे	पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाळा राज्य	पशु रोग अन्वेषण प्रयोगशाळा विभागीय	फिरती पशु रोग नियंत्रण पथके	फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने	दक्षता पथके	कृत्रिम रेतन प्रविष्टाणा केंद्रे	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	
	जिल्हा एकूण	१	४	२५	२४	-	१	१	३	-	-	
	तालुका											
१.	नागपूर	१	१	३	४	-	१	१	-	-	-	
२.	हिंगणजा	-	-	२	३	-	-	-	-	-	-	
३.	कामठी	-	-	२	२	-	-	-	-	-	-	
४.	काडोल	-	१	३	५	-	-	-	१	-	-	
५.	नरखोड	-	-	३	५	-	-	-	-	-	-	
६.	सावनेर	-	१	३	३	-	-	-	-	-	-	
७.	कळमेश्वर	-	-	३	१	-	-	-	-	-	-	
८.	रामटेक	-	-	४	३	-	-	-	१	-	-	
९.	पारशिवनी	-	-	२	३	-	-	-	-	-	-	
१०.	मोदा	-	-	२	२	-	-	-	-	-	-	
११.	उमरेड	-	१	९	२	-	-	-	-	-	-	
१२.	भिवापूर	-	-	२	२	-	-	-	-	-	-	
१३.	कुडी	-	-	२	३	-	-	-	-	-	-	

कमशा:

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्रे	जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्रे [स्थानिक]	आधारभूत ग्राम केंद्रे	कृत्रिम रेतन केंद्रे			पशु पैदास क्षेत्र	सधन कक्कट विकास गट.	मेषा पैदास क्षेत्र.	शोळी पैदास क्षेत्र
					जिल्हा परीषाद कडील	आ. आधारभूत ग्राम केंद्रांशी	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्रांशी				
१.	२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	२१.	२२.
	जिल्हा एकूण तालुका	६	१	१८	५६	१८	७२	१	-	-	-
१.	नागपूर	१	१	१	६	१	५	१	-	-	-
२.	हिंगणजा	१	-	-	४	-	८	-	-	-	-
३.	कामठी	-	-	३	३	३	१	-	-	-	-
४.	काटोल	२	-	२	६	२	१४	-	-	-	-
५.	नरखोड	-	-	-	६	-	८	-	-	-	-
६.	सावनेर	-	-	१	४	१	८	-	-	-	-
७.	कळमश्वर	-	-	१	३	१	५	-	-	-	-
८.	रामटेक	१	-	-	५	-	६	-	-	-	-
९.	पारशिवनी	-	-	-	४	-	३	-	-	-	-
१०.	मौदा	-	-	-	३	-	६	-	-	-	-
११.	उमरेड	१	-	१	५	१	५	-	-	-	-
१२.	भिंवापूर	-	-	-	३	-	६	-	-	-	-
१३.	कुर्ही	-	-	१	४	१	४	-	-	-	-

आधार :- १. जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर, २. जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परीषाद, नागपूर.

रोगाच्या प्रकारानुसार पशूंच्या मृत्यूंची संख्या वर्षा १९८७-८८

जिल्हा :- नागपूर.

संसर्गजन्य व बांडुगुळजन्य रोग.	लागण	मृत्यु
१.	२.	३.
एकूण पशूधानाची मृत्यु संख्या	१९४	७२
[I] गायी व म्हशी		
१. घोटसर्प	५०	४६
२. लाल्या [छारकत]	११२	-
३. फ-या	३१	२६
४. फासा	-	-
५. स-या	-	-
इतर	-	-
एकूण	१९४	७२
[II] देवा व बक-या		
१. फ-या	-	-
२. निमोनिया	-	-
३. पायलाग व लाल्या	-	-
४. इतर [देवी]	-	-
एकूण	-	-
[III] कोंबड्या		
१. राणी खोत [मानमोड्या]	-	-
२. देवी	-	-
३. बोंबकांडी	-	-
४. इतर	-	-
एकूण	-	-

आधार :- १] जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

२] जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परीषाद, नागपूर.

विविधा प्रभुवैकीय संस्थांचे कार्य [वर्ष १९८७ - ८८] जिल्हा:- नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	खुच्चीकरण केलेल्या गुरांची संख्या	कृत्रिम गर्भाधारण केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भाधारण अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या	एकूण वासरे	स्तन्य देणारी मुकी सुकरीत वासरांची संख्या	लसटोवलेल्या जनावरांची संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
१.	नागपूर.	८६०३५	२५५४	२१६०	६७९	६७९		८४३७०
२.	हिंगणजा	३५२२४	२२३६	४६६४	७०९	७०९		८६१४४
३.	कामठी	२४७५३	१४४६	६१८	१३५	१३५		२८८२९
४.	काटोल	४३५५९	३४४६	२३०२	८३२	८३२		९६५३४
५.	नरखोड	३७९७७	३२५८	६२४४	५७८	५७८		१११५८५
६.	सावनेर	३५५१८	३०९९	३८५९	१२८५	१२८५		६२४९८
७.	कळमेघवर	२४१०२	२८०७	२०१४	२२६४	२२६४		७०१६६
८.	रामटेक	४१३२०	२९२३	१३४७	३०३	३०३		८६६४३
९.	गारशिवनी	३३०६८	२६६२	१६९३	११८४	११८४		५४६५८
१०.	मौदा	१६७३४	२३५७	१८९३	४५१	४५१		८७०४४
११.	उमरेड	२३९३४	१९४६	१२३२	३९१	३९१		७३४९७
१२.	भिवापुर	२०११८	१७०९	८५४	२३२	२३२		७१५९६
१३.	कुही	१९१९८	२२११	३६३३	४०३१	४०३१		८३८६०
जिल्हा एकूण:-		४४१५३०	३२६५३	३२५१३	१३०६४	१३०६४		१०१६४३४

आधार :- १] जिल्हा प्रभुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

२] जिल्हा प्रभुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परीक्षाद, नागपूर.

मान्यता प्राप्त पशु वधागृहे आणि रूत्येक पशुवधागृहांत कत्तल केलेल्या पशुंची

संख्या १९८७-८८

जिल्हा:- नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा व तालुका	पशुवधा गृहांची संख्या.	एकूण कत्तल केलेली जनावरे						
			गाई बिल	म्हशी रेडे	मट्या	शोब्या	डुक्करे	इतर	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०
जिल्हा	एकूण	१७	३०४	-	२१८४६	६६२९५	३०२	-	८२४४७
तालुका									
१.	नागपूर.	२	-	-	२११८७	४७२५२	-	-	६२१३२
२.	हिंणना	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	१	-	-	६५३	६८४७	-	-	७५००
४.	काटोल	२	-	-	६	२५५२	११७	-	२६७५
५.	नरखोड	३	-	-	-	२०४२	१८५	-	२२३४
६.	सावनेर	४	३०४	-	-	२०७१	-	-	२३७५
७.	कळमेघवर	२	-	-	-	१६७०	-	-	१६७०
८.	रामटेक	१	-	-	-	१२५०	-	-	१२५०
९.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	२	-	-	-	२६०४	-	-	२६०४
१२.	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार:- जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक. ४.५

जिल्ह्यातील वन क्षेत्रा [वर्षा १९८७ - ८८]

जिल्हा :- नागपूर

[क्षेत्रा चौ. कि. मि.]

विभाग	राखीव	सुरक्षित	अवर्गिकृत	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.
१. एकूण	१४७८.४३	८२२.७६	५१३.०३	२८१४.२२
२. महसुली	-	-	५१३.०३	५१३.०३
३. वन	१४७८.४३	८२२.७६	-	२३०१.१९

टिप :- आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

आधार :- मुख्य वन सांख्यिकी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.

तक्ता क्रमांक- ४. ६

जिल्हयातील मुख्य व गौणा वन उत्पादने [वर्षा १९८७-८८]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	वन उत्पादन	उत्पादन हजार घन मी.	मूल्य हजार रु. त.
१.	२.	३.	४.
१.	इमारतीचे लाकूड	३५	८६५४९
२.	जळावू लाकूड	१४५	१०५३०
३.	चंदन	-	-

गौणा वन उत्पादने [किंमत]

अ.] बांबू	१ हजार मै. टन	१९५७
ब.] गवत इत्यादि	२ - " -	१७८
क.] बीडीघाने	५९ हजार गौणा	१५२५१
ड.] डीक	३१ किंटल	८०
इ.] इतर		
१.] आपटा घाने	-	-
२.] माहांची फळे	-	-
३.] खाण्या व खानिजे	-	-
४.] बिरडा	-	-
५.] आंबा	-	-
६.] सिताफळ	१४ मै. टन	३९
७.] इतर	-	८५८
क.] एकूण गौणा उत्पादने	-	१८३५३
४.] एकूण किंमत	-	११६४३२

टिप :- १. पर्यावरणकायम राखण्याच्या दृष्टीने शासनाने वने तोडणे कमी केल्यामुळे १९८६-८७ वर्षा पेक्षा इमारती लाकूड व जळावू लाकूड यांचे उत्पादन कमी झाले. व एकूण उत्पादनावर त्याचा परीणाम झालेला आहे.

आधार :- १. विभागीय वन अधिकारी, नागपूर विभाग, नागपूर.

२. विभागीय व्यवस्थापक, फॉरेस्ट डव्हलपमेन्ट कारपोरेशन, ऑफ ली. नागपूर.

जिल्ह्यातील भाजल मत्स्य व्यवसाय [१९८७-८८]

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	नदीची लांबी [कि.मी.]	मत्स्य व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्रातील सरोवरांचे जलाशय यांचे एकूण क्षेत्रा [हे.]	मत्स्यव्यवसायासाठी आणलेले एकूण क्षेत्र [मे.टन]	भाजल मत्स्य उत्पादन [मे.टन]	पकडलेल्या माशांची उत्पादकता [लाखांत]	मत्स्यव्यवसायासाठी वापरलेले मत्स्य बीज [लाखांत.]
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
जिल्हा	एकूण	६९०	८४८६	५७९१	७१७५	४१७.८८	१०९.७४
तालुका							
१.	नागपूर	-	७५३	३८३	३५१	३५.०४	१४.८५
२.	हिंगण्णा	-	३९३	२६७	१६०	१६.०३	७.७८
३.	कामठी	-	१५७	४	[x]	०.४०	०.२५
४.	काटोल	-	४३३	१३८	१७४	१७.३६	६.९३
५.	नरखोड	-	२०४	४०	८३	८.२८	१.१३
६.	सावनेर	-	८८४	७५०	३५५	३५.५३	८.२०
७.	कळमेश्वर	-	३३०	२४२	१३२	१३.३३	७.२०
८.	रामटेक	-	१५१०	८१०	८४०	८४.००	२०.१२
९.	पारशिवनी	-	१७९६	१७९३	८५०	८५.०३	५.६४
१०.	मौदा	-	१२८	४४	५५	५.५०	१.९८
११.	उमरेड	-	९६३	९२५	४८०	४८.००	१७.३८
१२.	भिवापूर	-	६२३	१३५	२६१	२६.०६	४.१५
१३.	कुही	-	३१२	२६०	४३४	४३.४२	१४.२०

आधार :- जिल्हा मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

टिप :- १. स्तंभा ३ मध्ये नदीची लांबी तालुकावार नसल्यामुळे जिल्ह्याची माहिती दिली आहे.

२. स्तंभा ६ मध्ये [x] या चिन्हाने दर्शविलेले उत्पादन अर्ध्या मे. टना पेक्षा कमी आहे.

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक तरातरी संख्या

वर्ष १९८७

जिल्हा नागपूर.

अ. क्रं.	उद्योग गट व त्यांचा संकेतांक	संख्या			स्तंभ ५ मधील कामगार			काम केल्याचा प्रम. दिनांकी	संख्या	
		नोंदणी झालेले कारखाने	बंद कारखाने	पुत्रे पाठविले गेलेले कारखाने	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण संख्या	पुत्रे न पाठविलेले कारखाने	स्तंभ-१० मधील कारखान्यातील कामगार
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	००८ शेती उत्पादन जे इतरत्र दर्शविले नाही.	१	-	१	४६	२३	२३	२९४३	-	-
२.	२०१ दुग्ध निर्मिती पदार्थ	४	-	३	५२२	५७१	२१	२६१५१८	१	३०
३.	२०२ फळे व पालेभाज्या साठवणे.	३	-	३	४२४	१२३	२३१	१२३७१३	-	-
४.	२०४ धान्ये ग्रीरणी उत्पादने	४९	१०	३७	३१७	३०८	९	८६७२४	२	२
५.	२०५ वेकरी	२०	४	१४	५५६	४८१	७५	१६८३०३	२	३९
६.	२०९ कोंको, चॉकलेट व साखरेच्या पदार्थांचे उत्पादन.	२	-	२	५४	५३	१	१६४११	-	-
७.	२१० उदजन तेल, वनस्पती तूप तयार करणे इत्यादि.	१	-	१	९७	९६	१	२९२५९	-	-
८.	२११ इतर खाद्य तेलांचे उत्पादन व चरवी उदा. तीळाचे, शेंगदाना, मोहरीचे तेल.]	(१५)	१	१४	१८५	१८५	-	५०१६०	-	-
९.	२१२ चहा प्रक्रीया	२	-	२	७६१	७६१	-	२२७०१७	-	-
१०.	२१५ वर्क तयार करणे.	१	-	१	१८	१८	-	५३८७	-	-
११.	२१६ गुरांचे खाद्य तयार करणे	१	-	१	१०	१०	-	२७६८	-	-
१२.	२१९ खाद्य पदार्थांचे उत्पादन जे इतरत्र दिलेले नाही.	४	-	४	१२३	६९	५४	३७८०५	-	-
१३.	२२० स्पिरीटचे सुध्दीकरण व प्रक्रीया.	५	-	५	२५९	२५९	-	७००७०	-	-
१४.	२२१ दारु कारखाने	१	-	१	४४	४४	-	१३३३४	-	-

तक्ता क्रमांक ११ [मुद्दे चालू...]

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१५.	२२३	दक्षी दारु आणि ताडीचे उत्पादन	४	-	४	२०६	१८३	२३	६१७६२	-	-
१६.	२२४	मृदुपेय व कार्बोनेटेड पाणी तयार करणे	९	१	८	२१३	१९७	१६	५२६४५	-	-
१७.	२२८	चिस्टेचे तवांखू, जर्दा व नूत तयार करणे.	१	-	१	३५	३३	२	१०६५३	-	-
१८.	२३०	कापूस मिजणे व साक करणे.	१४	२	९	३४४	१७९	१६५	४३९२४	३	१७०
१९.	२३१	सूत कातणे व विणणे.	९	-	७	५१८९	४९८०	२०९	१६६५३००	२	३९५९
२०.	२३२	सुती कामडावर छाई, रंगाई व ब्लिचींग करणे.	४	१	२	४५	४२	३	१२३८०	१	९६
२१.	२३५	हातमाग सुती कामड [खादी व्यतिरिक्त]	३	-	३	२३३	१८७	४६	६६१६५	-	-
२२.	२३६	पंढ्रमागावर सुती कामड विणणे आणि परिरक्षण करणे.	२	२	-	-	-	-	-	-	-
२३.	२४५	रेशमी कामड	४	१	३	४६	१२	३४	९८७१	-	-
२४.	२४९	रेशमी व सिन्थेटिक कामड [इतरत्र न केलेले]	२	-	२	७३	६२	११	२१३७५	-	-
२५.	२५३	ज्युट कामड तयार करणे.	१	-	१	४९	४९	-	१५०१९	-	-
२६.	२६१	सर्व प्रकारचे धागे, सुतळी, दोरी, जाळे तयार करणे.	३	-	३	३३	११	२२	९५६८	-	-
२७.	२६३	सतरंज्या व घोंगडी विणणे.	३	२	१	१६६	१०५	६१	५०८०५	-	-
२८.	२७०	विनर, प्लॉयवुड व त्यापासूनची उत्पादने	२	-	१	५०९	५०९	-	१५४७०१	१	६०
२९.	२७१	लाकूड चिरणे, साक करणे [प्लॉयवुड व्यतिरिक्त]	५५३	१०२	३७१	१५६८	१५६६	२	४१५३२२	८०	३३१
३०.	२७२	वेत काम करणे.	४	१	३	१३५	१२५	१०	४०४६०	-	-
३१.	२७३	लाकडाच्या वस्तू [उदा०मयाली, शिडक्या दरवाजे इत्यादि तयार करणे.	२	-	२	५५	५५	-	१६९१९	-	-
३२.	२७४	औद्योगिक कामाकरीता लाकडी सामान तयार करणे.	२	-	२	९	९	-	२६८२	-	-
३३.	२७६	लाकडी कर्निचर व वस्तू तयार करणे.	४	१	३	४०	४०	-	९८३२	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
३४.	२७९	वांब व केन घासूनचे उत्पादन जे इतरत्र दिलेले नाही.	३	२	-	-	-	-	१	३	
३५.	२८०	पल्प, कागद आणि कागदी बोर्ड वर्तमान पत्राच्या कागदात तयार करणे.	८	१	५	२०२	२००	२	२७२८४	२	२३३
३६.	२८१	कागदापासून आणि पेपर बोर्डपासून भांडी व इवे तयार करणे.	६	-	४	१०३	१०३	-	३१०४५	२	७६
३७.	२८२	कागदापासून व पेपर बोर्डपासून वस्तू तयार करणे, जे इतरत्र नाहीत.	२	-	१	१९	१९	-	५२७७	१	२३
३८.	२८४	वर्तमान पत्रे, मुद्रण व प्रकाशन करणे.	४	-	४	४१८	४१०	८	१४७७७५	-	-
३९.	२८५	नियतकालिके वस्तू, पुस्तके, दैचिक वर्तमान पत्रे, अटलाने, नेकाशे इत्यादि	२१	३	१७	९४१	९२२	१९	२८११२९	१	१६७
४०.	२८७	खोदकाम, धातूवर खोदणे, ब्लॉक करणे इत्यादि.	१	-	१	१४	१४	-	५०२५	-	-
४१.	२८८	पुस्तके वांधणे.	२	१	१	९	९	-	२६४२	-	-
४२.	२८९	मुद्रण व प्रकाशन व इतर कामे जी इतरत्र कामे दाखविली नाहीत. उदा० लिफाऱे मुद्रण.	१४	-	१४	९८१	९७१	१०	२८७५३०	-	-
४३.	३००	टापर्त व ट्यूब्स कारखाने.	२	-	२	६७	६७	-	१८६५६	-	-
४४.	३०२	खराचे उत्पादन तयार करणे जे इतरत्र दाखविले नाही.	५	-	५	२९८	२९८	-	९०३५१	-	-
४५.	३०३	प्लाॅस्टिक उत्पादन तयार करणे जे इतरत्र दाखविले नाही.	१६	१	१४	११३५	११०४	३१	३४४६४२	१	१४
४६.	३०५	गॉलीथीन वेगून तयार करणे [साध्या व छयाइंग]	१	-	१	७	७	-	२०६२	-	-
४७.	३०७	इतर कोळसा आणि कोलटार तयार करणे	२	-	२	१५	१५	-	१४५०३	-	-
४८.	३१०	अॅसीड अल्कली आणि त्याचे मीठ तयार करणे.	६	१	५	१५५	१४४	११	४६१४५	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
४९.	३११	रासायनिक खते व फिटक नाशक औषध तयार करणे.	७	-	७	२२५	२०६	१९	६५२४४	-	-
५०.	३१२	वेट, वानीश, रॉगन इत्यादि तयार करणे.	४	-	४	७७	७४	३	२२५५६	-	-
५१.	३१३	औषधी तयार करणे.	१७	२	१३	९३५	७८७	१४८	२७९६६७	२	६७
५२.	३१४	अत्तरे, स्वागिक लोगन, हेअर ड्रेसिंग, टुथपेस्ट, शॉवू. व इतर सौंदर्य प्रसाधने.	११	-	१०	१९१	११४	७७	५६२७९	१	१०
५३.	३१६	टरेन्टाईल, सेन्थेटिक, रेजिना, प्लाॅस्टिक वस्तू व सिन्थेटिक धागे तयार करणे.	५	-	१३	७५	७४	१	२३०७१	२	९५
५४.	३१८	स्यॉटक द्रव्य तयार करणे.	४	-	३	२००	१६४	३६	५७४७४	१	२५
५५.	३१९	रासायनिक प्रदार्थ तयार करणे.	८	-	६	५८	५५	३	१५५८२	२	११
५६.	३२०	वांधकामासाठी चिनी मातीचे उत्पादन करणे.	५४	६	५१	६०१४	३४९३	२५२१	१२२०७४०	-	-
५७.	३२१	काच व काचेचे उत्पादन करणे.	३	-	३	५३	३६	१७	१५०९२	-	-
५८.	३२२	मातीची भांडी व वस्तू तयार करणे.	२	-	२	४८	२५	२३	१४६९४	-	-
५९.	३२३	चिनी मातीची भांडी तयार करणे.	२	१	१	९१	५७	३४	२८४३९	-	-
६०.	३२४	सिमेंट, घुना व प्लाॅस्टरचे उत्पादन करणे.	१	-	-	-	-	-	-	१	२५
६१.	३२६	वांधकाम विषयक दगडी वस्तू तयार करणे.	६	-	५	८६	५७	२९	२१०४४	१	३६
६२.	३२८	अॅस्बेस्टॉस, सिमेंट व सिमेंटची इतर उत्पादने.	३	-	१	१४	११	३	४०७०	२	६३
६३.	३२९	मिश्र धातू उदा० स्लिट उत्पादन, मिनरल, उलसिलीका याचे उत्पादन व इतर अधातू उत्पादन जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाही.	१३	१	१२	५५९	५१७	४२	१६३०१४	-	-
६४.	३३०	लोखंड व पोलाद कारखाना	१०	-	८	१६३३	१५५२	६१	५५२२३१	२	८७
६५.	३३१	लोखंड व पोलाद ओत कामाची कामे	४९	८	३८	४२७४	४२५०	२४	१२८९५५३	३	९५
६६.	३३२	फेरो अलॉय	३	-	३	४३२	४२१	११	१५२५८६	-	-
६७.	३३३	ताचे तयार करणे.	५	-	५	३४७	३४३	४	१०१६१६	-	-
३८.	३३५	अॅल्युमिनीयम तयार करणे.	७	१	६	१२३	११९	४	३७२२२	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
६९.	३३९	इतर नॉन फेरस मेटल काढखाने	१	-	१	१५	१५	-	४६९२	-	-
७०.	३४०	वेल्डींग करून टिनानामातून वस्तू तयार करणे	१६	२	११	४९२	४९१	१	१४७३६८	३	६०
७१.	३४१	वांधकास विषयक धातूचे उत्पादन तयार करणे	७	-	६	७६८	७६१	७	२३१०३४	-	-
७२.	३४२	धातूमातून फर्निचर व इतर वस्तू तयार करणे	८	१	४	३७	३७	-	११४०३	३	५५
७३.	३४३	हात अक्जारे व जनरल हाईव्हायर तयार करणे	७	-	६	२६०	२६०	-	७९७९७	१	७
७४.	३४५	धातूची भांडी कटलरी व स्वयंपाकाची भांडी तयार करणे	७	-	७	११४	१०५	९	३३७७४	-	-
७५.	३४९	धातूचे उत्पादन तयार करणे, यंत्र तामग्री व वाहतूक साहित्य	४	-	४	२२१	२१९	२	६७१४६	-	-
७६.	३५०	शेदकी यंत्रतामग्री आणि गुटेभाग तयार करणे	८	६	८	२९५	२९५	-	८७९७०	-	-
७७.	३५१	झील, कोळसा कापण्याचे यंत्र, केन, रोडरोलर इत्यादि जडयंत्र व तामग्री	३	-	३	११९	११९	-	३५७८८	-	-
७८.	३५२	वॉयलर, वास्तू तयार करणे	३	-	२	१०५	१०५	-	३१७१०	१	७
७९.	३५३	खाद्य व दायाचे उत्पादन व सुती कापडाचे उत्पादन करणारी यंत्रे	२	-	२	१५१	१४६	५	४५९४८	-	-
८०.	३५४	खाद्य व दायाचे उत्पादन व सुती कापडाचे उत्पादन करणारी यंत्रे याचे व्यक्तिरिक्त	३	-	३	२०१	१९८	३	६०५३२	-	-
८१.	३५५	रेजीजरेटर, एअर कंडीशन व अग्नीशामक साधने व त्याचे गुटे भाग तयार करणे	५	१	४	६८	६७	१	२०६४८	-	-
८२.	३५६	गैरवीज सर्वज्ञाधारण यंत्राची दुरुस्ती	२	-	२	९१	९०	१	२६९७८	-	-
८३.	३५७	यांत्रिक अक्जारे व त्याचे गुटेभाग तयार करणे	७	२	५	८९	८८	१	२७०३३	-	-
८४.	३५९	गैर विद्युत यंत्र तामग्री, गुटे भाग तयार करणे [शिलाई यंत्र, कापड धुण्याचे यंत्र]	२४	४	२०	५०३	४९९	३	१४९५२१	-	-

तक्ता क्रमांक ५.१ [पूटे चालू....]

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
८५	३६०	विद्युत यंत्र सामग्री व सुटेभाग तयार करणे [विद्युत पंप, जनरेटर, ट्रान्स्फॉर्मर]	११	२	७	१६९	१६७	२	५०३८९	२	२८
८६	३६१	इन्जुलेटेड वायर व केबल तयार करणे.	४	-	३	१९९	१९९	-	६०९५८	१	१२
८७	३६२	सुकी व ओली बॅटरी तयार करणे.	१	१	-	-	-	-	-	-	-
८८	३६३	विद्युत साधने उपकरणे व सुटेभाग तयार करणे. [वल्व, ट्यूब्स, सर्किट, स्वीच इत्यादी]	२	१	१	१४	१	१३	४३८०	-	-
८९	३६४	रेडीओ, ट्रान्झिस्टर, टेलिव्हिजन, टेप रेकॉर्डर, ग्रामोफोन, रेकॉर्ड, टेलीफोन व टेलीग्राफचे उत्पादन करणे.	३	-	३	१५८	१०६	५२	४८२६६	-	-
९०	३६९	विद्युत यंत्र सामग्री साधने व उपकरणे व पुरवठा, सुटेभाग तयार करणे.	३	-	३	४८	४२	६	१३७३०	-	-
९१	३७२	रेल्वे वॉगन व ग्वाली इष्टे व सुटेभाग तयार करणे.	१	-	१	७३९	७३९	८	२१७३३८	-	-
९२	३७३	रेल्वे रुब व रेल्वे संबंधित उपकरणे तयार करणे.	१	-	-	-	-	-	-	१	८६४
९३	३७४	परिवहन सामग्री व सुटेभाग तयार करणे.	४	-	३	१४३	१४३	-	४३४६२	२	२३
९४	३७५	चिमान व त्वाचे सुटेभाग तयार करणे.	१	-	१	६	६	-	१६६२	-	-
९५	३७८	वैलगाडी ढकलण्याची व हातगाडी इत्यादी तयार करणे.	१	-	१	२५	२५	-	७६८५	-	-
९६	३७९	परिवहन सामग्री व सुटेभाग तयार करणे जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत.	१	-	१	१०	१०	-	३०७५	-	-
९७	३८०	मेडीकल सर्जिकल व सायन्टीफिक उपकरणे तयार करणे.	१	-	१	७	७	-	२३५७	-	-
९८	३८१	फोटोग्राफी व चष्म्याचे उत्पादन करणे.	१	-	१	६	६	-	१७८७	-	-
९९	३८२	मनगाटी घड्याळे व भिंतीची घड्याळे तयार करणे.	१	-	१	५५	१९	३६	१६९८३	-	-
१००	३८७	स्टेशनरी साहित्य तयार करणे उदा० फाउन्टेन, पेन्सिल, वालेन, पॉनकुशन इ०	१	-	१	११	११	-	३२९३	-	-

तक्ता क्रमांक ५.१ [गुटे चालू...]

-६८-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१०१	३८९	कृष्ण, दागीने, नाॅव्हेल्लीज, कृत्रिम फूल- झाडे, वृक्ष, तंबाखू, चिस्ट इत्यादि.	३	-	३	४५	२६	१९	१४२१२	-	-
१०२	४००	विद्युत निर्माण करणे	४	-	४	७३२	७०७	२५	२६२०८८	-	-
१०३	४१०	गैस निर्माण करणे व ती कुटूंबाभ्यांत पोहवविणे.	४	१	३	१४९	१४७	२	४७९६९	-	-
१०४	४२०	नळ योजना जसे साठवणूक, शुध्दीकरण आणि पाणी पुरवठा	२	-	२	७७	७६	१	२८१०५	-	-
१०५	५११	उष्णता व वातानुकूलित तापणे. आवाज तरंगित इत्यादि.	१	-	१	२२०४	२१९३	११	८७४३००	-	-
१०६	६११	घाऊक व्यापार [इंधन व प्रकाशमान उत्पादने].	४	-	४	१७	१७	-	६३४७	-	-
१०७	६२०	घाऊक व्यापार [पेट्रोल, मोवील ऑईल इत्यादि]	५	-	५	२९	२९	-	१०४०५	-	-
१०८	६८४	पेट्रोल वॉय	५	-	५	४४	४४	-	१४०३२	-	-
१०९	७२१	विमान वाहतूक सेवा	१	१	-	-	-	-	-	-	-
११०	७४१	शित खान साठवणूक	१	-	१	८	८	-	२९३१	-	-
१११	७४९	साठवणूक आणि गोदामे	२	१	-	-	-	-	-	१	६९
११२	९६१	धोब्यांची दुकाने, सजाई, रंगाई दुकान	३	-	३	२६	२६	-	७७०९	-	-
११३	९७२	विद्युत उपकरणे, दुरुस्ती दुकाने	२	-	२	३९	३८	१	८८५७	-	-
११४	९७३	मोटार वाहने व मोटारतायकल दुरुस्ती करणे.	२७	२	२५	१५२६	१५१५	११	४८४८३५	-	-
११५	९७९	दुरुस्ती दुकान [अवर्गीकृत]	१	-	१	२०	१९	१	१९१	-	-
जिल्हा वेरीज			१२५३	१७५	२४७	४२२६७	३७८८६	४३८१	१२४२९२८७	१३१	६८४२

आधार : मुख्य निरीक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

जिल्हा कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण

वर्ष १९८७

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्याचे संकेतांक	१० कामगारा पेक्षा कमी		१० ते १९ कामगार		२० ते ४९ कामगार		५० ते ९९ कामगार		१०० ते ४९९ कामगार		५०० ते ९९९ कामगार		१००० ते ४९९९ कामगार		५००० व त्याहून अधिक		एकूण	
		अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व	अ	व
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१.	०० शेती उत्पादन	-	-	-	-	१	४६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	४६
२.	२० खाद्य वस्तूचे उत्पादन	३६	१३७	१०	१४०	१३	४१०	२	१५१	२	६५४	१	५२२	-	-	-	-	६४	२०१४
३.	२१ खाद्य वस्तूचे उत्पादन	४	२८	१२	१५९	३	९९	३	२०५	-	-	१	७०३	-	-	-	-	२३	११९४
४.	२२ पेट्रॉल तंत्राचे व तंत्राचे पदार्थ तयार करणे	-	-	५	७०	१०	४१०	४	२७७	-	-	-	-	-	-	-	-	१९	७५७
५.	२३ सुती कापड [सुती काढणे व गीसड्या बांधणे यासह]	१	३	३	४६	११	३४७	४	३३८	२	२२३	३	२३६०	३	६७९९	-	-	२७	१००३६
६.	२४ लोकर, रेझिन व कृत्रिम कापड तयार करणे	-	-	३	४६	२	७३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५	११९
७.	२५ ज्युट कापड तयार करणे	-	-	-	-	१	४९	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	४९
८.	२६ कापडाच्या वस्तू तयार करणे	२	१०	-	-	१	२३	-	-	१	१६६	-	-	-	-	-	-	४	१९८
९.	२७ कापडाच्या वस्तू, कर्निकर इत्यादी	१८५६	८	११४	१	२०	३	२११	-	-	१	५०९	-	-	-	-	-	४६४	२७१०
१०.	२८ कागद, कागदाच्या वस्तू, मुद्रण प्रकाशन व संबंधित उद्योग	७	५०	१६	२२०	१४	४२६	४	२२२	११	१७३७	१	५३१	-	-	-	-	५३	३१८६
११.	३० रबर, प्लाॅस्टिक, पेट्रोलियम कोळशाचे उत्पादन	१०	७१	५	६६	४	१४०	३	१९२	२	३६९	१	६९८	-	-	-	-	२५	१५३६
१२.	३१ रसायने व रासायनिक पदार्थ	१३	७९	१६	२०९	१९	५७७	७	४७७	४	७८२	-	-	-	-	-	-	५९	२१२४
१३.	३२ अधातू खनिज पदार्थ	१०	७४	१७	२४१	१८	५८४	१७	१३५१	१६	३८९९	१	८४०	-	-	-	-	७९	६९८९
१४.	३३ मूलभूत धातू व मीश्र धातू	६	४६	१४	२०३	२०	६७५	७	४६६	१७	४१८०	२	१४३६	-	-	-	-	६६	७००६
१५.	३४ धातूच्या वस्तू व सुटेभाग [घरे व परिवहन सामग्री सोडून]	१०	७१	१५	२२८	१३	३३३	१	६९	७	१३१३	-	-	-	-	-	-	४६	२०१४
१६.	३५ यंत्रसामग्री यांत्रिक अवजारे व सुटे भाग [विद्युत यंत्र सामग्री सोडून]	१६	१११	१३	१७७	१२	३२४	४	३०१	५	७१५	-	-	-	-	-	-	५०	१६२८

तक्ता क्रमांक ५.२ [पूढे चालू...]

-७०-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	
१७	३६ विद्युत पत्रसामग्री, साधने, उपकरणे आणि सुटेभाग	३	२४	९	१२८	५	१४०	१	६९	२	२६७	-	-	-	-	-	-	२०	६२८	
१८	३७ परिवहन सामग्री व सुटेभाग	३	३०	१	१०	२	४८	-	-	१	१२९	२	१६०३	-	-	-	-	९	१८१०	
१९	३८ उत्पादन करणारे इतर उद्योग	२	१३	३	३६	१	२०	१	५५	-	-	-	-	-	-	-	-	७	१२४	
२०	४० विद्युत उत्पादन	-	-	२	३०	-	-	१	७८	-	-	१	६२४	-	-	-	-	४	७३२	
२१	४१ मॅस व वास्तू	-	-	-	-	१	३१	२	११८	-	-	-	-	-	-	-	-	३	१४९	
२२	४२ जलप्रदाय व पाणी पुरवठा	-	-	१	१६	-	-	१	६१	-	-	-	-	-	-	-	-	२	७४	
२३	५१ बांधकाम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२२०४	-	-	१	२२०४	
२४	६१ घाऊक व्यापार [इंधन, रसायने, तुरांधी वस्तू, सिमेंट व काच]	४	१७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४	१७	
२५	६२ घाऊक व्यापार [लाकड, कागद, इतर केविक आणि चामडी व गोडे तेल]	५	२९	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५	२९	
२६	६८ किरकोळ व्यापार उद्योग	४	१५	-	-	१	२९	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५	४४	
२७	७४ साठवणूक आणि गोदांगे	१	८	-	-	-	-	१	६९	-	-	-	-	-	-	-	-	२	७७	
२८	९६ वैयक्तिक सेवा	१	७	१	१९	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	३६	
२९	९७ दुरुस्ती सेवा	३	११	६	८९	१२	४३४	४	२५५	३	७९६	-	-	-	-	-	-	३	१५८५	
जिल्हा वेरीज			५९२	२६८०	१६०	२२४७	१६५	५२३८	७०	४९६५	७३	१५२३०	१४	९८२६	४	८९२३	-	-	१०७८	४९१०९

टीप :- "अ" = कारखान्यांची संख्या, "व" = कामगार

आधार : मुख्य निरीक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

तक्ता क्रमांक ५३

-७१-

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्याचे वर्गीकरण
जिल्हा : नागपूर वर्ग १९८७

अ. क्र.	मुख्य उद्योगांत व त्याचे सैक्तांक	दिवसांची संख्या अनुल्लिखित		६० दिवस किंवा त्याहून कमी		६१ ते १२० दिवस		१२१ ते १८० दिवस		१८१ ते २४० दिवस		२४१ ते ३०० दिवस		३०० हून अधिक दिवस		एकूण		
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	
१.	००	शेती उत्पादन	-	-	-	१	४६	-	-	-	-	-	-	-	-	१	४६	
२.	२०	खाद्य वस्तूचे उत्पादन	-	-	१	२	३	१६	८	५९	९	३९	१३	९६	२५	१७३१	५९	१९४३
३.	२१	खाद्य वस्तूचे उत्पादन	-	-	-	-	-	१	२७	२	१७	५	७८७	१५	३६३	२३	११९४	
४.	२२	पेय, तवाखू व तवाखूचे पदार्थ तयार करणे	-	-	-	-	१	१४	१	५९	१	६६	६	२६८	१०	३५०	१९	७५७
५.	२३	सती कापड [सरकी काढणे व गीतड्या बांधणे यासह]	-	-	१	१८	५	२४४	-	-	३	८९	६	२०५	६	५२५५	२१	५८११
६.	२४	लोकर, रेझीम व कृत्रिम तंतूचे कापड तयार करणे	-	-	१	१४	-	-	-	-	-	३	६६	१	३९	५	११९	
७.	२५	ज्युट कापड तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	४९	१	४९	
८.	२६	कापडाच्या वस्तू तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३	३३	१	१६६	४	१९९	
९.	२७	लाकडाच्या वस्तू, फर्निचर आदी	-	-	२	८	९	३७	१३	४६	५२	२०३	२५७	११८५	४९	८३७	३८२	२३१६
१०.	२८	कागद, कागदाच्या वस्तू, मुद्रण प्रकाशन व संबंधित उद्योग	-	-	१	१३०	-	-	-	१	१४	२८	१८६४	१७	६७९	४७	२६८७	
११.	३०	रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व कोळसा यांचे उत्पादन	-	-	-	-	-	१	५	-	-	५	४७	१८	१४७०	२४	१५२२	
१२.	३१	रसायने व रासायनिक पदार्थ	-	-	१	२	-	१	१२	५	६६	१७	६४३	२७	११९३	५१	१९१६	
१३.	३२	अधातु खनिज पदार्थ	-	-	-	-	-	१०	१८०५	३१	३८७५	१४	४६१	२०	७२४	७५	६८६५	
१४.	३३	मूलभूत धातू व मिश्र धातू	-	-	-	-	-	१	४०	१	११	१३	५६०	४६	६२१३	६१	६८२४	

कुमारा.....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	
१५.	३४	धातूच्या वस्तू व मुटेभाग [यंत्रे व परिवहन सामग्री सोडून]	-	-	-	-	१	१२	-	-	३	२१	२	२८	३३	१८२४	३९	१८९२
१६.	३५	यंत्रसामग्री यांत्रिक अवजारे व मुटे भाग [विद्युत यंत्रे सामग्री सोडून]	-	-	-	-	-	-	-	-	२	२५	१२	२९८	३५	१२९८	४९	१६२१
१७.	३६	विद्युत यंत्र सामग्री साधने, उपकरणे आणि मुटे भाग.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१२	१६	५७६	१७	५८८
१८.	३७	परिवहन व सामग्री व मुटेभाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	७४५	५	१७८	७	९२३
१९.	३८	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	६	६	११८	७	१२४
२०.	४०	विद्युत उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४	७३२	४	७३२	
२१.	४१	गॅस व वास्तव	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	३१	२	११८	३	१४९
२२.	४२	जलप्रदाय व बांधणी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	७७	२	७७	
२३.	५१	वांधकाम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२२०४	१	२२०४	
२४.	६१	घाऊक व्यापार [इंधन, रसायने, सुगंधी वस्तू, सिमेंट व काच]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४	१७	४	१७	
२५.	६२	घाऊक व्यापार [लाकूड, कागद, इतर झीवस आणि चामडी व गूड तेल]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५	२९	५	२९	
२६.	६८	किरकोळ व्यापार उद्योग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५	४४	५	४४	
२७.	७४	साठवणूक आणि गोदामे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	८	१	८	
३८.	९६	वैयक्तिक सेवा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१९	१	७	२	२६
२९.	९७	दुरुस्ती सेवा	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२६	८	३१६	१९	१२४३	२८	१५८५
जिल्हा वेरीज			-	-	७	१७४	२०	३७६	३६	२०५३	१११	४४५२	७६७०	२७५४२	९४७	४२२६७		
													३९८	३७५				

टीप :- "अ" कारखान्यांची संख्या, "व" कामगार
आधार : मुख्य निरीक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई .

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबीची आकडेवारी

वार्षिक उद्योग पाहणी १९८६-८७

जिल्हा : नागपूर

[रु. हजारांत]

अ. क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	द्विथर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व कामगारांची संख्या	सर्व कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन	प्रत्यक्ष वेतन	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्टी	उत्पादनामळे मुख्य वृद्धी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	२० व २१	खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	६९८४६	१७७०९०	२३४३	३२५९	३०८९८	४११३८	११८५१७९	१०५३०७१	१३८३९
२.	२२	पेये, तंबाखू व तंबाखूचे पदार्थ यांचे उत्पादन	२४०८४	९८३९	१२५६	१५१४	४४९४	७९०६	१२३३३३	९३२९३	३४५५८
३.	२३	सूती कापडाचे उत्पादन	२११४३१	३९२०७	६००८	६९२१	६००२५	७९३८०	३२२१७२	२१५४०२	७६७७१
४.	२४	लोकरी, रेझीम व कृत्रिम तंतूच्या कापडाचे उत्पादन	१२१	४११	३८	४४	११८	१४१	३९१६	३५६४	३३६
५.	२६	कापडाच्या वस्तूचे उत्पादन [अंगावर वापरावयाची वस्त्रे व पादत्राणे सोडून]	१४८३९	७२९	१३७	२०५	५८२	१५१६	३७१०	३७२७	[-] २२९
६.	२७	लाकड, लाकडाच्या वस्तू व कर्निचर यांचे उत्पादन.	१९३६६	२९१६२	१००४	१४१८	५४४५	८५७१	१७८७४१	१६२५८१	१३९५९
७.	२८	कागद, कागदाच्या वस्तू मुद्रण प्रकाशन व सर्वधर्ती उद्योग.	९२६७८	२९०३६	३०२२	४२६९	३८१२७	६२४६८	३४९४५४	२५९५४८	७०३७९
८.	३०	खार, प्लाॅस्टि, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन.	१४०४६२	६०५८३	१३२८	१६४०	११९११३	१९७३२	४०५९६८	३१२८६३	७६७१३
९.	३१	रसायने व रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन [पेट्रोलियम व दगडी कोळशाचे पदार्थ सोडून]	१२७८०१	७३९५७	१८१७	२७५१	११७६६	३५०६८	४३१७३१	३३४१७६	६५८७०

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१०.	३२	अधातु खनिज पदार्थाचे उत्पादन	२२०४९	२३७६३	३५४६	४०१२	१२४६७	१६२९८	१०८५४१	७८८७२	२५१६२
११.	३३	मूलभूत धातू व मीश्र धातू यांचे उत्पादन.	५२१८२३	२७२६०२	६०१९	८११९	६७४५९	१४१२४७	२८३७६८०	२३४९४०९	४३२१८५
१२.	३४	धातूच्या वस्तू व सुटेभाग यांचे उत्पादन [यंत्रे व परिवहन सामग्री सोडून]	३५२२६	५११०	७४२	१००९	६६३३	१०४६१	१३९६७८	११०५८२	२५८५०
१३.	३५	यंत्रसामग्री, यांत्रिक औजार यांचे उत्पादन [विद्युत् सामग्री सोडून]	९६३३९	५९८३३	११९८	१७२२	१३३४८	२७७६१	२१६२३८	१३९१४६	६७२४२
१४.	३६	विद्युत् यंत्र सामग्री, साधने, उपकरणे आणि सुटेभाग यांचे उत्पादन.	३९०१५	६७६६२	५४२	८२०	३४६९	९१५३	२२५७८८	१९५६८२	२३८८१
१५.	३७	परिवहन सामग्री व सुटेभाग यांचे उत्पादन.	७२६८	९८०२	७९७	१००७	१३३०२	२०२६०	४४१९६	२१३०४	२१८०२
१६.	३८	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	३४५०	[-]५०	५५	६५	२८७	४२०	४१९२	११४०	२५९८
१७.	९७	दुरुस्ती सेवा	३५२२१	३०३४३	१५४७	२०५५	३२०५८	४५६९०	११९६४३	६५५९९	५१०७१
१८.		इतर	११५२१९	६७२	११२	१४२	२१३९	३४०४	२३७९४०६	२२६३२१	२१४७९९५
जिल्हा वेरीज			१५७६२२८	८९०४५२	३१५११	४०९७२	३०४५३१	५३०५१४	९०७६५६७	५६२६२७८	३२४९९९१

टीप : आकडे अस्थायी आहेत. [२] आकडे संक्षिप्तात दिल्यामुळे सर्व वेरजा जुळतीलच असे नाही. [३] आकडे गणना क्षेत्रातील सर्व कारखान्यांची माहिती व गैरगणना क्षेत्रातील अद्यापि माहितीवर आधारित आहेत. [४] तीन पेक्षा कमी कारखाने असलेल्या उद्योगांची माहिती "इतर" या उद्योग गटांत अंतर्भूत केलेली आहे. [५] ज्या एकीकृत पत्रकांतील आकडे दोन किंवा जास्त जिल्ह्यांतील आहेत ती एकीकृत पत्रके हा तक्ता तयार करताना विचारांत घेतला नाहीत.

आधर : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

रोजगार विनिमय केंद्रांतील आकडेवारी [१९८७ या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्रं.	वा व	१९८७-८८
१	२	३
१.	जाहिर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	२०३७
२.	सेवायोजनांचा उपयोग करणारे मालक	६४२
३.	घटावरील अर्जदारांची संख्या	१२०४२२
४.	<u>नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या</u>	
	अ] हाजगी क्षेत्र	७३
	व] सार्वजनिक क्षेत्र	१६६५
५.	<u>नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या</u>	
	अ] अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	६०१
	व] इतर	११३७
	क] एकूण	१७३८
६.	<u>राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय</u>	
	१] व्यावसायिक, तांत्रिक आणि संबंधित कामगार [अ] नोंदणी केलेले	३२०
	[व] नोकरी दिलेले	२५
	२] प्रशासकीय, शास्त्रीय आणि व्यवस्थापकीय कामगार [x]	[अ] नोंदणी केलेले उ. ना.
		[व] नोकरी दिलेले उ. ना.
	३] लेखनीय व तत्संबंधीचे कामगार	[अ] नोंदणी केलेले ४३११
		[व] नोकरी दिलेले २९२
	४] विक्री कामगार	[अ] नोंदणी केलेले -
		[व] नोकरी दिलेले -
	५] शेतकरी, मत्स्यव्यवसाय, शिकारी व संबंधित कामगार.	[अ] नोंदणी केलेले ३५
		[व] नोकरी दिलेले -
	६] खानकामगार	[अ] नोंदणी केलेले २०
		[व] नोकरी दिलेले -
	७] वाहतूक व दळणवळण व्यवसायांतील कामगार	[अ] नोंदणी केलेले ७९२
		[व] नोकरी दिलेले ३२९६
	८] कॅम्पसमन, उत्पादन प्रक्रिया कामगार, इतर ठिकाणी वर्गीकरण न झालेले कामगार	[अ] नोंदणी केलेले ११०७
		[व] नोकरी दिलेले ९३

तपती क्रमांक ५:५ [पूढे यालू....]

१	२	३
९.] सेवा, खेळ व त्रुत्सम कामगार	[अ] नोंदणी केलेले [व] नोकरी दिलेले	२४०६ ६१८
१०.] इतर ठिकाणी वर्गीकरण न केलेले कामगार.	[अ] नोंदणी केलेले [व] नोकरी दिलेले	१५१२७ ३४२
११.] एकूण	[अ] नोंदणी केलेले [व] नोकरी दिलेले	३११८८ १७३८

टीप : अ. क्र. ६ मधील २ बाबतची माहिती ही उप प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, विद्यापीठ व्यक्ताय माहिती आणि मार्गदर्शन-केंद्र, नागपूर याचिकडे जिल्हावार उपलब्ध नसल्यामुळे "उ. ना." दाखविण्यात आली.

आधार : उपप्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९८७-८८ या वर्षाकरिता

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	वा व	परिमाण	१९८७-८८
१	३	३	४
१.	<u>सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र</u>		
	१] वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तिगत अंगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	७३७
	२] सेवा योजन केंद्रामध्ये घेण्यांत आलेली गटांशी चर्चा	संख्या	७
	३] मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या.	संख्या	२४
२.	<u>विश्व विद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन</u>		
	[x] १] वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तिगत अंगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	उ. ना.
	[x] २] सेवायोजन केंद्रामध्ये घेण्यांत आलेली गटांशी चर्चा	संख्या	उ. ना.
	[x] ३] मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या.	संख्या	उ. ना.

टीप :- [x] अ. क्र. २ मधील वाव क्र. १, २, ३ वावतची माहिती उप-ग्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, विद्यापीठ व्यवसाय माहिती आणि मार्गदर्शन केंद्र, नागपूर यांचेकडे जिल्हावार उपलब्ध नाही.

आधार : उपग्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ५.७
 कर्मचारी गणना १९८५ व १९८६
 जिल्ह्यांतील कर्मचा-यांची संख्या
 जिल्हा : नागपूर.

वर्ग व	ग्रामस्थानीय		जिल्हा परिषद		नगरपरिषद	
	१९८५	१९८६	१९८५	१९८६	१९८५	१९८६
१	३	३	४	५	६	७
वर्ग - १	७०६	८१७	१८	१७	-	१
वर्ग - २	१४७२	१६४०	१३०	१५४	५७	५
वर्ग - ३	२२२५३	२३४९०	६६१३	७३९७	२८८	१७९२
वर्ग - ४	८९३५	९२६१	५७८	८१८	८९५	९१९
एकूण १ ते ४	३४०५६	३५२०८	७३३९	८३८६	१९४०	२०१७
कार्यवाही	२७५	११५२	८४	१०९	१	१
आकस्मिक	३४	८५	२०	६०	-	-
रोजदारीवरील	२९६	२१६२	५७	७६	५९	३५
अधिवृत्त	१४७	३०	१३१	१७२	१	-
मानसेवी	१६०४	२१६२	४५१	९८६	१	४
इतर	२४६	२५	२२	२३	११	-
एकूण	३८०५८	४०२०८	८१७४	९८१२	२०१३	२०५४
पुरुष	३३३९३	३५००३	५८०६	६७२८	१४०७	१४५४
स्त्रिया	४६६५	५२०५	२३६८	३०१४	६०६	६०३

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

निरनिराळ्या उद्योगांतील रोजगार [३१ मार्च १९८८ ला तंपना-या वर्षाकरीता]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी वर्गाची संख्या			एकूण
				शासकीय	निमशासकीय	खाजगी	
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	कृषि	००-६	२९	२७५६	४६९	-	३२२५
२.	खाणकाम	१०-१९	१२	-	१४७७९	-	१४७७९
३.	वस्तू निर्माण	२०-३६	२९७	९०७७	७५०७	२१२४४	३७८२८
४.	बीज निर्मिती व गॅस पाणी व सांडपाणी सेवा	४०-४२	२५	-	८२२२	४५९	८६८१
५.	वांधकाम	५०-५१	४३	७६२५	९६३	११७	८७१५
६.	घाऊ व किरकोळ व्यापार हॉटेल व्यवसाय.	६०-६९	१२७	-	१२	२६७३	२६८५
७.	परिवहन, गोदामे आणि दळणवळण	७०-७५	२६	४४९६०	४४९३८	४५	४९९४३
८.	वित्त गुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	८०-८३	२११	१४	१०९०२	१८८७	१२८०३
९.	सामुहिक, सामाजिक आणि व्यक्तीगत सेवा.	९०-९६	६०३	३७५४९	३१९४९	१३९४२	८३४४०
एकूण		-	१३७३	१०१९९१	७९७४१	४०३६५	१२२२०९९

आधार : उप प्रादेशिक सेवा योजन अधिकारी, नागपूर.

आधार : उप प्रादेशिक सेवा योजन अधिकारी, नागपूर.

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा : नागपूर.

येत्रणा	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण	
		गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	३१ मार्च १९६१	१८२७	१२	२१६	२३५६३१	११	१४४०४१	२२७	३७९६७२
	३१ मार्च १९७१	१८२७	१२	६५५	३८००००	११	१४४०४१	६६६	५३४०४१
	३१ मार्च १९८१	१८८३	१३	१३०९	७९३०००	१३	१०८१०००	१३२२	१८७४०००
	३१ मार्च १९८६	१८७५	१६	१७५०	१११४०००	१६	१४६९०००	१७६६	२५८३०००
	३१ मार्च १९८७	१८७५	१६	१८७५	१११९८११	१६	१४६९०००	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९८८	१८७५	१६	१८७५	१११९८११	१६	१४६९०००	१८९०	२५८८८११
२. खाजगी कंपनी	३१ मार्च १९६१	१८२७	१२	-	-	१	६४३६५९	१	६४३६५९
	३१ मार्च १९७१	१८२७	१२	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९८१	१८८३	१३	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९८६	१८८४	१६	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९८७	१८७५	१६	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९८८	१८७५	१६	-	-	-	-	-	-
जिल्ह्याची एकूण वैरीज	३१ मार्च १९६१	१८२७	१२	२१६	२३५६३१	१२	७८७७००	२२८	१०२३३३१
	३१ मार्च १९७१	१८२७	१२	६५५	३८००००	११	१४४०४१	६६६	५३४०४१
	३१ मार्च १९८१	१८८३	१३	१३०९	७९३०००	१३	१०८१०००	१३२२	१८७४०००
	३१ मार्च १९८६	१८७५	१६	१७५०	१११४०००	१६	१४६९०००	१७६६	२५८३०००
	३१ मार्च १९८७	१८७५	१६	१८७५	१११९८११	१६	१४६९०००	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९८८	१८७५	१६	१८७५	१११९८११	१६	१४६९०००	१८९०	२५८८८११

टीप : ३१ मार्च १९६१ नंतर खाजगी कंपनी नागपूर जिल्ह्यांत अस्तित्वात नाही. [२] ३१ मार्च १९८७ अखेरपर्यंत जिल्ह्यातील गावांचे व शहरांचे संपूर्णतः

विद्युतीकरण करण्यांत आले यात एकूणगती १६ गावांचाही समावेश आहे.

आधार : [१] अधिकृत अभियंता, नागपूर ग्रामीण [५] विभाग म. रा. वि. मंडळ, नागपूर [१] मुख्य अभियंता, नागपूर शहर परिमंडळ, नागपूर.

वीजेचा वापर [१९८७-८८ वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[हजार कि. लॅट तात्तामध्ये]

अ. क्र.	निर्मितीचा प्रकार	वीजेच्या वापराचा प्रकार							संबंधनाची संख्या [कनेक्शनची]
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी व लघुसाधनेसाठी वीज	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवावत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	धर्मल	१७०४९९	४६४५१	२७९३२१	११३३३	१५६३५	४८६३३	५७१८६१	३७५७०१
२.	हॉपडो	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण		१७०४९९	४६४५१	२७९३२१	११३३३	१५६३५	४८६३३	५७१८६१	३७५७०१

टिप :- मागील वर्षीच्या तुलनेत औद्योगिक व कृषि यामध्ये वीजेचा वापर कमी झालेला आहे.

आधार :- १] मुख्य अभियंता, नागपूर शहर परिमंडळ म. रा. वि. मंडळ, नागपूर

२] कार्यकारी अभियंता, वांधकाम-नि-संचालन व सुव्यवस्था विभाग, म. रा. वि. मंडळ, लाटोल.

३] कार्यकारी अभियंता, वांधकाम-नि-संचालन सुव्यवस्था विभाग, क्रमांक-१, नागपूर.

४] कार्यकारी अभियंता, वांधकाम-नि-संचालन व सुव्यवस्था विभाग क्रमांक-३, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ५.११

आर्थिक गणना १९८०

विगर कृषि आस्थापना

आस्थापना व स्वकार्यरत उद्योगासह जिल्हा : नागपूर.

वा. व.	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४
[एक] सर्व प्रकारच्या आस्थापना एकत्र			
१.१ आस्थापनाची संख्या	२७८२७	६४७१६	९२६१३
१.२ मालकीच्या प्रकारानुसार संख्या			
अ] सहकारी	४१६	९३८	१३५४
ब] सार्वजनिक	३३१३	२६८८	६०००
क] खाजगी	२४१६९	६१०९०	८५२६९
१.३ मालकांचा विशेष सामाजिक गट [एकूण संख्येची टक्केवारी]			
अ] अनुसूचित जाती	१२.५७	१०.४४	११.०८
ब] अनुसूचित जमाती	१०.६५	१३.९२	१२.९४
१.४ जागेविरहीत कार्यान्वित असलेल्या संस्थांची एकूण संख्येची टक्केवारी	१६.४२	१९.३८	१८.४९
१.५ शक्तीवर चालणा-या संस्थांची एकूण संख्येची टक्केवारी	१५.६६	१२.६३	१३.५४
[दोन] सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या			
अ] एकूण कामगार	८७४००	३३१२३७	३१८६३७
ब] वेतनावर काम करणारे	५४४२६	१४२०५८	१९६४८४
क] वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांची टक्केवारी	६२.२७	६१.४४	६१.६६
ड] कामगारांची प्रतिस्थापना सरासरी संख्या	३	३	३

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

प्रमुख उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनांची संख्या व सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या.

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	वा. व.	गाामीण आस्थापना [कामगार]	नागरी आस्थापना [कामगार]	एकूण आस्थापना [कामगार]
१	२	३	४	५
१.	खाणकाम	१४५ [५१७४]	१८ [७१७]	१६३ [५८९१]
२.	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	१३३११ [३१९७१]	३३८३७ [८५२६१]	३७१४८ [११७२३२]
३.	बीज, गॅस व पाणी	१९० [४७७४]	१३६ [३६२३]	३२६ [८३९७]
४.	वांधकाम	१६१ [४०९४]	३८७ [११११]	५४८ [५२०५]
५.	घाऊक किरकोळ व्यापार	६२२० [८८७१]	२३६७९ [४२७६६]	२९८९९ [५१६३७]
६.	निवास गृहे व उपहार गृहे	१०२४ [२०९९]	२४९१ [८४७०]	३५१५ [१०५६९]
७.	वाहतूक	१४३ [४७६]	३४०५ [१३८८४]	३५४८ [१४३६०]
८.	साठवणूक व वखार	२८३ [६७४]	४७८ [१२७१]	७६१ [१९४५]
९.	दर्शनवलण	१५८ [३७५]	१३६ [३३४७]	२९४ [३७२२]
१०.	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता व धर्दे विषयक सेवा.	३५८ [६४८६]	२०५९ [९४५६]	२४१७ [१५९४२]
११.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	५८९३ [२२२७६]	७९९० [६२७३३]	१३८८३ [८५००८]
१२.	इतर	११ [१३०]	११० [५८९]	१२१ [७१९]
१३.	सर्व प्रमुख उद्योग गट	२७८९७ [८७४००]	६४७१६ [२३१२२७]	९२६१३ [३१८६२७]

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्रार क्रमांक ५.१३

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनाची संख्या

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	२, ३	१३३११	२३८३७	३७१४८
२.	घाऊक व किरकोळ व्यापार	६	६२२०	२३६७९	२९८९९
३.	सामुहिक सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	९	५८९३	७९९०	१३८८३
४.	वाहतूक	७	१४३	३४०५	३५४८
५.	निवास गृहे व उपहार गृहे	६	१०२४	३४९१	३५१५
६.	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता व धडे विषयक सेवा	८	३५८	२०५९	२४१७
७.	साठवणूक व वखार	७	२८३	४७८	७६१
८.	वांधकाम	५	१६१	३८७	५४८
९.	बीज गैस व पाणी	४	१९०	१३६	३२६
१०.	दळणवळण	४	१५८	१२६	२८४
११.	खाणकाम	१	१४५	१८	१६३
१२.	इतर	४	११	११०	१२१
१३.	सर्व प्रमुख उद्योग गट	४	२७८९७	६४७१६	९२६१३

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक ५. १४

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनांतील
कामगारांची संख्या

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	३	३	४	५	६
१.	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	३, ३	३१२७१	८५२६१	११७२३२
२.	सामाजिक व सामुहिक व्यक्तीगत सेवा	९	२२२७६	६२७३२	८५००८
३.	घाऊक व किरकोळ व्यापार	६	८८७१	४२७६६	५१६३७
४.	अर्थ गुरवठा, विमा, मालमत्ता धंदे विषयक सेवा.	८	६५८६	२४५६	१५०४२
५.	वाहतूक	७	४७६	१३८८४	१४३६०
६.	निवास गृहे व उग्रहार गृहे	६	२०९९	८४७०	१०५६९
७.	वीज, गॅस व पाणी	४	४७७४	३६२३	८३९७
८.	खाणकाम	१	५१७४	७१५	५८९१
९.	चाथकाम	५	४०९४	११११	५२०५
१०.	दळणवळण	७	३७५	३३४७	३७२२
११.	साठवणूक व वखार	७	६७४	१२७१	१९४५
१२.	इतर	४	१३०	५८९	७१९
१३.	सर्व प्रमुख उद्योग गट	४	८७५००	२३१२२७	३१८६२७

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक ५. १५

विंगर कृषि सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योग गट एकत्र]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	व. व.	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१.	सहकारी औद्योगिक संस्थांची संख्या	४१६	२३८.	१३५४
२.	बीजेवर चालणा-या संस्थांची एकूण संख्येची टक्केवारी	३.३७.	५.५४	४.८७
३.	सहकारी औद्योगिक आस्थापनातून सर्वसाधारणपणे काम करणारे कामगार			
	अ) एकूण संस्था	४७३६	२५८१	१४३०७
	ब) प्रती आस्थापना कामगारांची संख्या.	११	१०	११

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तस्ता क्रमांक ५.१६

प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार
यांची संख्या

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	उद्योग गट	गांभीज		नागरी		एकूण	
		आस्था पना	रोजगार	आस्था पना	रोज गार	आस्था पना	रोज गार
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	खाणकाम	५	९९८	४	२२८	९	१२२६
२.	उत्पादन व हुरुस्ती सेवा	३५	३५४	१६०	३००६	१९५	३३६०
३.	बीज गैस व पाणी	३	२०	२	३३	५	५३
४.	वांधकाम	३	१३२७	-	-	३	१३२७
५.	घाऊक व किरकोळ व्यापार	१२०	२४१	२१५	७६१	३३५	१००२
६.	निवास/गृहे व उपहार गृहे	१	५	२३	१८८	२४	१९३
७.	वाहतूक	२	३	९	४४	११	४७
८.	साठवणूक व वखार	१०	५०	१५	१९	२५	६९
९.	दळणवळण	७	१६	३	३०	१०	४६
१०.	अर्थ पुरवठा विमा मालमत्ता व धंदे विषयक सेवा	१०२	११८१	११६	११०३	२१८	२२८४
११.	सामुहिक व सामाजिक व्यक्तीगत सेवा	१२८	५३१	३९१	४१६९	५१९	४७००
१२.	इतर	-	-	-	-	-	-
१३.	सर्व प्रमुख उद्योग	४१६	४७२६	९३८	९५८१	१३५४	१४३०७

टिप :- सहकारी उद्योग या सहकारी संस्था आहेत कारण सहकारी प्रकाराखाली
स्वयं कार्यरत उद्योग नाहीत.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी मंत्रालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक ५. १७

उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटांतील संस्थांची एकूण संख्या व
नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान
गटानुसार संख्या.

जिल्हा : नागपूर

रोजगारांचा आकारमान गट[संख्या]:	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्थाप नाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थाप नाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थाप नाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१ - २	७०४	१०४३	१७१३	२२२१	२४१७	४०३४
३	११५	३४५	२२१	२२७३	११०६	३३१८
४	९९	३९६	७२९	२२१६	८२८	३३१२
५	२०	९५०	५९७	२२८५	६८७	३४३५
६ - ९	१४३	१०२७	१०७१	७५६२	१३१४	८५८९
१० - १२	८२	११३२	४३२	५२२२	५१४	६४२४
२० - ४९	६०	१८७८	१०७	२२७२	१६७	४८५७
५०-पेक्षा जास्त	५१	७३३५	८२	२३०७२	१३३	३०४०७
सर्व आकारमान गट	१३४४	१३६०६	५७२२	५०७७०	७०६६	६४३७६

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक ५.१८

घाऊक व किरकोळ व्यापार संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.

जिल्हा : नागपूर.

रोजगारांचा आकारमान गट [संख्या]	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१ - २	५१७	८२६	२४६९	४४७६	३२८६	५३०४
३	२४	२८२	११९८	३५२५	१२९२	३८७६
४	३४	१३६	६३९	२५४०	६६९	२६७६
५	१०	५०	३७२	१८६०	३८२	१९१०
६ - ९	१५	१०३	४८१	३३४०	४२६	३४४३
१० - १९	१८	२२६	१४३	१७४०	१६१	१९६६
२० - ४९	३	६६	३८	७५१	३१	८१७
५० व त्यापेक्षा जास्त	-	-	३	७२८	३	७२८
सर्व आकारमान गट	६९१	१६९१	५३२९	१९०२९	६०२०	२०७२०

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तुक्ता क्रमांक ५. १९

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.

जिल्हा : नागपूर.

रोजगार आकारमान गट[संख्या]	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्थापना ची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापना ची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१ - २	२०७४	२९२७	१५७९	२५३६	३६५३	५४६३
३	२२५	६७५	२९४	११८२	६१९	१८५७
४	१४८	५९२	२६२	१०४८	४१०	१६४०
५	११७	५८५	२०३	१०१५	३२०	१६००
६ - ९	२५२	१८०३	४३९	३१८०	६९१	४९८३
१० - १९	१३९	१४७९	४९०	६६५५	६२९	८५३४
२० - ३९	६८	१९३६	४०७	१३१२२	४७५	१४०५८
५० व त्यापेक्षा जास्त	१४	८४७६	२०२	२९४२०	२१६	३७८९६
सर्व आकारमान गट	३०३७	१८८७३	३९७६	५७१५८	७०१३	७६०३१

आधार : - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तस्ता कर्मांक ५.३०

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.

जिल्हा : नागपूर

रोजगार	ग्रामीण	नागरी	एकूण			
आकारमान गट [संख्या]	आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१ - २	३२५२	५५३४	६८७४	११८७१	१०८२६	१७६०५
३	६१३	१८३९	३२०९	९६३७	३८३२	११४६६
४	३९३	१५७३	१९९१	७९६४	२३८४	९५३६
५	२८०	१४७०	१४२९	७१४५	१७०९	८५४५
६ - ९	५१६	३७०२	२४०२	१७०५४	२९१८	२०७५६
१० - १९	३०३	४०६९	१३६६	१७६०३	१६६९	२१६७२
५० व त्यापेक्षा जास्त	१५५	३३१७९	३७४	६८२७६	५२९	१०१४५५
सर्व आकारमान गट	६३८८	५६७५५	१८३३८	१५९८५२	२४७२६	२१६६०७

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी, संचालनालय, मुंबई

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था [३०.६.१९८८]

जिल्हा: नागपूर.

अ. क्रमांक	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या
१.	<u>सहकारी पत संस्था</u>	
१.१	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	१
१.२	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	५८३
१.३	शेतकरी सेवा संस्था	-
१.४	ज्येष्ठ सहकारी संस्था	४
१.५	धान्य बँका	-
१.६	इतर [संस्थेचा प्रकार दावा]	-
२.	<u>विंगर श्रेणी पतसंस्था</u>	
२.१	प्राथमिक सहकारी बँका	
	[अ] नागरी बँका	१०
	[ब] कर्मचारी पत संस्था	३२९
२.२	इतर विंगर श्रेणी पत संस्था	
	[अ] कर्मचारी पत संस्था	२
	[ब] नागरी पत संस्था आणि इतर [भित्री, शिब आणि पतसंस्था वगैरे]	१०५
	[क] इतर [नावे दावे] [सामाजिक वनीकरण मंडळ]	-
३.	<u>पणन संस्था</u>	
३.१	जिल्हा पणन संस्था	
	[अ] सर्वसाधारण उद्योग	१
	[ब] विशेष उद्योग	-
३.२	प्राथमिक पणन संस्था	
	[अ] सर्वसामान्य [तालुका खरेदी विक्री संघ]	१३
	[ब] विशेष	-
३.३	इतर [नावे दावे]	४

तक्ता क्रमांक ६, १ [पूढे घालु...]

१	३	३
४. उत्पादन संस्था		
४.१	साखर कारखाने	१
४.२	इतर कृषि-प्रक्रिया संस्था [भात/तेल/जिनिंग मील वगैरे]	१७
४.३	विनकर सहकारी संस्था [होतमाग व यंत्रमाग]	४३४
४.४	सुत गिरण्या	२
४.५	इतर औद्योगिक संस्था	१५६
४.६	दुध संस्था	१९९
४.७	दुध संघ	१
४.८	मत्स्यव्यवसाय संस्था	६३
४.९	शेती संस्था	२६
४.१०	लिफ्ट इरिगेशन संस्था [तिंचन संस्था]	१४
४.११	वन कामगार संस्था	३५
४.१२	इतर [वलेदार]	१४१
५. सामाजिक संस्था		
५.१	ग्राहक भंडार	३३७
५.२	गृह निर्माण संस्था	९५७
५.३	कामगार कंत्राटदार संस्था	११३
५.४	परिवहन संस्था	३
५.५	इतर	७
एकूण सर्व प्रकारच्या संस्था		३५५०

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६.२

जिल्ह्यांतील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती

वर्ष [३०.६.१९८८ ला भरणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रु. आणि समाजद संख्या हजारांत]

अ. क्र.	वा. व.	संख्या
१	२	३
१.	संस्था	२५५०
२.	एकूण सभाषद	७१६
३.	भरणा झालेले भाग भांडवल	३०२५९३
४.	वरील पैकी सरकारी भाग भांडवल	१०८८६२
५.	स्वतःचा निधी	५१५८८
६.	ठेवी	५२४५८७
७.	खेळते भांडवल	२३६३५२६
८.	निव्वळ दिलेली कर्जे	५४११९५
९.	खरेदीची किंमत	१३९९१२
१०.	विक्री किंमत	३४६५४७
१०.१.	नका असलेल्या	
	[अ] संस्था	१९९८
	[व] रक्कम	४९२६५
१०.२.	तोड्यातील	
	[अ] संस्था	१२७४
	[व] रक्कम	४०२०४

टीप : ना नका वा तोटा असलेल्या एकूण संस्था २७८ आहेत.

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६.३

जिल्ह्यांतील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखापरिक्षा वसाप्रमाणे वर्गवारी
[वर्ष ३०.६.१९८८ रोजीची]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	लेखा परिक्षा वर्ग				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखा परिक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
१	२	३	४	५	६	७	८	९
जिल्हा एकूण		७२	३१०	१३२५	२	१८	१८२३	३५५०
	<u>तालुका</u>							
१.	नागपूर[शहर]	-	-	-	-	-	-	२१४१
२.	नागपूर[ग्रामीण]	-	-	-	-	-	-	१२९
३.	हिंगण	-	-	-	-	-	-	१०६
४.	कामठी	-	-	-	-	-	-	१३१
५.	काटोल	-	-	-	-	-	-	१२०
६.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	१०९
७.	सावनेर	-	-	-	-	-	-	१८५
८.	कळमेणवर	-	-	-	-	-	-	१३०
९.	रामटेक	-	-	-	-	-	-	७८
१०.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	९५
११.	मौदा	-	-	-	-	-	-	१००
१२.	उमरेड	-	-	-	-	-	-	९२
१३.	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	६७
१४.	कुही	-	-	-	-	-	-	६७

टीप : जिल्हा पातळीवर एकत्रिकरण (वैयक्तिक लेखा परिक्षेनुसार)
होत असल्यामुळे तालुकानिहाय माहिती उपलब्ध नाही.

आधार : जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६.४

-२६-

जिल्ह्यांतील राज्य आणि जिल्हा शातकीपरील सहकारी विकासाचे कार्य

वर्ष : १९८७-८८

जिल्हा : नागपूर
[सहकारांत]

अ. क्र.	विकासा प्रकार	विकासाच्या शाखा	सभासद		भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	खेती भांडवल
			संस्था सभासद	वैयक्तिक सभासद				
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१]	महाराष्ट्र राज्य सहकारी विके, मुंबई	-	-	-	-	-	-	-
२]	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी विके, नागपूर	८१	१८६२	१६२	२०४७४	३५५२३	२५०८८९	४८५१७२
३]	जिल्हा औद्योगिक सहकारी विके	-	-	-	-	-	-	-
४]	राज्य भूविकास विकेची जिल्हा शाखा, नागपूर	१४	३५०	२७९२८	११७००	-	-	-

क्रमशः...

तक्ता क्रमांक ६.४-[गुटे चालू...]

-१७-

अ. क्र.	वैकाचा प्रकार	अल्प मुदतीची कर्जे			शेतीच्या हंगामी कामासाठी	मध्यम मुदतीची कर्जे	दिव्य मुदतीची कर्जे	घेण कर्जे			थकलेले कर्जे		
		रोखपत्त [कॅश क्रेडिट]	देयकांतील तूट	कर्ज				अल्प मुदतीचे	मध्यम मुदतीचे	दिव्य मुदतीचे	अल्प मुदतीचे	मध्यम मुदतीचे	दिव्य मुदतीचे
१	२	१०	११	१३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१.	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, नागपूर	-	१०१०	२८९४०४	११२०३८	९८२८८	-	१२१२४५	२६४५५	-	७९८४८	२०३४०	-
३.	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	राज्य भुविकास बँकेची जिल्हा शाखा, नागपूर	-	-	-	-	-	५५३२	-	-	१०२५२६	-	-	२११४२

आधार : [१] महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई, शाखा - नागपूर.

[२] जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, नागपूर.

[३] राज्य भुविकास बँक, जिल्हा शाखा, नागपूर.

जिल्ह्यांतील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य [वर्ष ३० जून १९८८ रोजीची]

जिल्हा : नागपूर

[रु. हजारांत]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातिदारां ची संख्या	सभासद			भाग भांडवल	संम-ए पैकी सरकारी भागभांडवल	राखीव आणि इतर निधी	कर्जाची थकवाकी	खर्च भांडवल	
				एकूण	लहान खातिदार सभासद	मोठे खातिदार सभासद						इतर सभासद
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा	एकूण	५८३	१८३०८८	१५४३२५	५२६२२	२०८२६	१०८७०	२६२१२	१००१	४५५३	१५२५४२	२२२०४१
तालुका												
१.	नागपूर	५२	१५१२६	११७८२	४३८८	७३२१	-	१८१२	२५	३०८	१०४६०	१५१२१
२.	हिंगण	५२	१२२८४	११२४१	३१५४	८६४४	१४३	२४०८	१८	१२२	१७३६७	२३८६४
३.	कामठी	३५	८१८४	१२८०३	२०२१	८३२२	२३२०	१४६६	१५	२२	६७५६	१०२५६
४.	काटोल	४१	१७२७३	१४७३१	५३२०	८०६६	४३४५	२१५२	२८	२०८	१८१२०	२६३६७
५.	नरखेड	५८	१५१०६	१३६२८	५०७२	८२२५	३२४	२८५५	३०	२३२	२१८४७	२५८४६
६.	सावनेर	६६	१२२५६	१६८४६	७२००	२६४६	-	२४६२	४१	३८१	१२२७४	१८००१
७.	कुळेश्वर	४८	१५७२०	१३२०५	६२६६	६२३२	-	२४८१	१०२	२२१	१६३६५	२२८२०
८.	रामटेक	११	७०५५	४१३६	१००५	३१३१	-	४२२	४५	२४०	३८५७	४८०८
९.	पारशिवली	४३	२६४६	२०६७	२२६४	५८६३	२४०	१७१८	४२	४५७	१११६६	१५४७५
१०.	मौदा	५४	१७४४४	१०४२४	४०६१	६२५८	१०५	३०७६	३०२	१०३१	१७५८६	२५४३५
११.	उमरेड	३५	१२०४०	११४७२	२७४३	६२७०	२४३६	२२८०	२	३४१	८१११	१४४३३
१२.	भिवानूर	३२	११७२७	८६१२	२०४४	६४८१	८४	१७०२	२४२	१८७	६७६२	११६१६
१३.	कुही	४६	२०८२४	१२६०४	६२८४	५५२०	७३०	१२८०	१८	७१२	२०६४	१४८५२

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण दिलेली कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची]		येणे कर्ज [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची]		एकूण कर्जाची थकवाकी [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची]		तीन वर्षांपेक्षा कमी दिवस कर्जाची थकवाकी		तीन वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे थकवाकी	
		कर्जादार	कर्जाची रक्कम	वाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकवाकीदार	रक्कम	थकवाकी दारांची संख्या	रक्कम	थकवाकी दार	रक्कम
१	२	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३३	३३
जिल्हा एकूण		९३२७४	७३२५८	७५५५१	१५२२७५	५२७१९	८१६२१	२४२५६	४०३६०	२८४६३	४१३३१
तालुका											
१.	नागपूर	६५३०	५७२४	६७७७	८७०६	५११९	५२०८	२५२८	२४२०	२५२१	२७१८
२.	हिंगणा	२२२३	७४२२	६८०१	१५९२३	५१२६	११७३३	२४१९	७५२१	२७०७	४२१२
३.	रामठी	४१२५	४१५०	३५४०	७००४	२७०२	२७६२	१९६१	२०२५	७४१	७३७
४.	काटोल	१२२२०	५३१४	५१५४	१४३६६	५१५४	२५६८	९९२	१७०६	४१६२	७८६२
५.	नरखेड	२५२४	५३७४	८११४	१६०११	६८६९	१०५७४	२२७९	३१९०	४५९०	७३८४
६.	सावनेर	२४६८	५४२०	७२५०	११६२८	४२८५	९१९३	३३२४	७४४५	१५२१	१७४८
७.	कळमेरुवर	२०७९	४२१४	६७०३	१९७७६	६००१	७५८४	१०८१	८१५	४९२०	६७६२
८.	रामटेक	९८५	१५३६	१८७५	५१३१	११५८	१२४४	३८८	६१८	७७०	६३६
९.	पारशिवनी	२४५९	७१४०	६१०५	१३३२०	२४३१	५१८०	१३८९	२७३५	१०४२	२४४५
१०.	मौदा	२९५०	१०६४८	६०१४	१६०२४	३१२८	५३७७	२५०९	४०२४	६१९	१३५३
११.	उमरेड	२६१०	६२०४	५२६२	९३२३	३११५	४२३०	१७४६	२५२०	१३६९	१७१०
१२.	भिवापूर	१८२१	३८८६	५४५२	७३८८	२८६७	४१२५	१२९८	२११५	१५६९	२०१०
१३.	कुडी	२८०	६०८६	६२०४	१०६७५	४०६४	४९१३	२२७२	३१५६	१७९२	१७५७

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थेचे कार्य

[३०. ६. १९८८ ला संपणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रु. लक्षांसाठी]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातिदारां ची संख्या	सभासद			भाग भांडवल	सुभ-ए पैकी सरकारी भागभांडवल	राखीव आपि इतर निधी	क्याची थकवाकी	खर्चो भांडवल
				एकूण	लहान खातिदार सभासद	मोठे खातिदार सभासद					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
जिल्हा एकूण											
तालुका											
१.	नागपूर										
२.	हिंगणा										
३.	कामठी										
४.	काटोल										
५.	नरखेड										
६.	सावनेर										
७.	कळमेरुवर										
८.	रोमटेक										
९.	पारशिवनी										
१०.	मौदा										
११.	उमरेड										
१२.	मिवापूर										
१३.	कुही										

नि रं क

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण दिलेले कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची]		येणे कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची]		एकूण कर्जाची शकवाकी [अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची]		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची शकवाकी		३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे शकवाकी	
		कर्जदार	कर्जाची रक्कम	वाकी असलेले सभासद	रक्कम	शकवाकी - दार	रक्कम	शकवाकी - दारांची संख्या	रक्कम	शकवाकीदार	रक्कम
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
जिल्हा	एकूण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
तालुका											
१.	नागपूर										
२.	हिंगणा										
३.	कामठी										
४.	काटोल										
५.	नरखेड										
६.	सावनेर										
७.	कळमेश्वर										
८.	रामटेक										
९.	पारशिवनी										
१०.	मौदा										
११.	उमरेड										
१२.	भिवानूर										
१३.	कुही										

नि र क

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६.७

-१०२-

जिल्ह्यांतील लेम्पस [L.M.P.S] संस्थेचे कार्य

[३०.६.१९८८ ला संपना-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रु. हजारोंत]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद			भाग भांडवल	स्तंभ-२ पकी सरकारी भागभांडवल	राखीव आणि इतर निधी	कजाची थकबाकी	खर्च भांडवल		
				एकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद						इतर सभासद	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
जिल्हा एकूण			४	१०१५१	१४४५२	५३५१	५७१७	३३८४	१५१३	१७२	४२७	७२३९	११४२८
तालुका													
१.	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
२.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
३.	कम्मठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
४.	काटोल	२	२१७३	५३३१	३०३५	१६३८	६५८	४९५	६०	२६८	३१०१	४२४२	
५.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
६.	तणवनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
७.	कळमेववर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
८.	रामटेक	२	७१७८	११२१	२३१६	४०७९	२७२६	१०१८	११२	१५९	४१३८	७१८६	
९.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
११.	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१२.	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१३.	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

क्रमशः...

तक्ता क्रमांक ६.७ (मुद्दे चालू...)

-१०३-

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण दिलेली कर्जे [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीची]		येणे बाकी [अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची]		एकूण कर्जाची थकवाकी [अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची]		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकवाकी		३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे थकवाकी	
		कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकवाकीदार	रक्कम	थकवाकीदारांची संख्या	रक्कम	थकवाकीदार	रक्कम
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
जिल्हा एकूण		६३८०	८१८	७२०८	३९४२	६८६८	३०३२	२५२९	११५२	४२७७	१८७३
तालुका											
१.	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामजी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	ठाटोल	४१८३	३८६	७६०	२००४	५२५	१५६३	३००	८४२	२२५	७१४
५.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	सम्भेपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	रामटेक	२१९७	४३२	६४४८	१९३८	६३४३	१४६२	२३२१	३१०	४०५२	११५२
९.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२.	भिवानूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६.८

१०४-

जिल्ह्यांतील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे

[३०.६.१९८८ ला संपणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रु. हजारांत]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	एकूण	अन्न धान्ये									
			गहू	भात	ज्वारी वगैरे धान्ये [ज्वारी, वाजरी, मका इत्यादी]	डाळी	इतर	कामूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग व मसुदा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण	६४६१०	१२६१	११२३७	११७६४	१०७	५६६८	१२६५९	११९३	४२३	-	२०२९८
तालुका												
१.	नागपूर	५४०३	१०७	७	२४८४	२	७६३	२०२८	५	-	-	-
२.	हिंगण	७२०३	२३-	-	३३९३	-	-	३७०५	-	-	-	१२
३.	कामठी	३७५१	२	६७२	४९६	-	२२०६	८६	१०१	१८८	-	-
४.	काटोल	४९५२	३०-	१५३	८१८	-	-	३५१	३२४	-	-	३२७६
५.	नरखेड	५०७६	१९-	१५६	४०१	-	-	९८४	६९१	-	-	२८३५
६.	सावनेर	५३०१	-	७	१३३२	९८	-	१९५०	१०	६५	-	१८३९
७.	कळमेश्वर	३९७९	-	-	११४०	-	-	१६५५	४६	-	-	११३८
८.	रामटेक	११०५	-	११०५	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	पारशिवनी	५१७०	१०१	१३५०	१४२८	-	१०१४	१२५४	-	२३	-	-
१०.	मौदा	९४३५	३१५	७२९२	-	-	१६८१	-	-	१४७	-	-
११.	उमरेड	५६२६	-	१२८	२५६	-	-	६२७	२	-	-	४६१३
१२.	भिवानूर	३३५४	-	३१५	१५	-	-	१८	१३	-	-	२९९४
१३.	कुही	४२५५	५२४	५२	१	-	४५२५	१	२५	-	-	३६०९

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यांतील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे

[३०.६.१९८८ ला तपण-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रु. हजारांत]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण	अन्न धान्ये									
			गहू	भात	ज्वार वगैरे धान्ये [ज्वारी, वाजरी, मका इत्यादी]	डाळी	इतर	कानूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग आणि मेव्हा	इतर
१	३	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा	एकूण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	तालुका											
१.	नागपूर											
२.	दिणपा											
३.	कामठी											
४.	काटोल											
५.	नरखेड											
६.	सावनेर											
७.	कळीपूर											
८.	रामटेक											
९.	पारशिवनी											
१०.	मौदा											
११.	उमरेड											
१२.	भिवापूर											
१३.	कुही											

नि र क

साधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यांतील आदिवासी शेतकरी संस्थानी दिलेली धीक कर्जे
[३०. ६. १९८८ ला संपणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रु. हजारांत]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण	अन्न धान्ये									
			गहू	भात	ज्वारी वर्गीयधान्ये [ज्वारी, वाजरी, मका इत्यादि]	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	ऊस	ताणव मेस्टा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा एकूण		३८६	-	१५९	४८	-	-	५८	६३	-	-	५८
तालुका												
१.	नागपूर					नि	रं	क				
२.	हिंगणा											
३.	कामठी											
४.	काटोल	२४६	-	१९	४८	-	-	५८	६३	-	-	५८
५.	नरखेड											
६.	सावनर					नि	रं	क				
७.	कळमेश्वर											
८.	रामटेक	१४०	-	१४०	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	प्रारशिवनी											
१०.	मौदा											
११.	उमरेड											
१२.	भिवापूर					नि	रं	क				
१३.	कुंही											

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६. ११

-१०७-

जिल्ह्यांतील विगर कृषि वतसंस्थांचे कार्य

[३०. ६. १९८८ ला संज्ञा-या ववर्करिता]

जिल्हा : नागपूर

[रु. हजारांत]

अ. क्र.	प्रकार	संख्या	सभासद	भागभांडवल	राखीव वे इतर निधी रुपये	उंची रुपये	खेळते भांडवल रुपये	क र्ज			
								अगीम रुपये	वसूल झालेले रुपये	येणे रुपये	थकीत रुपये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
<u>प्राथमिक सहकारी वेंका</u>											
१.	नागरी वेंका	१०	८२०००	३६३५९	३१५८२	४५३४९३	६२३२४९	५००४०६	१८४२८०	३९४०४३	२११५७
२.	कर्मचारी वतपेढी आणि इतर	३२९	१८०९०५	६०२२७	११६०७	२२१४९	१४६४५४	१२०९२६	८६८९३	११६०१२	४३९८
<u>इतर विगर शेती</u>											
१.	नागरी वेंका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	कर्मचारी वतपेढी	२	४३८९	४५०८	२६९५	१२७४१	२३७५५	६३३७	६०१५	६१२३	१२८३
३.	इतर [नागरी वतपेढी]	१०५	३०५९६	२२३६	५६७	२९७५	९०९४	४८९५	४०७०	४५२८	९३२

आधार : जिल्हा उन्नतिवर्धक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६.१३
जिल्ह्यांतील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थेचे कार्य
[३०.६.१९८८ ला संपणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर.

[रु. हजारांत]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	खेते भांडवल	खरेदीची किंमत			विक्रीची किंमत		
					कृषि उत्पादन	शेत्यांच्या गरजेच्या वस्तू	उपभोग्य वस्तू	स्वतःच्या मालकीचे	अडत्या म्हणून	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
जिल्हा एकूण		१८	१५५१८	५२३७३	६४८७	३६७११	३०७१७	७४४२७	२५८२५	१००३२२
जिल्हास्तरीय संस्था		२	१४००	२६७४	८१८	१५६३	५८५५	१५७८४	-	१५७८४
तालुका										
१.	नागपूर	१	६२३	५५४०	-	-	-	७१४३	६६८१	१३८२४
२.	हिंगणा	१	७६८	४१५२	-	५१७२	-	-	-	-
३.	कामठी	२	२००	७२७	-	१३११	-	१३८८	-	१३८८
४.	काटोल	१	१६५२	६५१२	-	४७६६	६४८३	१०८००	६५७८	१७३७८
५.	नरखेड	१	१७०८	३२१६	-	४८७२	-	४४८६	-	४४८६
६.	सावनेर	१	४२८	५२२७	२२१	२५६६	३०४०	७५८१	-	७५८१
७.	कळमेष्टवर	१	२०४४	३३८७	-	३३४२	३०१६	६७२०	-	६७२०
८.	रामटेक	१	११३०	१७५१	-	२५२३	५०१५	५५११	२७६	६४८७
९.	शारशिवनी	२	१५७१	२५०६	३२०३	१०२	१८११	४६२०	१५८	४८४८
१०.	मौदा	१	४२२	२२७१	-	३७२६	-	४०१०	३५४३	७५५३
११.	उमरेड	२	१२२१	४०३२	-	२८५०	३३३०	३२०	६८३०	७१५०
१२.	झिवापूर	१	५८२	१४६८	७७६	१६७२	-	११७४	१०५२	२२३३
१३.	कुही	१	२०८	११२६	-	२२२५	२१६७	४८२०	-	४८२०

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	कृषि उत्पन्नाची विक्री [अडो व मालक म्हणून]								शेतीला आवक वस्तूची विक्री [अडो व मालक म्हणून]					उपभोग्य वस्तूची विक्री
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळीताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण	खते	बिघाणे	कृषि औजारे	इतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
एकूण जिल्हा		७८८२	५०२	-	७०५४	-	-	१०८५२	२६२२०	२७४५९	२३१८	२४४२	१६१५९	५५३७८	३४१८३
जिल्हास्तरीय संस्था		-	-	-	-	-	-	२११८	२११८	२५१	४१५	१६३	३२३	१८५२	५०५८
तालुका	१. नागपूर	-	-	-	२४४३	-	-	२५६	२३६९	२०७९	२५६	१५७	६१६	३८०८	३७७४
	२. हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	३. कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	८१४	३५	५२५	-	१३७४	-
	४. काटोल	-	-	-	-	-	-	-	-	२५१४	११३७	४८२	६६६६	१०७९२	६५७८
	५. नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	२०३९	२७१	-	२२७६	४५८६	१९३०
	६. सांचनेर	-	-	-	११०७	-	-	-	११०७	२५२१	११०७	२१६	४३२	४२७९	३५३१
	७. कळमेपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	२४८५	६२८	५८	६२४	३७९५	३२२१
	८. रामटेक	२७६	-	-	-	-	-	-	२७६	१७२९	८२९	१८४	४०	२७८३	५२३८
	९. पारशिवनी	-	-	-	३५३४	-	-	७७८	४३१२	३२१०	४९३	१३२	४५१	४२८६	४०४
	१०. मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	३८५८	२५२८	१२९	८५	६६००	९७८
	११. उमरेंड	६१२८	५०२	-	-	-	-	-	६६३०	२७२८	३१५	-	४०८५	५१२८	-
	१२. भिवापूर	७७८	-	-	-	-	-	-	७७८	८५८	३०८	३९३	७०	१६२१	१०५९
	१३. कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	१६७३	-	-	४९१	२४६८	२४२२

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तदता क्रमांक ६. १३

जिल्हयांतील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य
[वर्ष ३०. ६. १९८८ ला संपना-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रु. हजारांत]

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भागभांडवल [रुपये]	राखीव आणि इतर निधी [रु.]	खेळते भांडवल
१	२	३	४	५	६	७
१] उत्पादक संस्था						
१.१	साखर कारखाने	१	३३०१	४७२५३	९९	१२११९८
१.२	इतर शेती प्रक्रीया संस्था	१७	५८८०	२०६५	४४४७	१२७६०
१.३	विनकर संस्था	४३४	४०३८८	१८०१४	१८१४	१०४२८७
१.४	सुत गिरण्या	२	३९६९	२३८७७	१०८९७७	१६४५२८
१.५	इतर औद्योगिक संस्था	१५६	८५५७	११७२९	९२८७	७१८६७
१.६	दुग्ध व्यवसाय संस्था	१९९	१३०१७	३००	१८००	७२००
१.७	दुग्ध व्यवसाय संघटना	१	१०२	५२८	३४०१	६१४३
१.८	मत्स्यव्यवसाय संस्था	६३	६९६७	८३३	८८४	५९१८
१.९	शेती संस्था	२६	१५५७	२३७	५९	१४३५
१.१०	उपसा जलसिंचन संस्था	१४	९८०	६४९	४५	२७०८
१.११	वन कामगार संस्था	३५	२६१३	८९	४२९	३३१८००
१.१२	इतर	१४१	६८२१	२३९१	१९८	६९२५
२] सामाजिक सेवा संस्था						
२.१	ग्राहक भांडोरे	३२७	८०२६१	४८७५	२२३६	२८७४६
२.२	गृह निर्माण संस्था	९५४	५३७३९	१४६५६	४८०६	३४४८६५
२.३	कामगार कंत्राटदार संस्था	११३	४२७३	१०	७	५५०
२.४	इतर परिश्रम संस्था	८	६४८	४४२	१६	११३६
२.५	इतर	७	३७३१	१७६४	१७८९	५७६०

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्हयांतील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे
महत्वाचे कार्य

[वर्ष: ३० जून १९८८ ला संपणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	वा	ब	परिमाण	माध्य
१	२	३	४	५	६
१.	साखर कारखाने	अ]	गाळलेल्या ऊसाचे वजन	हजार टन	९५
		ब]	गाळलेल्या ऊसाची किंमत	लाख रुपये	३७४
		क]	उत्पादित साखरेचे वजन	हजार टन	९
		ड]	उत्पादित साखरेची किंमत	लाख रुपये	५८१
२.	प्राथमिक सहकारी संस्था	अ]	बालू माग	संख्या	१९५००
		ब]	सुत खरेदी	लाख रुपये	१५७५
		क]	उत्पादन	लाख रुपये	२७९०
		ड]	विक्री	लाख रुपये	२६२९
३.	सुत गिरण्या	अ]	चात्यांची संख्या	संख्या १००	५१४०
		ब]	उत्पादित सू	हजार टन	४
४.	हतर औद्योगिक संस्था	अ]	कच्चा माल खरेदी	लाख रुपये	३९
		ब]	उत्पादन	लाख रुपये	५६
		क]	विक्री	लाख रुपये	५६
५.	दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ]	खरेदीची किंमत	लाख रुपये	२६७
		ब]	विक्रीची किंमत	लाख रुपये	३०७
६.	दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ]	खरेदीची किंमत	लाख रुपये	२३४
		ब]	विक्रीची किंमत	लाख रुपये	२५८
७.	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ]	पकडलेल्या माशांची किंमत	लाख रुपये	८
		ब]	विक्रीची किंमत	लाख रुपये	११
८.	मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था	अ]	पकडलेल्या माशांची किंमत	लाख रुपये	१२
		ब]	विक्रीची किंमत	लाख रुपये	२४

तक्ता क्रमांक ६.१४ [पूढे चालू...]

१	२	३	४	५
९.	<u>भोती संस्था</u>	अ] कसलेले क्षेत्र ब] उत्पादन	१०० हेक्टर लाख रुपये	३ ५
१०.	<u>उपसर जलसिंचन संस्था</u>	भिजलेले क्षेत्र	१०० हेक्टर	४
११.	<u>वनकामगार संस्था</u>	अ] दिलेली कूपे ब] मनोत्पादनाची किंमत	संख्या लाख रुपये	उ. ना. ३७५
१२.	<u>घाऊक ग्राहक भांडारे</u>	अ] खरेदीची किंमत ब] विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	२४० २५२
१३.	<u>प्राथमिक ग्राहक भांडारे</u>	अ] खरेदीची किंमत ब] विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	६११ ६०८
१४.	<u>गृहनिर्माण संस्था</u>	बांधलेल्या घरांची किंवा गाळ्याची संख्या	संख्या १००	८
१५.	<u>कामगार कंत्राटदार संस्था</u>	अ] वषात हाती घेतलेली कामे ब] हाती घेतलेल्या कामाची अंदाज किंमत. क] दिलेली मजुरी	संख्या लाख रुपये लाख रुपये	उ. ना. उ. ना. उ. ना.

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यांतील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती [३० जून १९८८ ला संपणा-या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[परिमाण टनामध्ये मूल्य - हजार रुपयामध्ये]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	बाजार पेठेचे नाव	बाजारपेठेचा प्रकार	उप- बाजार पेठाची संख्या	वार्षिक - आवक												
					[१] भात[धान]	[२] तांदूळ	[३] गहू	[४] ज्वारी	[५] कामूत	[६] परिमाण	[७] मूल्य	[८] परिमाण	[९] मूल्य	[१०] परिमाण	[११] मूल्य	[१२] परिमाण	[१३] मूल्य
१	जिल्हा	एकूण			१८	९	२४	३१०१६	१०९४७३	९८५०	२५७२८	२१८४५	३१२१२	१५१३६	९०८३१		
	तालुका																
१.	नागपूर	नागपूर	कृषि उत्पन्न उत्पन्न बाजार समिती	९	-	-	२७२८८	१००९२७	५४०७	१५८७५	९५७९	१५६६६	६८६५	३७२१७			
२.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
३.	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
४.	काटोल	काटोल	"	१	-	-	-	-	४३	१०८	३३९३	३३९२	२४२३	१४५३८			
५.	नरखेड	नरखेड	"	१	-	-	-	-	१	२	२७१२	३७७३	१६९	८८६			
६.	सावनेर	सावनेर	"	१	-	-	२४४९	७७१९	३४०५	७२१०	४५२४	५९०२	१३५६	७३७९			
७.	कळमेश्वर	कळमेश्वर	"	२	-	-	-	-	-	-	७९३	१०६२	८७५	६६६०			
८.	रामटेक	रामटेक	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
९.	धारशिवनी	धारशिवनी	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	६७९	३५३४			
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
११.	उमरेड	उमरेड	"	३	९	२४	११२४	४३१	८५५	२२२२	७९१	१३४४	२७६९	२०६१७			
१२.	भिवापूर	भिवापूर	"	१	-	-	१२५	३९६	१३९	३११	५३	७३	-	-			
१३.	कुही	मांडळ	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

क्रमशः...

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वाजार		उप-वाजार प्रकार	वार्षिक आवक									
		पेठेचे नाव	पेठ्या नाव		[६] नूर	[७] मूग	[८] उळीद	[९] हरभरा	[१०] मूईमूंग					
				पेठ्या संख्या	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य	परिमाण	मूल्य
१	२	३	४	५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५
जिल्हा एकूण					१६८१०	११७०६७	७	३४	५८	२६३	३०६०	१५०४४	४३८४	२७३०२
तालुका														
१.	नागपूर	नागपूर	कृषि उत्पन्न	९	१२६६६	८९३४६	-	-	-	-	२२१५	११०७६	१८१५	१२०५८
२.	हिंगणा	-	वाजार समिती	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	काटोल	काटोल	"	१	७६	४९४	२	८	१	७	११	५५	१२५७	६२८३
५.	नरखेड	नरखेड	"	१	४२	२७५	-	-	-	-	१२	७०	-	-
६.	सावनेर	सावनेर	"	१	२१५८	१४३५८	२	७	१	५	४१३	१९४८	१३१२	८९६१
७.	कळमेरुवर	कळमेरुवर	"	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	रामटेक	रामटेक	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	पारशिवनी	पारशिवनी	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	उमरेड	"	३	१८२३	१२२९१	३	१६	५१	२२७	३८७	१७९६	-	-
१२.	भिवानूर	भिवानूर	"	१	४५	३०३	४	३	५	२४	२२	९९	-	-
१३.	कुही	मांटळ	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वाजार पेड्या नाव	वाजार पेड्या प्रकार	उप वाजार पेड्या संख्या	[११] जवस		[१२] तीळ		[१३] सोयाबीन		[१४] मुकलेली मिरची		[१५] संत्री		एकूण	
					परि-माण	मूल्य	परि-माण	मूल्य	परि-माण	मूल्य	परि-माण	मूल्य	परि-माण	मूल्य	परि-माण	मूल्य
१	२	३	४	५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७
जिल्हा एकूण					३५८७	३३१७४	१००३	१०३४८	१८८७७	२३६५८	२५१४२	२२७८२८	१८०५८	१०५६६७	१६८८०२	८८७७२०
तालुका																
१.	नागपूर	नागपूर	कृषि उत्पन्न	२	३१२०	२८२७८	६२६	७०७१	१११५८	५५६६०	१२३४८	१२२३५०	२२०३	४२०४५	१०२३६०	६१५२६२
२.	हिंगण	-	वाजार समिती	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	काटोल	काटोल	"	१	-	-	५१	६३८	२५७	१३४८	-	-	२०२०	७२२३	२०३४	३४८६३
५.	नरखेड	नरखेड	"	१	-	-	x	५	१४१	७२६	-	-	३०७३	२०२८०	६१४२	२६०८७
६.	सावनेर	सावनेर	"	१	३४	२८६	८१	८३२	८४	४२३	-	-	-	१५८४२	५५०३०	
७.	कळमेवर	कळमेवर	"	२	-	-	-	-	-	-	-	-	३७६३	३५३४७	५४३१	४३०६२
८.	रामटेक	रामटेक	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	गारशिवनी	गारशिवनी	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	६७२	३५३४
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	उमरेड	"	३	३८९	३५३०	१७१	१७५७	६२३८	३०७०२	८८७	८८०७	-	१५४२७	८३७७१	
१२.	भिवानूर	भिवानूर	"	१	४४	३८०	४	४५	२६६	४७२२	५३८	७२७६	-	१२४१	१३६३२	
१३.	कुही	मांडळ	"	-	-	-	-	-	-	-	४३६२	१३४६५	-	-	४३६२	१२४६५

टीप : [१] स्तंभ १८ व २८ मध्ये [x] या चिन्हाने दर्शविलेले परिमाण अर्ध्या टनापेक्षा अधिक कमी दर्शविले.

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६. १६

जिल्ह्यांतिल सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे

[३१ जुलैला संपणा-या वर्षासाठी-वर्ष-१९८७-८८]

जिल्हा : नागपूर

[रु. हजारांत]

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे	व्यापा-या व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण
१	२	३	४	५	६
जिल्हा	एकूण	६२७	८५०	८७१६६	८८०१६
	तालुका				
१.	नागपूर[शहर]	४३०	-	५२६०६	५२६०६
२.	नागपूर[ग्रामीण]	८	-	२७०	२७०
३.	हिंगणा	१०	-	१४६	१४६
४.	कामठी	१८	-	१८७८	१८७८
५.	काटोल	६	-	३०७२	३०७२
६.	नरखेड	३	-	५४२	५४२
७.	सावनेर	११	-	२२९१	२२९१
८.	कळमेघवर	-	-	-	-
९.	रामटेक	११	-	२५२	२५२
१०.	पारशिवनी	२	-	४२७०	४२७०
११.	मौदा	८	-	२७३	२७३
१२.	उमरेड	५२	-	१६७८३	१६७८३
१३.	भिवानूर	२४	-	२९३१	२९३१
१४.	कुहो	२७	८५०	४६२	१३१२

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

सांख्यिक संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैकीय सुविधांची तालुकावार माहिती [वर्ष १९८७]

जिल्हा/ तालुका	संख्या		डाटांची संख्या		उपचार केलेले आंतररुग्ण		उपचार केलेले बाह्यरुग्ण								
	रुग्णालये दवाखाने	पुस्तकी	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	डॉक्टर परीक्षा व वैकीय परीक्षा	रुग्ण साठी	स्त्रियां मुलांसाठी	रुग्ण साठी	स्त्रियां मुलांसाठी							
१. जिल्हा वेरीज	२३	१३०	२३	४१	२११	१७९९	४५९१	१८४३	२९५	९४५	१०२१	२४८	१६८९५	१८३५२	५०५३
१. नागपूर	११	७२	९	४	७४५	१३८३	३९६४	१६०४	२६०	२०७	१०५	२०४	१४१९६	१५४३९	३१६६
२. हिंगणा	-	५	-	३	११	३८	२८	१२	-	-	४	-	१४८	१६८	८४
३. कामठी	२	२	३	२	१५	३८	८०	४५	१०	४	४	२	३५९	३८९	१०४
४. काटोल	१	६	२	३	१६	४१	६०	२०	-	२	४	१	२४६	३२८	२३०
५. नरखोड	१	८	२	३	१५	३२	६७	१७	-	x	३	x	१८५	१७५	१२२
६. सावनेर	२	४	२	४	१८	५३	६६	३४	१०	३०	६०	४०	४८२	५९१	४६६
७. वळपेड	१	५	२	२	९	२५	४६	१६	-	x	८	x	१६४	१९५	१३६
८. रामटेक	२	३	१	४	१९	४७	७८	२१	१५	१	२	१	१७९	१८६	१०५
९. पारशिवनी	१	३	-	४	१३	३३	४८	१६	-	x	७	-	३३७	२३९	१३७
१०. मौदा	-	५	-	३	११	२८	१८	१२	-	x	१	-	१९७	२२२	११६
११. उमरेड	१	४	१	३	१२	३२	५९	१२	-	१	२	x	२०५	२१८	१८६
१२. भिवापूर	-	४	-	३	१०	२६	३५	१२	-	x	२	x	१३२	११२	८१
१३. कुही	१	९	१	३	१७	३३	४२	१२	-	x	१२	x	१७५	१९०	१२०

टीप:- १. यातक्यांत फक्त शासकीय, जिल्हापरीषद व नगरपरीषदांच्या संस्थांची माहिती अंतर्भूत केली आहे.
 २. "x" या चिन्हाने त्या ११ व १३ मध्ये दर्शविलेले आंतररुग्ण ५० पेक्षा कमी आहेत.

आधार:- जिल्हातील शासकीय जिल्हापरीषद व नगरपरीषदांच्या संस्था.

नोदणी केलेल्या जन्म व मृत्युची संख्या [१९८७- या वर्षाकरीता]

अ. क्र.		जिल्हा/तालुका		नोदणी केलेल्या जन्मांची संख्या		नोदणी केलेल्या मृत्युंची संख्या		वाढीची संख्या		नागरी	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	नागपूर जिल्हा	एकूण	२९१७८	२५८२७	५५०५१	१०११२	६७६६	१६२०५	१०६५	८११	१८७६
		गाामीण	८०४२	७०२७	१५०६९	३७६७	२७१७	५४८५	३८९	३२१	७१०
		नागरी	२११३६	१८८००	३९९८२	७०५४	४३६९	११४२०	६७६	४९०	११६६
२	म. म. तालुका	एकूण	१७०२५	१५१४२	३२१६७	६३९८	३२९५	१०३१३	६६३	४८८	११५१
		गाामीण	३५२	३२३	६६५	१३२	१०४	२३६	१७	१५	३२
		नागरी	१६६३३	१४८१९	३१५०२	६२६६	३८९१	१००७७	६४६	४७३	१११९
३	दिवसा	एकूण	८०२	७१६	१५१८	२५७	१८४	४३४	२०	२६	४६
		गाामीण	८०२	७१६	१५१८	२५७	१८४	४३४	२०	२६	४६
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	काठोली	एकूण	२०३८	१७२४	३७६२	४१९	३४०	६५९	२३	१६	३९
		गाामीण	३७६	३०९	६८५	१३९	१७	२३६	१५	१२	२७
		नागरी	१६६२	१४१५	३०७७	२८०	१४३	४२३	८	४	१२
५	काटील	एकूण	११७२	१०५०	२२२२	४४२	३०८	७४९	३५	२३	६८
		गाामीण	७१९	६५६	१३७५	३४२	२४७	५८९	३३	२२	६५
		नागरी	४५३	३९४	८४७	१००	६३	१६०	२	१	३
६	वरदांड	एकूण	८५७	७०८	१५६५	३४५	२३०	५६५	१३७	१२	५९
		गाामीण	५५२	४३५	९८७	२४६	१६९	४१५	३२	१४	५०
		नागरी	३०५	२७३	५७८	९९	६३	१५०	५	४	९
७	सावनेर	एकूण	१३६३	११९२	२६१५	४३८	३२३	४५१	४३	२७	७०
		गाामीण	७३९	६५९	१३९८	३११	२४४	५५५	३९	२४	६३
		नागरी	६२४	५३३	१२१७	१२७	७९	१९६	४	३	७
८	कळमेरु	एकूण	७८३	७१८	१५०१	२४५	१९७	४४२	४२	२५	६७
		गाामीण	५६०	४७४	१०३४	१८९	१६५	३५४	४२	२३	६५
		नागरी	२२३	२४४	४६७	५६	३२	८८	१	२	२

तक्ता क्रमांक. ७. २ [मुद्दे चालू]

-११२-

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
८.	रामटेक	स्कूणा	१०८८	९३४	२०२२	३८३	३७०	६५३	४७	३०	७७
		ग्रामीण	७४२	६२०	१३६२	३०७	२२७	५३४	४०	२८	६८
		नागरी	३३९	३१४	६५३	७६	४३	११९	७	२	९
९.	परशिवनी.	स्कूणा	८१०	६६०	१४७०	२१६	१५८	३७४	२३	१९	४२
		ग्रामीण	५५५	४६५	१०३०	१५९	१४४	३०३	२३	१९	४२
		नागरी	२५५	१९५	४५०	५७	१४	७१	—	—	—
१०.	मौदा	स्कूणा	६७१	५६९	१२४०	२७४	२०९	४८३	३९	४०	७९
		ग्रामीण	६७१	५६९	१२४०	२७४	२०९	४८३	३९	४०	७९
		नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
११.	उमरेड	स्कूणा	११८६	१०६२	२२५५	२८३	२२९	५१३	२३	१८	४१
		ग्रामीण	५८४	५२४	११०८	२०२	१७४	३७६	१९	१७	३६
		नागरी	६०२	५४५	११४७	८१	५५	१३६	४	१	५
१२.	भिवानूर	स्कूणा	६७०	६२४	१२९४	२२७	२०८	४३५	२६	३०	५६
		ग्रामीण	६७०	६२४	१२९४	२२७	२०८	४३५	२६	३०	५६
		नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—
१३.	कुही	स्कूणा	७१३	६६१	१३७४	२९०	२४५	५३५	४४	३७	८१
		ग्रामीण	७१३	६६१	१३७४	२९०	२४५	५३५	४४	३७	८१
		नागरी	—	—	—	—	—	—	—	—	—

आधार :- उपसंचालक, आरोग्य सेवा राज्य आरोग्य माहिती व निवना विषयक आकडेवारी केंद्र, मुंबई.

तक्ता क्रमांक. - ७३

-१२०-

विविध कारणांनुसार मृत्युंची संख्या [१९८७ यावसाकिरीता.]

जिल्हा :- नागपूर.

अ.	दिवताप्र	पटकी	देवी	क्षय	निमोनिया	अमीबा अतिसार व गॅस्ट्रो	हृदय विकार	विषाम ज्वर	कर्करोग	स्वसन क्रिये संवधी रोग.	आत्महत्या अपघात	इतर कारणे	एकूण मृत्यु.		
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	
				६०३	५५९	१७१	१९८	४९	३४३	६०८	६६	८९	१४३	१२४७३	१६९०५

आधार :- उपसंचालक, आरोग्य सेवा, राज्य आरोग्य माहिती व जिबना विभागाक, आकडेवारी केंद्र, पुणे.

माता वरुण संगीयन कार्यकर्मागत लस टोचणो [वर्षा १९८७-८८]

जिल्हा: नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	ग्रामीण/ नागरी/ एकूण	ट्रिगुणी लस [तिसरा डोस] [डीपीटी]	पोलीयो	वीसीजी	गोवर	ट्रिगुणी [डी.टी.]	विष्णुमज्जर	धुनुवति लस	१० वर्षा	१६ वर्षा	गरोदर स्त्रियां
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	
	तालुका											
१.	नागपूर	ग्रामीण	२०९८	२१५८	२०१४	१५१८	२२६९	२१७९	१९९४	१३४४	१४८५	
		नागरी	२०९८७	२०२७७	२७३७५	१५५६१	७२३५	१३३२	५३८०	४१३२	४८१९९	
		एकूण	२३०८५	२२४३५	२९३८९	१७०७९	१०५०४	२३०१	७३७४	५४७६	४९६८४	
२.	हिंगणा	ग्रामीण	२५८७	२३०२	२०६५	१९३०	२२५५	२०९६	२२६४	१७११	२२७८	
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		एकूण	२५८७	२३०२	२०६५	१९३०	२२५५	२०९६	२२६४	१७११	२२७८	
३.	कामठी	ग्रामीण	२५०४	२३३२	२३४४	२१६५	२०४८	११२०	१६८३	१२४५	२४४७	
		नागरी	१३६७	१२२५	१५५१	५४३	११५९	१०३२	१४५७	१३३८	२३२४	
		एकूण	३८७१	३५५७	३८९५	२७०८	३२०७	२१५२	३१४०	२५८३	४७७१	
४.	काटोल	ग्रामीण	२७२०	२४६५	२६४७	२६०९	२०२६	२१७९	२२६९	२०५५	२६३५	
		नागरी	५६७	४२६	६८०	१२३	७५२	३०	६०१	४९७	११८१	
		एकूण	३२८७	२८९१	३३२७	२७३२	३७७८	२२०९	२८७०	२५५२	३८१६	
५.	नरखोड	ग्रामीण	२५०६	२४४०	२२९०	२३६४	३६२६	१९९४	२०८०	१८२४	२१७०	
		नागरी	६०६	५४१	४०७	२३४	४०२	४२७	४०२	२५७	७२६	
		एकूण	३११३	२९८१	२६९७	२५९८	३०२८	२४२१	२४८२	२०८१	२८९६	
६.	सावनेर	ग्रामीण	३१३२	२७२५	२९२९	२३४६	३७३७	२४४१	२४९०	१८७४	२७२४	
		नागरी	६२२	६६४	८२९	२२६	४१४	५८०	४८५	४४१	७८८	
		एकूण	३८१४	३४५९	३७५८	२५७२	४१५१	३०२१	२९७५	२३१५	३५१२	

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
७.	कळमेरुवर	ग्रामीण	१७७०	१७३५	१६६०	१४०६	१२२५	१७४४	१६४०	१२७०	१६३२
		नागरी	५३०	४७२	५६४	४२४	५८६	२७२	३०४	२०८	४८७
		एकूण	२३००	२२०७	२२२४	१९००	२५११	२०२३	१९४४	१४७८	२११९
८.	रामटेक	ग्रामीण	२७६३	२३२६	२८५२	१९१९	३३४६	२५०९	२१४६	१३४३	२५०५
		नागरी	३८७	३२२	४१६	३४६	५६३	२५९	३८३	४५१	५१८
		एकूण	३१५०	२६४८	३२६८	२२६५	३९०९	२७६८	२५२९	१७९४	३०२३
९.	सरभावनी	ग्रामीण	२८७८	२६०३	२७५८	२०९५	३३८८	२०००	२६५१	१९१७	२४७४
		नागरी	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
		एकूण	२८७८	२६०३	२७५८	२०९५	३३८८	२०००	२६५१	१९१७	२४७४
१०.	मौदा	ग्रामीण	२८३२	२६०१	२२९४	२०३९	२१८७	१९५०	१९८७	११२३	२११५
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	२८३२	२६०१	२२९४	२०३९	२१८७	१९५०	१९८७	११२३	२११५
११.	उमरेड	ग्रामीण	२१४०	२०१६	२०७०	२१९०	२७७८	२०४६	२०९८	१६३१	२३१५
		नागरी	५०१	३१५	७९५	२७८	९२२	१०७	६८५	१७६	२९४
		एकूण	२६४१	२३३१	२८६५	२४६८	३७००	२१५३	२७८३	१८०७	२६०९
१२.	भावापुर	ग्रामीण	१८३९	१७४७	१५३८	१७२९	२०६३	११२१	१२४८	९५८	१४०१
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	१८३९	१७४७	१५३८	१७२९	२०६३	११२१	१२४८	९५८	१४०१
१३.	कुही	ग्रामीण	२८१०	२७६६	१७७०	२३३३	२५४६	१८३७	२५९९	२२८०	२७२७
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	२८१०	२७६६	१७७०	२३३३	२५४६	१८३७	२५९९	२२८०	२७२७
जिल्हा वेरीज		ग्रामीण	३२५६२	३०३५६	२९२३१	२६६३३	३५२५३	२५२१६	२७१४९	२०५७५	२८९०८
		नागरी	२५६३८	२४२४२	३२६१७	१७७९५	१२०३३	२८४३	९६९७	७५००	५४५१७
		एकूण	५८२०७	५४५९८	६१८४८	४४४२८	४७२८६	२८०५९	३६८४६	२८०७५	८३४२५

आधार :- १. जिल्हा स्वास्थ्य अधिकारी जिल्हापरीषाद, नागपूर.
 २. स्वास्थ्य अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर.

जिल्ह्यातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या [३१-३-१९८८ रोजीची]

जिल्हा:- नागपूर.

जिल्हा/तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	३१ मार्च ८८ रोजी अंमलबजावणी केंद्रांची संख्या.	कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या	निर्विजीकरण केलेल्यांची संख्या	एकूण स्त्रियांची संख्या	लुप्त पध्दती [आययुक्तीडी] संख्या	जनन क्षमता जोडण्याची संख्या.
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
जिल्हा	एकूण	६४	४०५५	१८७९२	२२८४८	२२५५८	२२४८१७
	ग्रामीण	३९	१९०३	७१२९	९०३३	११०५६	१९१००४
	नागरी	२५	२१५२	११६६३	१३८१५	११५०२	३३८१३
तालुका							
१. नागपूर	एकूण	१९	१५५३	१०३८९	११९४२	१०९९२	१२२१३
	ग्रामीण	२	१५१	७६२	९१३	८६१	१२२१३
	नागरी	१७	१४०२	९६२७	११०२९	१०१३१	उ. ना.
२. हिंगण्णा	एकूण	३	२२७	६५५	८८२	७९६	१३०२२
	ग्रामीण	३	२२७	६५५	८८२	७९६	१३०२२
	नागरी	-	-	-	-	-	-
३. कामठी	एकूण	४	६०३	१०१९	१६२२	१२६५	३७१८५
	ग्रामीण	२	१७९	४९१	६७०	८८२	२४३७७
	नागरी	२	४२४	५२८	९५२	३८३	१२८०८
४. झाटोल	एकूण	४	२०९	८४५	१०५४	१२३१	१५६२८
	ग्रामीण	३	१४८	५७२	७२०	९६०	११९०१
	नागरी	१	६१	२७३	३३४	२७१	३६२७
५. नरखोड	एकूण	४	९०	५९१	६८१	१०८४	१८९७१
	ग्रामीण	३	७८	४३०	५०८	८९८	१५६६०
	नागरी	१	१२	१६१	१७३	१८६	३३११
६. सावनेर	एकूण	५	१२२	९७९	११०२	१०६६	२५६७७
	ग्रामीण	४	४४	५१०	५५५	९९३	२१२९०
	नागरी	१	७८	४६९	५४७	७३	४३८७
७. कळमेघवर	एकूण	३	७५	५५६	६३१	७४८	१३२८९
	ग्रामीण	२	५८	४००	४५८	३०८	१०८२८
	नागरी	१	१७	१५६	१७३	१४०	२४६१
८. रामटेक	एकूण	५	४०४	६२४	१०२८	११२१	१८९६०
	ग्रामीण	४	३२३	४१७	७५०	९४३	१६७८९
	नागरी	१	८१	२०७	२८८	१७८	२१७१
९. पारशिवनी	एकूण	४	१५१	६५०	८०१	७४०	१३९४२
	ग्रामीण	४	१५१	६५०	८०१	७४०	१३९४२
	नागरी	-	-	-	-	-	-

कमशा:

तक्ता क्रमांक. - ७. ५ [मुठे चालू]

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
१०.	मीळा	एकूण ३	६२	५९१	६५३	४२२	१२६३१
		ग्रामीण ३	६२	५९१	६५३	४२२	१२६३१
		नागरी -	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	एकूण ४	२५७	७७९	१०३६	९४०	२०८७०
		ग्रामीण ३	१८०	५३७	७१७	८००	१५९२२
		नागरी १	७७	२४२	३१९	१४०	४९४८
१२.	धावापूर	एकूण ३	१९२	५०३	६९५	७२१	८२६७
		ग्रामीण ३	१९२	५०३	६९५	७२१	८२६७
		नागरी -	-	-	-	-	-
१३.	कुही	एकूण ३	११०	६११	७२१	९३२	१४१६२
		ग्रामीण ३	११०	६११	७२१	९३२	१४१६२
		नागरी -	-	-	-	-	-

आधार :- १. जिल्हा स्वास्था अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.
२. स्वास्था अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर.

१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	साक्षरांची संख्या [हजारांत]		साक्षरताची टक्केवारी			
			पुरुषा	स्त्रिया	एकूण	पुरुषा	स्त्रिया	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
जिल्हा एकूण		एकूण	८५८	५५५	१४१२	६३.७४	४४.६२	५४.५६
		ग्रामीण	३०१	१६३	४६३	५२.१८	२९.८८	४१.३८
		नागरी	५५६	३९२	९४९	४२.४३	५६.०३	६४.६०
तालुका								
१.	नागपूर	एकूण	४८९	३५०	८३८	७१.८३	५६.१८	६४.३५
		ग्रामीण	२३	१२	३५	५२.७०	३१.८६	४२.४९
		नागरी	४६६	३३७	८०३	७३.१०	५७.७८	६५.७८
२.	हिंगणा	एकूण	२३	१२	३५	५३.५३	२९.७५	४२.१९
		ग्रामीण	२३	१२	३५	५३.५३	२९.७५	४२.१९
		नागरी	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	एकूण	५७	३४	९१	६४.५३	४३.३१	५४.५९
		ग्रामीण	२४	१४	३८	५६.७०	३६.८३	४७.००
		नागरी	३३	२०	५३	७१.६७	५०.१३	६१.८४
४.	काटोल	एकूण	३६	२२	५८	५७.२६	३७.६३	४७.७४
		ग्रामीण	२७	१६	४३	५४.१८	३४.१०	४४.४२
		नागरी	९	६	१५	६९.६०	५२.१७	६१.२५
५.	नरखोड	एकूण	३५	२१	५६	५८.६४	३८.४६	४८.८३
		ग्रामीण	२७	१६	४३	५६.७८	३६.८३	४६.९६
		नागरी	८	५	१३	६६.१०	४५.९५	५६.३३
६.	सावनेर	एकूण	४२	२४	६६	५७.७९	३४.९६	४६.८१
		ग्रामीण	२९	१५	४४	५३.८७	३०.३४	४२.५७
		नागरी	१३	९	२२	६८.९५	४८.०२	५८.८५
७.	कळमेश्वर	एकूण	२४	१४	३८	५९.०४	३७.११	४८.४४
		ग्रामीण	१९	१०	२९	५६.३३	३४.५०	४५.७४
		नागरी	६	४	९	६९.८८	४८.००	५३.१६
८.	रामटेक	एकूण	३०	१४	४४	५२.१०	३५.८४	२९.४२
		ग्रामीण	२४	१०	३४	४८.७६	२२.५२	३६.१०
		नागरी	६	४	१०	७०.९३	४४.४४	५८.०८
९.	पारशिवनी	एकूण	२६	१३	३९	४८.७७	२७.००	३८.४६
		ग्रामीण	२२	११	३३	४७.४१	२५.४८	३७.०५
		नागरी	४	२	६	५८.७३	३७.९३	४८.७६

क्रमशः

तक्ता क्रमांक. -८. १ [मुठे यालु.]

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
१०. मौदा	एकूण	२१	११	३२	५०.२४	२६.६७	३८.६७	
	ग्रामीण	२१	११	३२	५०.२४	२६.६७	३८.६७	
	नागरी	-	-	-	-	-	-	
११. उमरेड	एकूण	३३	१८	५१	५७.००	३२.५०	४५.०३	
	ग्रामीण	२२	११	३३	५२.९१	२८.३५	४०.८९	
	नागरी	१२	७	१९	६६.०९	४२.४३	५४.८७	
१२. भिवापुर	एकूण	१७	९	२६	४८.४३	२६.२४	३७.४६	
	ग्रामीण	१७	९	२६	४८.४३	२६.२४	३७.४६	
	नागरी	-	-	-	-	-	-	
१३. कुही	एकूण	३४	१३	३७	४७.०१	२७.४७	३६.७१	
	ग्रामीण	३४	१३	३७	४७.०१	२७.४७	३६.७१	
	नागरी	-	-	-	-	-	-	

टीप :- आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे वेरजा जुळणार नाही.

अधकार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

शैक्षणिक संस्था, शिक्षाकांची व विद्यार्थ्यांची संख्या १९८६-८७ वर्षाकरीता

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	शैक्षणिक संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक एकूण	शिक्षित प्रशिक्षित	विद्यार्थ्यांची संख्या एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.
अ]	<u>पूर्व प्राथमिक शाळा</u>	४८	१४२ [१३८]	१२० [११६]	६३४१ [२७९३]
व]	<u>प्राथमिक शाळा</u>				
१]	एक शिक्षाकी शाळा	५०३	५०३ [२८]	४९० [२६]	१५२६३ [७४९९]
२]	कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	१०१४	५४२४ [३२१८]	५१५५ [२९९६]	२२४३१२ [१०४२८६]
३]	उच्च प्राथमिक शाळा	४८३	३७७५ [१९४६]	३६०१ [१८०६]	१५५५३२ [७१४८९]
	एकूण [१+२+३]	२०००	२७०२ [५१९२]	२२४६ [४८२८]	३२५१०७ [१८३२७४]
क]	<u>माध्यमिक शाळा</u>	३७५	५८१९ [२४३२]	५२६४ [२२४९]	१७९२४७ [८५९७४]
ड]	<u>उच्च माध्यमिक शाळा</u>	१०१	३५२८ [१२४०]	३४५४ [१२१०]	११४२७१ [४४८३५]
इ]	सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालय [कला, शास्त्र/ वाणिज्य	३२	१७११ [५३८]	-	५१२६६ [२०४८५]
	एकूण :-	२५५६	२०९७२ [९५३१]	१८०८४ [८४०३]	७४६९३२ [३३७३५३]

टिप :- १. स्तंभा ४ व ५ मधील कंसांत [] दिलेले आकडे हे स्त्री/शिक्षकांची संख्या दर्शवितात व स्तंभा ६ मधील [] दिलेले आकडे मुलींची संख्या दर्शवितात.

२. शिक्षणा संचालक महाराष्ट्र, पुणे, याचे कडून १९८७-८८ वर्षाची माहिती प्राप्त न झाल्यामुळे १९८६-८७ या वर्षाची माहिती पुनर्प्रकाशित केली.

आधार:- संचालक, शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयांतील विद्यार्थ्यांची स्तर निहाय संख्या आणि मागासवर्गीय

विद्यार्थ्यांची वर्गवारी ३०-९-१९८६ या वर्षाकरीता

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	स्थोतील विद्यार्थ्यांची संख्या									
		पूर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक		सामान्य		शिक्षणाची महाविद्यालये	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.
१.	पूर्व प्राथमिक	६३४१	२७९३	२७१८	११५०	६१३	२८६	-	-	९६७२	४२२९
२.	इयत्ता १ ते ४	-	-	३३२७५८	१५८०४१	३१०५	११०६	-	-	३४२८६३	१५९१४७
३.	इयत्ता ५ ते ७	-	-	५२६३१	२४०८३	१४१०५९	६५६११	-	-	१९३६९०	८९६९४
४.	इयत्ता ८ ते १०	-	-	-	-	१३४६८२	५८५३४	-	-	१३४६८२	५८५३४
५.	इयत्ता ११ ते १२	-	-	-	-	१४७५९	५२६४	२३२५१	९४१२	३८०१०	१४६७६
६.	उच्च माध्यमिक नंतर	-	-	-	-	-	-	२८०१५	११०७३	२८०१५	११०७३
एकूण :-		६३४१	२७९३	३९५१०७	१८३२७४	२९४२१८	१३०८०१	५१२६६	२०४८५	७४६९३२	३३७३५३

मागासवर्गीय विद्यार्थी

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागास	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१.	२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.
१.	पूर्व माध्यमिक	२८४७	११६१	१११८	४९८	३१२७	१४९३	७०९२	३१५२
२.	इयत्ता १ ते ४	७९९२२	३८२२३	५५८६१	२६०९७	१५३२५३	७३७६०	२८९०३६	१३८०८०
३.	इयत्ता ५ ते ७	४३०८२	२०१०४	२३५५१	१०२४७	८१२०१	३८२५७	१४७८३४	६८६०८
४.	इयत्ता ८ ते १०	२९३२८	१२८२५	१४०७४	५५८०	५४८०२	२३४२१	९८२०४	४१८९६
५.	इयत्ता ११ ते १२	२४५८	३५३८	३०९०	१००५	१२७५१	४७६५	२५२९९	९३०८
६.	उच्च माध्यमिक नंतर	६९२१	२२२१	१४९६	४३७	८१४६	३०६६	१६५६३	५७२४
एकूण :-		१७१५५८	७८०७२	९९१९०	४३८६४	३१३२८०	१४४८३२	५८४०२८	२६६७६८

टिप :- १९८७-८८ वर्षाची माहिती प्राप्त न झाल्यामुळे १९८६-८७ वर्षाची माहिती पुनर्कायित केलेली आहे.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे.

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था [१९८६-८७ चा वर्षा करीता]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	संस्थांचे प्रकार	संस्थांची संख्या	मागासवर्गीय जाती.		मागासवर्गीय जमाती		इतर मागास वर्गीय जाती		एकूण मागास वर्गीय जाती.		विग्न मागास वर्गीय जाती		एकूण		एकूण शिक्षक	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण शिक्षक	स्त्री शिक्षक
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.
१.	शिक्षण विधायक प्रदवी महाविद्यालय.	२	४३	२१	१६	११	१२०	५४	१७९	८६	१३२	१०७	३११	१९३	२६	१३
२.	विद्या प्रदवी महाविद्यालय.	१	४३३	८२	८७	१६	९६०	१३५	१४८०	२३३	१३०७	२१०	२७८७	४४३	६०	१०
३.	वैद्यकीय महाविद्यालये	२	१९८	-	८५	६१	१८६	६७	४४५	१६८	९०३	३७९	१३४८	५४७	२५०	७६
४.	आयुर्वेदीक महाविद्यालय	२	९७	४३	२१	७	१३३	५८	२५१	१०७	३२१	१७५	५७२	२८३	८३	१९
५.	अभियांत्रिकी महाविद्यालय.	६	२०९	८	६१	३	२९४	९	५६४	२०	२९९६	११८	३५६०	१३८	२८१	२२
६.	इतर															
	अ] तंत्रा निकेतन	८	-	३	५	ल	बधा	ना	ही	-	-	-	-	-	-	-
	ब] आय. टी. आय.	८	-	३	५	ल	बधा	ना	ही	-	-	-	-	-	-	-
	क] डी. एड.	५१	९५२	५३८	२८९	१५१	३८५०	१६०५	५०९१	२२९४	१८७५	११२८	६९६६	३४२२	४८३	२८०
	ड] जी. सी. डी.	२	४०	१२	१३	१	३५	४	८८	१७	८०	१५	१६८	३२	१०	-

टिप :- १९८७-८८ वर्षाची माहिती अपूर्ण झाल्यामुळे १९८६-८७ वर्षाची माहिती पुनर्रूपासाठी केलेली आहे.
 आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

आर्थिक दृष्ट्या भागासलेल्या विद्यार्थीना शिक्षणा-या शैक्षणिक शाखेत १९८७-८८ वर्षाच्या

जिल्हा :- नागपूर.:

माध्यमिक

लाभार्थियांची संख्या

कनिष्ठ
महाविद्यालय
[११ वी व
१२ वी.]

उच्च शिक्षण
[महाविद्यालयीन]

अभियांत्रिकी

वैद्यकीय

इतर महाविद्यालये

इतर
संस्था

एकुण

प्रत्यक्ष खर्च
[रु. हजारांत]

१.

२.

३.

४.

५.

६.

७.

८.

९.

१०२७२०.

८२६०.

उ. ना.

उ. ना.

उ. ना.

उ. ना.

१५२७

११२५००

१५५८

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र मुणे. १९८७-८८ वर्षाची माहिती अप्राप्त.

टिप :- उ. ना. उपलब्ध नाही.

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च सन १९८६-८७ वर्षाकरीता.

जिल्हा :- नागपूर.
[रुपये हजारांत.]

अ. क्र.	यंत्रणा	योजनेत्तर			योजने अंतर्गत			एकूण		
		आवर्ती	वांधाकाम अनुदाना व्यतीरीक्त अनावर्ती.	एकूण	आवर्ती	वांधाकाम अनुदाना व्यतीरीक्त अनावर्ती	एकूण	आवर्ती	वांधाकाम अनुदाना व्यतीरीक्त अनावर्ती	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
१.	जिल्हापरीषद	११५५७५	१५२८	११७१०३	२२६२	२२४६	४५०८	११७८३७	३७७४	१२१६११
२.	नगरपरीषद	९९१३	-	९९१३	१०३	-	१०३	१००१६	-	१००१६
३.	टकमंडळ	२५६	-	२५६	-	-	-	२५६	-	२५६
४.	महानगरपालिका	३५६७६	-	३५६७६	२३	-	२३	३५६९९	-	३५६९९
५.	वांधाकाम अनुदाना व्यतीरीक्त इतर खर्च.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण :-		१६१४२०	१५२८	१६२९४८	२३८८	२२४६	४६३४	१६३८०८	३७७४	१६७५८२

टिप :- १९८७-८८ वर्षाची माहिती अप्राप्त.

आधार :- १. शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुणो.
२. शिक्षण उपसंचालक, नागपूर विभाग, नागपूर.

तक्ता क्रमांक. - ८. ७

जिल्ह्यांतील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ विद्यालये] व तांत्रिक शाखा

[सातवी ते वारावी]

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	वाव	प्रमाण	वर्षा १९८७-८८
१.	२.	३.	४.
१.	शाळांची संख्या	संख्या	१७
२.	<u>पटावरील संख्या</u>		
	अ) मुले	संख्या	२११७
	व) मुली	संख्या	६२०
	एकूण [अ+ व]	संख्या	२७३७
३.	एकूण खर्च [रुपयांत]	रुपये	३४, ५२, ७२३

टीप :- शासकीय आणि अर्था सहाय्यीत संस्था. ह्यामध्ये अंतर्भूत केलेल्या आहेत.

आधार :- जिल्हा व्यावसायिक शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, नागपूर.

जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे [१९८७-८८]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	प्रौढ शिक्षण केंद्राची संख्या
१.	२.	३.
	जिल्हा एकूण	२४०
	तालुका	
१.	नागपूर.	३
२.	द्विगणा	-
३.	कामठी	६०
४.	कांटोल	३६१
५.	नरखोड	-
६.	सावनेर	६०
७.	कळमेण्वर	६०
८.	रामटेक	१२०
९.	पारशिवनी	-
१०.	मौदा	२४६
११.	उमरेड	-
१२.	भिवापूर	-
१३.	कुही	६०

साधार :- जिल्हा प्रौढ शिक्षण अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक. -८. ९

शिक्षाकारिता प्रशिक्षण संस्था [वर्ग ३०-१-१९८५ अखोर]

जिल्हा: नागपूर.

अ. क्र.	वर्ग	परीमाण	माहिती.
१.	२.	३.	४.

१.] शिक्षाकारिता प्रशिक्षण संस्थाची संख्या

अ] पदवी स्तर	संख्या	४
ब] पदवीपूर्व स्तर	"	५४
क] शाळा स्तर	"	-

२. पदावरील संख्या

अ] पदवी स्तर	संख्या	८५८
ब] पदवीपूर्व स्तर	"	३६३६
क] शाळा स्तर	"	-

३. एकूण खर्च [१९८३-८४]

अ] पदवी स्तर	रुपये	१२८९६३०
ब] पदवीपूर्व स्तर	"	२१७०९९४
क] शाळा स्तर	"	-

टिप :- १९८६-८७ व १९८७-८८ वर्गाची माहिती अप्राप्त.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुणे.

तक्ता क्रमांक. ९. १

रेल्वे मार्गाची लांबी

[३१ मार्च १९८८ या वर्षी अखेर]

जिल्हा: नागपूर.

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटरमध्ये
१.	२.	३.
१.	<u>बॉर्ड गेज</u>	
	१] एकेरी	१४६. ८८
	२] दुहेरी	१०४. ७०
	३] तिहेरी व अधिक	-
२.	<u>मीटर गेज</u>	-
३.	नेरे गेज	१३१. २३
एकूण रेल्वे मार्ग		३८२. ८१

आधार :- १.] विभागीय व्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, नागपूर.

२.] विभागीय व्यवस्थापक, दक्षिण-पूर्व रेल्वे, नागपूर.

प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी [३१ मार्च १९८८ अखेर]

जिल्हा :- नागपूर,
[लांबी किलो मिटर मध्ये]

अ. क्र.	वर्गीकरण	बिगर नगरपालिका रस्ते	सांख्यिक बांधकाम व धारबांधणी	जिल्हा परिषद	एकूण	नगरपालिका वधीतील रस्ते.
१.	२.	३.		४.	५.	६.
१] प्रकारानुसार						
१.	राष्ट्रीय महामार्ग	२३०	-	-	२३०	६२
२.	राज्य महामार्ग					
	अ. प्रमुखा राज्य महामार्ग	१३२	-	-	१३२	८६
	ब. इतर राज्य महामार्ग	५५७	१४७	७०४	-	-
३.	प्रमुखा जिल्हा रस्ते.	२७३	३७२	६४५	-	-
४.	इतर जिल्हा रस्ते.	२५६	४१९	६७५	-	-
५.	छोड्यातील रस्ते [योजनातर्गत]	२४३	२५१२	२७५५	-	-
६.	इतर [योजनेत्तर]	२१९	-	२१९	१२६१	
	एकूण :	१९१०	३४५०	५३६०	१४०९	
२. पृष्ठभागानुसार						
१.	सिमेंट काँक्रीट	-	-	-	-	६
२.	डांबरी	८०४	१८५	९८९	१०३२	
३.	छाडीचे / पक्का रस्ता	६९१	१२४८	१९३९	१७४	
४.	इतर माल वापरून केलेले	४१५	२०१७	२४३२	१३८	
५]	इतर	-	-	-	-	५९
	एकूण	१९१०	३४५०	५३६०	१४०९	

आधार :- १. आदिवासी अभियंता सांख्यिक बांधकाम मंडळ, नागपूर. २] महानगरपालिका, नागपूर ३] जिल्ह्यातील सर्वनगरपालिका व कामठी कटक मंडळ.

वापरांत असलेली मोटार वाहनांची संख्या

[३१ मार्च १९८८ वर्षा अखेर]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	बाबी	संख्या
१.	मोटार सायकली स्कूटर्स इत्यादि	१२८३२९
२.	मोटारी/ जीप/ स्टेशन वॅगन	११९६७
३.	टॅक्सी कॅबज	७३६
४.	स्वयंचालित रीक्शा	४६७६
५.	स्टेट कॉरिजेस	
	१.] डीझेलवर चालणा-या	६४३
	२.] पेट्रोलवर चालणा-या	-
६.	माल मोटारी.	
	अ.] खाजगी वाहने	
	१. डीझेलवर चालणा-या	१३४६
	२. पेट्रोलवर चालणा-या	१३३
	ब.] सार्वजनिक वाहने	
	१. डीझेलवर चालणा-या	७०८९
	२. पेट्रोलवर चालणा-या	७२७
७.	रुग्ण वाहिका	१०८
८.	शाळांच्या बसेस	१६
९.	खाजगी सेवा देणारी वाहने [अनुयायन]	९८
१०.	जोड वाहने [ट्रेलर]	१३३९
११.	ट्रॅक्टर	१३०८
१२.	इतर	३२७
	एकूण :	१५८८४२

आधार :- प्रादेशिक पोलिस अधिकाारी, नागपूर.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परीवहन मंडळाची [प्रवासी] वाहतूक आकडेवारी [१९८७-८८ या वर्षाकरीता]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	उपक्रमांचे नांव	वर्षा अखेरीस मार्गाची सख्या	मार्गाची एकूण लांबी [कि. मी.]	मार्गाची सरासरी लांबी [कि. मी.]	वर्षातील अस्थात्वात असलेल्या बस गाड्यांची सख्या.	रस्त्यावर धागवणा-या बस गाड्यांची सख्या	प्रवाश्यांची दैनिक सरासरी [लाखांत]	वाहतूकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न [रु. हजारांत]	दर प्रवाश्यामागे मिळालेली सरासरी उत्पन्न [पैश्यामध्ये]
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
१.	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परीवहन महामंडळ नागपूर विभाग, नागपूर	३७१	२१३७५	५८	४२७	३७९	२.६०	१६११९०	१६९

आधार :- विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परीवहन महामंडळ नागपूर विभाग, नागपूर.

महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना [१९८७- या वर्षाकरीता

वाहतूक गणना १८-५-१९८७ ते २५-५-१९८७

जिल्हा:- नागपूर.

अ. क्र.	गणना स्थानाचे ठिकाण	पृष्ठ भागा- रस्त्यांची रुंदी [मी.]	मोटारी जीप्स व व्हॅन्स	जलद गती वाहने. बसगाड्या	मालमोटारी मोटार सायकली व स्कुटर्स	एकूण	मंदगती वाहने	सरासरी	एकूण वाहन	मध्य.				
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.

१. राष्ट्रीय महामार्ग

१. धुळे - एदलाबाद - नागपूर मार्ग, राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६

६०.५० कि.मी. प्रामाण [एकूण ११२.५० कि.मी.]

१.	५८/३	खापरी	डांबरी	७.०१	५२५	२१२	१६७७	२२०	२६४१	१२१	१५२	५६	३२२	२०९४२
२.	१९/३	गोंडखोरी	"	७.०१	८०२	१४०	२९३२	५५२	४४३६	७५	९११	१६	१००४	३१६८०

जिल्ह्यांतील दर दिवसांत सरासरी वाहनभार प्रत्येक गणना स्थानामागे.

२. बनारस - नागपूर कपकामारीन मार्ग, राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक. १५

७२० मि.मी. प्रामाण [१२३.०० कि.मी.]

३.	६८९/२	मनसर	डांबरी	७.०१	४१६	१५६	७७३	५०५	१८५०	५१	५०२	३४	५८७	९९६३
४.	२०/००	डोंगरगांव	"	७.०१	६२०	३८५	११०१	५०२	२६७८	३४	४०१	६	४४१	१५८४३

जिल्ह्यांतील दर दिवसांत सरासरी वाहनभार प्रत्येक गणना स्थानामागे.

राज्य महामार्ग

१. नागपूर - तात्रनेर [केराराडी]- छिंदवाडा प्रमुखा राज्य सीमा मार्ग

५.	५/०	मानकापूर	डांबरी	७.०१	२३२५	२११	१७९२	१५१८	५८५३	२७१	१५४७	१३६	१९५४	२३५२१
----	-----	----------	--------	------	------	-----	------	------	------	-----	------	-----	------	-------

२. नागपूर - काटोल - जलालखोडा राज्य महामार्ग

६.	४/३	गिटटखादान [बोरगांव]	डांबरी	७.०१	१५८४	१८६	१९३१	१०१०	४७११	४२९	२७६२	२८०	३४७१	२१८७९
----	-----	---------------------	--------	------	------	-----	------	------	------	-----	------	-----	------	-------

कमप्लेट:

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
		३] नागपूर - उमरेड - चंद्रपूर - मुलरोड प्रमुखा राज्य महामार्ग												
७.	८/६	दिछोरी डांबरी	७.०१	१५२२	१६८	१६६१	१५६५	४२१६	२४६	३२६६	-	३५१२	१८८३७	
		४] नागपूर-अंबाहारी- हिंगणा - हिंगणी राज्य महामार्ग												
८.	१७/४	जयताळा डांबरी	७.०१	१७५६	३८२	७४०	६४६६	२३३४	८८	२३३१	-	२४१९	१५२८५	
		१] नागपूर - सावनेर रोड प्रमुखा राज्य महामार्ग क्रमांक ९												
९.	२५/२०	पाटणासावणी डांबरी	५.४२	१६३०	१०९	१७५६	२०५	४४००	२७५	१००१	२६२३	४६६२	१६६८१	
		२] नागपूर - उमरेड - चंद्रपूर - प्रमुखा राज्य महामार्ग क्रमांक - २												
१०.	४७/८०	उमरेड डांबरी	५.४२	१६६	८८	३००	२४६	८००	४२०	८३७	९	१३३५	४५६८	
		३] खरांगणा - कोटाळी - काटोल रोड राज्य महामार्ग क्रमांक - २४७												
११.	३६/०	कोटाळी डांबरी	५.४२	२७६	६२	४१४	२०९	२६८	१८१	१८२	१९	३८२	५२२२	
		४] नागपूर-काटोल - क्रमांक - २४८												
१२.	२१/४०	कळमेश्वर डांबरी	३.६६	५६६	१७४	३३३	१०८३	२१५६	१६६	४६३६	१८	४८५	५२२४	
		५] सावनेर - झाल्या - काटोलरोड क्रमांक - २४९												
१३.	७/२०	तेल कामठी हाडीचे पक्का	५.४२	१२८	२१	७१	१६५	३८५	२३६	५४३	९	७८८	१४१२	
		६] सावनेर - खाण्या - पाशावनी रोड क्रमांक २४९												
१४.	०/४०	सावनेर डांबरी	३.६६	२८५	२१	३१७	२३५	८५८	२४५	७४०	-	२८५	३६६७	
		७] मनसूर- रामटेक - तुमसर रोजड - क्रमांक २४९												
१५.	६/४०	रामटेक डांबरी	३.६६	२८५६	११३	४४६	२७२५	६२१०	६३३	३८२२	-	४५२५	११४७७	

क्रमशः

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	
			८] सावनेर - छिंदवाडा रोड क्रमांक - २५०												
१६.	४५/४०	केळवद	डांबरी	५.४९	१९१	२९	११४	१२१	४५५	१४०	२५६	२	२९८	३७८५	
			९] सावनेर- मोहपाण रोड क्रमांक - २५०												
१७.	०/०	सावनेर	खाडीचे पक्का	३.६६	१५२	२९	२४१	८२	५०४	३९	१२०	२०	१७९	२६०८	
			१०] रामटेक- खात - भांडारा क्रमांक २५२												
१८.	१/०	घोटीयेला	खाडीचे	-	१५९	१३	३०९	३१४	७९५	१२१	६०८	-	७२९	३३६४	
			११] रामटेक - मौदा रोड क्रमांक २५३												
१९.	३०/०	मौदा	डांबरी खाडीचे	३.६६	३४८	१६	४२४	४०१	११८९	४६०	१७०	-	६३०	५३०५	
			१२] नागपूर - अंबाझारी - हिंगणा - हिंगणी रोड क्रमांक २५५												
२०.	१५/६०	मोहगांव	डांबरी खाडीचे	५.४९	४३५	३४	२३१	४११	११११	७८९	९३०	९	१७२८	६ ३६१७	
			१३] उमरेड गिरडरोड क्रमांक २५८												
२१.	०/०	उमरेड	डांबरी	५.४९	१२१	७५	१६६	२४०	६०२	३४६	९५६	-	१३०२	३१७९	
			१४] बुढीबोरी - उमरेड रोड २६२												
२२.	२३/४०	मकरधोडा	डांबरी	३.६६	१४९	१६	३३४	१२४	६२३	१९९	२४४	-	४४३	३६२०	
			१५] नांदबेसुर - २६३												
२३.	१०/०	बेसुर	खाडीचे	३.६६	१७	-	२७	१९	६२	१२५	१०७	-	२३२	४३४	

कृपया:

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.
<u>प्रमुखा जिल्हा मार्ग</u>														
<u>१६] बाझारगांव - अडेगांव - प्रमुखा जिल्हा मार्ग - १०</u>														
२४.	०/०	बाझार गांव	खांडीचे	३.६६	६५	१५	२४	४८	१५१	२२९	३६२	२२८	९५९	९८५
<u>१७] मोहपा - नांदा - गोमुखा</u>														
२५.	०/०	मोहपा	खांडीचे	३.६६	२८१	३१	३०८	१४०	७६०	१३१	२८८	२८	४४७	३६३०
<u>१८] सावनेर - घाणेवाडा - कळमेघवर ५ १२</u>														
२६.	१/१०	सावनेर	डांबरी खांडीचे	३.६६	२२०	४०	२५१	३६४	२४५	१८६	७१६	-	९०२	३३७१
<u>१९] कामठी - दहेगांव - १९</u>														
२७.	१/०	कामठी	खांडीचे	३.६६	३७२	११	९६२	५७२	१२१७	-	१८	३१४९	३१	३१९८-८६८६
<u>२०] कामठी - कन्हान</u>														
२८.	१/०	कामठी	खांडीचे	३.६६	१६५	-	८१	७४२	९८८	९४	३३४५	१५४	३५९३	१५१८
<u>२१] रामटेक - मुसेवाडी - २३</u>														
२९.	१/०	रामटेक	खांडीचे	३.६६	८३	६	३१९	१४५	५५३	१२७६	१३२१	-	२६६७	४८५९
<u>२२] कन्हान - धारसा - ३३</u>														
३०.	१/०	कन्हान	खांडीचे	३.६६	३७९	१	२३३८	५८१	३२९९	७५८	५७२१	-	६४७९	२३१६०
<u>२३] भिवापूर - पुलहार - पांचखोडी - ३८</u>														
३१.	०/०	भिवापूर	खांडीचे	३.६६	४१	६	५०	४५	१४२	३७८	५७६	-	९५४	९७४
<u>२४] अंबाझारी - डेगधा - सांवणी - ३१</u>														
३२.	०/०	अंबाझारी	खांडीचे	३.६६	१०	२	२१	१२	४५	२७	४०	-	६७	२४०

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	
<u>इतर जिल्हा मार्ग</u>															
<u>२५] चांपा - खापरी सोड इतर जिल्हा मार्ग - १०३</u>															
३३.]	०/०	चांपा	खाडीये	३.६६	१६	८	२१	२०	६६	२२	१४६	-	१६८	३०५	
<u>२६] जलालखोडा - मोवाडरोड- राज्य महामार्ग - २४५</u>															
३४.]	८०/०	जलालखोडा	२७]	सांवरगांव - नरखोड रा.म.मा. - २४६	या रस्त्यावरील वाहतूक गणना घोंप्यांत आलेली नाही.										
३५.]	०/०	सांवरगांव	२८]	नरखोड - जलालखोडा रा.म.मा. - २४६											
३६.]			२९]	काटोल - जलालखोडा रा.म.मा. - २४८											
३७.]		जलालखोडा	३०]	काटोल - जलालखोडा रा.म.मा. - " -											
३८.]	११/०	भारसिंगी													
३९.]	९/०	पाखर्तिगा													
<u>३१] चांपा - चारगावनी रोड रा.म.मा. - २४८</u>															
४०.]	०/२००	खांभाजवळ डांबरी	३२]	पांचगांव-कुही रोड - रा.म.मा. - २५४	३.७०	३७१	२९	४४७	४१४	१२६१	४३२	५००	१३	२४५	४२४८
४१.]	०/०	पांचगांव फाटा डांबरी	३३]	पांचगांव - कुही रोड रा.म.मा. - २५४	३.७०	७१	३८	३८४	८२	५५५	२१	३०१	-	३२२	३६००
४२.]	१९/२	कुही जवळ डांबरी			३.७०	८४	३८	४६	२०९	३७७	१७०	१७७	-	३४७	११५०

आधार :- १]संशोधन अधिकारी [सांख्यिकी], सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२]सहाय्यक अधीक्षक अभियंता, सां. बां. मंडळ, नागपुर.

पोस्ट, तारघारे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शनसंच यांची ओकडेवारी [वर्ग १९८७-८८]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	पोस्टांची संख्या	तारघारांची संख्या	पत्रापेट्यांची संख्या	पोस्टमनांची संख्या	दुरध्वनींची संख्या	पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	शासनाने वाटप केलेल्या दुरदर्शन संचांची संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
१.	३२३	६९	१४४२	४०४	२०५८६	२५९	६७७

- आधार :-
१. अप्पर अधिकाक, टपाल व तार खाते, [नागपूर शहर विभाग] गिरीपेठ, नागपूर.
 २. अप्पर अधिकाक, टपाल व तार खाते, नागपूर, [नागपूर ग्रामीण विभाग], धांतोली, नागपूर.
 ३. प्रवर अधिकाक, तारघारे, नागपूर विभाग, नागपूर.
 ४. जिल्हा प्रबंधाक, दुरध्वनी सदर, नागपूर.
 ५. उपविभागीय, जिल्हा प्रबंधाक, दुरध्वनी, केंद्रीय तारघार कंघाउंड, नागपूर.
 ६. विभागीय अभियंता, ग्रामीण ध्वनीक्षोषणा, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - १०.१.

-१४५-

स्थानिक संस्थांचें उत्पन्न व खर्च [१९८७-८८ या वर्षाकरिता]

जिल्हा:- नागपूर
[रु. लाखात.]

अ. क्र.	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगर पालिका						
संख्या	समाविष्ट असलेल्या खोड्यांची संख्या.	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च	संख्या	एकूण उत्पन्न	एकूण खर्च	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
१.	४२३	१८७८	२११.२५ २०११.२७	२०२.९४	४५०२.१८	४५०८.५२	१२	५०१५.७७	५०३२.९४

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च [१९८७-८८ या वर्षाकरिता]

जिल्हा:- नागपूर

[रुपये हजारांत.]

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट गाम पंचायतीची संख्या.	सहाय्यक अनुदाने शासकीय इतर दान	उत्पन्न	अर्थसंगो कर शुल्क इतर स्तंभा ४ आरीय सेवा	स्तंभा १०	स्तंभा ११	स्तंभा १२	स्तंभा १३	स्तंभा १४	स्तंभा १५	स्तंभा १६	स्तंभा १७	स्तंभा १८	स्तंभा १९	स्तंभा २०				
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.	१९.	२०.	
१.	नागपूर	६८	१७१	७२९	५४	१६	१६०६	-	१९५	२७७३	३७४	११५६	-	४३६	२०३	४	७२	२	२९४७	
२.	हिंगणा	५२	१५५	१३६	४६	९२	५९७	-	६७	१०९३	४७६	६४२	-	२२३	९	८८	२	-	१४४०	
३.	कामठी	४२	१४९	५६४	-	-	५३१	-	१०१	१३३५	१९२	१०५९	-	२३२	७४	४	१५	२	१५७८	
४.	काटोल	७७	१४२	१०५६	-	-	८२८	६६	१०	२१०९	३१५	५८२	-	४०५	११०	९	४५	४	१४७०	
५.	नरखोड	६८	२४१	२७०	-	१७	३१६	-	७२	९१६	२२३	४८४	-	३४३	३९	२	३२	२	११९७	
६.	सावनेर	७३	२९२	६६४	-	४	९८०	८१	१९६	२२१७	५४०	९२२	-	३७९	९०	६	६१	१४	१९१२	
७.	कळमेव	५१	१९४	१६७	३७	-	२७८	४९	४०	७६५	२३४	४५८	-	२२०	२८	-	-	१	९४१	
८.	रामटेक	४२	८०	६०२	-	-	२४६	३६	११५	१०७९	१७३	५६७	-	१३७	६५	४	-	-	९४६	
९.	पारशिवनी	५०	२७१	२८०	-	२	२३६३	१२४	-	३०४०	७८४	१४८७	-	१०९०	४९५	-	-	६६	३९२२	
१०.	मौदा	५६	३८३	३१९	-	-	५४७	-	३६	१२८५	२६६	४२१	-	३६७	६८	६	-	१००	१२२८	
११.	उमरेंड	४३	१२८	२१६	१६	११	४६१	-	४४	८७६	१३०	४८०	-	२१२	११४	-	४	२	९४२	
१२.	शिवापूर	४७	१३८	४२२	६	१२	४३७	४	२१	१०४०	२६३	५३८	-	२२८	११५	२	२६	-	११७२	
१३.	कुही	५४	२८९	१७१८	२	१८	४५२	-	१२०	२५९९	११६	१५००	-	२०६	४५	९	११८	५	१९९९	
जिल्हा वेरीज:			७२३	२६४०	७१४३	१६१	१७२	९६३२	३६०	१०१९	२११२७	४१५६	१०२९८	-	४३७८	१४५५	१३४	३७५	१९८	२०९९४

आधार :- उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, [ग्रामपंचायत] जिल्हापरीषाद, नागपूर.

जिल्हा परीषदाधिक वाववीर उत्पन्न व खर्च [१९८७-८८ कीता]

जिल्हा:-नागपूर

[रुपये हजारोंत]

अ. क्र.	लेखावर्ग	प्रत्यक्ष १९८६-८७	सुधारीत १९८७-८८	अंदाज १९८८-८९
१.	२.	३.	४.	५.
१. जमा				
१] स्वनिर्मित उत्पन्न				
अ.	स्थानिक उपकर मुद्रांकशुल्कासह	५१२५	३७५८	४१००
अ.	शिक्षण	४३००	६८२४	६८२९
क	कृषि	२०५	७२७	२९०
ड	इमारत व दळणावळणा	८६४	११३६	१२४१
इ	इतर	३३१४	२०११	३२२३
	एकूण :-	१३७७८	१४५२६	१४६८३
२] शासकीय अनुदाने				
अ]	सहितक अनुदान	१४९१८९	१६९४९०	१७११८८
ब]	अस्थानपना अनुदान	३११३८	३३५००	३४५८५
क]	योजनांतर्गत योजनांसाठी अनुदान	३३४०४	४३२८८	४६१०५
ड]	इतर	३५०९	३५८०	५५७९
	एकूण शासकीय अनुदाने	२१७२४३	२४९८५८	२५७४५७
३] कर्जे				
अ]	कर्जे व अग्रिम	-	-	-
ब]	ठेवी व अग्रिम	३६७१३	२६५३४	२६४२४
क]	वित्त प्रेषणा	१४०९०३	१६००००	१६७०००
ड]	इतर	-	-	-
	एकूण	१७७६१६	१८६५३४	१८६४२४
४] आरंभाची शिल्लक				
	एकंदर एकूण [जमा]	२९०१	६६६८	६७२७
	एकंदर एकूण [जमा]	४११५३८	४५७५८६	४६५३६१

क्रमशाः

तक्ता क्रमांक १०.३ [मुदे मालु]

१.	२.	३.	४.	५.
२. खर्च				
अ.	सामान्य प्रशासन	८०७	१,७४३	१४८४
ब.	शिक्षण	३२२७१	३११४७	३२०९२
क.	वैद्यकीय	१२७२९२	१४०८१७	१३६७२१
ड.	पशुसंवर्धन	१९५०१	१५४०	१५६०
इ.	इमारती व दळणावळण	३९०२	४४२०	६११३
फ.	समाज कल्याण	८५७०	१४८८४	१२९८५
ग.	सिंचन	१०२५४	११६०७	११०८०
ह.	कृषि	९१५५	१०१९८	१३४७४
न.	इतर	१८६४६	४८९६९	५६५९८
एकूण [अ ते न]		२३०३९८	२६४३२५	२७२१०४
कर्जे				
अ.	कर्जे व अग्रिम	-	-	-
ब.	ठेवी व अग्रिम	३३५४२	३६५३४	३६४९४
क.	वित्त प्रेषणा	१४०९३०	१६००००	१६००००
ड.	इतर	-	-	-
एकूण :-		१७४५७२	१८६५३४	१८६४९४
अखोरची विाळक		६६६८	६७२५	६७६०
एकंदर एकूण		४११५३८	४५७५८६	४६५३६१

[खर्च + अखोरची विाळक]

आधार :- मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

महानगरपालिका / नगरपालिकेचे उत्पन्न देखावे [१९८७-८८ वषाकिरीता]

जिल्हा : - नागपूर
[रु. हजारांत]

महानगरपालिका / नगरपालिकाचे नांव अनुदाने व वर्गणी नगरपालिकेचे दर व कर नगरपालिकेच्या मालमत्तेसून मिळालेला महसूल इतर एकूण उत्पन्न

१. २. ३. ४. ५. ६. ७. ८. ९. १०.

सर्व नगरपालिकांची जिल्हा वेरीज. ७१८१८ ९२१ २२९७३८ २४७०८ ७५७९२ ३३०२४५ १२००१ ८६५९२ ५०१५७७

१. महानगरपालिका नागपूर	४४३४१	-	२१५८१७	२१९१३	७३७७३	३३१५०३	८४५०	७३१८२	४३७४७६
२. नगरपालिका कामठी	६५८२	३११	४६१८	७५५	५२७	५२००	६४३	७३३	१४१७६
३. कटकमंडळ कामठी	२५०८	-	१२५	१०५	१८	३१८	१७१	९८१	३९७८
४. नगरपालिका कांटोल	३८२५	-	२८११	४७२	३४४	३६२७	३६४	३८७३	११६८९
५. नगरपालिका नरखोड	२५१६	-	१०१०	२४८	१०८	१३६६	२१९	२२२६	६३२७
६. नगरपालिका मोवाड	१३६०	-	१६५	६३	२७	२५५	५०	२१९	१८८४
७. नगरपालिका सावनेर	१४४६	-	१२३८	२४१	१८९	१६६८	२७०	२४५०	५८३४
८. नगरपालिका छाया	१४६५	-	३९३	६८	१००	५६१	-	३६९	२३९५
९. नगरपालिका कळमेघवर	१३८६	-	७९३	१३७	२५	९५५	९७२	३५४	३६७०
१०. नगरपालिका मोहवा	९६४	-	३००	७०	२३	३६३	१८३	२७०	१८७९
११. नगरपालिका रामटेक	१६७३	५०५	७०९	३२६	१३२	१०६७	२९५	१०६०	४६००
१२. नगरपालिका उमरेड	३७४५	१०५	१७८९	४१०	४६३	२६६२	३८५	७७२	७६६९

कमशा :

महानगरपालिका नगरपालिकाचे नांव	खर्च							
	सामान्य प्रशासन	करवसुली खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक वाढाकाम	शिक्षण	इतर	एकूण खर्च.
१.	११.	१२.	१३.	१४.	१५.	१६.	१७.	१८.
सर्व नगरपालिकांची जिल्हा वेरीज.	६३२२६	१७७०५	४८२७	७६२९९	६७२८०	६९७७८	२०४८७९	५०३९९४
१. महानगरपालिका नागपूर	९९२२०	११४८४	३७२८	६४९९१	६०४८७	५५८८८	१८४१९५	४३९९९३
२. नगरपालिका, कामठी	११६२	१७९८	-	४२६५	८७८	३४६८	२७९३	१४३६४
३. कटकमंडळ, कामठी.	२७२	५४	१३८	१४८३	७०९	२९७	१२१२	४१६५
४. नगरपालिका, काटोल	३७५	८८८	९३२	९१९	११८४	२३०१	५५९६	११६९५
५. नगरपालिका, नरखोड	३०१	५०५	-	११४९	१२०३	१८०७	११०६	६०७१
६. नगरपालिका, मोवाड	१९४	१३५	१९	१९४	४४७	४७९	२३४	१७०२
७. नगरपालिका, सावनेर	१९७	६२७	-	५४१	४६५	९८०	२७७५	५५८५
८. नगरपालिका, छाया	१३७	२५५	-	३९८	५८२	५८३	८३१	२७८६
९. नगरपालिका, कळमेश्वर	३१८	४९५	६	४८१	-	८९६	१४८४	३६८०
१०. नगरपालिका, मोहपा	१४३	२१२	-	३४१	१४२	३५१	८०८	१९९७
११. नगरपालिका, रामटेक	३६७	४५१	४	७५३	१९९	११५६	१७२९	४५५९
१२. नगरपालिका, उमरेड	६४०	८००	-	१२८४	९८४	१५७२	२११६	७३९७

आधार :- १. महानगरपालिका नागपूर. २] नागपूर जिल्ह्यांतील सर्व नगरपालिका व ३] कटक मंडळ, कामठी.

महानगरपालिका/नगरपरिषद क्षेत्रातील इमारतीची वापरानुसार संख्या व त्यापैकी निवासोत्तर उपयोगातल्या इमारती
अगर त्यांच्या भागामध्ये चालणा-या उद्योग/व्यवसाय संबंधी माहिती [वर्षा १९८३-८४]

जिल्हा: - नागपूर.

अ. क्र.	तपशिल	कामठी कटक मंडळ	नगरपरिषदा									
			कामठी	काटोल	नरखोड	मोवाड	सावनेर	छोप्रा	रामटेक	उभैरुड	कळमेवावर	मोहप्य
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.
इमारतीच्या वापरानुसार संख्या												
१.	निवासी	५३०	६८२७	२२२६	२१५९	८८२	२२२४	११३५	१२६५	३०२०	१०१४	८६४
२.	निवासोत्तर	१८	७८२	६३७	५५१	२२६	४१३	३२३	७५४	७१७	५२२६	२३०
३.	मिश्र	५४	५३४	२४४	१६०	१८१	२०१	५११	२३७	११३६	१५०	१२६
४.	एकूण	६०२	८१५०	३८७७	२९७०	१२२६	२८३८	२०३२	२२५६	४८७३	१५६०	१२९०
निवासोत्तर इमारती मध्ये चालणारे महत्वाचे उद्योग/व्यवसाय												
१.	मिठाची गिरणी -		३८	१४	१३	६	१८	१३	२७	२२	७	५
२.	वेकरी -		८	१	१	-	१	१	२	१	१	-
३.	वर्गाचा कारखाना -		३	२	-	-	१	-	१	२	१	१
४.	शिचणकाम	२	६४	६१	४२	२५	३४	३३	४४	१०४	३३	२४
५.	घाँगड्या तयार करणे -		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	बुरड काम		-	६	-	२	४	२	२६	२	१	७
७.	फ्रिटिंग प्रेस, बूक बायडींग इरोक्स करणे, षायपिंग करणे	१	१५	५	-	-	४	१	२	३	२	२
८.	साबणा व धालाई - सावडर कारखाना		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	टाइल्स सिमेंट किंवा दगडी जाती वनविणे -		१	-	-	-	-	-	१	२	-	-
१०.	लेटा काम.		१०	१०	-	-	-	१	-	२	५	-

१.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१२.	१३.
११. सोनार काम	-	६	८	-	२	१	६	१२	२०	१५	२
१२. गॅस विक्री	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३. शानमटळी दुकान आणि दुकाने	-	५६	७२	३६	-	४०	३२	३२	४५	७	२
१४. डेअरी	-	५	४	१	-	५	२	१	१	३	१
१५. धान्य विकिराणा दुकान	१०	२१७	१२०	४०	२८	७०	५४	६३	११५	६२	२३
१६. दाख्ये दुकान	-	७	५	२	१	१	२	४	२	४	२
१७. झे व भाजीपाला दुकाने	२	२९	५	१२	-	७	७	१	५	१०	-
१८. कागड दुकान	-	३३	३५	२	५	२६	१७	१२	३४	१५	५
१९. जनरल स्टोअर्स [कटलरी दुकान]	-	४४	६३	७	-	२७	१२	१२	२१	१२	३
२०. औषाधी दुकान	-	१२	६	५	२	७	३	२	७	३	२
२१. पेट्रोल पंप	-	५	३	-	-	-	-	-	२	-	-
२२. झे व हार तसेच इतर सामानविक्री.	-	१	-	-	-	-	-	-	४	१	-
२३. मोटरी व सायकल विक्री [मोटरसायकल]-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२४. हॉटेल व लॉज	१	७६	८६	२२	५	४७	२७	४०	४२	३३	१६
२५. वसती गृह	१	-	-	-	-	-	-	-	२	-	२
२६. गोदाम	१	३२	४५	१३	-	२३	-	२	१४	१३	४
२७. सायकली व गॅस वत्ती भांड्याने देणे	१	८	२	१	-	२	४	३	-	३	१
२८. वैयक्तिक सेवा	-	-	-	-	-	-	-	१	१४	५	५
२९. गुरांचा दवाखाना	१	२	१	१	-	१	१	१	-	१	१
३०. दवाखाना	१	२५	१२	८	६	१७	२	१६	२५	११	७
३१. सिनेमा, नाट्यगृहे वगैरे	-	३	४	१	१	५	२	१	२	७	-
३२. वाचनालये व्यायाम शाळा इतर खोर्बाची केंद्रे [वॅन्ड पार्टीचे]	१	१४	५	१	-	२	१	२	४	६	३
३३. फोटो स्टुडीयो	-	-	३	-	-	३	-	-	-	-	१०
३४. मलून	१	४२	२०	११	५	१६	१६	१७	३३	२	४
३५. लॉड्डी	८	१५	-	२	४	-	५	६	१३	४	१
३६. इलेक्ट्रिशियन	-	-	-	-	-	४	-	-	१	-	-
एकूट	-	३३२	७७२	३१२	३४४	१०२	३६६	२५२	३७६	५७७	१३४

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय मुंबई.

तक्ता क्रमांक ११.१

विविध विकास शिष्टाधिकारितालेला झालेला योजनांतर्गत खर्च

वर्षा १९८७-८८ जिल्हा नागपूर

अ. क्र.	विकास शिष्टा	[रु. हजारांत]	
		राज्यक्षेत्र	एकूण खर्च
१	२	३	४
१.	कृषि व संलग्न सेवा	५९८०४	६७५७४
२.	ग्रामिण विकास	३९००३	५९१२५
३.	माटबंधारे व पुरनिर्यंत्रणा	४८११९	६३०४३
४.	विद्युत विकास	३१७४७	३१७४७
५.	उद्योग व खाणाकाम	७२३०	७२४०
६.	वाहतूक व दळणावळण	२२५६६	२६३५५
७.	शास्त्र, तंत्रविद्या आणि पर्यावरण	—	—
८.	पर्यटन, सामान्य आर्थिक सेवा	३६०	३६०
९.	सामाजिक आणि सामूहिक सेवा	७०९२०	९६२७१
एकूण :		२७९७४९	३५१७१५

टिप :- जिल्हास्तरीय आदिवासी, बिगरआदिवासी योजना, राज्यमूल योजना व अनुशोधा यावरील खर्च अंतर्भूत आहे.

आधार:- जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

योजनाखालील महत्वाची भौतिक साधे [१९८७-८८ यावर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	विकास, शिर्ष उपशिर्ष	वाव	परिमाण	भौतिक साधे
१	२	३	४	५
१.	कृषि कार्यक्रम	१. सखोल लागवडीकरिता क्षेत्र	हेक्टर	—
		२. कॅव्होसट खाताचे उत्पादन	टन	—
		३. सामुहिक विहिरीचे बांधकाम	संख्या	—
		४. <u>वियाने व औषाधीचे वाटप</u>		
		अ] औषाधी	हेक्टर	१५२३
		ब] रासायनिक खाते	संख्या	२८३०
२.	सिंचन [लघु]	१. मालगुजरी तलावाचे नुतनीकरण	संख्या	—
		२. लघुसिंचन तलाव [सिंचनक्षमता]	संख्या	४५ तलावाची कामे प्रगतीपथावर
		३. विहिरीचे बांधकाम व दुरुस्ती	संख्या	५९
		४. पंप संयंत्र बसविणे.	संख्या	—
		५. विंधाण विहिरी.	संख्या	उ. ना.
		६. कोल्हापूर बंधतीचे बांधारे	संख्या	३० कामे प्रगती-पथावर
३.	पशुसंवर्धन	१.] प्रशुवैद्यकीय केंद्राची स्थापना	संख्या	४
४.	वने	१] व्यापारी व औद्योगिक उपयोगा-साठी लागणा-या वनझाडाची लागवड.	हेक्टर	३६६
		२] रोप भांड्याची स्थापना	हेक्टर	२
		३] वनप्राणी व निसर्ग संवर्धना	केंद्रे [संख्या]	—
		४] वनदळणावळण अ] रस्ते	कि. मी.	६
		ब] सी. डी. कामे	संख्या	३
५.	मत्स्यव्यवसाय	१] मास्यांचा साठा	संख्या [लाखात]	१.१०
		२] मत्स्य उत्पादन	टन	४१७५
		३] मत्स्यव्यवसाय साधनांचा पुरवठा	किलो	१२१६
		४. <u>साठ्यांचा पुरवठा</u>	किलो	—
६.	सहकार	१] मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्थांना सहाय्य.	संख्या	९
		२] कृषि उत्पन्न बाजारसमितींना अनुदान.	संख्या	५
		३] बलतेदार संस्थांना अनुदान	संख्या	१
७.	सामुहिक विकास	१] ग्रामीण सहाई अंतर्गत सडासाच्या सिटस बसविणे.	संख्या	४८०
८.	रस्ते.	१] जिल्हा रस्ते	कि. मी.	—
		२] किमाणा वरजाअंतर्गत रस्ते.	कि. मी.	९.७१
		३] ग्रामीण रस्ते.	कि. मी.	—
		४] लहान पुल	संख्या	क्रमशः :—
		५] मोठे पुल	संख्या	—
९.	उर्जा.	१] कृषि पंपांना किं पुरविणे.	संख्या	१५९

क्रमशः

तक्ता क्रमांक ११.२ [पुढे चाल]

१.	२.	३.	४.	५.
१०.	शिक्षण	१] प्राथमिक शाळा शिक्षकांची नियुक्ती	संख्या	—
		२] जिल्हा परीषाद व नगरपरिषादांच्या शाळेच्या इमारतीकरीता अनुदान.	संख्या	—
		३] अशासकीय माध्यमिक शाळांत वर्ग उघाडणे.	संख्या	२५७
		४] शिक्षकांना प्रशिक्षण [लाभार्थी]	संख्या	—
		५] बालभावन उघाडणे	संख्या	—
		६] शिक्षकाकरिता उल्हाडी प्रशिक्षण [लाभार्थी]	संख्या	—
		७] अशासकीय उच्च माध्यमिक शाळांना विकास अतिरीक्त वर्ग.	संख्या	—
		८] शासकीय महाविद्यालयांचा विकास	संख्या	१
		९] सर्व विषयासाठी शिष्यवृत्त्या	संख्या	३०६०
		१०] एन. सी. आर. टी. अंतर्गत प्रशिक्षण	संख्या	—
		११] पुस्तक श्रेणी :- अ] प्राथमिक	संख्या	७८३५७
		व] माध्यमिक	संख्या [पुस्तके]	३२७४
		१२] शाळेच्या बांधकामासाठी जिल्हा परीषादेला अनुदान.	संख्या	—
		१३] आर्थिक दृष्ट्या मागासवर्गीयांना बवलती	संख्या	१२५०
		१४] शाळासमुहाचा विस्तार	संख्या	—
११.	वैद्यकीय आणि आरोग्य.	१] शास्त्राक्रिया	संख्या	—
		२] आय. यु. डी.	संख्या	—
		३] ग्रामीण रुग्णालये	संख्या	—
		४] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे / उपकेंद्रात वाढ करणे.	संख्या	२४
१२.	गृहनिर्माण	१] आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकासाठी घारे	प्लॉट [मूछांड]	—
		२] कमी उत्पन्न गट गृह निर्माण	गाळे	—
		३] मध्यम उत्पन्न गट गृहनिर्माण	गाळे	—
		४] गलीच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	१०४५१
		५] गावठान अंतर्गत जागा देणे अ] गांवे	संख्या	१८
		व] प्लॉट	संख्या	उ. ना.
		६] झोपड्या बांधकाम	संख्या	८०
		७] मूछांड	संख्या	६५७
१३.	कामगार व कामगार कल्याण	१] औद्योगिक कामगारांना अशकालीन प्रशिक्षण	संख्या	—
		२] नवीन प्रशिक्षण गट व्यवसाय सुरु करणे	संख्या	—

टिप :- १] आदिवासी योजनांचा त्ररील माहितीत समावेश केलेला आहे. २] उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार:- जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हाधिकारी, कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ११.३

रोजगार हमी योजना

वर्ष १९८७-८८

जिल्हा : नागपूर.

[रुपये हजारांत]

अ. क्र.	जिल्हा	कामाचा प्रकार	नियोजित कामाची संख्या	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	कामासाठी केलेली तरतुद	कामावर झालेला एकूण खर्च	रोजगार निर्मिती मनुष्य दिवस
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
१.	नागपूर	१] सिंचन	२५०	११६	६५	२२	५१	उ. ना.	८८६३	उ. ना.
		२] सार्वजनिक कामे	५३२	४५३	२३०	६५	२२३	उ. ना.	१२६६४	उ. ना.
		३] कृषि	४७३	३७७	२९०	६२	८७	उ. ना.	२८९९	उ. ना.
		४] वनीकरण	३८६	२१९	१८१	२३	३८	उ. ना.	६४२०	उ. ना.
		५] इतर x	-	-	-	-	-	उ. ना.	६७१८	उ. ना.
		एकूण	१६४१	११६५	७६६	१७२	३९९	४६६००	४४५६४	३२१८०००

- टिप: १. x इतर कामांमध्ये रोहयोअंतर्गत मजुराचे फोटो काढण्याचा खर्च ज्वारीची रक्कम परत करण्याचा खर्च व धारकले वांधण्याच्या खर्चाचा समावेश असल्यामुळे कामाची संख्या दर्शविता येत नाही.
२. सन. १९८७-८८ मध्ये झालेला कुडन प्राप्त झालेला मर्यादा कामाच्या प्रकारानुसार नसल्यामुळे रकाना क्रमांक ९ मधील आकडे वेगवेगळे दर्शविण्यात आलेले नाही.
३. रकाना क्रमांक ११ मध्ये "रोजगार निर्मिती मनुष्य दिवस" कामाच्या प्रकारानुसार उपलब्ध नसल्यामुळे एकूण मनुष्य दिवस दर्शविण्यात आले.

आधार: जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर. [रोजगार हमी योजना शाखा]

तक्ता क्रमांक ११.४

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च
१९८७-८८ या वर्षाकरीता

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र. महिना		खर्च [रुपये लाखात]		मनुष्य दिवस	रोजगार हमी
		प्रत्यक्षा	संचित		योजनेखाली
१.	२.	३.	४.	५.	६.
१.	एप्रिल १९८७	२१.४४	२१.४४	१६७०००	४०५
२.	मे १९८७	२७.३९	४८.८३	२१३०००	४१६
३.	जून १९८७	३५.१२	८३.९५	२४९०००	३९७
४.	जुलै १९८७	२७.१७	१११.१२	२२२०००	३७३
५.	ऑगस्ट १९८७	३३.०५	१४३.१७	१९३०००	४०९
६.	सप्टेंबर १९८७	२६.७५	१६९.९२	१७३०००	३४८
७.	ऑक्टोबर १९८७	३६.१३	२०६.०५	२४५०००	४८३
८.	नोव्हेंबर १९८७	२९.८०	२३५.४५	२३५०००	५०६
९.	डिसेंबर १९८७	४०.३६	२७६.२१	३०२०००	४३२
१०.	जानेवारी १९८८	४५.०८	३२१.२९	४०६०००	३९७
११.	फरवरी १९८८	५०.९८	३७२.२७	३४७०००	४०३
१२.	मार्च १९८८	७३.३७	४४५.६४	४४८०००	५०८

आधार :- जिल्हाधिकारी, कार्यालय, नागपूर. [रोजगार हमी योजना]

शिण्याच्या शाण्याच्या सोई व टंचाई सवधी केलेल्या उपाय योजना वर्ष १९७-८८

जिल्हा: नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	एकूण वस्ती च्या गावांची संख्या [१९८१ च्या जनगणना नुसार.]	गावातील वारांडी महिने वाड्या व वस्त्यांची संख्या	परेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या गावांची त्याखालील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	शिण्याच्या शाण्याची टंचाई टेंकरने पुरवठा होणा-या गावांची संख्या	वैलगाडीने पुरवठा होणा-या गावांची संख्या	टेंकरची गावांची वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	वैलगाडीने पुरवठा होणा-या गावांची वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या गावांची संख्या	साधन तील वाड्या / वस्त्यांची संख्या	१३	१४	१५	१६
१.	नागपूर	१४५	१४५	२१	२१	५	५	५	-	-	-	४९	४९	विहिरीतील - गाळ काढणे व खोल करणे व तात्पुरती नळ योजना
२.	हिंगणा	१२३	१२३	१०७	१०७	५	५	२	२	२	४	९	९	आयातकालीन नळ योजना.
३.	कामठी	७४	७४	३७	३७	२	२	२	-	-	-	३५	३५	साध्या विहिरी खोल करणे व पंप, लघु पाणी पुरवठा योजना.
४.	काटोल	१६९	१७२	१३३	१३३	५	६	५	९	९	१६	२२	२४	विहिरी खोल करणे वडक्या निर्माणे करणे खाजवी विहिरीचे अध्यागहण करणे
५.	नरखोड	१३२	१३५	४३	४४	२६	२६	१०	३	३	५	६०	६२	नळ योजना, पावर पंपाच्या पाणी पुरवठा.
६.	सावनेर	१२५	१२५	११९	११९	२	२	१	-	-	-	४	४	खाजवी शेतक-यांचे विहिरी अध्यागहण करून पंपाच्या पाणी पुरवठा.
७.	कळमेणवर	९१	९१	४	४	४	४	३	-	-	-	८३	८३	तात्पुरती पाणी पुरवठा योजना, हातपंप, पावरपंप.
८.	रामटेक	१४९	१६१	१०१	११०	३	३	२	-	-	-	४५	४८	विहिरी खोल करणे वडक्या खादणे.

तक्ता क्रमांक -११.५ [मुढे चालू]

-१५२-

१.	३.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.	१३.	१३.	१४.	१५.	१६.
९.	गार शिवनी	१०९	१०९	१०२	१०२	७	७	४	-	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	१२१	१२१	७५	७५	-	-	-	-	-	-	४६	४६	विहिरी खोल करणे व सुक्या निमाणा करणे	
११.	उमरेड	१५३	१५३	१२६	१२६	३	३	३	३	३	८	२१	२१	सुडकाव्दारे आकस्मिक नळ योजना विहिरी खोल करणे.	
१२.	शिवापुर	११२	११२	९७	९७	१०	१०	३	२	२	५	३	३	सुडकाव्दारे विहिरी खोल करणे.	
१३.	कुही	१५५	१५५	१५३	१५३	-	-	-	-	-	-	२	२	सुडका खोलून बाणगाधी व्यवस्था केली.	
जिल्हा एकूण		१६५८	१६७६	११८८	११९८	७२	७३	४०	१९	१९	३८	३७९	३८६		

आधार :- नागपुर जिल्हातील सर्व गट विकास अधिकारी, [संघायत समिती]

संक्रियत व अधलक उत्पादन देणारा-या ढिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्रां [१९८७-८८ वर्साकर

जिल्हा: - नागपूर

[क्षेत्रा - हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तालुका	अधिक उत्पादन देणारी ढिकाचे नांव	संक्रियत ढिकाचे नांव	सुधारित ढिकाचे नांव	संक्रियत क्षेत्रा	सुधारित क्षेत्रा	
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	
१.	नागपूर	गहू	२८८४	ज्वारी कामूस	११०५७ ४२३९	ज्वारी भात गहू तूर मुंग उडीद हरभारा भुईमुंग सोयावीन जवस तीळ इतर डाळी कामूस	३४३१ १४४७ ११३७ ३०१५ ३९९ २३३ १८०० ४०६ ३१६२ ३०१६ १८१३ ७५० ३४९२
२.	दहिंगणा	गहू	११६०	ज्वारी कामूस	१४६७० ५३८०	ज्वारी भात तूर मुंग उडीद हरभारा भुईमुंग सोयावीन इतर डाळी कामूस	२८५० ४५१ ३४३३ ३१८ ३१८ ५४० ३०४ १४१७ ४६१ ३८४८
३.	कामठी	ज्वारी गहू	१२८ २६१५	ज्वारी कामूस	३३३९ ६३५	ज्वारी भात गहू तूर मुंग उडीद हरभारा भुईमुंग सोयावीन जवस इतर डाळी तीळ	१५६५ १७६१ २७५० १८६६ १५५ २०० २०८७ १५ २७३८ ४८५० ५९० १४३५

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
४.	काटोल	गहू	१०७०	ज्वारी कापूस	२२६७२ १२५०	ज्वारी भात गहू तूर हरभारा मुग उडीद इतर डाळी भुईमूंग सोयावीन तीळ जवस कापूस	२०३० २६० ३५ ४०१५ २१७७ १६१० १२२० ५८८ ३०० ३२५० ४४० ८० २४४०
५.	नरखोड	गहू	१०३९	ज्वारी कापूस	१८४३५ १८५०	ज्वारी भात गहू तूर हरभारा मुग उडीद इतर डाळी भुईमूंग सोयावीन तीळ जवस कापूस	३८३ ४१० ५६ ५७३० १५८१ १४५२ ६७४ ४३ ७७८१ ५४०० २३७ २५ ३१०५
६.	सावनेर	गहू	१३३५	ज्वारी कापूस	११३५० २८००	ज्वारी भात गहू तूर हरभारा मुग उडीद इतर डाळी भुईमूंग सोयावीन तीळ जवस कापूस	२२०० ३८५ ७५ २५८६ १२७३ ५६० ५४० ७४० ४६०० २०५० २१९ ११७ १३५०

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
७.	कळमेश्वर	गहू	२८८५	ज्वारी	१६२६०	ज्वारी	५४०
				कापूस	१५६०	भात	३८०
						गहू	१२०
						तूर	३०२५
						हरभारा	७४६
						मूग	२७५
						उडीद	२५०
						इतर डाळी	१५०
						भांडुमूंग	३८५०
						सोयाबीन	४००
						तीळ	५००
						जवस	४०४
						कापूस	३२००
८.	रायटेक	गहू	१२१६	ज्वारी	८२३	ज्वारी	५२२६
				कापूस	१५	भात	४२००
						गहू	८५८
						तूर	२०४५
						हरभारा	२२१६
						मूग	१००
						उडीद	७०
						सोयाबीन	१०७०
						तीळ	१०५०
						जवस	१२०५
						कापूस	१५
९.	पारशिवली	ज्वारी	१८०	कापूस	११२३	ज्वारी	१०००८
		गहू	१५४०	ज्वारी	५०२५	भात	२१०५
						गहू	२२६०
						तूर	६२२०
						हरभारा	२२२५
						मूग	२००
						उडीद	२४०
						इतर डाळी	२६१
						भांडुमूंग	१८५
						सोयाबीन	३१६०
						तीळ	१८२५
						जवस	२४६२
						कापूस	१५३७

क्रमशः

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
१०.	मौदा	ज्वारी गहू	१२०० ४०२५	ज्वारी	२१८२	ज्वारी भात गहू तरू हरभारा मूग उडीद इतर डाळी सोयाबीन तीळ जवस	७३०७ ७५०० ३९७५ २१४० २२५० ६० ६५ १५६ ३९५० १२८५ ४०८५
११.	उमरेड	ज्वारी गहू	३३७५ ३७१५	ज्वारी काणूस	४०२९ ३०५०	ज्वारी भात गहू तरू हरभारा मूग उडीद इतर डाळी भांडिमग सोयाबीन तीळ जवस काणूस	१०९१० ३३५३ ४००० ३७९५ २८३ ४५० ३०० ४ ८६०० १७६३ ४००० ३२८०
१२.	भावापूर	गहू	६००	ज्वारी काणूस	५०० ८४१	ज्वारी भात गहू तरू हरभारा मूग उडीद इतर डाळी सोयाबीन तीळ जवस	१२५०० ४१३१ ४६०० २०८५ ११८० ५६ १५४ १०६१ ६०७५ १८३५ ३५००
१३.	कुही	गहू	५०६०	ज्वारी	८०५	ज्वारी भात गहू तरू हरभारा मूग उडीद इतर डाळी तीळ जवस	१३६६५ ३४२७ २८४० ३०५५ १३३४ ४२ १७ १०७५ २४० ५७०४

आधार :- कृषि विकास अधिकाारी, जिल्हा परीजाद, नाशपूर.

तक्ता क्रमांक - ११.७

-१६४-

जिल्ह्यांतील रासायनिक खातांचे वाटप [वर्ष १९८७-८८]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	ता.नुका	रासायनिक खातांचे वाटप [मे. टनांत.]	शेरा		
	नियंत्रित संस्थाकडून	खाजगी संस्थाकडून	एकूण		
१.	२.	३.	४.		
१.	नागपूर	११७१	११५४	२३२५	१] धुरिया, मिश्रहाते व सुपर फॉस्फेट ह्या खातांचा समावेश आहे. २] पावसाचे प्रमाण कमी असल्यामुळे ८६-८७ वर्षांदेखा १९८७-८८ ह्या वर्षात खातांचे वाटप कमी झाले.
२.	हिंगणा	७६०	११४६	१९०६	
३.	कामठी	६१४	९३४	१५४८	
४.	कांदोल	११९०	१३४९	२५३९	
५.	नरखोड	१२२१	१२९६	२५१७	
६.	सावनेर	१२३७	१३०६	२५४३	
७.	कळमेश्वर	१२४३	१२४१	२४८४	
८.	रामटेक	९१३	९४१	१८५४	
९.	पारशिवनी	६५६	८८२	१५३८	
१०.	मौदा	१३५१	११४२	२४९३	
११.	उमरेड	१०२०	१११६	२१३६	
१२.	झिवापूर	८४३	१०४५	१८८८	
१३.	कुही	७६१	११०७	१८६८	
जिल्हा एकूण :-		१२९८०	१४६५९	२७६३९	

आधार :- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - ११.८

-१६५-

जिल्ह्यातील साखार कारखाने

वर्ष १९८७-८८

जिल्हा:- नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	साखार कारखान्याचे नांव	सहकारी/खाजगी	गुळीत क्षमता [मे. टन] [दररोजची]	प्रत्यक्षा झालेले गाळप [मे. टन]	साखारेचे उत्पादन [मे. टन.]
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.

१.	मौदा	श्रीराम सहकारी साखार कारखाना, मर्यादीत, वावदेव. जिल्हा:-नागपूर.	सहकारी	१२५०	२४५५५	८२३६
----	------	---	--------	------	-------	------

आधार :- प्रादेशिक उपसंचालक, [साखार] महाराष्ट्र शासन, प्रादेशिक कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - ११.९

-१६६-

दुग्धा संस्थांची तालुकावार माहिती वर्षा १९८७-८८

जिल्हा:- नागपूर.

अ.क्र.	तालुका	दुग्धा संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	गोळा केलेले स्कूण दुग्धा ["०००" लिटर]	सरासरी प्रतिदिन [लिटर]	श्रातगुहांची संख्या	श्रातगुहांची क्षमता [हजार लिटर]
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
१.	नागपूर	११	६०७	१९१	५२३	१ [x]	१००
२.	हिंगणा	१८	११३४	७६७	२१०१	-	
३.	कामठी	६	२९८	१९३८	५३१०	-	
४.	फाटोल	२५	१५१२	११७९	३२३०	-	
५.	नरखोड	१७	९२८	५३८	१४७४	-	
६.	सावनेर	२९	२५६१	१३१९	३६१४	-	
७.	कळमेवर	२१	१४८६	१३७०	३७५३	-	
८.	रामटेक	१४	३८१	११३६	३११२	१	५
९.	शारशावनी	९	४३७	३७९	१०३८	-	
१०.	मौदा	२०	१०४६	१२०६	३३०४	-	
११.	उमरेड	८	५७२	४२२	११५६	-	
१२.	शिवाम्पूर	१०	५९३	४३०	११७८	-	
१३.	कुही	११	५७२	३६०	९८६	-	
स्कूण जिल्हा		१९९	१२०१७	११२३५	३०६८१	२	१०५

टीप :- [x] नागपूर दुग्धा योजनेचे श्रातगुहा आहे.

आधार:- सहाय्यक निर्वहक, सहकारी संस्था [दुग्धा], नागपूर.

तक्ता क्रमांक - ११०/१०

-१६७-

अवर्षाणा प्रवण कार्यक्रमांची प्रगति दर्याविण्यांत तक्ता

वर्षा १९८७-८८ जिल्हा :- नागपूर.

जिल्ह्यातील या कार्यक्रमांतर्गत
निवडलेल्या तालुक्यांची संख्या

१] केंद्रीय पुरस्कृत]
२] राज्य पुरस्कृत] नि रं क
३] एकूण]

अ. क्र.	योजना	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद [रु. लाखांत]	झालेला खर्च [रु. लाखांत]	खाचणी टक्केवारी	भौतिक साध्याचा तयारिल वात	लक्षा	साध्य	साध्याची टक्केवारी
---------	-------	---	-------------------------------	--------------------	------------------------------	-------	-------	-----------------------

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७	८.	९.	१०.
----	----	----	----	----	----	---	----	----	-----

नि रं क

धट टिप :- नागपूर जिल्ह्यांमध्ये अवर्षाणा प्रवण कार्यक्रमां रावविण्यांत न आल्यामुळे माहिती "नि रं क" दाखविण्यांत आली.

आधार :- जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नागपूर.

तक्ता क्रमांक- ११.११

एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती, त्यावरील तरतूद व खर्च १९८७-८८

जिल्हा:- नागपूर. •

- कार्यक्रमाखाली असणा-या - १] तालुक्यांची संख्या - १
 २] गावांची संख्या - ९८
 ३] एकूण लोकसंख्या - ५३१५७
 [१९८१ जनगणनेप्रमाणे]
 ४] अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या- २८२५९
 [१९८१ जनगणनेप्रमाणे]

[सम्ये लाखांत]

अ. क्र.	विकास शीर्षक	१९८७-८८		खर्चाची तरतुदीशी टक्केवारी
		तरतूद	खर्च	
१.	२.	३.	४.	५.
अ] १.	कृषि व संलग्न सेवा	१९.१८	१७.२२	८९.७८
२.	ग्रामीण विकास	६८.५४	६८.५३	९९.९८
३.	पाटबंधारे व पुर नियंत्रण	२१.२०	२७.३३	१२८.९२
४.	विद्युत विकास	३.००	८.३९	२७९.६६
५.	उद्योग व खाणाकाम	०.१०	०.१०	१००.००
६.	वाहतूक व दळणावळण	१०.९६	९.०९	८२.९४
७.	शिक्षण, क्रीडा, कला व संस्कृति	३.१२	३.०४	९७.४४
८.	आरोग्य सेवा	१६.९७	१६.९४	९९.८२
९.	पाणी पुरवठा, गृहनिर्माण व नगर विकास	८.६४	८.७४	१०१.१५
१०.	माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-
११.	मागास वर्ग कल्याण	३.४२	३.९९	११६.६७
१२.	कामगार व कामगार कल्याण	०.१३	०.१३	१००.००
१३.	समाज कल्याण व प्रोत्साण	-	-	-
	एकूण	१५५.२६	१६३.५०	१०५.३१
ब]	माडा योजनेखालील तरतूद	१२.८५	११.०७	८६.१५
क]	न्युकलीअस व्जेट	१४.००	१४.००	१००.००

आधार :- जिल्हा, नियोजन अधिकारी, नागपूर.

वीस कलमी कार्यक्रम १९८७-८८ जिल्हा :- नागपूर

कलमी क्रमांक	विवरण	परिमाण	उपिष्ट	साध्य
१.	२.	३.	४.	५.
१.	[अ] एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	लाभधारकांची संख्या	२६००	१०५५०
	[व] राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम	मनुष्य दिन [लाखांत]	५.८९	९.६७
	[क] ग्रामीण भूमिहीन रोजगार हमी कार्यक्रम	मनुष्य दिन [लाखांत]	९.७८	८.८९
५.	अतिरीक्त जमिनीचे वाटप	एकर	१४६५	१४३२.५
६.	वेठविंगारचे पुनर्वसन	संख्या	-	-
७.	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	खोड्यांची संख्या	१४०	८९
८.	[ड] मुलाना रोग प्रतिबंधक लस टोचणे	संख्या	६९०००	५७९३७
९.	[अ] कुटुंब नियोजन शास्त्राक्रिया	संख्या	२३५८०	२३४५८
११.	[अ] अनुसूचित जातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	संख्या	३५७३	६३१८
	[व] अनुसूचित जातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	संख्या	३२४६	४८००
१४.	[अ] धारवांटाणी जागा देणे	संख्या	६५७	१०१८
	[व] धारवांटाणीसाठी अर्धा सहाय्य	संख्या	६५७	२८
	[ड] आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घाटकांसाठी धारवांटाणी	संख्या	२८८	१००
	[ड] कमी उत्पन्न गटांसाठी धारवांटाणी	संख्या	६१५	६४०
१५.	गलीच्छ वस्ती सुधारण	लोकसंख्या	३४०००	३३४१५
१६.	झाडे लावणे	संख्या [लाखांत]	१११.८४	१२४.९८०
१९.	[अ] खोड्यांचे विद्युतीकरण	संख्या	-	२०
	[व] पंपसंचांचे विद्युतीकरण	संख्या	१०००	२८५९
	[क] सुधारित चुली	संख्या	२५१९	३७७०
	[ड] वायोगॅस संय वसविणे	संख्या	१३००	१४९०

आधार :- १] जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

२] महाराष्ट्र शासन नियोजन विभागाचे माहे डिसेम्बर १९८८ मध्ये प्रकाशित झालेल्या " महाराष्ट्र राज्यातील वीस कलमी कार्यक्रमाच्या प्रगतीचा आढावा १९८७-८८".

तक्ता क्रमांक - ११.१३

विशेष घाटक योजना [१९८७-८८] जिल्हा:- नागपूर

अ. क्र.	क्षेत्र [सेक्टर]	उपलब्ध झालेली आर्थिक [रुये लाखांत]	झालेली तरतूद खर्च [रु लाखांत]	खर्चाची टक्केवारी
१.	२.	३.	४.	५.
१.	कृषि व संलग्न सेवा	१८.७५	१७.२७	९२.११
२.	ग्रामीण विकास	२३.९६	५०.५२	२१०.८५
३.	घाटवर्धारे, व पुरनियंत्रण	-	-	-
४.	विद्युत विकास	७.५०	३२.७५	४२६.६७
५.	उद्योग व खाण काम	३.९९	५.१५	१२९.८३
६.	वाहतूक व दळणवळण	४.४०	४.३९	९९.७७
७.	शास्त्र, तंत्रविद्या आणि पर्यावरण	-	-	-
८.	सर्वसाधारण आर्थिक सेवा	-	-	-
९.	सामाजिक आणि सामूहिक सेवा	१२४.३३	१०६.८८	८५.९६
जिल्हा एकूण		१८३.९३	२१६.२६	११८.६७

आधार :- जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, नागपूर

निवडक शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती [१९८७ या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[मृती किंमती मूल्य रु.त]

मालाचे वर्णन	प्रकार	महिने										वर्षाची सरासरी		
		जानेवारी	फरवरी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	सरासरी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१. गहू	कल्याण	२६५	२६३	२७०	२३७	२५०	२६२	२५७	२६२	२७५	२८५	२९०	३३३	२६८
२. तांदूळ	लुचई	२२४	३०५	३०५	३०५	३०५	३२०	४००	३२८	३२५	३२५	३८६	३७१	३३७
३. ज्वारी	हाय-वीड	१५५	१५०	१४३	१३८	१५०	१५६	१७०	१८०	१७०	१७०	१७५	१६८	१५८
४. उडीद	काळा	४१७	३२०	-	४२५	-	-	४२६	-	-	४१६	४२२	४६६	४१४
५. हरभरा	देशी	३२६	३३६	३२४	३२५	३५०	३६२	४१०	४१५	३५०	४४०	४३५	४२२	३८१
६. तूर	मांडरी	५०४	५६७	५५७	५८०	५२२	-	६०४	६८२	६५८	-	७०१	६६५	६११
७. मसूर	गावरांनी	-	३४६	३४२	-	३७१	३७५	२६६	-	-	४२०	३८०	-	३६७
८. जवस	गावरांनी	७८२	७५६	७२३	७३३	८२७	२२५	११००	१०८२	१०२५	२७५	१११५	१०६०	१२६
९. तीळ	मांडरी	१०४७	१०३८	१०१८	१०७५	११८०	११७५	१२२५	११६३	११६२	११५०	११५३	१०२३	११२३
१०. मिरची	भिवा	५०४	३५३	४३८	४४३	४२४	४५८	५२८	५३२	७००	७२५	७७१	८०८	५५८
११. सोंगदाना	अकोला	६२०	६१५	६६२	६३०	६३०	७०८	७६२	७२५	६१०	६२५	६१५	७५०	६६२
	[मल्ली]													
१२. येरंडी	स्थानिक	३१०	-	३२०	४३	५०५	५४७	४५८	५२५	५२५	५००	४२०	५०२	४६५
१३. मूग	गावरांनी	३२१	४२५	-	-	-	४०५	४०६	४८४	४५८	४५७	३२५	-	४१५
१४. कुलथा	स्थानिक	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५०३	५०३	५०२	५०३
१५. सोया	स्थानिक	४०६	३२१	३७३	३८५	४३५	५३२	६१७	५४०	५५५	५२५	४२८	५१३	४८१
१६. संत्री	नागपूरी	४३७	४३३	४४३	६७५	-	५००	-	-	३३०	३३०	३००	३५०	४२२
	[मृती गाडी]													
१७. कापूस	एच-४	५५०	५५०	५५०	५६०	५६०	५६०	५६०	५६०	५६०	५६०	५६०	५६०	५५८
	एमसीयु-	५३०	५३०	५३०	५६५	५६५	५६५	५६५	५६५	५६५	५६५	५६५	५६५	५५६
	१००७	५१५	५१५	५१५	५२५	५२५	५२५	५२५	५२५	५२५	५२५	५२५	५२५	५२३
	एमआरटी	५०५	५०५	५०५	५०५	५०५	५०५	५०५	५०५	५०५	५०५	५०५	५०५	५०५

टीप : संत्र्याच्या किंमती मृती गाडी समजाव्यात.

आधार : १] नागपूर जिल्ह्यातील कृषि उत्पन्न बाजार समिती [सर्व]

२] महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादन पणन महासंघ मर्यादीत, नागपूर.

जिल्हा मुख्यालयाच्या ल्हाणसमवेत्त्या वस्तुंच्या सरासरी किरकोळ किंमती [१९८७ या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[मूल्य रूपांत]

अ. क्रं.	मालाचे वर्णन	गुणवत्ता व प्रकार	एकक	मासिक सरासरी किरकोळ किंमती												वर्षाची सरासरी
				जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
धान्ये																
१.	तांदूळ-उत्तम [खुवा]	लुचई-१	किलो	३.८२	३.७०	३.७५	३.५०	३.५०	३.६७	३.७५	४.१९	४.३०	४.३५	५.०५	४.७५	४.०३
२.	तांदूळ-मध्यम [खुवा]	लुचई-२	"	३.७०	३.५०	३.५०	३.४०	३.४०	३.५०	३.७०	४.१५	४.१०	४.३६	४.५५	३.६९	
३.	तांदूळ-जाडा [खुवा]	लुचई-३	"	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.१७	३.८५	३.९०	३.९७	४.००	३.३२
४.	गहू [स्व. धा. दु.]	रेडमेक्लीकन	"	२.०५	२.०५	२.०५	२.०५	२.०५	२.०५	२.०५	२.१०	२.१०	२.१०	२.१०	२.१०	२.०७
५.	गहू जाडा	समरीघोट	"	३.५०	३.५०	३.५०	३.००	३.००	३.००	३.४०	३.२०	३.४७	३.५०	३.७५	३.८०	३.३९
६.	गहू आटा	स्थानिक	"	३.४०	३.४०	३.४०	३.४०	३.४०	३.४०	३.४०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.४४
७.	ज्वारी-मांदरी	गावसानी	"	२.००	२.००	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.२०	२.६४	२.८५	३.१०	२.३३
८.	ज्वारी-पिवळी	पिवळी	"	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.५०	२.८०	२.८०	३.५२	२.००	१.८०	२.४५
९.	वाजरी-जाडा	गांवसानी	"	२.६०	२.७०	२.८०	२.८०	२.९६	३.००	३.००	३.९५	३.००	३.००	३.००	२.८७	२.८९
डाळी																
१०.	हरभरा	देशी	किलो	४.५०	४.८७	५.५०	५.००	५.००	५.००	५.००	५.५०	५.७५	५.५०	५.७२	५.८०	५.२६
११.	हरभरा डाळ	गावसानी	"	४.९०	५.००	५.१०	५.००	५.५८	५.५७	५.५०	५.८०	५.३२	५.५४	५.९०	६.००	५.४३
१२.	तूर डाळ	"	"	८.८०	९.०५	८.२२	८.५०	८.८२	९.२०	१२.१२	११.००	१०.८७	११.७०	१२.००	१३.५०	१०.३२
१३.	उडीद डाळ	"	"	७.५०	७.८०	७.९०	७.००	७.४८	७.८०	७.८०	८.००	७.७२	७.३०	७.९०	८.२०	७.७०
१४.	मुग डाळ	"-[मोगर]-"	"	७.००	७.३७	७.५०	७.००	७.४८	७.८०	७.८०	८.००	७.७२	७.४८	७.९०	८.२०	७.६०
१५.	मसूर डाळ	समरी	"	६.८२	६.७०	६.७०	६.७०	६.६०	६.३२	७.००	७.००	६.८०	६.८०	७.००	७.००	६.७०

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
<u>साखर व गूळ</u>																	
१६.	साखर[छुवा]	सी-३० किलो	६.८८	६.५७	६.३०	६.४५	६.८८	६.८५	६.६०	६.७७	६.६०	६.८०	६.८०	६.६०	६.६८		
१७.	गूळ	कोल्हापुरी-	६.७०	६.५०	६.२५	६.००	६.६४	६.८०	६.८०	६.८०	६.८०	७.००	७.००	७.००	७.००	६.७१	
<u>तेल व खनिजे</u>																	
१८.	भुईमुगाचे तेल	गुजराथ -"	२१.४०	२१.८५	२१.६२	२२.१५	२४.२०	२५.७५	२७.२०	२८.६२	२६.७५	२६.४०	२६.५०	२६.२०	२४.८९		
१९.	पामतेल[स्व. धादू]	-"	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	११.५०	
२०.	वनस्पती तेल	सूर्यमुखी -"	२५.६०	२६.००	२५.५०	२६.००	२६.१०	२६.८७	२८.००	२७.२५	२६.१२	२४.२५	२४.२५	२४.२५	२४.२५	२५.८५	
२१.	दुध[गुधद]	म्हशीचे -"	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.७५	६.००	६.००	६.००	६.००	५.४०		
<u>मास मासे व मसाले</u>																	
२२.	मास[वक-याचे]	स्थानिक -"	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	
२३.	मासे	रोहू -"	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	२०.८०	२४.००	२४.००	१८.४०		
२४.	अंडी	कोंबडी डझन [विदेशी]	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	७.७५	७.००	७.२६	९.००	९.३७	८.०९		
<u>मसाल्याचे प्रदार्थ</u>																	
२५.	मीठ	गांढराळप्या -" [गायछाष]	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	०.७५	
२६.	हळद	वायगांव -"	२८.२०	२७.७५	२८.००	२८.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२६.००	२७.५०	२८.००	२६.९५		
२७.	सुकी मिरची	भिवांपूर -"	१२.००	१२.००	१२.००	११.७५	११.००	११.५०	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१४.५०	१५.००	१२.६५		
<u>भाजी माला</u>																	
२८.	चंटाटे	गहाडी -"	२.४०	२.२५	२.००	२.००	२.७०	३.७५	४.००	३.२५	३.००	२.९०	३.७५	३.२५	३.९४		
२९.	कांदे	नाशिक -"	२.००	२.००	२.००	२.००	१.५५	२.६२	३.५०	४.१२	५.००	४.००	४.००	३.००	२.९८		
<u>फळे</u>																	
३०.	केळी	मुसावळ डझन	३.००	३.२५	३.५०	३.५०	३.९०	४.००	४.००	३.८१	३.००	३.००	३.००	३.००	३.४१		

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
<u>पेये</u>																	
३१.	चक्षा	चक बॉर्ड रेड लेवल	किलो	४१.००	४०.००	४०.००	४०.००	४२.५०	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४२.६२
३२.	कॉफी	चक पाईड मासंडर	"	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००	३५.००
<u>जळण, वीज, दिवावत्ती</u>																	
३३.	राफिल	मांदरा	लिटर	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५	२.६५
३४.	कोळसा	स्थानिक	५० किलो	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८२.००	८०.००	८०.००	८१.८३	
३५.	काडेपेटी	बावीछाम	५० कांड्या	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	०.२०	
३६.	लाडूड	धावडा	५० किलो	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	३०.००	
<u>कपडे</u>																	
३७.	धोतर	८ मिटर एम्प्रेस मील	जोडी	७५.००	७५.००	७५.००	७५.००	७५.००	७०.००	७०.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७८.००	७५.५६
३८.	साडी	४ १/२ मिटर [सुरत मावर]	१ नग	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००	७०.००
३९.	कोटींग	७ १/२ मी. एम्प्रेस मील	मीटर	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०	१२.५०
४०.	ब्लॉउज पीस	६५ सें. मी. एम्प्रेस मील	मीटर	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	१८.००	२२.६५	२२.००	२२.००	२२.००	२०.००	२०.००	१२.७२	
४१.	शर्टींग	एम्प्रेस मील	मीटर	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	१५.००	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
भांडी																
४२	मितळी थाळी	भंडारा	किलो	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५४.००	५५.३७	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.००	५०.७८
वारशांतिल संकीर्ण वस्तू																
४३.	धुण्याचा सावण	५०१	१ वार [दोन बंड्या]	७.८०	९.६२	७.६०	७.६०	७.६०	७.६०	७.६०	७.९०	८.१०	८.५०	१०.००	१०.००	८.३३
४४.	अंगाचा सावण	लक्ष	१ बडी	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.८७	३.५०	३.५०	३.५०	३.६५	३.८५	३.३१
४५.	मान	कपुरी	१०० नग	२.३०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.४०
४६.	सुमारी	मंगलोरी	किलो	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००	४८.००
४७.	तवाखे	व-हाडी	किलो	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००	१४.००
४८.	तिगारिट	पनामा	१० नम	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.३७	२.५०	२.०७
४९.	विडी	शेर नं. ७	संख्या २५	१.१०	१.१०	१.१०	१.१०	१.१०	१.१०	१.१०	१.१०	१.१०	१.१०	१.१०	१.१०	१.१०
५०.	केत तेल	वाम्ही	मध्यम अविळा [२००मी.ली.]	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०	१३.५०
५१.	मद्रासाजी कागद	वल्लारपुर	दस्ता	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	३.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	३.४२

आधार : जिल्हा संचयकी कार्यालय, नागपूर

केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक [वर्ष १९८७-८८]

जिल्हा : नागपूर

मायाभूत वर्ष - १९६० = १००

अ. क्र.	महिना व वर्ष	अन्न	मानसवारी तंत्रादि	इंधन व द्विवायत्ती	घरे	कामड विछाना आणि पादत्राणे	संकिर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	सरासरी १९८६-८७	७०८	८५५	९६८	३६०	६४५	५५१	६७३
१.	एप्रिल १९८७	६९५	९३९	९७५	३८२	६५१	५७२	६७५
२.	मे १९८७	७११	९४२	९७५	३८२	६५१	५९३	६८८
३.	जून १९८७	७३५	९५४	९७६	३८२	६४३	५९३	७०१
४.	जुलै १९८७	७६२	९५४	९८४	४६९	६५०	५९३	७२४
५.	ऑगस्ट १९८७	७६०	९२६	९८६	४६९	६५०	५९७	७२२
६.	सप्टेंबर १९८७	७८१	९२६	९८६	४६९	६५२	५९७	७३५
७.	ऑक्टोबर १९८७	८०५	९२६	९७६	४६९	६५२	५९७	७४७
८.	नोव्हेंबर १९८७	७९४	९३३	९७६	४६९	६५२	५९७	७४२
९.	डिसेंबर १९८७	८०३	९४०	९७६	४६९	६५२	६११	७४९
१०.	जानेवारी १९८८	७६४	९३८	९७६	५२९	६६३	६१३	७३२
११.	फेब्रुवारी १९८८	७६२	९३४	१०२७	५२९	६७५	६१०	७३५
१२.	मार्च १९८८	७९०	९३४	११४४	५२९	६८५	६२३	७६१
	एकूण सरासरी १९८७-८८	७६३	९३७	९९६	४६२	६५६	५६०	७२६

आधार : कामगार आयुक्तांचे कार्यालय, मुंबई-२३

जिल्ह्यांतील पोलीस दलांची एकूण संख्या जिल्हा:- नागपूर.

अ. क्र.	वाव	वर्ग १९८७-८८
---------	-----	--------------

१.	२.	३.
----	----	----

१. पोलीस दलांची संख्या.

अ] पोलीस उपमहानिरीक्षक [वर्ग - १]	-
ब] पोलीस आयुक्त	२ X
क] पोलीस उपआयुक्त	३
ड] पोलीस सहआयुक्त	१०
इ] पोलीस अधिकांक	३
ई] पोलीस सहाय्यक अधिकांक	४
फ] पोलीस उप अधिकांक	६
ग] निरीक्षक	५७
घ] उपनिरीक्षक	२५२
च] जमादार	१४०
छ] हवालदार	१४६५
ज] शिपाई	४९३६

एकूण - पोलीस दलांची संख्या ६८७६

२. पोलीस ठाणे	३८
३. आऊट पोस्ट	६४
४. सब पोस्ट	२
५. लॉक अप्स	३६
६. पोलीस ठाणे, आऊट पोस्ट व सब पोस्ट आदींची गावे	३७
सोय असलेली गावे/ शोहरे	१२

पोलीस दलाचा एकूण खर्च [रुपये लाखांत] १६५५

- टिप :- १. [x] यांत पोलीस आयुक्त व अतिरीक्त पोलीस आयुक्ताची मद समाविष्ट आहे.
२. पोलीस दलांत मुख्यपती पदे रीक्त असल्यामुळे १९८६-८७ वेळा यावर्षी एकूण पोलीस दलांची संख्या कमी दिसून येते.
- आधार :- १. पोलीस आयुक्त नागपूर शहर.
२. पोलीस अधिकांक नागपूर जिल्हा [ग्रामीण विभाग] नागपूर.
३. पोलीस अधिकांक मध्य-दक्षिण - पूर्व व - पश्चिम रेल्वे, नागपूर.
४. समादेशांक, राज्य राखीव पोलीस दल गट क्रमांक- ४, नागपूर.

अ. क्र.	गुन्हाचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या [४-६]	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे.	मागील वर्षीची कोर्टात चालू असलेली प्रकरणे.	न्यायालयात चौकशी करण्यासाठी प्रकृतिली प्रकरणे.	न्यायालयाने काढून टाकलेले शिक्षा दिलेली व जाहीर निकाशांत काढलेली प्रकरणे.	निर्देशावली म्हणून सोडलेली प्रकरणे.	दाखली असलेली प्रकरणे.	वर्षाच्या त्या त्या पूर्वावृत्त प्रकरणे.
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.
१.	दखलपत्रात गुन्ह्यांत मदत करणे	२	-	१	-	-	-	-	१
२.	दखलपत्रात गुल्हयावाबत कटकरणे	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	सार्वजनिक शांतता सुरक्षितता व न्याय या बाबतचे गुन्हे	५००	२०३	११९८	२९७	२८२	१६८	१०८	२३७
४.	व्यक्ति विषायक गंभीर गुन्हे	३३६९	१६१४	७६२७	१७५५	१०१२	५५०	४५१	७३६२
५.	व्यक्ति आणि मालमत्ता विषायक किंवा फक्त मालमत्ता विषायक गंभीर गुन्हे	१४७१	१०२९	२१७२	४४२	४७१	२२८	२४३	१६७२
६.	व्यक्ति विषायक किरकोळ गुन्हे	१०७२	१५२	१६८१	९२०	८९१	२१०	३३५	११६५
७.	मालमत्ता विषायक किरकोळ गुन्हे	४४३४	२८३०	७२१७	१६०४	१२४०	४९९	७१३	६३६२
८.	वर नै नोंदलेले इंडियन पिनल कोड खालील इतर गुन्हे.	१११०८	३३६८	३२८६	७७४०	३९६३	७७१	३०७९	३२१३
एकूण [१ ते ८]		२१९५४	९१९६	२३१८२	१२७५८	७८५९	२४२६	१४९२९	२०७२६
९.	वर नमुद न केलेले इतर गुन्हे								
अ] विशेष किंवा स्थानिक कायदा खाली दखल पात्र ठरलेले गुन्हे.		३०५३१	१२४१६	१३३४०	१८११५	८०२०	३०१०	९२१२	११२०३
ब] बी. एच. ओ. आर. १९४७ या कायदाखाली गुन्हे.		-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण वरीज		५२४८५	३१६१२	३६५२२	३०८७३	१५८७९	५४४६	१४१११	३१९२९

आधारे:- १. पोलिस अधिक्त नागपूर, [शहर] २. जिल्हा पोलिस अधिकांक [गुंमोनी] जिल्हा नागपूर. ३. पोलिस अधिकांक मध्य रेल्वे, दादर, मुंब रेल्वे, पश्चिम रेल्वे, नागपूर.

तुलगांत दाखल केलेले गुन्हेगार [१९८७-८८] या वर्षाकरीता

जिल्हा :- नागपूर

अ. क्र.	वाच	मुख्या	स्त्रिया	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.
१.	रेल्वे अधिनियम	१७१५	२३	१७३८
२.	मुंबई पोलीस अधिनियम	१६४०	१९	१६५९
३.	मुंबई दारुवंधी अधिनियम	६४२	९	६५१
४.	क्रिमिनल प्रोसिझर कोड अधिनियम	४०	-	४०
५.	घारकोडी आणि चोरी	३४५	७	३५२
६.	छोटे दस्तऐवज व असवपूक	१२	-	१२
७.	खून	७०	-	७०
८.	डाके व दरोडे	१२	-	१२
९.	हल्ला व दुखापत करणे	६९	-	६९
१०.	फुस लावून पळविणे व वलात्कार करणे	२५	-	२५
११.	लष्करी गुन्हे	-	-	-
१२.	इतर	२६६	३	२६९
एकूण		४८३६	६१	४८९७

अध्यास :- अधिकाक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

तुल्यगत दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रानुसार वर्गीकरण
[वर्षा १९८७-८८ या करीता]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	बाव	पुरुषा	स्त्रिया	एकूण
१.	२.	३.	४.	५.
१.	<u>१८ वर्षांखालील</u>			
	१.१ अशिक्षित	२३८	२	२४०
	१.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	१.३ वाचता व लिहिता येणारे	३१३	५	३१७
२.	<u>१८ ते २१ वर्षी</u>			
	२.१ अशिक्षित	३६४	३	३६७
	२.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	२.३ वाचता व लिहिता येणारे	५३५	१३	५४८
३.	<u>२२ ते ३० वर्षी</u>			
	३.१ अशिक्षित	९०८	७	९१५
	३.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	३.३ वाचता व लिहिता येणारे	१२४४	१७	१२६१
४.	<u>३१ ते ४० वर्षी</u>			
	४.१ अशिक्षित	५१३	४	५१७
	४.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	४.३ वाचता व लिहिता येणारे	३०३	५	३०८
५.	<u>४१ ते ६० वर्षी</u>			
	५.१ अशिक्षित	१६९	५	१७४
	५.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	५.३ वाचता व लिहिता येणारे	२१९	-	२१९
६.	<u>६१ वर्षांवरील</u>			
	६.१ अशिक्षित	२४	-	२४
	६.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	६.३ वाचता व लिहिता येणारे	७	-	७
७.	<u>एकूण</u>			
	७.१ अशिक्षित	२२१६	२११	२२३७
	७.२ अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
	७.३ वाचता व लिहिता येणारे	२६२०	४०	२६६०

आधार :- अधिकाक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

दिवान्णी व कौजदारी न्यायालयांत निकालांत काढलेली कामे. [१९८७-८८]

जिल्हा :- नागपूर.

दिवान्णी				कौजदारी			
मुळ		अपिल		मुळ		अपिल	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
३६५३	२३४१	२९४	३७८	६४८३३	-	२४६	४२५५

टिप :- १. जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी, यांनी ज्या प्रकरणावर निर्णय दिला आहे अशा प्रकरणांचा तलाव्हा नाही.

२. न्यायाधिकाऱ्यांची १७ प्रदे रीक्त असल्यामुळे कामाचा निमदारा झालेला नाही त्यामुळे १९८६-८७ वेव्हा आकडेवारी कमी दिसून येते.

आधावर :- जिल्हा सत्रा न्यायाधिकाऱ्या, जिल्हा नागपूर.

बैंक कार्यालये, वर्गीकृत बँका यांची संख्या, त्यांच्या ठेवी व कर्जे [१९८७ या वर्षाकरीता

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	बँकाची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	खालीयत असलेली लोकसंख्या	वर्गीकृत बँका [संख्या]	बँकांची कार्यालये [संख्या]	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी [लाखा ररकमा. स्मयात]	वर्गीकृत बँकांच्या आगाऊ संख्या.	सहकारी बँका संख्या.
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.
	जिल्हा एकूण	८९	१७५२६६७	१२८	२२९	६४३४२	३५३०७	१०१
	तालुका							
१.	नागपूर -शहर	१	१२१९४६१	२८	१२९	उ. ना.	उ. ना.	३६
२.	नागपूर-ग्रामीण	५	१५९७४	६	६	"	"	२
३.	हिंगणा	७	२९४०९	९	९	"	"	५
४.	कामठी	७	११३५८६	९	९	"	"	४
५.	काटोल	६	४१६२०	७	७	"	"	६
६.	नरखोड	१०	४५७६३	११	११	"	"	८
७.	सावनेर	८	५५९८८	९	९	"	"	७
८.	कळमेश्वर	५	२६५४३	५	५	"	"	४
९.	रामटेक	८	४४७१२	९	९	"	"	३
१०.	पारशिवनी	६	३७५२८	७	७	"	"	३
११.	मौदा	७	२४६६४	८	८	"	"	८
१२.	उमरेड	७	५३५११	८	८	"	"	७
१३.	भिवापूर	५	१८३२१	५	५	"	"	४
१४.	कुही	७	२५५८७	७	७	"	"	४

धट टिप :- स्तंभा ७ व ८ ची माहिती तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्हाची माहिती दर्शविली आहे.

आधार :- अगुणी जिल्हा प्रबंधक, बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

तक्ता क्रमांक- १४.३

संयुक्त भांडवली संस्था जिल्हा: नागपूर.

अ. रोजीची स्थिती भागाद्वारे मर्यादित हमी द्वारे आणि ना नका रकूणा
क. केलेल्या संस्था. तत्वावर काम न करणा-या संघटनाद्वारे मर्यादित असलेल्या संस्था.

सार्वजनिक खाजगी सार्वजनिक खाजगी

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.
१.	३१ मार्च १९८८	७२	६४७	१२	४	७३५

आधार :- कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय,
भारत सरकार, नवी दिल्ली.

तक्ता क्रमांक १४.३

उत्तरविलेख्या विमापत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम

[१९८७-८८ या वर्षाकरीता]

जिल्हा :- नागपूर.

अ. क्र.	नाव	परीमाण	संख्या
१.	२.	३.	४.
१.	गाढा	संख्या	८
२.	उत्तरविलेली विमापत्रे	संख्या	३३५१३
३.	व्यपगत विमापत्रे	संख्या	३२६५०
४.	विम्याची रक्कम	रुपये [हजारात]	७९४९९०

आधार :- वरीष्ठ मंडळ प्रबंधक, भारतीय जीवन विमा निगम,
नागपूर.

तक्ता क्रमांक १५.१

चित्रपटगृहाचे विषयी आकडेवारी [१९८७-८८ चा वर्षाकडिता]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	कायम स्वरूपाची चित्रपटगृहे		किरती चित्रपटगृहे		वसूल केलेला करमणूक कर [रुपये]
		संख्या	मूल्येक खेळा-साठी आसन क्षमता	संख्या	मूल्येक खेळा-साठी आसन क्षमता	
१	२	३	४	५	६	७
जिल्हा एकूण		३२	२३४९१	६	१८६०	३९५४२९७३
तालुका						
१.	नागपूर [शहर]	२५	१९४३६	-	-	३७०१९७८४
२.	नागपूर [ग्रामीण]	२	-	-	-	-
३.	हिंगणा	-	-	-	-	-
४.	कामठी	२	१७७९	-	-	१५३३६७७
५.	काटोल	१	५००	-	-	११२३२०
६.	नरखेड	-	-	१	२४०	१८४४९
७.	सावनेर	-	-	२	७६०	२६१२५
८.	कळमेजूर	-	-	२	७६०	७९७०४
९.	रामटेक	१	५४५	-	-	७१५३२
१०.	पारशिवनी	-	-	-	-	-
११.	मौदा	-	-	१	१००	१९७२
१२.	उमरेंड	२	१२३१	-	-	६७२४१०
१३.	भिवानूर	-	-	-	-	-
१४.	कुही	-	-	-	-	-

आधार : जिल्हा मॅजिस्ट्रेट, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर
[करमणूक/शाखा].

तक्ता क्रमांक १५.२

जिल्ह्यांतील गोळा केलेली अल्पवयतीची रक्कम [१९८७-८८ वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[रुपये हजारांत]

अ. क्र.	योजनेचे वर्णन	साध्य	एकूण गोळा केलेली रक्कम	काढून घेतलेली रक्कम	निव्वळ गोळा केलेली रक्कम
१	२	३	४	५	६
१.	टपाल कार्यालय वचत बँक		१६५८१४	१५२९५५	१२८५९
२.	पुनरावर्ती ठेवी		९३६४२	५५९३०	३७७१२
३.	संचित मुदतीच्या ठेवी		३४३७७	२४५४५	९८३२
	एकूण संचित व पुनरावर्ती ठेवी		१२८०१९	८०४७५	४७५४४
४.	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी [गोस्ट]		४४९	८४	३६५
५.	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी [स्टेट बँक ऑफ इंडिया]		३२१९३	२२६५	२९९२८
	एकूण सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी		३२६४२	२३४९	३०२९३
६.	राष्ट्रीय वचत पत्रे २ ते ७ मालिका		२३८९४१	७३२६४	१६५६७७
७.	सामाजिक सुरक्षा प्रमाणपत्रे		-	-	-
८.	इतर सर्व जुनी प्रमाणपत्रे		-	८७	[-]८७
९.	इंदिरा विकास पत्रे		५०६७१	-	५०६७१
१०.	राष्ट्रीय वचत योजना १९८७		५०१०	-	५०१०
११.	मासिक ग्रान्ती योजना		१९०७७	-	१९०७७
	एकूण	३८१० [लाख]	६४०१७४	३०९१३०	३३१०४४

कमशा...

तक्ता क्रमांक १५.३ [पुढे चालू...]

१	२	३	४	५
१२.	संचित व पुनरावर्ती, गुंतवणूक	१६५८१४	१५२२५५	१२८५२
१३.	संचित व पुनरावर्ती उेकीची खाती	१२८०१२	८०४७५	४७५४४
१४.	सार्वजनिक भविष्य निधी खाते	४४२	८४	३६५
१५.	सार्वजनिक भविष्य निवाह निधी गुंतवणूक	३२१२३	२३६५	२९२२८
१६.	अभिकर्त्यांकडून झालेली गुंतवणूक	२२४६२२	७३३५१	२२१२७१
१७.	इ. पी. स्क. गुंतवणूक	१९०७७	-	१९०७७
	एकूण	६६०१७४	३०२१३०	३३१०४४

टीप : [१] क्रमांक १ ते ११ पर्यंत अल्पवयतीच्या योजना आहेत व क्रमांक १२ ते १७ पर्यंत त्या योजनांचा मोबदला आहे.

[२] योजनानुसार वेगवेगळे साध्य उमलब्ध नाही.

आधार : सहाय्यक संचालक, अल्पवयती योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तालुकावार गोळा केलेला जमीन महसूल [१९८७-८८ या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[समये हजारांत]

अ. क्र.	जिल्हा / तालुका	याच वर्षाची जमीन महसूलाची एकत्रित मागणी [गुवीच्या वर्षाची जमा रक्कम सोडून]	एकत्रित जमीन महसूलाची थकवाची [अधिकृत व अनाधिकृत]	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी	सुट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	वृत्त्येवढी वसुली	खातेदारांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	जिल्हा एकूण	१६२१	१८१०	३४३१	३०९	-	३१२२	१४१५	२७७१९४
	तालुका								
१.	नागपूर [शहर]	४७	२६	७३	-	-	७३	३८	२८६१
२.	नागपूर [ग्रामीण]	११७	७७	१९४	-	-	१९४	११२	१६८९७
३.	हिंगण	८९	८४	१७३	१	-	१७२	७६	१५८४३
४.	हामडी	१२१	८२	२०३	-	-	२०३	१२९	१२३९९
५.	काटोल	११५	१७०	२८५	१०१	-	१८४	४२	२०७०८
६.	नरखेड	१२६	२८८	४१४	२९	-	३८५	१४२	२७१७८
७.	सावनेर	१५२	१५२	३११	-	-	३११	१३६	२०५२१
८.	कळमेण्वर	१३३	२४८	३८१	-	-	३८१	१००	१८४७७
९.	रामटेक	५७	१५०	२०७	४४	-	१६३	२३	१९९०४
१०.	भारशिवनी	१२२	१६१	२८३	-	-	२८३	११६	१५०८७
११.	मौदा	१४०	११५	२५५	-	-	२५५	१६८	२१९६३
१२.	उमरेड	१३६	९७	२३३	७८	-	१४५	८३	१६२९४
१३.	भिवानूर	१०१	५९	१६०	१०	-	१५०	११५	१६१७२
१४.	कुंही	१७५	९४	२६९	४६	-	२२३	१३५	२२९९०

आधार : जिल्हाधिकारी, नागपूर याचे कार्यालय [महसूल शाखा].

तक्ता क्रमांक १५.४

-१८९-

छात्राखाने आणि छात्रलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे अभिनियतकालिके,

[३१ मार्च १९६८ या दिवशी]

जिल्हा : नागपूर.

जिल्हा/ तालुका	मदपा लेखाची तख्या	छात्रलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे व नियतकालिके																					
		दैनिके					साप्ताहिके					मासिके					मासिके						
		मराठी हिंदी इंग्रजी इतर एकूण					मराठी हिंदी इंग्रजी इतर एकूण					मराठी हिंदी इंग्रजी इतर एकूण					मराठी हिंदी इंग्रजी इतर एकूण						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	
जिल्हा	एकूण	६७१	८	७	३	१८	३०	९	१	४०	८	१	१	२	१०	१२	४	४	१	१८			
तालुका																							
१. नागपूर	६१४	८	७	३	१८	३७	८	१	३६	८	१	१	२	१०	१२	४	४	१	१	१८			
२. हिंगण्णा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
३. कामठी	१३	-	-	-	-	-	-	१	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
४. काटोल	६	-	-	-	-	-	१	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
५. नरखेड	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
६. सावनेर	६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
७. कळमेश्वर	४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
८. रामटेक	५	-	-	-	-	-	१	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
९. पारशिवनी	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१०. मौदा	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
११. उमरेड	१०	-	-	-	-	-	१	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१२. भिवापूर	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१३. कुही	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

आधार : १] जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [गृह शाखा]

२] जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर.

स्वतः धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर [१९८७-८८ या वर्षाकरिता]

जिल्हा : नागपूर

[आकडे "००" टनामध्ये]

वर्ष	तांदूळ			गहू			साखर			नियमित स्वतः धान्य वाटप दुकाने [संख्या]
	जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्यांतील इतर ठिकाणे	एकूण [२+३]	जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्यांतील इतर ठिकाणे	एकूण [५+६]	जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्यांतील इतर ठिकाणे	एकूण [८+९]	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
३१ मार्च १९८८ अखेर	५१२	११६	६२८	७९२	१५६	९४८	७५	७२	१४७	११८५

टीप : १] खुला वाजारातील तांदूळ व गहू ह्यांच्या किंमती जास्त असल्यामुळे स्वतः धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ व गहू १९८६-८७ पेक्षा जास्त आहे.

आधार : १] जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

२] अन्नधान्य वितरण अधिकारी [नागपूर शहर विभाग], नागपूर.

मागणी व वसूल केलेले धान्य
जिल्हा: नागपूर

[आकडे "००" टनामध्ये]

वर्ष	लेव्ही							मागणीची वसूलीची ढक्केवारी
	मागणी	तांदूळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९
३१ मार्च १९८८ रोजी	-	-	-	-	निरंक	-	-	-

टीप : लेव्ही सक्तीची नसल्यामुळे मागणीचा प्रश्न उद्भवत नाही त्यामुळे माहिती निरंक समजावी.

आधार : जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय नागपूर [पुरवठा शाखा].

१९८४ मधील लोकसभा निवडणूक - व १९८५ मधील विधान सभा निवडणूक यासंबंधी आकडेवारी

जिल्हा : नागपूर

अ. क्र.	मतदार संघाचे नांव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			एकूण मतदारांच्या संख्येपैकी झालेल्या मतदातांची टक्केवारी
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७
१] लोकसभा डिसेंबर १९८४						
१.	२२ रामटेक	७०५३९७	२५२७३५	१८८०४४	४४७७७२	६३. ४८
२.	२३ नागपूर	८४५००२	२९८०२७	२५६३२७	५५४३५४	६५. ६०
३.	एकूण लोकसभा	१५५०३९९	५५०७६२	४४४३७१	१००२१३३	६४. ६४
२] विधान सभा मार्च १९८५						
१.	१३१ उमरेड	११५७२५	४४६४७	३७८२०	८२४६७	६५. ५९
२.	१३२ कामठी	१२९७६८	३६४३१	२७८७३	६४३०४	४९. ५५
३.	१३३ नागपूर - उत्तर [अ. जा.]	१४७२३२	३६६८२	२८९५१	६५६३३	४४. ५७
४.	१३४ नागपूर - पूर्व	१९०८११	६३०६३	५२११२	११५१७५	६०. ३५
५.	१३५ नागपूर - दक्षिण	१३२९४७	४२३६९	३५३३४	७७७०३	५८. ४४
६.	१३६ नागपूर - मध्य	११७३३८	३५६८४	२८०४६	६३७३०	५४. ३१
७.	१३७ नागपूर - पश्चिम	१८१९८१	५३९८३	४४०३०	९८०१३	५३. ८५
८.	१३८ प्रळयवरा	११८५५६	४२१०३	३३४३९	७५५४२	६३. ८७
९.	१३९ काटोल	१०७०२२	४१८६०	३४५६१	७६४२१	७१. ४०
१०.	१४० सावनेर	११८१६६	३९२९५	२९३६३	६८६५८	५८. १०
११.	१४१ रामटेक	१३५७१०	४५७३३	४१५२७	८७२६०	६४. २९
विधान सभा एकूण		१५०५२५६	४८१८५०	३९२०५६	८७३९०६	५७. ४५

अ. क्र. मतदार संघाचे नांव		पक्षवार मते मिळालेल्यांची संख्या									
		राष्ट्रीय काँग्रेस [आय]	भैतकरी व कामगार पक्ष	जनता पार्टी	स्वतंत्र	राष्ट्रीय काँग्रेस [अस]	समाजवादी पक्ष	भारतीय जनता पक्ष	भारतीय रिपब्लिकन	लोकदल	भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष
१	२	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१] लोकसभा डिसेंबर १९८४											
१.	२२ रामटेक	२९०९०५	-	१०४९३३	५१९४१	-	-	-	-	-	-
२.	२३ नागपूर	२९३७३९	-	-	१९१०१	-	-	७८४५८	१६३०५६	-	-
एकूण लोकसभा		५८४६४४	-	१०४९३३	७१०४२	-	-	७८४५८	१६३०५६	-	-
२] विधान सभा-मार्च १९८५											
१.	१३१ उमरेड	३०६५०	-	-	२५८५	४५३२३	-	-	२८१७	-	-
२.	१३२ कामठी	४४७१८	-	-	६२८४	-	-	-	१२६४८	-	-
३.	१३३ नागपूर-उत्तर [अ.जी.]	३५५०७	-	-	३१५८	-	-	-	२६३६४	-	-
४.	१३४ नागपूर-पूर्व	५०३५०	-	-	३५९७१	-	-	२४१८०	३३४७	२०६	-
५.	१३५ नागपूर-दक्षिण	४०४८८	-	-	२५७८	१६३३५	-	-	१७८३७	-	-
६.	१३६ नागपूर-मध्य	२४९२७	-	-	२६३६	२२८११	-	-	१४२२१	-	-
७.	१३७ नागपूर-पश्चिम	४९६०७	-	-	१६४१०	-	-	२८०५५	-	२२२	३०००
८.	१३८ कळमेवर	३४०३५	-	-	८४००	३०९७५	-	-	-	-	-
९.	१३९ काटोल	३०२४६	-	-	५२२८	३८५९६	-	-	११७०	-	-
१०.	१४० सावनेर	३४७३८	-	-	४४३६	-	-	२५५३९	२४५१	१८८	-
११.	१४१ रामटेक	३६१५७	-	४१४४५	४४७९	-	-	-	३५४३	-	-
विधान सभा एकूण :		४११४१३	-	४१४४५	९२१५५	१५३९४०	-	७७७७४	८४३९८	६१६	३०००

आधार : जिल्हा निवडणूक अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्रमांक १५.८

अधिकारी व प्रवासी याचिह्यांनी असलेल्या प्रवासी वंगल्यांची तालुकावार यादी
[३१.३.१९८८ या. वि. वी. ची] जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	प्रवासी वंगल्याचे नांव व तक्ता
१	२	३
	जिल्हा एकूण	३९
	तालुका	
१.	नागपूर	१. रविभा - नागपूर [सा. वा. विभाग] २. सर्कीट हाऊस, नागपूर, नागपूर [सा. वा. विभाग] ३. सत्कार विश्राम गृह, नागपूर. [सा. वा. विभाग] ४. जुने आमदार निवास, नागपूर [सा. वा. विभाग] ५. नविन आमदार निवास, नागपूर [सा. वा. विभाग] ६. रेस्ट हाऊस, सेमिनरी हील, नागपूर [वन विभाग]. ७. रेस्ट हाऊस, अंबाझरी, नागपूर [महानगरपालिका, नागपूर] ८. डाक वंगला, गोरेवाडा, नागपूर [महानगरपालिका, नागपूर]
२.	कामठी	९. रेस्ट हाऊस, कामठी [सा. वा. विभाग]
३.	हिंगणा	१०. रेस्ट हाऊस, हिंगणा [जि. प. नागपूर]
४.	काटोल	११. विश्राम गृह, काटोल [सा. वा. विभाग]. १२. विश्राम गृह, कोंढाळी [राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग-५४]
५.	नरखेड	१३. विश्राम गृह, चमेली [वन विभाग]. १४. विश्राम गृह, भारगड [वन विभाग]. १५. नरखेड विश्राम गृह, नरखेड [जि. प.]
६.	सावनेर	१६. विश्राम गृह, सावनेर [सा. वा. विभाग] १७. निरीक्षण वंगला, खाया [वन विभाग]. १८. शिपळा, डाक वंगला, शिपळा [सा. वा. विभाग]
७.	कळमेखर	१९. विश्राम गृह, कळमेखर [सा. वा. विभाग]
८.	रामटेक	२०. पर्यटक निवास, रामटेक, [महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ] २१. डाक वंगला, मंत्सर [राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग-४९] २२. विश्राम गृह, चोरवावली [----"----"----] २३. विश्राम गृह, देवलापार [----"----"----] २४. निरीक्षण वंगला, खिंडली, रामटेक [घाटबंधारे विभाग]. २५. डाक वंगला, सालेघाट, [वन विभाग]. २६. निरीक्षण वंगला, तोतलाडोह [वन विभाग]. २७. विश्राम गृह, तोतलाडोह [घाटबंधारे विभाग]. २८. निरीक्षण वंगला, सिल्लारी [वन विभाग]. २९. विश्राम गृह, रानीडोह [वन विभाग]. ३०. विश्राम गृह, मोगरकसा [वन विभाग].

१	२	३
९. पारशिवनी	३१. विश्राम गृह, पारशिवनी [जिल्हा परिषद]	
	३२. पेंच विश्राम गृह, नवेगांव खेरी [नागपूर गाटवंधारे प्रकल्प]	
१०. मौदा	३३. विश्राम गृह, माथनी [जिल्हा परिषद]	
११. उमरेड	३४. विश्राम गृह, उमरेड [सा. वा. विभाग]	
१२. भिवापूर	३५. विश्राम गृह, भिवापूर [सा. वा. विभाग]	
	३६. विश्राम गृह, वोटेंदरी [वन विभाग]	
	३७. विश्राम गृह, नवेगांव [वन विभाग]	
१३. कुही	३८. विश्राम गृह, कुही [जिल्हा परिषद]	
	३९. विश्राम गृह, आंभोरा [जिल्हा परिषद]	

- आधार : १] सार्वजनिक-वांधकाम विभाग, नागपूर.
 २] महानगरपालिका, नागपूर.
 ३] जिल्हा परिषद, नागपूर.
 ४] गाटवंधारे विभाग, नागपूर.
 ५] महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ, नागपूर.
 ६] वन विभाग, नागपूर.
 ७] राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग-१३, ३९ व ५४, नागपूर.

रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी [३१.३.१९८८ या दिवशीची]

जिल्हा : नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नांव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वेचे क्षेत्र विभाग
१	२	३	४	५
१.	नागपूर	१] इतवारी २] कलमना ३] नागपूर ४] अजनी ५] खामरी ६] गुमगांव ७] वोरखेडी ८] सुटीवोरी ९] भरतवाडा १०] गोधणी ११] भाडिवाडी	संद मार्ग — " —	दक्षिण-पूर्व रेल्वे मध्य रेल्वे
२.	हिंगणा	१] भाडिवाडी	असंद मार्ग	द.पू. रेल्वे
३.	कामठी	१] कामठी २] दिघोरी ३] कोराडी ४] खापरखेडा	संद मार्ग असंद मार्ग	दक्षिण-पूर्व रेल्वे — " —
४.	काटोल	१] काटोल २] मेटयांजरा ३] कळंबा ४] सोनखांव	संद मार्ग	मध्य रेल्वे
५.	नरखेड	१] नरखेड २] तीनखेडा	संद मार्ग	— " —
६.	सावनेर	१] भिमळा २] वाटणसावंगी ३] टाकळी- [भिमळा] ४] सालेगांव ५] सावनेर ६] केळवद ७] खासा.	असंद मार्ग	दक्षिण-पूर्व रेल्वे
७.	कळमेष्टवर	१] कळमेष्टवर २] कोहळी	संद मार्ग	मध्य रेल्वे
८.	रामटेक	१] रामटेक २] मनसर	संद मार्ग	दक्षिण-पूर्व रेल्वे
९.	धारशिवनी	१] कन्हान २] डुंवरी-सुर्द	— " —	— " —
१०.	मौदा	१] सालुवा २] चाचेर ३] थारसा ४] रेशाल ५] खोत	— " —	— " —
११.	उमरेड	१] उमरेड २] वाम्हणी	असंद मार्ग	दक्षिण-पूर्व रेल्वे
१२.	भिवापूर	१] भिवापूर [कारगांव] २] डाणा	— " —	— " —
१३.	कुही	१] तितूर २] भाळणी ३] कुही ४] माढेदरा	— " —	— " —

टीप : नागपूर व उमरेड ही दोन्ही स्थानके संद व असंद रेल्वे मार्गाने मध्य रेल्वे व दक्षिण-पूर्व रेल्वे क्षेत्र विभागाशी जोडलेले आहेत.

आधार : भारतीय रेल्वेचे वेळापत्रक.

अ. क्र.	वा व	परिमाण	१९५०-५१	१९६०-६१	१९७०-७१	१९८०-८१	१९८१-८२	१९८२-८३	१९८७-८८	१९८८-८९	१९८९-९०	१९९०-९१	१९९१-९२
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४

एक] क्षेत्राळ आणि लोकसंख्या १९५१, ६१, ७१, ८१

१. क्षेत्राळ	चौ. कि. मी.	१९३०	१९३०	१९३८	१९३८	१९३१	१९३१	१९३१	१९३१	१९३१	१९३१	१९३१	१९३१
२. लोकसंख्या	हजारांत	१२१३	१५१२	१९४२	१९४२	२५८९	२५८९	२५८९	२५८९	२५८९	२५८९	२५८९	२५८९
३. लोकसंख्येची घनता	द. चौकिमी	१२४	१५२	१९६	१९६	२६०	२६०	२६०	२६०	२६०	२६०	२६०	२६०
४. शेतकाम कर-याचे शेत मजुरीसह एकूण काम करणा-या लोकसंख्येची शेकडा प्रमाण.	क्षेत्रातील लोक संख्या शेकडा प्रमाण उ. ना.	५३. ७३	५०. ०९	५०. ०९	५०. ०९	४७. ०५	४७. ०५	४७. ०५	४७. ०५	४७. ०५	४७. ०५	४७. ०५	४७. ०५

दोन] शेती आणि ओलित

१. जंगलाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	१३३	१८४	१८३	१८३	१८३	५८	१६३	१७५	१७१	उ. ना.	उ. ना.
२. शेतीयोग्य क्षेत्र	---"---	७७८	७३२	६२३	६१३	६३१	७२८	६७४	६५९	६७८	उ. ना.	उ. ना.
३. प्रत्येक शेती करणा-या व्यक्तीमागे शेतीयोग्य क्षेत्र	हेक्टर उ. ना.	१. ४	१. ८	१. ४	१. ४	१. ५	१. ८	१. ६	१. ४	१. ६	उ. ना.	उ. ना.
४. लागवडीखालील एकूण हजार हेक्टर क्षेत्र	४७७	५३८	५५७	५६०	५६६	५६४	६७३	५७६	५७४	५७४	उ. ना.	उ. ना.
५. लागवडीखालील निव्वळ क्षेत्र	अ] अन्नधान्याखालील हजार हेक्टर	४५४	५३१	५४३	३६२	३७५	३७०	३८१	३८४	३७६	उ. ना.	उ. ना.
	ब] उसाखालील	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	-	-	-	-	x	उ. ना.	उ. ना.
	क] भुईमूगाखालील	३	५	१४	१३	१२	११	१३	१३	१४	उ. ना.	उ. ना.
	ड] काजसाखालील	४१	७०	९३	८०	७९	७०	७७	७२	७१	उ. ना.	उ. ना.
६. प्रत्येक शेतीकाम करणा-या व्यक्तीमागे कसलेले निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर उ. ना.	०. ७६	१. ६	१. २	१. २	१. २	१. २	१. २	१. २	१. २	उ. ना.	उ. ना.
७. कसलेल्या निव्वळ क्षेत्राशी एकापेक्षा अधिकवेळा लागवड केलेल्या क्षेत्रांचे शे. प्र.	शेकडाप्रमाण ०. ६७	१. ६०	२. ५३	११. ०८	६. ११	४. ५०	५. ३३	५. १८	६. ३२	उ. ना.	उ. ना.	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
दोन]	८. ओलिताखालील एकूण क्षेत्र	हजार हेक्टर	२४	२७	३९	५८	६६१	५६	६५	६७	७५	उ. ना.	उ. ना.
	९. लागवडीखालील एकूण क्षेत्राची ओलिताखालील एकूण क्षेत्राचे प्रमाण	शेकडा प्रमाण	५.१	५.२	७.३	१०.३	१०.७०	९.९३	११.३४	११.६६	१३.१०	उ. ना.	उ. ना.
	१०. निव्वळ ओलिताखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	२४	२७	३७	४३	४८	४९	५०	४९	५६	उ. ना.	उ. ना.
	११. कालव्याने केलेले ओलित क्षेत्र	-----"	३	६	१०	१९	२२	२४	२४	२४	२७	उ. ना.	उ. ना.
	१२. विहीरीने केलेले ओलित क्षेत्र	-----"	१४	१४	१९	२५	२६	२५	२५	२६	२९	उ. ना.	उ. ना.
	१३. इतर साधनाने केलेले ओलित क्षेत्र	-----"	६	८	९	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
	१४. मुख्य पिकाखालील ओलित क्षेत्र												
	अ] अन्नधान्ये	हजार हेक्टर	१४	१५	१५	४०	४२	३५	४२	४५	५२	उ. ना.	उ. ना.
	ब] ऊस	हेक्टर	-	-	-	२०१	२३८	२८३	२१२	२००	३२१	उ. ना.	उ. ना.
	क] भूईमूग	हजार हेक्टर	-	-	-	-	x	-	३	-	x	उ. ना.	उ. ना.
	ड] फळे व भाजीपाला	-----"	उ. ना.	उ. ना.	१	१४	१५	१७	१७	१८	१७	उ. ना.	उ. ना.
	इ] कापूस	-----"	-	-	२	१	१	२	१	२	१	उ. ना.	उ. ना.
तीन]	मूढ संधारण कामे												
	अ] वांधवंदिस्त केलेली जमीन	हजार हेक्टर	उ. ना.	उ. ना.	२२	७	६	-	-	-	-	-	-
	ब] मजगी केलेली जमीन	-----"	-	-	-	१	१	-	-	-	-	-	-
	क.] जमीन सुधारणाखालील क्षेत्र	-----"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
चार]	शेतीची अवजारे												
	१] नांगर [अ] लाकडी	हजारांत	[१९६१]	[१९७२]	x	x	[१९७८]	[१९८२]	-	-	-	-	-
	[ब] लोखंडी	-----"	२	४	x	x	४	५	-	-	-	-	-
	२] तिलावर चालणारे शेतीचे यंत्र	हजारांत	१	२	x	x	२	३	-	-	-	-	-
	३] विजेवर चालणारे शेतीचे यंत्र	-----"	२	८	x	x	१५	१८	-	-	-	-	-
	४] [अ] शक्तीवर चालणारे उसाचे चरक	-----"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	[ब] वैलाच्या मदतीचे चालणारे	-----"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
पाच] मशुधन													
१.	एकूण मशुधन	हजारांत	८१३	८७१	x	x	९९८	१०७०	-	-	-	-	-
२.	ग्रत्येक वैलजोडीमागे निव्वळ पीकाखालील क्षेत्र [तीन वर्षावरील वैल]	हेक्टर	५.०४	५.१०	x	x	४.८६	४.७३	५.०९	५.१३	४.९९	उ. ना.	उ. ना.
३.	कोंवड्या	हजारांत	२२०	२३७	x	x	३३५	३७७	-	-	-	-	-
सहा] मत्स्य व्यवसाय													
१.	गोड्या घाण्याचे मत्स्य उत्पादन.	मे. टन	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	६२६	९९०	९९०	११००	११००	२६९७	३४१९	४१७५
सात] कारखाने व कामगार													
१.	चालू कारखाने	संख्या	[१९५१]	[१९६१]	[१९७१]	[१९८०]	[१९८१]	[१९८२]	[१९८३]	[१९८४]	[१९८५]	[१९८६]	[१९८७]
		उ. ना.	२८४	४२६	४५९	५३२	७४०	७४४	९३१	९६९	१०८२	१०७८	
२.	कामगारांची कामावरील उपस्थिती.	संख्या हजारांत	उ. ना.	३२	३५	३६	३२	३५	४३	४८	४८	४७	४९
३.	दरलाख लोकसंख्येमागे नोंदणी कृत कारखान्यामागे कामगार	हजारांत	उ. ना.	२५८६	१६४९	१८३६	१५०६	१३४९	१६६७	१८५४	१८५४	१८०५	१८९७
आठ] वीज													
१.	वीजेचे उत्पादन	मी. की. वॅ. तास	उ. ना.	उ. ना.	५४४	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
२.	वीजेचा चापर	द. ल. ---	उ. ना.	२२	२७७	६०५	५६६	१९८	२६१	३०५	५६५	४९७	५७२
३.	वीजेचा पुरवठा झालेली शहरे	संख्या	२	९	१२	१३	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६
४.	वीजेचा पुरवठा झालेली खेडी	संख्या	११	७८	६५५	१३०९	१५२८	१५४७	१६२५	१६९१	१७५०	१७७४	१८७४
नऊ] सहकार													
१.	सहकारी संस्था												
अ.]	कृषि पत संस्था	संख्या	२४४	८२९	६४३	६११	६००	६०४	६०४	६०४	६००	६००	५८८
ब.]	कृषि विंगर शैती पत संस्था	संख्या	२४४	५२०	११३	२०४	२११	२१४	२२३	२७१	३०२	३१७	४६४
क.]	विंगर कृषि विंगर पत संस्था	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	११७५	१३००	१५७३	१४९६	१५७४	१६२५	१७४५	२०७७	२४९८

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
नऊ] सहकार													
२] सभासदांची संख्या													
अ] कृषि वत संस्था	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	८९	१२९	१४४	१४२	१५२	१६२	१६३	१६६	१७१	
व] विंगर कृषि वत संस्था	हजारांत	उ. ना.	उ. ना.	१३	३०	१३	३७	३८	३९	४०	६३	३०२	
क] विंगर कृषि विंगर वत संस्था	संख्या	उ. ना.	७८	११९	३५२	३०३	१५२	१५८	१५२	१८५	१९०	२३६	
३] खेवते भांडवल													
अ] कृषि वत संस्था	रुपये	उ. ना.	उ. ना.	११२६६१	१२४५३७	१५११४५	३८५७०४	४१६६६३	४२०९२८	५४२५६६	६६५३४५	७२५६४१	
व] विंगर कृषि वत संस्था	"	उ. ना.	उ. ना.	३१०३९	३६३७९	१७३८२	२१३६३०	१९०४७६	१९६१४२	२५३७३२	८९६२८	८०२५५२	
क] विंगर कृषि विंगर वत संस्था	"	उ. ना.	उ. ना.	१३०२२७	४४१४७०	५०६६३८	३००५६५	३५२२६९	३७००५६	४६४०३३	९५९५७४	१२१५८१६	
४] दिलेले कर्ज													
अ] कृषि वत संस्था	"	उ. ना.	उ. ना.	१०७१८५	३५६३८	४४०२३	१७०४३९	१९२७१४	२२१०६१	२२५३६२	१८७७७०	३६३४८०	
व] विंगर कृषि वत संस्था	"	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	६३२५९४	
क] विंगर कृषि विंगर वत संस्था	"	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
दहा] शिक्षण													
१. प्राथमिक [अ] संस्था													
	संख्या	३२३	६५९	१७७८	१७२६	१७२६	१८८२	१८८५	१८८५	१९६४	२०००	२०००	
[व] विद्यार्थी	हजारांत	४९	७३	२१६	३२८	३२८	३३०	३४१	३४१	४००	३९५	३९५	
[क] शिक्षक	हजारांत	१	२	७	८	८	८	८	८	९	१०	१०	
२. दुय्यम													
[अ] संस्था	संख्या	६३	८३	३८९	३०३	३०३	३०८	३३३	३३३	४६२	४७६	४७६	
[व] विद्यार्थी	हजारांत	२५	४३	१२८	२०५	२०५	२२८	२३३	२३३	३७८	२९४	२९४	
[क] शिक्षक	"	१	२	५	७	७	७	७	७	९	९	९	
३. उच्च शिक्षण													
[अ] संस्था	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	२२	२४	२५	२५	२८	३४	३२	३२	३२	
[व] विद्यार्थी	हजारांत	उ. ना.	उ. ना.	२१	३१	४७	६१	४१	४५	५२	५१	५१	
[क] शिक्षक	हजारांत	उ. ना.	उ. ना.	२	३	२	३	३	४	२	२	२	

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
दहा] शिक्षण													
४. साक्षरतेचे प्रमाण													
अ] गुरुष	शेकडा प्रमाण	x	४८.१	५६.१	५६.१	x	६३.७४	६३.७४	६३.७४	६३.७४	६३.७४	६३.७४	६३.७४
ब] स्त्रिया	— " —	x	३१.३	३३.५	३३.५	x	४४.६२	४४.६२	४४.६२	४४.६२	४४.६२	४४.६२	४४.६२
क] एकूण	— " —	x	३५.१	४५.२	४५.२	x	५४.५६	५४.५६	५४.५६	५४.५६	५४.५६	५४.५६	५४.५६
५] सहा ते अकरा वयोगटांतील शाळेत जाणा-या मुलांचे प्रमाण													
अ] मुले	— " —	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
ब] मुली	— " —	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
क] एकूण	— " —	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
६] ११ ते १४ वयोगटांतील शाळेत जाणा-या मुलांचे प्रमाण													
अ] मुले	शेकडा प्रमाण	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
ब] मुली	— " —	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
क] एकूण	— " —	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
अकरा] सार्वजनिक आरोग्य													
१] दवाखाने	संख्या	२९	६७	१२५	१४०	१३७	१४०	१४०	१४०	१२३	१३४	१३०	१३०
२] रुग्णालये	— " —	७	१०	२०	२३	२४	२४	२५	२५	२७	२३	२३	२३
३] प्रथमिक आरोग्य केंद्र	— " —	उ. ना.	उ. ना.	१३	१३	१३	१३	२६	३९	४०	४१	४१	४१
४] खाटांची संख्या	— " —	८८५	१५६७	१८४६	४२७५	४५४३	५१५४	४४६१	४६२१	५२३१	४५६८	४५२१	४५२१
५] दर लाख लोकसंख्येमागे खाटांची संख्या	— " —	७२	१०३	९५	२३०	१७५	१९८	१७२	१७८	२०२	१७६	१७७	१७७
६] उमचार केलेले रुग्ण													
अ] वाहय रुग्ण	हजारांत	५७७	१२३०	२९३९	४५०३	५५३९	५४६०	४९२३	४७७४	४१४३	३६२१	४०३०	४०३०
ब] आंतर रुग्ण	— " —	१	३०	६९	५३२	१७६	२३७	२३२	२३९	७१५	३७३	२२१	२२१
७] जन्म दर	दर हजारी	३४	२८	उ. ना.	२०.८	१८.७	१७.४	१८.२	[१९८५]	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
८] मृत्यु दर	— " —	२७	२४	उ. ना.	६.७	५.४	६.२	५.८	[१९८५]	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
वारा] वाहतूक आणि दळणवळण													
१. रस्त्याची लांबी [नगरपरिषदेचे वगळून]	कि. मी.	६३३	७४५	११५९	३६८३	३१३३	३३४६	३३८५	३४९२	३९१९	४८९९	५३६०	
२. शंभर चौ. कि. मी. क्षेत्रामध्ये असणारी रस्त्यांची लांबी	"	६	८	१२	३७	३२	३३	३४	३५	३९	४९	५४	
३. दरलाख लोकसंख्येमागे असणारी रस्त्यांची लांबी.	"	५१	४९	६०	१४२	१३१	१२५	१३१	१३५	१५१	१८९	२०७	
४. रेल्वे मार्गांची लांबी	"	३२२	३२२	३४३	३५०	३५०	३५०	३५०	३५०	३५०	३८३	३८३	
५. डारू घरे	संख्या	१६६	१५६	२६६	३३९	३४४	३४४	३४४	३३९	३३४	३२२	३२३	
६. तार घरे	"	९	३३	४७	७१	७१	७६	७६	७६	७६	६८	६९	
तेरा] स्थानिक स्वराज्य संस्था													
१. पंचायत समिती	संख्या	उ. ना.	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३
२. ग्रामपंचायत	संख्या	९१	१९६	६५९	६९९	७०१	७०५	७२१	७२३	७२३	७२३	७२३	
३. नगरपरिषद [महानगरपालिका वगळून]	संख्या	९	१०	११	१	११	११	११	११	११	११	११	
४. कटक मंडळ	संख्या	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	
चौदा] इतर													
१. अधिकोषांची संख्या	संख्या	[१९५१]	[१९६१]	[१९७१]	[१९८१]	[१९८२]	[१९८३]	[१९८४]	[१९८५]	[१९८६]	[१९८७]	[१९८८]	उ. ना.
		२४	३०	८०	१४८	२०९	२२८	३६४	३०७	३१३	३३०		

टीप : x ह्या चिन्हाने दर्शविलेली माहिती ही परिमाणाच्या निम्त्यापेक्षा कमी आहे असे समजावे.

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.